ROCZNIK

TOWARZYSTWA OSAD ROLNYCH

I

PRZYTUŁKÓW RZEMIEŚLNICZYCH

ZA ROK

1886

(wydany staraniem Zarządu Towarzystwa).

WARSZAWA.
W DRUKARNI JÓZEFA SIKORSKIEGO, WARECKA № 14.
1887.

ROCZNIK

TOWARZYSTWA OSAD ROLNYCH

I

PRZYTUŁKÓW RZEMIEŚLNICZYCH

ZA ROK

1886

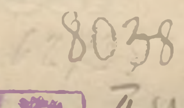
(wydany staraniem Zarządu Towarzystwa).

WARSZAWA.
W DRUKARNI JÓZEFA SIKORSKIEGO, WARECKA № 14.

1887.



Дозволено Цензурою
Варшава, 10 Декабря 1887 года.





CZĘŚĆ I^{sza}

SPRAWY

WARSZAWSKIEGO TOWARZYSTWA OSAD ROLNYCH

I PRZYTUŁKÓW RZEMIEŚLNICZYCH.

I.

Postanowienia Rządowe i prawidła, dotyczące czynności Towarzystwa.

M. S. W.
GUBERNATOR WARSZAWSKI

KANCELLARYA
Stół 2.
6 Października 1886 r.
№ 8955|355
M. Warszawa.

Do Zarządu Towarzystwa Osad Rolnych i Przytułków Rzemieślniczych.

Towarzysz Ministra Spraw Wewnętrznych, Książe Gagarin, na skutek przeprowadzonej korespondencyi, zawiadomił P. Generał-Gubernatora Warszawskiego, że z powodu uwag Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego co do niezadawalniającego biegu nauczania w Osadzie poprawczej „Studzieniec“, po porozumieniu się z Ministrem Oświecenia publicznego, uznano za niezbędne:

1) Wprowadzić w szkołach rzeczonej Osady wykład wszystkich przedmiotów w języku rossyjskim, z wyjątkiem tylko nauki religii rzymsko-katolickiej i języka polskiego, i

2) ustanowić w charakterze niezbędnego wymagania ażeby pomocnik Dyrektora szkół w Osadzie i nauczyciele byli mianowani na posady nie inaczej, jak za uprzedniem zgodzeniem się Zwierzchności Okręgu Naukowego Warszawskiego.

Komunikując to, mam zaszczyt prosić Zarząd Towarzystwa o bezzwłoczne wprowadzenie w wykonanie środków wymienionych i o zawiadomienie mnie o tem.

Generał Lejtenant (podpisano) **B. Medem.**

Dyrektor Kancellaryi (podpisano) **Katkow.**

II.

Sprawozdania z czynności Towarzystwa za rok 1886.

Nr. 1.

WIADOMOŚCI O POSIEDZENIACH KOMITETU.

W roku 1886 Komitet Towarzystwa Osad Rolnych i Przytułków Rzemieślniczych odbył 3 posiedzenia; a mianowicie:

I. Na posiedzeniu z d. 17 stycznia Komitet:

1. Przyjął do wiadomości oświadczenie Vice-Prezesa, że wszelkie środki skłonienia p. *Feliksa Sobańskiego*, aby pozostał nadal na stanowisku Prezesa Komitetu, okazały się bezskutecznemi i postanowił: wyrazić p. Sobańskiemu najserdeczniejszą wdzięczność za 13-letnie jego, naprzód w charakterze Vice-Prezesa, a następnie Prezesa Komitetu, pożyteczne prace i ofiary dla Towarzystwa ponoszone, oraz bezzwłocznie przystąpić do wyboru nowego Prezesa.

2. Zaprosił p. *Edwarda Stummera*, Vice-Prezesa Komitetu, aby raczył przyjąć na siebie obowiązki Prezesa, lecz tenże stanowczo oświadczył, iż obowiązków Prezesa Komitetu przyjąć nie może.

3. Jednomyślnie, w głosowaniu tajemnem, wybrał na Prezesa Komitetu p. *Ludwika Górskiego* i postanowił wyznaczyć deputacyę, którаby Mu tę uchwałę przedstawiła i uprosiła Go o przyjęcie rzeczonej godności. Podczas wyboru deputacyi przybył na posiedzenie sam p. Ludwik Górski. Komitet przeto zakomunikował Mu swą uchwałę i powitał Go jako nowego Prezesa. P. Górski wymawiał się od przyjęcia tej godności wiekiem i licznemi obowiązkami, w skutek jednak usilnej prośby zebranych członków, oświadczył, że godność Prezesa przyjmuje w nadziei, że Vice-Prezes i Członkowie Komitetu pomagać mu zechcą w pełnieniu tego ciężkiego zadania.

4. Wysłuchał szczegółowego sprawozdania p. *A. Moldenhawera* z udziału jego w kongresie więziennym w Rzymie, jaki przyjmował w Listopadzie i Grudniu 1885 r., w charakterze reprezentanta Towarzystwa Osad Rolnych i postanowił wyrazić p. A. Moldenhawerowi podziękowanie, za podjęte trudy i zaszczytne dla Towarzystwa reprezentowanie go na rzeczonym kongresie.

II. Na posiedzeniu z d. 28 Marca Komitet:

1. Na wniosek Prezesa przez powstanie z miejsc wyraził jeszcze raz p. *Feliksowi Sobańskiemu* najserdeczniejszą wdzięczność i uznanie za zasługi położone dla Towarzystwa Osad Rolnych.

2. Wysłuchał sprawozdania z działalności Towarzystwa za r. 1885. przedstawionego przez Przewodniczącego w Zarządzie *K. Machczyńskiego* i na wniosek Prezesa postanowił wyrazić Przewodniczącemu i Zarządowi serdeczne podziękowanie za podjęte prace.

3. Oznajmienie Prezesa Komitetu o uwolnieniu od obowiązków b. Dyrektora Osady Studzienieckiej przyjął do wiadomości.

4. Zatwierdził projekt budżetu na rok 1886 przez Zarząd wypracowany i przez Delegacyę Komitetu rozpoznany, według którego przewidywane dochody obliczono na 31918 rs. 72½ k., a wydatki na 32838 rs. 35 k. i postanowił niedobór w ilości rs. 919 k. 62½ pokryć z funduszów rezerwowych.

5. Zaprosił p. *Machczyńskiego* do dalszego przewodniczenia Zarządowi. P. Machczyński, dziękując za pokładane w nim zaufanie, z powodu stanu swego zdrowia, prosił o uwolnienie go od tych uciążliwych obowiązków, zwłaszcza przy tak nielicznym jak dotąd składzie Zarządu; na ostateczne jednak przemówienie Prezesa Komitetu zgodził się pozostać na stanowisku, za co obecni członkowie Komitetu złożyli mu podziękowanie.

6. Zaprosił na członków Zarządu pp. *Fr. Materniekiego*, *Wł. Fechnera*, *Kaz. Paszkowicza* i *Kaz. Rutkowskiego*, i upoważnił Delegacyę, aby po porozumieniu się z Przewodniczącym zaprosiła i inne jeszcze osoby, których udział w pracach Zarządu mógłby się okazać użytecznym.

7. Do Kommissyi Rewizyjnej na lata 1885 i 1886 wybrano *W. Miklaszewskiego*, *E. Grzybowskiego*, *F. Sobańskiego*.

8. Do Delegacyi na r. 1886 wybrano: *S. Karskiego*, *A. Moldenhawera*, *Wł. Nowakowskiego* i *F. Sobańskiego*.

III. Na posiedzeniu z d. 18 kwietnia Komitet:

1. Udzielił Zarządowi Towarzystwa Osad Rolnych pokwitowanie z rachunków za r. 1885 i takowe zatwierdził zgodnie z opinią Kommissyi Rewizyjnej.

2. Zatwierdził następujące wnioski Przewodniczącego w Zarządzie:

a) ażeby zakupić Listów Zastawnych miasta Warszawy za rs. 50 i dołączyć do funduszu w ilości rs 700, już zebranego na domek miasta Warszawy.

b) ażeby zakupić takichże listów na rs. 300 za fundusz już w ilości rs. 263, zebrany ze składek na organy dla kaplicy w Studzieńcu i wcielony w r. z. do dochodów bieżących.

c) aby resztę remanentu wraz z należnością od Rządu Gubernialnego za żywność i ubranie w kwartale IV 1885 r. pozostawić Zarządowi jako forszus na wydatki bieżące.

d) aby Komitet wyraził najserdeczniejsze podziękowanie JM. Ks. *Wojciechowi Fryczowi*, proboszczowi parafii Ogrodzieniec, za darowane Towarzystwu 15000 rs. i powołał tegoż dobrodzieja naszej instytucyi do grona członków zaproszonych (honoris causa),

c) aby Komitet przyjął zapis 1000 rs., uczyniony Towarzystwu jako zapis wieczysty przez ś. p. Karola Paszkiewicza.

3. Przyjął do wiadomości sprawozdanie Rady Zawiadującej zapisem ś. p. hr. Kickiego, a nad wnioskami przez tęż Radę

w sprawozdaniu uczynionemi, postanowił przeprowadzić dyskussyę, po wysłuchaniu sprawozdania Opiekuna-Administratora zapisu.

4. Przyjął do wiadomości szczegółowe sprawozdanie Opiekuna-Administratora zapisu ś. p. hr. Kickiego, *prof. Białeckiego* a także sprawozdanie o czynnościach powierzonych mu wspólnie, z p. *Konstantym Zalewskim* dotyczących uregulowania interesów wynikłych z powodu zaszłej w d. 12 (24) września 1885 r. śmierci Maryi hr. Kickiej, dożywotniczki części majątku zapisanego przez jej męża i obrachunków z massą spadkową po zmarłej hr. Kickiej pozostałą. Przy tem sprawozdaniu złożono Komitetowi oryginalne spisy inwentarza, sporządzonego w Sobieszynie i w Warszawie, opisy urzędowe, wykazujące stan, w jakim w chwili objęcia w posiadanie znajdowały się nieruchomości przez ś. p. hr. Kicką posiadane; a mianowicie: dobra Sobieszyn i Blizocin, dom w Warszawie pod Nr. 1066s przy ulicy Królewskiej, kolonia Szamocin i Józefin pod Warszawą, wreszcie spis ruchomości, jakie pod dożywociem pozostawały. Nareszcie Opiekun-Administrator złożył szczegółowe rachunki i wykazy dotyczące dóbr Orłów i Rzyczki za rok ubiegły, tudzież obrotu summ z funduszów rozporządzalnych, objaśniając główniejsze pozycye przychodów i wydatków. Komitet sprawozdanie przyjął do wiadomości, zatwierdził poczynione przez Opiekuna-Administratora kroki, dotyczące odbioru majątku, sprawdzenie zaś rachunków przekazał Kommissyi Rewizyjnej, poruczając jej, aby na zwykłej sessyi sprawozdawczej, w r. 1887 odbyć się mającej, przedstawiła Komitetowi odrazu swą opinię o rachunkach za r. 1886.

5. Zatwierdził zaopiniowane przez Kommissyę Rewizyjną rachunki administracyi zapisu hr. Kickiego z roku poprzedniego i udzielił z nich pokwitowanie Radzie Zawiadującej i Opiekunowi Administratorowi.

6. Na wniosek pełnomocnika p. *Jana Blocha*, Adwokata Przysięgłego, Michała Szymanowskiego, wyjaśnień Opiekuna-Administratora i opinii technicznej budowniczego Wójcickiego, Komitet postanawił pozwolić p. J. Blochowi przedłużyć obecnie istniejący w jego podwórzu budynek parterowy, stajnie i wozownie mieszczący, aż do muru granicznego domu Towarzystwa Osad Rolnych, z warunkiem, aby w księdze hypotecznej domu J. Blocha był wpisany wniosek, że pozwolenie udzielonem jest czasowo, na lat 24, i że po upływie tego czasu p. Bloch lub jego

prawonabywcy zobowiązują się usunąć na obciążonej serwitutem przestrzeni postawiony budynek, skoro żądanie takie, na rok naprzód będzie zapowiedziane ze strony właściciela posessyi Nr. 1066s, t. j. obecnie Towarzystwa Osad Rolnych.

7. Na wniosek Rady Zawiadującej zapisem hr. Kickiego, Komitet uznał za swój obowiązek, w duchu testamentu, w obec zapieczętowania przez władzę od wielu lat kościoła w Rzyczkach, z powodu jego zupełnego zrujnowania, a przez to pozbawienia miejscowej ludności możności odbywania nabożeństwa, wzniesienie kościoła katolickiego murowanego we wsi Rzyczki i postanowił upoważnić Radę Zawiadującą i Opiekuna-Administratora zapisu, do wystawienia w Rzyczkach kościoła murowanego, odpowiadającej miejscowym potrzebom wielkości i poczynienia w tym celu bezzwłocznie wszelkich kroków przygotowawczych. Na pierwsze zaś potrzeby i koszta budowli, komitet wyznaczył 10000 rs. z funduszu leśnego, deponowanego w papierach procentowych w Banku Handlowym.

8. Rozważał wniosek Rady Zawiadującej, co do urządzenia w dobrach Sobieszyn stacyi prób melioracyjnych i doświadczeń agronomicznych, oraz ustanowienia posady ameljoratora jako kierownika tej stacyi, mającej za zadanie, w myśl testamentu, badanie, sprawdzanie i stosowanie wszelkich ulepszeń w zakresie rolnictwa i hodowli inwentarza, aby je zużytkować do celów praktycznych. Przy stacyi w Sobieszynie, ma być w tym celu urządzone:

1) pole doświadczalne;

2) spostrzegalnia meteorologiczna;

3) odpowiednio urządzona pracownia chemiczna;

4) zbiory nasion i roślin gospodarskich, chwastów, nawozów i t. p.

5) stosowna biblioteka.

Po przeprowadzeniu szczegółowej w tym przedmiocie dyskusyi, Komitet postanowił: stacyę prób melioracyjnych i doświadczeń agronomicznych, według projektu Rady Zawiadującej, bezzwłocznie w dobrach Sobieszyn urządzić; na pierwsze koszta urządzenia wyznaczyć 6000 rs. z funduszu ze sprzedaży starodrzewu z lasów Orłowskich oszczędzonego w papierach w Banku Handlowym złożonego, i upoważnić Radę i Opiekuna-Administratora do użycia papierów procentowych do rs. 6000, w miarę potrzeby na cel powyższy; na koszta prowadzenia stacyi Sobie-

szyńskiej, wyznaczyć roczny wydatek w summie 3300 rs. który ma być pokryty z ogólnych dochodów przez administracyę zapisu ś. p. hr. Kickiego otrzymywanych; wreszcie, wybór ameliatora kierownika stacyi i jego pomocnika, pozostawić uznaniu Rady Zawiadującej.

9. Rozważał wniosek Rady Zawiadującej co do wymiany papierów procentowych w Kantorze Banku Państwa deponowanych, a obecnie z pod dożywocia uwolnionych, i postanowił: upoważnić Radę Zawiadującą do podniesienia z Kantoru Banku Państwa 91,000 rs., w Listach Zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego różnych seryi, zamienienia ich na takież listy seryi V, oraz złożenia ich do depozytu w Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

10. Rozważał wniosek Rady Zawiadującej, co do sprzedaży 4000 sztuk starodrzewu w lasach Orłowskich, i postanowił: upoważnić Radę, do sprzedania 4000 sztuk starodrzewu z lasów Orłowskich i do przyłączenia osiągniętej ztąd summy do kapitałów deponowanych w papierach procentowych w Banku Handlowym.

11. Postanowił członkom Rady Zawiadującej zapisem ś. p. hr. Kickiego złożyć najserdeczniejsze podziękowanie za podjęte trudy w ciągu trzechletniego uprzedniego urzędowania, a przystąpiwszy do wyborów członków Rady na następne trzechlecie, powołał do urzędowania członków dotychczasowych; a mianowicie: *Michała Rogozińskiego, Karola hr. Jezierskiego, Stanisława Kronenberga, Walentego Garczyńskiego* i *Tadeusza Kowalskiego.* Wybór przewodniczącego, zgodnie z regulaminem, Komitet pozostawił wybranym członkom.

12. Na wniosek Prezesa, do Kommissyi Rewizyjnej rachunków administracyi z zapisu hr. Kickiego, Komitet powołał: pp. *Juljusza Wertheima, Bernarda Handkiego* i *Stanisława Karskiego*, poruczając im rozpoznanie i zaopiniowanie rachunków za r. 1885 i 1886, i przedstawienie swego sprawozdania na przyszłorocznem posiedzeniu Komitetu.

Nr. 2.

WIADOMOŚCI O CZYNNOŚCIACH DELEGACYI KOMITETU W 1886 ROKU

Delegacya Komitetu odbyła trzy posiedzenia, a mianowicie d. 14 i 17 Lutego, oraz 25 Października.

Na posiedzeniach tych Delegacya Komitetu:

1. Po szczegółowem przejrzeniu wszystkich pozycyj przedstawionego przez Przewodniczącego w Zarządzie projektu budżetu na r. 1886, z motywami, Delegacya powiększyła preliminowane dochody nieprzewidziane Towarzystwa o rs. 300, a zmniejszyła dochody ze składek o rs. 500, oraz dochody Osady z gospodarstwa rolnego o rs. 300, z opłat od wychowańców o rs. 150 i z warsztatów o rs. 1000; zresztą zaś projekt budżetu w całości przyjąwszy, postanowiła przedstawić go Komitetowi do zatwierdzenia w następujących ostatecznych cyfrach:

Dochody ogólne Towarzystwa. . . .	14714 rs.	37½ k.
Dochody Osady.	17204 rs.	35 k.
Razem rs. . . .	31918 rs.	72½ k.

Wydatki Zarządu rs. . . .	3460 k.	
Wydatki Osady rs. . . .	29378 k. 35	
Razem.		32838 rs. 35 k.

Czyli że zamierzone wydatki przenoszą dochód o 919 rs. 62½ k., co do których Delegacya wniosła, aby upoważnić Zarząd do pokrycia onych, o ile się to pokaże potrzebnem, z kapitałów rezerwowych.

2. Po rozważeniu przedstawienia Przewodniczącego w Zarządzie, Delegacya wyznaczyła Członkowi-Kassyerowi Zarządu Władysławowi Fechnerowi za trzyletnią jego użyteczną pracę z funduszów remanentowych r. z. rs. trzysta.

3. Z uwagi na zmniejszenie dochodów bieżących, Delegacya upoważniła Zarząd do użycia na wydatki bieżące rs. 2000 przez ś. p Edmunda Bürgera Towarzystwu Osad Rolnych zapisanych.

Nr. 3.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA OSAD ROLNYCH I PRZYTUŁKÓW RZEMIEŚLNICZYCH ZA ROK 1886, PRZEDSTAWIONE NA POSIEDZENIU KOMITETU TEGOŻ TOWARZYSTWA DNIA 27 MARCA 1887 ROKU

przez

Konrada Machczyńskiego

Przewodniczącego w Zarządzie.

Byłoby już może zbytecznem powtarzać w sprawozdaniu niniejszem, że i w roku ubiegłym stanowisko naszego Towarzystwa względem społeczeństwa i kraju w niczem nie zostało zmienione; z powodu jednak niektórych mylnych domniemań, uważamy za właściwe raz jeszcze w tem miejscu zaznaczyć: że zadania i cele Towarzystwa Osad Rolnych i jego zakładu w Studzieńcu, jasno i wyraźnie określone Ustawami, pozostają niewzruszone i że działalność naszej instytucyi zachowała w 1886 r. i, przy pomocy Bożej, zachowa nadal ten sam zasadniczy charakter i kierunek, który jej zjednał ogólną życzliwość i uznanie.

Ale zmuszony jestem także z większym niż lat poprzednich naciskiem powtórzyć, że u nas łatwiej stworzyć instytucyę niżeli ją utrzymać i zapewnić jej życie normalne. Pod wpływem chwilowego zapału i wrażeniem nowości, zawsze jesteśmy gotowi do szlachetnych przedsiewzięć, a nawet gorliwie, byle niedługo, zajmować się czynnie ich urzeczywistnieniem Lecz gdy zapał, zwykle krótkotrwały, przeminie, niewiele już troszczymy się o własne, chociażby najpożyteczniejsze dzieło, i zbyt prędko zapominamy, że tylko wytrwała, harmonijna, rzeczywista i podzielona wedle sił praca, może mu zapewnić byt stały i pożądany rozwój. Dla tego też, jeżeli w normalnem położeniu Instytucyi takie rzeczywiste współdziałanie wszystkich jej organów jest potrzebne, to staje tu ono nieuniknionym obowiązkiem w chwilach prób i doświadczeń, które prędzej lub później, w tej lub owej formie, zwykle jednak przychodzą.

Nie mam zamiaru rozszerzać pesymistycznych poglądów, ale jestem mocno przekonany, że przezorność nakazuje nam obmyśleć zawczasu odpowiednie środki, ażeby te kłopoty finansowej i administracyjnej natury, na które od lat kilku mam zaszczyt zwracać uwagę Komitetu, które już w roku zeszłym dotkliwie uczuć się dały,—nie stały się w roku bieżącym zbyt poważnemi. Nie idzie w tej chwili o lokalną administracyę w Studzieńcu, ta bowiem w roku zeszłym dużo nas zajmowała i ważnym uległa zmianom, ale o wyczerpujące się źródła naszych dochodów i kwestye administracyjne.

Już w sprawozdaniu za rok zaprzeszły zamieściliśmy wiadomość o najważniejszej zmianie jaka zaszła w łonie Komitetu. Obecnie jednak, dla chronologicznego porządku, mamy obowiązek powtórzyć, że w roku 1886, w Styczniu, długoletni Prezes naszego Komitetu p. Feliks Sobański złożył swój mandat, a na jego miejsce, jednomyślnością głosów, wybrany został p. Ludwik Górski. Skład Zarządu Towarzystwa nie uległ zmianie, gdyż Komitet na posiedzeniu z d. 28 Marca r. z. również jednomyślnie powołał K. Machczyńskiego Przewodniczącego, oraz członków Zarządu pp. W. Fechnera, K. Paszkowicza, F. Maternickiego i K. Rutkowskiego, do sprawowania tych samych obowiązków.

Trudne i przechodnie położenie administracyi miejscowej w Studzieńcu, o jakiem w poprzedniem sprawozdaniu już wspomniałem, doszło w roku zeszłym do przesilenia. Zarząd Towarzystwa był zmuszonym dać dymisyę dyrektorowi osady, mianowanemu w połowie 1885 r., i wydalić kilku innych oficyalistów Zakładu. Konieczność użycia tych środków stanowczych dla utrzymania porządku i karności w Osadzie, niemogła pozostać bez wpływu na bieg spraw Zakładu. Dla tego też Zarząd dokładał najusilniejszych starań i pracy, ażeby, mimo tych przejść, zajęcia i interesa Osady poszły dalej trybem normalnym. Od 1 Kwietnia r. z. mianował dyrektorem r. s. Ksawerego Nalepińskiego, znanego pedagoga, b. nauczyciela szkół realnych i dodał mu do pomocy czasowej byłego urzędnika Zakładu, dobrze już obeznanego z biegiem służby miejscowej. Posady usuniętych oficyalistów zajęli inni odpowiedniejsi tem stanowiskom i potrzebie. W różnych gałęziach lokalnej administracyi, rachunkowości, kontroli, szkoły i pedago-

gicznego postępowania z wychowańcami, poprawiono to, co wymagało poprawy i zaprowadzono ulepszenia, jakie w danej chwili były możliwe.

W krótkim też stosunkowo czasie bieg spraw instytucyi na właściwe został wprowadzony tory i na odbywającym się międzynarodowym kongresie więziennym w Rzymie, Zakład nasz zaliczony został do najlepszych w Europie, jak o tem przekonywa znajdujące się w ostatnim Roczniku Towarzystwa interesujące sprawozdanie reprezentanta naszego na tym kongresie p. Aleksandra Moldenhawera. W roku też zeszłym otrzymaliśmy z Rzymu, przy nader pochlebnej odezwie ministra włoskiego p. Mancini, medal pamiątkowy, którego podobizna była już zamieszczoną w Tygodniku Illustrowanym.

Wobec więc takiego zaszczytnego wyróżnienia naszej Instytucyi, wobec rzeczywistej sympatyi, uznania i zainteresowania się nią społeczeństwa. Zarząd, kierował się przekonaniem, że jeżeli jest zasługą pracować dla społecznego dobra w czasach pomyślnych, to tembardziej obowiązek obywatelski nakazuje wytrwać na stanowisku, w chwili krytycznej, dopóki ta nie przeminie.

Przechodząc następnie do zwyczajnych interesów Towarzystwa, a przedewszystkiem jego różnych funduszów, wypada mi wymienić legat nowo przybyły w roku zeszłym ś. p. Edmunda Bürgera, który zapisał nam 2000 rubli, bez żadnego ograniczenia. Legat ten został przez Zarząd przyjęty, przez żonę testatora wypłacony i na mocy postanowienia Delegacyi Komitetu z dnia 25 Października 1886 r. wcielony do funduszów na wydatki bieżące.

Dawniejszy już legat ś. p. Kurjerowa, w ilości 1000 rubli. ubezpieczony przez egzekutora testamentu na hypotece jednego z domów w Warszawie, nie mógł być dotąd zrealizowany, z powodu, że chociaż dłużnik gotów jest wypłacić go Towarzystwu zaraz po zatwierdzeniu przez Rząd, zatwierdzenie to przecież dotąd nie nastąpiło.

Inny także legat 1000 rs., jaki w roku zaprzeszłym uczynił na rzecz naszych funduszów wieczystych ś. p. Karol Paszkiewicz, przez Towarzystwo już przyjęty i przez Rząd zatwierdzony, został zakwestyonowany z tego powodu, że krewni zapisodawcy wystąpili z procesem o unieważnienie testamentu. Mamy jednak uzasadnioną nadzieję zapis ten odebrać drogą porozumienia się i bez procesu.

Prowadzony od kilku lat w imieniu naszem przez Prokuratoryę spór o 500 rs., zapisane nam przez ś. p. Polikarpa Wierzbickiego, został nareszcie ukończony, i po zrobionej dystrybucyi, mamy do odebrania z tutejszego Kantoru Banku Państwa rubli 243 kop. 1, a nadto, o wyegzekwowanie dla nas jeszcze rubli 96 kop. 29, od wdowy zapisodawcy, zamieszkałej w Odessie, Rząd Gubernialny Warszawski poczynił już stosowne kroki.

W roku zeszłym zyskaliśmy także 6-u członków stałych, którzy składki swe roczne skapitalizowali i wnieśli odrazu po 100 rubli, a mianowicie: pp. Piwnicki Antoni, Cissowski Tomasz, Kończa Paweł, Mantwiłł Józef, Kretkowski Emilian i Józefowicz Marya z Humlów. Składki te musiały być użyte na wydatki bieżące, ale summa tych wkładów, wynosząca razem rubli 600 oddzieloną została od funduszów rezerwowych i przeniesiona do kapitałów wieczystych.

Inne ofiary pomniejsze, bądź w gotowiźnie bądź w naturze, zostaną, jak corocznie, ogłoszone w pismach publicznych.

Co zaś do ogólnego stanu dochodów i wydatków Towarzystwa w ciągu 1886 r., to takowy ułożony został na podstawie ksiąg, kontrol i obrachunków kassowych tak Zarządu jak i Osady, a przedstawiają go następujące porównawczo zestawione cyfry zamierzeń budżetowych z rezultatami otrzymanemi rzeczywiście. Przy rozbiorze tego ogólnego stanu dochodów i wydatków bieżących, który to stan krępuje lub rozwiązuje ręce i odbiera lub daje środki do pracy nad poprawą małoletnich przestępców, znajdziemy właściwą sposobność zastanowienia się nad różnem słabemi stronami naszych finansów, aczkolwiek pod tym względem niepowiemy nic nowego, gdyż na te same kwestye zwracamy uwagę od lat trzech, tylko corocznie z coraz większym naciskiem

Dochody ogólne Towarzystwa.

Rozdziały budżetowe	Wyszczególnienie dochodów	Zamierzono budżetem		Było rzeczywiście		Różnica			
						Mniej		Więcej	
		Rs.	kop.	Rs.	kop.	Rs.	kop.	Rs.	kop.
I, II, III	Z procentów od kapitałów wieczystych, rezerwowych i obrotowego .	3264	37½	3236	67	27	70½	—	—
IV	Ze składek od członków honorowych	7000	—	6198	—	802	—	—	—
„	Z ofiar w gotowiźnie i naturze	1500	—	1275	12	224	88	—	—
V	Z odczytów, koncertów, widowisk i t. p. . . .	1500	—	934	63	565	37	—	—
„	Ze sprzedaży Roczników, dyplomów i dochody nieprzewidziane . .	1450	—	2049	85	—	—	599	85
	Razem . . .	14714	37½	13694	27	1619	95½	599	85

Na wstępie więc zaraz widzimy, że w ogólnym rezultacie dochody Towarzystwa były w roku zeszłym mniejsze o rubli 1020

kop. 10½ od preliminowanych budżetem. (Przy teraźniejszych ciężkich czasach, niedobór ten nie byłby jeszcze rażącym, gdyby nie ta okoliczność, że daleko większą cyfrę niedoborów z innych pozycyi zrównoważyła do pewnego stopnia znaczna przewyżka nad zamierzenie budżetowe dochodów nieprzewidzianych, w których przecież główną gra rolę 2000 rubli legatu ś p. Edmunda Bürgera, które, jako zapis bezwarunkowy, mogły, a z potrzeby musiały być użyte na bieżące wydatki). Takie jednak dochody należą do najbardziej nieprzewidzianych. Gdyby zaś tego legatu niebyło, to dochody tej kategoryi, wyniosłyby tylko rubli 49 kop. 85, zatem niedoboru byłoby na rubli 1400 kop 15, a ten w połączeniu z niedoborami ze wszystkich innych pozycyj, dałby daleko większą cyfrę niedoboru w dochodach Towarzystwa, bo na rubli 3020 kop. 10 Wprawdzie wszystkie nasze dochody powyżej wykazane, z wyjątkiem procentów od kapitałów, są niestałe, ale do najniepewniejszych i najrzadszych należą takie zapisy, i dlatego, w preliminarzach budżetowych liczymy głównie na dochody z ofiar, ze składek od członków Towarzystwa i z odczytów: te wszystkie przecież jak widzieliśmy, były w roku zeszłym o wiele mniejsze od przewidywanych budżetem. Jest przeto rzeczą konieczną zastanowić się nad przyczynami tych niedoborów i środkami zapobiegawczymi na przyszłość, tembardziej, że z wielu uzasadnionych powodów możemy przewidywać, iż w roku bieżącym niedobory te będą jeszcze znaczniejsze. Mały stosunkowo niedobór w procentach od kapitałów pochodzi ztąd, że od funduszów, składanych na rachunek bieżący w Banku Handlowym, narosło procentu mniej, niż preliminował ich budżet, bośmy też i mniej składali, mając mniejsze dochody. Procent ten byłby jeszcze mniejszy, gdyż jego stopa miała być obniżoną i dla funduszów Towarzystwa, Zarząd jednak postarał się o utrzymanie dotychczasowej stopy procentowej.

Dochody z ofiar w gotowiźnie i naturze, chociaż dość znaczne, nie ziściły w zupełności zamierzenia budżetowego; zależą one przecież wyłącznie od wypadku, dobrej woli, okoliczności i tego korzystnego dla Towarzystwa impulsu, jaki nadać mogą ofiarności publicznej tylko skrzętne i połączone starania wielu osób, mających obowiązek interesowania się losem naszej Instytucyi.

Najpewniejsze i podstawowe źródła dochodu Towarzystwa, jakiemi być powinny wkłady peryodyczne czyli składki roczne jego członków ciągle przecież zawodzą. W roku zeszłym Za-

rząd umorzył niepodobnych już do odzyskania takich zaległych składek na rubli 984, i wykreślił z listy stowarzyszonych 64 osób, w miejsce których, nowych członków przybyło tylko 30-tu. Ogólna zaległość z końcem roku zeszłego. wynosi już 40461 rubli. Byłoby jednak złudzeniem liczyć na odzyskanie tych summ neapolitańskich, bo jeżeli dłużnik niepoczuwał się do honorowego obowiązku zapłacenia swych składek przez lat 2, 3, 4, 5 i t. d., to tem mniej liczyć na niego można gdy jego zaległość jeszcze wzrośnie przez pozostawienie go na liście członków, po to tylko, żeby do dawnego, efemerycznego długu, dopisywać corocznie nową nieopłaconą składkę. W rzeczach finansowych nie można się bawić w illuzye i wierzyć, że ponieważ mamy 1915 członków, zatem mamy blisko 12000 rubli, bo tylu członków honorowych, podług kontroli z końcem roku zeszłego pozostało. kiedy tymczasem połowa ich składek niepłaci i dochód ten wynosił w roku zeszłym tylko 6198 rubli. I warszawscy członkowie zalegają, tu jednak Zarząd może działać bezpośrednio, przeto i zaległości są mniejsze. Gorzej daleko na prowincyi, gdzie wszystko zależy od wpływu i gorliwości Korespondentów Towarzystwa. Zapewne, że nader smutne położenie ekonomiczne kraju ważną w tych niedoborach gra rolę; mimo to, z tych miejscowości, w których mamy nietytularnych i od wielu lat nieczynnych, ale rzeczywiście zajmujących się sprawami Towarzystwa Korespondentów, składki, chociaż nie bez trudności, wpływają i przybywają nowi członkowie. Dla tego uważam za najmilszy obowiązek wymienić tu tych Szanownych naszych Korespondentów. którzy w roku ubiegłym gorliwą działalnością i staraniami zasilali nasze fundusze i złożyć im serdeczne podziękowanie; a mianowicie panom: Arczyńskiemu Kaźmierzowi z p-tu Skierniewickiego, Awejde Edwardowi z p-tu Ostrowskiego, Czajkowskiemu Edwardowi z Warszawy, Deskurowi Andrzejowi z p-tu Pińczowskiego, Drużbackiemu Augustowi z p-tu Opoczyńskiego, Dziekońskiemu Onufremu z p-tu Mazowieckiego, ks. Fudalewskiemu Władysławowi z p-tu Opatowskiego, Gniazdowskiemu Marcinowi z p-tu Makowskiego, Gurbskiemu Janowi z m. Płocka, Gutmanowi Józefowi z m. Radomia, Illustrowskiemu Stanisławowi z m. Lublina i p-tu Lubelskiego, Kupczyńskiemu Antoniemu z p-tu Sejneńskiego, Lemańskiemu Ludwikowi z p-tu Brzezińskiego, Lipskiemu Ludwikowi z p-tu Kozienickiego, Łaszczyńskiemu Zygmuntowi

z p-tu Kaliskiego, Milewskiemu Józefowi z p-tu Ciechanowskiego, Nowodworskiemu Janowi z p-tu Radzymińskiego, Römerowi Izydorowi z Warszawy, Rudnickiemu Stanisławowi z p-tu Pułtuskiego, Rulikowskiemu Zdzisławowi z p-tu Hrubieszowskiego i Tomaszowskiego, Rościszewskiemu Józefowi, z p-tu Rypińskiego, Russockiemu Mak. z p-tu Sandomierskiego, Sajkiewiczowi Lud. z p-tu Zamoyskiego, Schütz Adolfowi z p-tu Włoszczowskiego, Hr. Skarbkowi Józefowi z p-tów Nieszawskiego i Włocławskiego, Sobolewskiemu Michałowi z p-tu Augustowskiego, Staniszewskiemu Waleremu z m. Suwałk i p-tu Suwalskiego, Stawiskiemu Feliksowi z p-tu Łaskiego, Suffczyńskiemu Stefanowi z p-tu Rawskiego, Szaniawskiemu Wiktorowi z p-tu Radzyńskiego, Trautsoltowi Ludwikowi z p-tu Maryampolskiego, Wąsowiczowi Janowi z m. Warszawy, Wentzlowi Adolfowi z p-tu Błońskiego, Wernerowi Tomaszowi z p-tu Nowo-Aleksandryjskiego. Wodzińskiemu Tadeuszowi z p-tu Radomskiego, księciu Woronieckiemu Mieczysławowi z p-tu Chełmskiego, Wyrzykowskiemu Juliuszowi z p-tu Stopnickiego, Zawadzkiemu Maksymilianowi z p-tu Nowo-Mińskiego, Zielińskiemu Bronisławowi z p-tu Sochaczewskiego.

Ale w wielu powiatach nie mamy wcale Korespondentów, albo mamy takich, którzy są zupełnie bezczynni, tak dalece, że niektórzy nawet własnych składek nie wnoszą. Jestto bardzo smutny objaw zaniedbywania honorowych obowiązków. Tymczasem kwestya Korespondentów jest dla nas pierwszorzędnego znaczenia, bo jestto kwestya w całem znaczeniu żywotna. Dla tego też od lat trzech, w każdem sprawozdaniu, coraz usilniej mam zaszczyt zwracać na nią uwagę Komitetu. W ostatnich latach Zarząd własnemi staraniami zjednał przeszło dwudziestu korespondentów. ale nadal jest rzeczą nieuniknioną, ażeby Komitet raczył użyć służących mu atrybucyj i przyjął czynny udział w tych staraniach. Miejmy tylko w każdym powiecie odpowiedniego korespondenta, a nietylko dochody ze składek mogą się podwoić i jednorazowe ofiary znacznie wzrosnąć, ale nawet pewna część składek zalegających mogłaby być odzyskaną. Wtedy, dochody tej kategoryi zrównoważą i przewyższą ubytki w dochodach z innych źródeł, które się widocznie wyczerpują, jak np. nasze dochody z odczytów.

Odczyty w roku zeszłym przyniosły o 565 rubli 37 kop. mniej, niż przewidywał budżet dochodu i takowy stosunkowo

ciągle się zmniejsza, kiedy przeciwnie, trudności i przeszkody jakiemi urządzenie ich jest otoczone z każdym rokiem są większe, narażają na znaczne i ryzykowne wydatki, a w końcu mogą zupełnie zawodzić. Dość powiedzieć, że z dwunastu przygotowanych na obecną porę odczytów, zaledwie 5 przyszło do skutku, a dochód z nich osiągnięty dotąd, gdy przyjdzie wszystkie koszta potrącić, może okazać się żaden. Należałoby więc zwrócić się do urządzania balów, koncertów, wystaw i t. p. środków, za pomocą których zbierają się znaczne nieraz fundusze na inne cele użyteczności publicznej. Niech mi wreszcie wolno będzie przypomnieć, że kwestyę odczytów w czwartem już sprawozdaniu podnoszę.

Wracając się wreszcie do obrachunku rocznego funduszów z jakich w roku zeszłym wydatkowano, należy dla zachowania ścisłości, do wykazanych wyżej osiągniętych dochodów budżetowych w ilości rubli 13694 kop. 27, dodać remanent z roku 1885 w ilości rubli 4211 kop. 29 pozostały, a który, Komitet postanowieniem z d. 18 Kwietnia 1886 r. przeznaczył Zarządowi na wydatki bieżące; w skutek czego, ogólna summa funduszu dochodowego, z jakiego w roku zeszłym wydatkowano, wyniesie rubli 17905 kop. 56.

Wydatki ogólne Towarzystwa.

Rozdziały budżetowe	Wyszczególnienie wydatków	Zamierzono Budżetem Rs.	Zamierzono Budżetem kop.	Było rzeczywiście Rs.	Było rzeczywiście kop.	Różnica Mniej Rs.	Różnica Mniej kop.	Różnica Więcej Rs.	Różnica Więcej kop.
I	Pensye i opłaty stałe	2050	—	1742	66	307	34	—	—
II	Druk Rocznika, sprzęty biurowe, wydatki kancelaryjne i opał . . .	500	—	437	93½	62	6½	—	—
"	Wydatki nadzwyczajne	600	—	614	9½	—	—	14	9½
"	Na podróże delegatów	80	—	84	19	—	—	4	19
"	Do dyspozycyi opiekunów dla już uwolnionych i mających być uwolnionymi, w ciągu roku, 51 wychowańców	150	—	—	—	150	—	—	—
"	Koszta poboru składek	80	—	67	20	12	80	—	—
	Razem . .	3460	—	2946	8	532	20½	18	28½

Niedobory w ogólnych dochodach Towarzystwa. Zarząd starał się choć w części zrównoważyć oszczędnościami na ogólnych wydatkach, na których też, jak przekonywa wykaz powyższy oszczędzono rubli 513 kop. 92. Taki więc stan wydatków niena-

stręcza powodu do szczegółowych usprawiedliwień i objaśnień. Dwie tylko pozycye, mianowicie wydatków nadzwyczajnych i na podróże delegatów zostały o drobne kwoty przekroczone, głównie z tego powodu, że do pierwszej zaliczono koszt tłomaczenia jednego odczytu, który należał właściwie do wydatków z osobnej kassy odczytowej, a druga wzrosła z powodu częstych i kosztowniejszych nieco zjazdów do Studzieńca, wywołanych czasowemi okolicznościami.

Przechodząc następnie do obrachunku dochodów specyalnych i wydatków Osady, opartego na szczegółowych rachunkach, za każdy miesiąc, wraz z usprawiedliwiającemi dowodami, jakie dyrektor Zakładu składa Zarządowi, oraz opartego na ogólnym rachunku rocznym, odpowiednio objaśnionym, jaki z rozporządzenia Zarządu od paru lat przez dyrektora jest przedstawiany, obrachunek ten przedstawia się jak następuje:

Dochody specyalne Osady.

Rozdziały budżetowe	Wyszczególnienie dochodów	Zamierzono Budżetem		Było rzeczywiście		Różnica: Mniej		Różnica: Więcej	
		Rub.	k.	Rub.	k.	Rub.	k.	Rub.	k.
I	Ze źródeł ekonomicznych, gospodarstwa rolnego, ogrodowego, lasu i inwentarza żywego	1750	—	2508	53½	—	—	758	53½
II	Z Kassy m. Warszawy, kass Rządowych i opłat prywatnych	12704	36	11772	26	932	9	—	—
III	Dochody brutto z warsztatów	2500	—	2326	92	173	8	—	—
IV	Dochody rozmaite w żadnej z ustalonych kategoryi niezamieszczone	250	—	79	62	170	38	—	—
	Razem . . .	17204	35	16687	33½	1275	55	758	53½

Jakkolwiek z powyższego zestawienia wypada, że dochody specyalne Osady były w ogólności mniejsze od przewidywanych budżetem o rubli 517 kop. 1½, ten jednak mały niedobór należy uważać za rezultat bardzo korzystny, w porównaniu z niedoborem za rok 1885, który wynosił rubli 3435 kop. 14½, zatem był większy od zeszłorocznego niedoboru o rubli 2918 kop. 13. Najbardziej pocieszającem jest to, że dochody ze źródeł ekonomicznych przewyższyły zamierzenia budżetowe o rubli 758 kop. 53½, a tę przewyżkę dały obfite zbiory żyta, kartofli, owsa i dochód z trzody chlewnej. Niedobory w dochodzie z kass rządowych powstały głównie z tego powodu, że chociaż budżet przewidywał i wyliczył zwrot kosztów żywienia i obówia 180 wychowańców, skoro jednak w roku zeszłym liczba ich w Zakładzie nie dochodziła nawet 160, przeto i Rząd Gubernialny zapłacił mniej, to jest jedynie za tych, którzy rzeczywiście byli w Osadzie utrzymywani. Zresztą, mamy jeszcze do odebrania z tego tytułu za kwartał 4-ty r. z. rubli 1301 kop. 30 zaliczonych do remanentu. Mniej także otrzymaliśmy za zużytą odzież i bieliznę w r. 1885, gdyż Rząd Gubernialny zmoderował naszą likwidacyę. Mniejszy także o 173 rubli 8 kop. dochód brutto z warsztatów powstał z powodu ogólnej stagnacyi w przemyśle i handlu i mniejszych zapotrzebowań wyrobów Osady, za które jednak wpłynęło gotowizną do Kassy Osady rubli 946 kop. 9, zatem znacznie więcej niżeli w roku zaprzeszłym. Rezultat ten jest korzystnym, gdyż nasze warsztaty, nie są przedsiębierstwem spekulacyjnem, lecz szkołą rzemiosł, i dla tego musielibyśmy na nie czynić nakłady, chociażby żadnych dochodów nie przynosiły. Przy dobrych jednak majstrach, umiejętnem kierowaniu pracą warsztatów, kontroli i możności, gdybyśmy mieli większe na to fundusze, zakupywania większej na raz ilości materyału surowego, można się spodziewać coraz większych dochodów, do czego też ciągle dążymy.

Wydatki Osady Studzieniec.

Rozdziały budżetowe	Wyszczególnienie pozycyi wydatków	Zamierzono Budżetem		Było rzeczywiście		Różnica mniej		Różnica więcej	
I.	Na dokończenie nowej budowli i naprawę budynków . . .	350	—	458	74	—	—	108	74
"	Na ubezpieczenia i podatki . .	650	—	862	65	—	—	212	65
II.	Pensye, tantyemy, 5% podwyżki i inne wynagrodzenia służby zakładu	10802	—	10006	25	795	75	—	—
"	Żywność wychowańców i służby	7179	35	6324	22	855	13	—	—
"	Odzież, obówie, bielizna, pościel i utrzymanie czystości . . .	2305	—	3101	47	—	—	796	47
"	Wydatki na światło i opał . .	1825	—	1713	58	111	42	—	—
"	Wydatki na infirmeryę i potrzeby kaplicy	180	—	234	27	—	—	54	27
III.	Wydatki na żywność inwentarza, sprzęty gospodarskie, gospodarstwo rolne, ogrodowe i najem robotnika	1735	—	2469	15	—	—	734	15
"	Wydatki na materyały surowe do warsztatów i narzędzia warsztatowe	2802	—	1789	16	1012	84	—	—
IV.	Wydatki na potrzeby szkoły i kancelaryi	150	—	194	26	—	—	44	26
"	Wydatki na nagrody dla wychowańców	450	—	404	45	45	55	—	—
"	Koszta wyprawy uwolnionych wychowańców	850	—	429	76	420	24	—	—
"	Drobne wydatki niewchodzące do żadnej z powyższych kategoryi	100	—	229	72	—	—	129	72
	Razem	29378	35	28217	68	3240	93	2080	26

Zestawienie powyższe okazuje, że na jednych pozycyach wydano mniej a na drugich więcej niż preliminowano budżetem; w ogólnym jednak obrachunku. wydatki Osady wyniosły mniej o rubli 1160 kop. 67. Na niektóre pozycye wydatkował Zarząd

bardzo oszczędnie, może oględniej niżby należało, ale z jednej strony trudności administracyjnej natury przez jakie Zakład w roku zeszłym przechodził, a z drugiej zmniejszające się i niedopisujące na czas właściwy fundusze na wydatki bieżące, nakazywały tę ostrożność. W każdym razie, pozycye, na jakich zrobiono oszczędności, nieprzedstawiają powodu do szczegółowych objaśnień. Po uregulowaniu jednak miejscowej administracyi, okazała się potrzeba większych odrazu wydatków na niektóre przedmioty, oraz potrzeba wydatkowania normalnego na te pozycye, na które przecież, za poprzedniej administracyi, fundusz przeznaczony budżetem został zbyt wcześnie, bo w trzech pierwszych miesiącach roku w znacznej części wyczerpany, a stąd i konieczność niektórych przekroczeń budżetowych. Większy o rubli 108 kop. 74 wydatek na dokończenie nowej budowli a głównie restauracye budynków nastąpił, z powodu koniecznej potrzeby odświeżenia wszystkich sal po rodzinach i warsztatach oraz pomalowania smołowcem dachów na wielu budynkach, i Zarząd upoważnił dyrektora do wydatkowania w tym celu o 200 rubli ponad budżet. Zauważyć jednak należy, że gotowizną wydano tylko rubli 402 kop. 34, a w robociźnie i produkcyi miejscowej rubli 56 kop. 40.

Przekroczenie w wydatkach na ubezpieczenia zostało spowodowane rozporządzeniem władz gubernialnych aby nanowo zupełnie przeszacować wszystkie budynki Osady, a zarazem i potrzebą oszacowania majątku ruchomego. Samo dopełnienie tej nieprzewidywanej budżetem czynności, bardzo szczegółowej i obszernej, kosztowało rub. 255 kop. 65, opłata zaś asekuracyjna w Towarzystwie Gubernialnem i Warszawskiem, na innych już zasadach obliczona, okazała się znacznie większą od preliminowanej w budżecie, Jakkolwiek wydatek na odzież, bieliznę, pościel, obówie i utrzymanie czystości uczynił rubli 3101 kop. 47, objaśnić jednak wypada, że na ten cel gotowizną wydano tylko rubli 2413 kop. 57, zatem więcej niż preliminował budżet tylko o rubli 110 kop. 57, resztę bowiem wydatku nadbudżetowego, w ilości rubli 687 kop. 90, stanowi jedynie wartość produkcyi, to jest roboty w warsztatach Osady dokonanej. Na potrzeby Kaplicy i infirmeryę wydano więcej o rubli 54 kop. 27; mając jednak na uwadze: że gotowizną wydano tylko rubli 174 kop. 56, przeto jest mniej nawet niż preliminował budżet o rubli 5 kop. 44, resztę bowiem przewyżki stanowi tylko wartość produkcyi, w ilo-

ści rubli 59 kop. 71, a w tej wartość ładnego konfessyonału do miejscowej kaplicy rubli 58 kop. 51, zrobionego z materyału i w warsztacie stolarskim Osady. Wydatki na utrzymanie inwentarza, na gospodarstwo rolne, ogrodowe i t. d. uczyniły rubli 2469 kop. 15, z tych jednak gotowizną wydatkowano tylko rubli 1420 kop. 81, a w produktach Osady i w produkcyi miejscowej rubli 1048 kop. 34, zatem w porównaniu z zamierzeniem budżetowem (rs. 1735), wydano gotowizną mniej o rubli 315. Sprawienie w Marcu r. z. 36 różnych ksiąg kancellaryjnych, oprawienie 161 książek i 380 kajetów, spowodowało przekroczenie budżetu na potrzeby szkoły i kancellaryi.

Od tych szczegółów przechodząc następnie do ogólnego obrachunku porównawczego naszych dochodów i wydatków w roku zeszłym,—stosunek ich do siebie tak się przedstawia:

Wydatki przewidywane budżetem	rs. 32838	kop 35
Dochody przewidywane budżetem	rs. 31918	kop. 72½
Zatem deficyt przewidywany budżetem	rs. 919	kop. 62½
Dochody przewidywane budżetem	rs. 31918	kop. 72½
Dochody rzeczywiście otrzymane	rs. 30381	kop. 60½
Zatem było dochodów mniej o	rs. 1537	kop. 12
Wydatki przewidywane budżetem	rs. 32838	kop. 35
Wydatki rzeczywiście poniesione	rs. 31163	kop. 76
Zatem było wydatków mniej o	rs. 1674	kop. 59

Zestawiając następnie dochody rzeczywiste budżetowe z wydatkami okazuje się, że:

Wydatków tych było	rs. 31163	kop. 76
Dochodów tych było	rs. 30381	kop. 60½
Zatem wydatków było więcej o	rs. 782	kop. 15

Jednakże do tych dochodów budżetowych należy dodać remanent z roku 1885 w ilości rubli 4211 kop. 29 pozostały, przeznaczony na wydatki bieżące roku zeszłego. Zatem będzie:

Dochodu budżetowego	rs. 30381	kop. 60½
Remanentu z roku 1885	rs. 4211	kop 29
Razem	rs. 34592	kop. 89½
Od których odejmując wydatki	rs. 31163	kop. 76
Pozostaje na rok 1887 remanentu	rs. 3429	kop. 13½

Z tego jednak remanentu należy potrącić wartość produktów spożywczych, pozostałych z roku zeszłego na sumę rs. 286

kop. 24, a po takiem potrąceniu remanent gotowizną z roku 1886 pozostały wynosi rubli 3142 kop. 89, który mam zaszczyt przedstawić do rozporządzenia Komitetu, z wnioskiem, ażeby Komitet remanent ten wraz z przypadającą od Rządu Gubernialnego należnością za żywność i obówie wychowańców za kwartał 4-ty r. z. wynoszącą rubli 1301 kop. 30, pozostawił Zarządowi, jak lat poprzednich, na wydatki bieżące.

Wreszcie ogólny majątek nieruchomy i ruchomy oraz kapitały Towarzystwa z roku 1886 na rok 1887 pozostałe, przedstawia wykaz następujący:

I.

Majatek nieruchomy i ruchomy w Studziencu.

a.

1. Wartość 117 morgów gruntu rs. 6000 k. —
2. Wartość lasu na piśmie . . rs. 2000 k. —

b.

Wartość budowli i ruchomości podług oszacowania z d. 4 Lutego 1886 r. do ubezpieczenia:

3. Wartość budowli w Studziencu rs. 95900 k. —
4. Wartość inwentarza żywego rs. 1420 k. —
5. Wartość inwentarza martwego rs. 22416 k. —
6. Wartość materyałów surowych rs. 2754 k. —

Majątek w Osadzie rs. 130490

II.

Kapitały wieczyste.

1. Na hypotece dóbr Staniszewice zapis ś. p. Tekli Rapackiej rs. 6000 k. —
2. Na hypotece dóbr Działyń zapis ś. p. Dziewanowskiego. . rs. 2000 k. —
3. Na hypotece dóbr Skępe, zapis ś. p. G. Zielińskiego . . rs. 1000 k. —
4. W Listach Zastaw. m. War-

Do przeniesienia rs. 9000 k. —

z przeniesienia	rs.	9000 k. —
szawy zapis ś. p. Doboszyńskiego	rs.	2200 k. —
5. W takichże Listach ofiara F. Sobańskiego z legatu ś. p. księdza Brudzyńskiego	rs.	4500 k. —
6. W takichże Listach wkłady 26 członków stałych Towarzystwa	rs.	2960 k. —
7. W takichże Listach wkłady 10 Członków stałych	rs.	1000 k. —
8. W Listach Zastaw. Towarz. Kredyt. Ziem. wkłady 9-ciu członków stałych	rs.	900 k. —
9. Ofiara J Ks. Wojciecha Frycza. w Listach Zast. Towarz. Kredyt. Ziemskiego	rs.	15000 k. —
10. W bilecie Banku Państwa, zapis ś. p. ks. Wład. Rutkowskiego	rs.	500 k. —
11. W List. Zast. m. Warszawy wkłady 6-ciu Członków stałych	rs.	600 k. —
Kapitałów wieczystych	rs.	36660 k. —

III.

Kapitały rezerwowe.

1. W List. Zast. m. Warszawy z różnych oszczędności . . .	rs.	26290 k. —
2. Ofiara na domek m. Warszawy w List. Zast. m. Warszawy	rs.	700 k. —
3. W Listach Likwidacyjnych .	rs.	4000 k. —
4. Na hypotece dóbr Szaudyniszki zapis ś. p. Konstancyi Geysztor	rs.	1000 k. —
5. W List. Zast. m. Warszawy oszczędności z roku 1884 . .	rs.	2400 k. —
Kapitałów rezerwowych	rs.	34390 k. —

Razem kapitałów wieczystych i rezerwowych	rs. 71050	k. —

IV.

Fundusz remanentowy.

1. W gotowiźnie po zrobionym obrachunku z roku 1886 pozozostało remanentu:		
a) w Banku Handlowym . . .	rs. 2703	k. 88
b) w Kassie Zarządu	rs. 98	k. 8½
c) w Kassie Osady	rs. 340	k. 93
Razem w gotówce	rs. 3142	k. 89½
2. W artykułach spożywczych w Osadzie	rs. 286	k. 24
Razem	rs. 3429	k. 13½
3. W gotowiźnie do odebrania z Rządu Gubernialnego za żywność i obówie wychowańców za kwartał 4-ty 1886 r. . . .	rs. 1301	k. 30
Cały fundusz remanentowy	rs. 4730	k. 43½

Ogólny więc obrachunek coroczny naszych funduszów oraz naszych dochodów i wydatków z roku zeszłego, wykazuje: że summa kapitałów wieczystych i rezerwowych w ilości rubli 71050, jaką mieliśmy z końcem roku 1885 nie została i w roku zeszłym naruszona i całkowicie przechodzi na rok bieżący; że pomimo deficytu ustanowionego w budżecie na rok 1886 na rubli 919 kop. 62½ i postanowienia Komitetu aby go pokryć z kapitałów rezerwowych, zdołaliśmy zaspokoić bieżące wydatki, bez korzystania z tego postanowienia; że nietylko pokryliśmy wydatki roku zeszłego nie naruszając kapitału rezerwowego, ale nadto, otrzymaliśmy jeszcze remanent kassowy, wynoszący w gotowiźnie rubli 3142 kop. 89½, nieliczącjuż produktów spożywczych wartości rubli 286 kop. 24 i należności do odebrania z Rządu Gubernialnego rubli 1301 kop. 30, także gotówką.

Wspominając w sprawozdaniu za rok 1885, że w ciągu ostatniego trzechletniego okresu kapitały Towarzystwa powiększyły się o 25000 rubli, miałem zaszczyt zrobić uwagę, że to powiększenie się ich nie zapewnia wcale bytu materyalnego naszemu

Zakładowi w Studzieńcu; że nasze zwykłe dochody mogą się jeszcze bardziej zmniejszyć; że oszczędności mają swoje granice, których przekroczyć niepodobna, że kapitałów rezerwowych nie możemy naruszyć na inne cele, i że niedługo może nadejść chwila, w której dla utrzymania Zakładu, będziemy musieli uciekać się do tej naszej rezerwy. Obecnie, zamykając nasz bilans z roku zeszłego nie deficytem lecz stosunkowo znacznym remanentem, mimo to, poczytuję sobie za obowiązek uprzedzić, że nie możemy również łudzić się i tym pomyślnym rezultatem. Projekt budżetu na rok bieżący przewiduje jeszcze znaczniejszy niedobór; smutny stan ekonomiczny kraju i różne ciężkie przejścia nasze roku zeszłego, podług wszelkiego prawdopodobieństwa, odbiją się dotkliwie na naszych dochodach bo dziś już niemal wiemy, że niektóre ich pozycye, jak np. dochód z odbywających się odczytów wcale nie dadzą cyfry zamierzonej budżetem. Jest więc nieuniknionem zadaniem Komitetu i Zarządu opóźnić ową chwilę czerpania z funduszów rezerwowych na wydatki bieżące przez obmyślenie środków powiększenia dochodów.

Mówiliśmy dotąd o ogólnych sprawach Towarzystwa i o stanie jego funduszów. Stawiam to na pierwszem miejscu, gdyż buduje się groblę według stawu, a nie staw podług grobli; tama, jaką ma stanowić Studzieniec przeciwko powodzi przestępstw kryminalnych, o tyle odpowie swemu celowi, a Zakład nasz o tyle może skuteczniej wpływać na poprawę małoletnich przestępców, o ile na to pozwalają nasze środki materyalne.

Przechodząc do spraw specyalnych naszego Zakładu w Studzieńcu, winien jestem przedewszystkiem zaznaczyć, że w roku zeszłym otrzymał Zarząd za pośrednictwem p. Naczelnika gubernii Warszawskiej reskrypt Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, polecający: ażeby wykład nauk w szkole Studzienieckiej odbywał się w języku rossyjskim, z wyjątkiem religii katolickiej i języka polskiego, oraz ażeby nauczyciele w tej szkole byli nominowani nie inaczej, jak za uprzedniem zgodzeniem się na nich Zwierzchności Okręgu Naukowego Warszawskiego.

Następnie w przedmiocie działalności i stanu naszego Zakładu w ciągu roku 1886, nie możemy pominąć tej uwagi: że od lat wielu jedne i te same przyczyny utrudniają nasze zadanie, i że chociaż corocznie wychodzi z Osady znaczna liczba rzeczywiście poprawionych, umiejących i mogących pracować wychowań-

ców, zawsze było trudno i coraz trudniej znaleść dla nich odpowiednich chlebodawców i opiekunów.

W ciągu roku 1886 Sądy skazały do Studzieńca 73 małoletnich przestępców, z tych jednak tylko 46 można było przyjąć do Zakładu. Powody niemożności przyjęcia 27 były te same jak corocznie: wiek nieodpowiedni, płeć (skazano dwie dziewczyny), choroby zaraźliwe, skazanie na czas krótszy niż dwa lata, albo na taki czas, że skazany nie mógłby go odbyć przed ukończeniem lat 18-u, brak koniecznych dokumentów i inne legalne przyczyny, które podług obowiązujących nas przepisów niedozwalały przyjąć do Osady skazanego wychowańca. Pomimo jednak, że wszyscy odpowiadający koniecznym warunkom byli przyjęci, jednakże ogólna ich liczba w zakładzie jak w roku zaprzeszłym tak i w przeszłym nie doszła nigdy, nawet chwilowo do 160. Widocznie więc dwuletnie doświadczenie przekonało, że podniesienie w roku 1884 etatu na 180 wychowańców i preliminowanie w budżetach kosztów na utrzymanie takiej ich liczby, było zbytecznem.

Z roku 1885 pozostało w Zakładzie 154 wychowańców, w ciągu roku 1886 przybyło ich 48 a ubyło 59, zatem z roku zeszłego na rok 1887 pozostało ich 143.

Z nowo przyjętych, w roku zeszłym najwięcej było skazanych przez Sędziów Pokoju (22), następnie przez Sądy Gminne (20), dalej przez Zjazdy Sędziów Pokoju (5) a wreszcie przez Sąd okręgowy (1). Z pomiędzy tych nowoskazanych najwięcej było takich, którzy mieli oboje rodziców (18), a następnie zaraz takich, którzy mieli ojca lub matkę (20), najmniej zaś było takich, którzy przed skazaniem znajdowali się na opiece u obcych (4) a tylko jeden podrzutek. Pod względem pochodzenia połowa z nich była stanu miejskiego a połowa wiejskiego. Wreszcie z tych 48, przed skazaniem ich do Zakładu zajmowali się: 19-tu posługą u rodziców, 16-tu służbą u obcych, 7-u rzemiosłami, 3-ch włóczęgostwem a po jednemu wyrobkiem na wsi i w mieście lub żebraniną. Z tej ogólnej liczby nowo przyjętych w roku zeszłym było najwięcej katolików bo 42, następnie żydów 3, prawosławnych 2, a ewangielik tylko 1. Z nich wreszcie, przed przybyciem do Osady nic nie umiało 26, umiało czytać po polsku 10, po rossyjsku i po polsku 8, a zaczynało dopiero czytać 4.

Wzajemny stosunek niektórych z tych cyfr statystycznych od kilku lat prawie się niezmienia, inne ulegają pewnym modyfikacyom. Najbardziej uderzającym a ciągle trwającym objawem,

który już w sprawozdaniu za rok 1883 zaznaczyłem, jest ten, że stale najwięcej małoletnich przestępców przychodzi do Studzieńca takich, którzy mają oboje rodziców, a potem zaraz takich, którzy mają tylko ojca lub matkę, którzy tem samem mogli mieć większą pomoc materyalną i większą opiekę moralną, a zatem łatwiej mogli uniknąć występku.

Ten nieprawidłowy stosunek objaśnia się poczęści tym smutnym faktem, że nie jedno z tych nieszczęśliwych dzieci zostało przestępcą za przykładem lub pod naciskiem własnych rodziców, i że wpływ na nich rodzicielski, jeżeli nie stał się gorszącym, to był albo bez moralnego znaczenia albo zupełnie bezsilnym. Jestto dowód ciągłego upadku moralności rodzinnej. Opierając się na powyższych danych statystycznych, okazuje się również, że moralność, zmniejsza się po miastach a poprawia po wsiach, lub że niedostatek, który tak często jest ojcem występku, większy jest między miejską niżeli wiejską ludnością. Kiedy bowiem w roku 1884 skazanych do Studzieńca było pochodzenia wiejskiego 34 a miejskiego 17, w roku 1885 wiejskiego było 25 a miejskiego 21, w roku zeszłym cyfry te już się zrównały, tak, że przestępców każdego z tych stanów było po 24 skazanych.

Z pomiędzy ogólnej liczby 143 wychowańców, jacy byli w Zakładzie pod koniec roku zeszłego, zajmowali się specyalnie: rolnictwem 44, krawiectwem 25, stolarstwem 23, szewctwem 20, kowalstwem 13, ogrodnictwem 11, a kołodziejstwem 7.

Z ogólnej liczby 59-u wychowańców, jacy w roku zeszłym wyszli z Zakładu, było ich pod względem sprawowania się z klasy I-ej 11, z klasy II-ej 12, z klasy III-ej 19 i z klasy IV czyli wzorowej 17. Stosunek ten należy do pomyślniejszych, bo im większa ilość wychowańców opuszczających Osadę, wychodzi z klas wyższych a mianowicie z klassy wzorowej, a mniejsza z klassy pierwszej, tem rezultat pracy około ich poprawy przedstawia się korzystniej. Byłoby więc rzeczą najbardziej pożądaną, ażeby wszyscy, którzy opuszczają Zakład, wychodzili tylko z jego najwyższej klassy. Zbyt jednak wiele, często niepodobnych do przełamania trudności, staje temu na przeszkodzie. Mimo to, usiłowania Zakładu wytrwale dążą do tego celu, a im oględniej i na podstawie pewniejszych danych stopniowej poprawy posuwa się wychowańców z klassy do klassy, tem większą można mieć rękojmię, że wszyscy wychodzący z klassy wzorowej, są już gruntownie poprawieni i będą nadal uczciwymi i pracowitymi ludźmi.

Dalej z tej samej liczby 59 zmarło 4, oddano rodzicom na dalszą opiekę 25, a umieszczono u stolarzy 2. u kołodziejów 2, u kowali 2. u szewca i piekarza po 1, oddano za ogrodników 5, a do gospodarstwa rolnego 17. Umieszczanie ich jednak staje się coraz trudniejszem, zwłaszcza umieszczanie korzystne pod względem materyalnym i moralnym. Ważne pod tym względem zasługi może położyć Kurator Honorowy Zakładu, przychodząc ze skuteczną pomocą dyrektorowi Osady. Najłatwiej jeszcze znaleść chlebodawcę dla ogrodników, dalej dla kowali i silniejszych pracowników przy gospodarstwie rolnem, po nich dopiero, w różnym stopniu, idą inni rzemieślnicy.

W ogólności, im lepszy i lepiej usposobiony pracownik, tem prędzej znajdzie się dla niego miejsce, chociaż ciężkie położenie materjalne majstrów, z powodu którego ograniczają liczbę przyjmowanych do terminu chłopców lub dają im zbyt nędzne utrzymanie, i to utrudnia nasze zadanie, tem bardziej jeszcze, że wieloletnie doświadczenie przekonało o szkodliwości umieszszania wychowańców po większych miastach, mianowicie w Warszawie, gdzie przecież więcej jest zamożniejszych warsztatów. Największy kłopot stanowią wychowańcy nierozwinięci fizycznie, wątłych sił lub nieudolni, zwłaszcza jeżeli w późniejszym już wieku i na czas krótki. byli skazani do Osady, jeżeli więc niebyło dość czasu na ich należyte fizyczne i moralne odrodzenie.

Od otworzenia Zakładu w Studzieńcu, w dniu 11 Września 1876 roku, do końca roku zeszłego, było w nim wychowańców 445, a wyszło z niego 302. Z tej ostatniej liczby, wydalono z Zakładu 11, zmarło 25, oddano rodzicom 72; staraniem zaś Towarzystwa umieszczono: u stolarzy 30, u kołodziejów 17, u kowali 12, u krawców 7, u szewców 8. u tokarzy 3. u piekarzy 7, u cieśli 1, u pszczolarzy 1, u felczerów 2, w seminaryum nauczycielskiem 1, za ogrodników 17, a do gospodarstwa rolnego oddano 87. Z tej ogólnej liczby wszystkich wychowańców jacy byli w Zakładzie, mamy już 55 wyzwolonych czeladników, z których 7-u prowadzi własne warsztaty, a 9-u jest już żonatych i posiada własne gospodarstwa. Z tej także ogólnej liczby było 11-u wychowańców uwolnionych w drodze łaski, z powodu gruntownego poprawienia się przed upływem czasu, na jaki byli skazani do Zakładu. Od ogólnej liczby 302 wychowańców, jacy wyszli z Zakładu. potrąciwszy wydalonych, zmarłych i oddanych rodzicom na dalszą opiekę,

pozostawało pod opieką Towarzystwa 194, z pod której wyszło już 116, z końcem więc roku zeszłego pozostało ich jeszcze pod tą opieką 78.

Wszystkie te cyfry są niejako obrazem prac Towarzystwa około poprawy małoletnich przestępców i otrzymanych rezultatów przez cały czas istnienia Zakładu, a w szczególności w roku ubiegłym. Jeżeli obok tego weźmiemy na uwagę zawikłania administracyjne, jakim Zakład w roku zeszłym ulegał i konieczność licznych zmian w składzie osobistym miejscowej służby, co wszystko mogło oddziaływać mniej korzystnie i na normalny bieg tych prac, to rezultaty osiągnięte w roku zeszłym musimy uznać za pomyślne, albowiem wszyscy wychodzący z Osady, z małym może wyjątkiem, dawali poważne rękojmie rzeczywistej poprawy. Nie było wprawdzie nadzwyczajnych wypadków cudownego uleczenia z choroby występku, ale zawsze jeden wychowaniec został ułaskawiony, z powodu prędkiej i gruntownej poprawy, a dwóch innych zasługiwało także na uwolnienie ich przed terminem, sami jednak pragnęli pozostać jeszcze w warsztatach Osady dla lepszego wykształcenia się w rzemiośle i wyjścia z Zakładu jako wyzwoleni czeladnicy, co zapewne w roku bieżącym nastąpi. Miejscowa zwierzchność Zakładu posiada już listy od uwolnionych w roku zeszłym, które świadczą, że pobyt w Osadzie wywarł na nich skutek zbawienny, a kilku chlebodawców przysłało również bardzo korzystne świadectwa o chłopcach, którzy im zostali powierzeni. Nie wszyscy może z tych, którzy niegdyś byli w Zakładzie wytrwają w zasadach religii, moralności i pracowitości, jakie tam w nich wpajano, bo nie każdego chorego można zawsze radykalnie wyleczyć, zwłaszcza jeżeli choroba jest zadawnioną i chroniczną. Wielu skazanych do Osady przychodzi w takim już wieku, że zaledwie może w niej pozostać dwa lata, a w tak krótkim stosunkowo czasie trudno gruntownie poprawić i wdrożyć do uczciwej pracy człowieka, który od urodzenia prawie do lat 16-u, żył tylko próżniactwem, moralną zgnilizną i występkiem. Zdarzają się też i znacznie młodsze, ciekawe złego okazy, które mimo to niewielkie rokują nadzieje. Mamy np. w Osadzie 13-to letniego żydka, który jest tak krnąbrny, złośliwy, uparty, szkodnik, próżniak, zawsze gotów do złego, że wszelkie środki poprawy od najłagodniejszych do najsurowszych używane względem niego, okazały się dotąd prawie zupełnie bezskuteczne. Wszyscy niemal ojcowie rodzin brali go pod

swoją opiekę i próbowali na nim swego doświadczenia i pedagogicznych zdolności z małym jednakże skutkiem. Wątły, a awanturnik, zdrów, a prawie epileptyk, codzień niemal z płaczem i uroczyście przyrzeka poprawę i codzień broi na nowo. Matka troskliwie się nim zajmowała, bo i dziś o nim pamięta; nie przyszedł więc do Osady, jak wielu innych, ze szkoły domowego zepsucia; dwa lata pracują już nad nim w Zakładzie, a mimo to wszystko, dotąd przynajmniej nie widać na nim poprawy. Bywają znów inni, również z gruntu źli i zepsuci, którzy jednak z obawy kary, lub dla pozyskania sobie względów, tak potrafią ułożyć się przez czas pobytu w Osadzie, że wprowadzają w błąd najdoświadczeńszych zwierzchników i że dopiero po uwolnieniu ich ztamtąd objawiają na nowo dawne, występne skłonności. Są to przecież wyjątki, ale wyjątki nieuniknione, w tej wielkiej Studzienieckiej rodzinie, złożonej bądź co bądź z samych przestępców. Może więc od czasu do czasu znaleść się recydywista powracający na drogę przestępstwa albo też próżniak i niedołęga, dla którego trudno wyszukać chlebodawcę. Takie wyjątki zdarzają się wszędzie, po wszystkich tego rodzaju Zakładach. W obec jednak ogólnej liczby uczciwych i pożytecznych wychowańców, jacy już wyszli ze Studzienieckiej szkoły poprawy, Zakład nasz dobrze zasługuje się społeczeństwu i usprawiedliwia pozyskane już w kraju i za granicą uznanie.

Tem też baczniejszą musimy zwracać uwagę na przeszkody, utrudniające naszą poprawczą działalność. Że do Studzieńca oddawani są przestępcy, zatem tylko źli i zepsuci, to leży w przeznaczeniu zakładu, ale że coraz przychodzą gorsi i bardziej zepsuci, to jest smutnym objawem ogólnego moralnego upadku. Zatem idzie potrzeba większej pracy około poprawy bardziej ze psutych i jeszcze troskliwszej opieki, tak ze strony chlebodawcy jak i przydanego opiekuna nad byłymi wychowańcami po ich uwolnieniu z Zakładu. Tymczasem ta opieka po największe części jest tylko tytularną, tak jak działalność wielu naszych Korespondentów. Od wielu lat, corocznie sprawozdania nasze wykazują ujemne strony tej opieki; nie będę więc powtarzał tego o czem i w sprawozdaniu za rok 1885 obszerniej już zaznaczyłem. O ludzi, którzy przyjmują na siebie obowiązek dający tytuł do godności filantropa, nie jest tak trudno, ale nadzwycza trudno o takich, którzyby obowiązek ten chcieli spełniać su miennie.

Wewnętrzne życie Osady, umoralnianie, poprawa, zajęcia, prace, roboty i nauka wychowańców szły i w roku zeszłym zwykłym zaprowadzonym już trybem. Od Listopada roku 1885 posiada Zakład stałego Kapelana, przez co główna podstawa poprawy kierunek religijno-moralny, zyskała więcej trwałości i siły. Zmiana w roku zeszłym dyrektora i wielu młodszych urzędników i oficyalistów Zakładu, wzmocniony przez Zarząd rygor i kontrola zapowiadają również pomyślne rezultaty które się już zaznaczyły przy ostatniej półrocznej rewizyi całej Osady. Ogólny stan sanitarny był dobry, a śmiertelność mniejsza niż normalna, gdyż z 4-ch wychowańców, jacy zmarli, dwóch przysłano do Zakładu już w takim stanie zdrowia, że pomimo troskliwych starań i bardzo długiego pobytu w infirmeryi, nie można było odrodzić ich zrujnowanego organizmu.

Znane są zajęcia wychowańców w Zakładzie, do jakich przeznaczeni są odpowiednio do swych usposobień, zdolności i miejscowej potrzeby. Pracowali więc przy gospodarstwie rolnem, doglądali inwentarza, wykonywali różne roboty w polu, w ogrodzie i grabarskie około nowej drogi, rowów i drugiej sadzawki ogrodowej, której pierwotną wielkość podwojono; wykonywali różne inne roboty, zajmowali się w piekarni, prali, porządkowali, spełniali wszelkie posługi stosownie do niezbędnych a tak różnorodnych potrzeb Zakładu. Zajmowali się gimnastyką i ćwiczeniami z narzędziami ogniowemi, praktycznie muzyką i śpiewem, oraz uczyli się w miejscowej szkółce Zakładu. Pracowali w pięciu warsztatach Osady, gdzie uczyli się: stolarstwa, kowalstwa, kołodziejstwa, krawiectwa i szewctwa, a dodatkowo paru z nich i rzeźbiarstwa. Wszelkie ubranie, bieliznę i pościel dla wychowańców, wyrabiają nasze warsztaty, a nadto dają i pewne zyski w gotowiźnie za roboty obstalunkowe, wykonywane z cudzego materyału. Trzy pierwsze warsztaty, obok dostarczania i narzędzi na miejscowe potrzeby, wyrabiały z naszego materyału rożne przedmioty na sprzedaż, za które w roku zeszłym wpłynęło do Kassy Osady gotówką 947 rubli. Czas i zajęcia wychowańców tak są rozdzielone i ustosunkowane, ażeby, przy zachowaniu wszelkich względów hygienicznych i koniecznego odpoczynku, nie było chwili wolnej na rzeczywiste próżniactwo.

Sfera ludzi, z jakiej rekrutują się wychowańcy Studzieńca, cel, zakres i środki działalności Zakładu wskazują wyraźnie,

że obok wpływu religijno-moralnego i umiejętnego, nieustannego pedagogicznego dozoru, przedewszystkiem praca fizyczna i zajęcia praktyczne działają najskuteczniej na poprawę tej zepsutej młodzieży i najprędzej mogą jej dostarczyć uczciwych sposobów do życia. Nie możemy z nich zrobić uczonych, ani ich tak wykształcić umysłowo, ażeby z tego mieli byt zapewniony; mała kiedyś pod tym względem próba nie wypadła pomyślnie. Zawsze jednak można wyrobić z nich pożytecznych rolników, ogrodników, dobrych parobków, porządkowych i rzemieślników a ludziom takiego powołania łatwiej daleko znaleść właściwe i uczciwe zajęcie niżeli niedouczkom szkolnym, z których najczęściej wyradza się ów proletaryat naukowy, tak niebezpieczny dla spokojności publicznej i społecznego porządku. Studzieniec to Zakład poprawczy dla występnych, zastępujący więzienie, a nie szkoła elementarna. Najpierwszy też, zasadniczy paragraf ustawy, stanowi wyraźnie, że zadaniem tej naszej Osady—rolniczo-rzemieślniczej jest poprawa nieletnich przestępców, tudzież przyzwyczajania ich do uczciwej i pożytecznej pracy w zakresie rolnictwa i rzemiosł, i że nauczanie w szkółce Osady jest tylko jednym ze środków, prowadzących do tego celu. Zastosowanie więc tego środka, urządzenie i prowadzenie szkoły muszą odpowiadać głównemu zadaniu, być w harmonii ze wszystkimi innymi środkami i całą organizacyą miejscową; muszą liczyć się z okolicznościami i warunkami, pod jakimi wychowańcy wstępują do Zakładu, pozostają w nim i wychodzą z niego. Nie cel do środków ale środki muszą się naginać do celu. Do Studzieńca przysyłają sądy chłopców w różnym wieku, od lat 10 do 16, wychowańcy ci przychodzą do Zakładu i opuszczają go w ciągu całego roku, pozostają w nim dłużej lub krócej, i to nie przez czas zakreślony jakimiś programem, dla ukończenia danego kursu nauk, ale przez czas, na jaki wyrokami sądowemi byli skazani. W Zakładzie więc, mającym tak wyraźnie określone prawem specyalne zadanie i przy tych warunkach pobytu w nim wychowańców, właściwie nie może być mowy o szkole samoistnej, urządzonej i prowadzonej na sposób zwyczajnych szkółek elementarnych, mających na celu samo tylko nauczanie szkolne, ani też o przeprowadzeniu programu nauk i sposobu ich wykładania w zwykłych normalnych szkółkach ludowych. Jednakże, pomimo tak wyjątkowego położenia szkoły w Zakładzie, każdy wychowaniec, który przebył w nim czas wyrokiem oznaczony, nauczył się czytać i pisać po

polsku i po rossyjsku, czterech działań arytmetycznych z liczbami wielorakiemi i nabył innych wiadomości pożytecznych, odpowiednich zajęciom, do jakich sposobił się w Osadzie.

Bliższe wreszcie szczegóły, dotyczące miejscowej administracyi, stanu ekonomicznego, gospodarstwa, kontrolli, działalności warsztatów, stanu magazynów, postępów i sprawowania się wychowańców, słowem, dotyczące całego wewnętrznego życia Osady, których tu przytaczać niepodobna, objęte są rocznym raportem dyrektora, który wraz z niniejszem sprawozdaniem będzie zamieszczony, jak zwyklę, w Roczniku Towarzystwa za rok ubiegły.

Kończąc niniejsze sprawozdanie za rok 1886, który należał do najcięższych z czteroletniego okresu działalności dotychczasowego Zarządu, niech mi wolno będzie złożyć najserdeczniejszą wdzięczność kollegom moim, p. Maternickiemu, który do końca roku, oraz pp. Fechnerowi i Paszkiewiczowi, którzy, wpośród zbyt licznych zajęć i ciągłych przykrych położeń Zarządu, wytrwali do ostatniej chwili na stanowisku, i w koleżeńskiej harmonii, z całem poświęceniem się pracowali dla dobra naszej Instytucyi. Wreszcie, w imieniu tych moich kollegów i swojem mam zaszczyt powierzony nam w roku zeszłym mandat złożyć w ręce Komitetu.

Marchczyński.

Nr. 4.

SPRAWOZDANIE KOMMISSYI REWIZYJNEJ DO SPRAWDZENIA RACHUNKÓW ZARZĄDU TOWARZYSTWA OSAD ROLNYCH ZA ROK 1886.

Niżej podpisani członkowie Komitetu, zaproszeni na posiedzeniu tegoż Komitetu dnia 28 Marca 1886 r., do sprawdzenia rachunków Zarządu, zebrawszy się w dniu dzisiejszym w biórze tegoż Zarządu, porównali przedstawiony im ogólny obrachunek za rok 1886 z księgami kassowemi i dowodami wydatków, w biurze utrzymywanemi, i takowy zgodnym znaleźli.

Następnie Delegacya miała sobie okazane dowody na fundusze, w d. 31 Grudnia 1886 r. przez Towarzystwo posiadane, a mianowicie, ze w dniu tym było:

1. Remanentów w Banku Handlowym gotowizną. . . . . Rs. 2703 k. 88
wyraźnie rubli dwa tysiące siedmset trzy kopiejek ośmdziesiąt ośm.

2. W Kassie Zarządu gotowizną. . . Rs. 98 k. 8½
wyraźnie rubli dziewiędziesiąt ośm kopiejek ośm i pół.

3. W Kassie Osady Studzieniec gotowizną Rs. 340 k. 93
wyraźnie rubli trzysta czterdzieści kopiejek dziewięćdziesiąt trzy.

4. W depozycie Banku Handlowego listami likwidacyjnemi . . . . Rs. 4000 k. —
wyraźnie rubli cztery tysiące.

5. W depozycie Banku Handl. w bilecie Banku Państwa. . . . . Rs. 500 k. —
wyraźnie rubli pięćset.

6. W depozycie Banku Handl. listami zastawnemi Tow. Kred. Ziems. . . . . . . Rs. 15900 k. —
wyraźnie rubli piętnaście tysięcy dziewięćset.

7. Listami Zastawnymi Towarz. Kredyt. m. Warsz. w depozycie tegoż Towarzystwa i Banku Handlowego . . . . Rs. 40650 k. —
wyraźnie rubli czterdzieści tysięcy sześćset pięćdziesiąt.

8. Na hypotekach dóbr . . . . . . Rs. 10000 k. —
wyraźnie rubli dziesięć tysięcy.

Na podstawie tak odbytej czynności rewizyjnej, podpisani członkowie Komitetu uznali: że księgi, kontrole i dowody utrzymywane są w porządku, skrupulatnie i dlatego wnoszą o pokwitowanie Zarządu z rachunków za rok 1886.

Warszawa, dnia 17 Marca 1886 r.

(Podpisano) *Stanisław Łubieński, Eugeniusz Grzybowski, Walenty Miklaszewski.*

Nr. 5.

WYCIĄG Z RAPORTU ROCZNEGO, ZŁOŻONEGO ZARZĄDOWI TOWARZYSTWA ZA ROK 1886.

przez

DYREKTORA OSADY ROLNICZO-RZEMIEŚLNICZEJ W STUDZIEŃCU.

Wiadomości statystyczne tyczące się ruchu wychowańców w 1886 roku.

Z końcem 1885 r. w Osadzie było wychowańców . .	154
W roku 1886 dostawiono do Osady	48
Razem. . . .	202

W roku 1886 ubyło:

a) Po upływie wyroku	54*)	
b) Zmarło	4	
c) Warunkowo uwolniono . . .	1	. . . . . . 59.
Przeto z końcem roku pozostało		. . . . . . 143.

*) W tej liczbie zamieszczeni są dwaj wychowańcy, którym termin pobytu w Osadzie ukończył się w r. 1885-ym, a którzy zostali mylnie włączeni do remanentu na rok 1886.

Na ile lat skazani:	Z końcem roku 1885 było wychowańców	W r. 1886 przybyło	W r. 1886 ubyło	Z końcem 1886 roku pozostało
Skazanych na lat 2	27	9	15	21
" " 2¼	5	1	4	2
" " 2½	3	1	2	2
" " 2¾	10	2	2	10
" " 3	35	15	14	36
" " 3¼	5	1	1	5
" " 3½	2	2	—	4
" " 3¾	2	2	1	3
" " 4	18	3	7	14
" " 4¼	6	—	2	4
" " 4½	7	—	4	3
" " 4¾	2	1	—	3
" " 5	8	5	5	8
" " 5¼	2	—	—	2
" " 5½	2	—	—	2
" " 5¾	2	1	1	2
" " 6	10	2	1	11
" " 6¼	2	1	—	3
" " 6½	—	1	—	1
" " 6¾	—	—	—	—
" " 7	2	—	—	2
" " 7¼	—	1	—	1
" " 7½	2	—	—	2
" do czasu poprawy . . .	2	—	—	2
Razem . .	154	48	59	143
Przez jaki Sąd skazani:				
Przez Sąd Okręgowy.	10	1	6	5
" Zjazd Sędziów	8	5	2	11
" Sędziów Pokoju	62	22	22	62
" Sądy Gminne	74	20	29	65
Razem . .	154	48	59	143
Pod względem familijnym:				
Mających rodziców.	83	18	27	74
" tylko ojca	26	10	7	29
" " matkę.	19	10	10	19
Pozostających na opiece	12	4	7	9
Nieprawego łoża	13	5	7	11
Podrzutków	1	1	1	1
Razem . .	154	48	59	143

Wyznania:	Z końcem roku 1885 było wychowańców	W r. 1885 przybyło	W r. 1885 ubyło	Z końcem roku 1885 pozostało
Rzymsko-katolickiego.	131	42	54	119
Prawosławnego	3	2	2	3
Ewangelickiego	3	1	1	3
Mojżeszowego	17	3	2	18
Razem . .	154	48	59	143
Pochodzenia:				
Miejskiego	67	24	23	68
Wiejskiego	87	24	36	75
Razem . .	154	48	59	143
Dostawieni byli:				
Kosztem Zarządu Towarzystwa .	47	17	12	52
Przez własnych rodziców . . .	1	3	2	2
Transportem	106	28	45	89
Razem . .	154	48	59	143
Przed przybyciem do Osady zajmowali się:				
Rzemiosłem	19	7	10	16
Wyrobkiem w mieście.	16	1	4	13
,, na wsi	8	1	5	4
Posługą u rodziców	60	19	22	57
Służbą u obcych.	37	16	15	38
Żebraniną.	—	1	—	1
Włóczęgą i kradzieżą.	14	3	3	14
Razem . .	154	48	59	143
Pod względem wykształcenia umysłowego:				
Umiało czytać po polsku i po rossyj.	7	8	6	9
,, ,, tylko po polsku . .	14	10	2	22
Zaczynało czytać	26	4	17	13
Nic nie umiało	107	26	34	99
Razem . .	154	48	59	143

Z końcem roku 1886 było wychowańców.

a) Pod względem sprawowania.

W Klassie	I.	43
„	II.	57
„	III.	29
„	IV.	14
	Razem. . . .	143

b) Co do nauki.

W Oddziale	I*a*.	31
„	I*b*.	25
„	II*a*.	27
„	II*b*.	24
„	III.	18
„	IV.	18
	Razem. . . .	143

c) Co do zajęcia:

Stolarzy.	23
Kołodziei	7
Kowali	13
Krawców	25
Szewców	20
Ogrodników . . . . ,	11
Rolników	44
Razem. . . .	143

d) Co do wieku.

Od lat 10 do 11.	1
„ 11 „ 12.	2
„ 12 „ 13.	12
„ 13 „ 14.	13
„ 14 „ 15.	19
„ 15 „ 16.	28
„ 16 „ 17.	40
„ 17 „ 18.	28
Razem. . . .	143

Z rozmieszczonych wychowańców w 9-u rodzinach znajdowało się:

W Oddziale	I	16
„	II	16
„	III	16
„	IV	16
„	V	17
„	VI	15
„	VII	15
„	VIII	16
„	IX	16
	Razem	143

Z wychowańców którzy opuścili Osadę w roku 1886,— w chwili przybycia do Osady:

Umiało czytać po polsku i po rossyjsku	6
Tylko po polsku	2
Zaczynało czytać po polsku	17
Nic nie umiało	34
Razem	59

Wychodzili zaś z Osady:

Z Oddziału	I (co do nauki)	16
„	II	28
„	III	8
„	IV	7
	Razem	59

Z klassy	I (co do sprawowania)	11
„	II	12
„	III	19
„	IV	17
	Razem	59

Wychodzący umieszczeni zostali:

Jako stolarze	2
„ kołodzieje	2
„ kowale	2
„ szewcy	1
„ piekarze	1
„ ogrodnicy	5
Do gospodarstwa	17
Zwrócono rodzicom	25
Zmarło	4
Razem. . . .	59

Od założenia Osady do dziś znajdowało się wychowańców 445
Obecnie zaludnienie Osady wynosi głów 143

Czyli ubyło z niej razem. . . 302

U b y t e k t e n n a s t ą p i ł:

1. Przez uwolnienie w skutek odbycia zakreślonego terminu	255
2. Przez wydalenie z Osady	11
3. Przez warunkowe uwolnienie	11
4. Przez śmierć	25
Razem. . .	302

Oddano rodzicom	72
Umieszczono na naukę:	
rzemiosła stolarskiego.	30
„ kołodziejskiego.	17
„ kowalskiego.	12
„ krawieckiego	7
„ szewckiego	8
„ tokarskiego.	3
„ piekarskiego	7
„ ciesielskiego	1
Do przeniesienia . .	157

Z przeniesienia . .	157
do pszczolnictwa.	1
„ felczerstwa	2
„ seminaryum nauczycielskiego	1
Oddano na naukę ogrodnictwa.	17
„ „ gospodarstwa rolnego . . .	87
Razem . .	265

Z oddanych na naukę rzemiosł jest już czeladnikami .	55
Z tych { posiada własne warsztaty.	7
Z tych { jest żonatych	7

Opieka Towarzystwa ustała nad 116 uwolnionymi.

Przyczyny wydalenia z Zakładu.

Z powodu nieodpowiedniego wieku	2
„ zupełnego zdemoralizowania. . . .	6
„ nieuleczalnej choroby	3
Razem. . .	11

Zmarli na choroby.

Ospa.	1
Próchnienie kości	1
Suchoty.	5
Krwawa dysenterya	2
Wada serca	2
Ruptura.	1
Zapalenie nerek.	1
„ kiszek	2
Epilepsya	1
Przygniecenie drzewem (wypadek)	1
Chroniczne zapalenie płuc . , ...	1
Szkarlatyna i dyfteritis	1
Ogólne wyniszczenie organizmu	5
Atak apopleksyi.	1
Razem. . .	25

W Y K A Z

chorych wychowańców potrzebujących jednorazowej porady lekarskiej.

Udzielono porady chłopcom 930 razy, na choroby następujące:

Zapalenie oskrzeli	Bóle i reumatyzmy	Febra	Liszaje	Nabrzmienie gruczołów	Niedyspozycya żołądka	Odpadnięcie kiszki odchodowej	Odziębienie	Ogólne osłabienie	Rany i wrzody	Skaleczenia	Zapalenie gardła	Zapalenie dziąseł	Ból zębów	Zapalenie oczów	Zapalenie powiek	Oparzenia	Wywichnięcia	Opuchnięcia	Kaszel	Stłuczenia	Bronchitis	Wysypki i pryszcze	Ból głowy	Razem
1	126	42	12	39	113	1	18	21	311	58	32	2	80	30	13	1	1	5	10	2	5	5	2	930

W Y K A Z

Chorych wychowańców Osady od I-go Stycznia 1886 r. do I-go Stycznia 1887 roku.

W infirmeryi przebywało 58-iu chorych przez dni 791, a mianowicie:

W miesiącach:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Razem
Styczniu . . .	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	96
Lutym . . .	3	3	5	5	5	5	5	5	5	4	4	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	—	—	—	85
Marcu . . .	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	43
Kwietniu . .	2	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4	4	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	62
Maju	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	1	—	—	48
Czerwcu . .	—	1	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	—	53
Lipcu . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	36
Sierpniu . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	32
Wrześniu . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	2	2	1	1	3	4	3	3	3	48
Październiku .	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	1	45
Listopadzie. .	2	2	4	3	5	3	4	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	—	—	—	—	2	2	2	4	4	82
Grudniu . . .	4	5	7	7	6	6	5	5	5	5	5	5	6	7	6	6	7	7	5	5	5	5	4	4	4	6	6	3	3	3	4	161
Ogółem .	22	24	31	30	31	29	29	26	26	27	26	24	26	28	27	29	29	29	25	25	25	23	20	21	19	21	27	26	22	23	21	791

Z tych przypada dni na choroby następujące:

Bronchitis	Febra	Gorączka gastryczna	Koklusz	Katar płuc.	Opuchnięcie	Niedyspozycya żołądka	Rany i wrzody	Skrofułów	Zapalenie kiszek	Zapalenie płuc	Zapalenie stawów	Zapalenie oczów i powiek	Zapalenie gardła	Wywichnięcie	Epilepsya
128	12	27	15	137	21	29	216	9	12	60	20	75	20	7	3

Kary wymierzone w roku 1886.

ZA JAKIE PRZEWINIENIA	KLASSA	Nagana	Odłączenie od towarzyszy	Ograniczenie żywności	Zamknięcie w celi	Degradacya do niż. klassy	Osadzenie na chleb i wodę	Chłosta	RAZEM
1. Swawola i hałaśliwość. . . .	I	3	33	7	60	—	—	1	104
	II	5	28	5	50	2	—	—	90
	III	2	9	—	14	—	—	—	25
	IV	—	—	—	1	2	—	—	3
2. Nieporządek .	I	3	9	—	9	—	—	—	21
	II	1	4	2	10	—	—	—	17
	III	–	—	—	3	—	—	—	3
	IV	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Lenistwo . . .	I	–	10	1	6	-	—	—	17
	II	—	4	2	2	—	—	—	8
	III	—	2	—	3	—	—	—	5
	IV	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Używanie nieprzyzwoitych wyrazów i przekleństw . . .	I	1	3	—	3	—	—	—	7
	II	1	3	1	4	1	—	—	10
	III	—	—	—	1	—	—	—	1
	IV	—	—		—	—	—	—	—
5. Kradzież . . .	I	—	3	1	37	—	1	—	42
	II	1	2	—	39	4	—	—	46
	III	—	—	1	8	2	—	—	11
	IV	—	—	—	1	1	—	—	2
6. Hardość, nieposłuszeństwo i kłamstwo.	I	7	41	13	117	1	—	2	181
	II	3	18	7	89	6	—	—	123
	III	3	9	6	46	5	—	—	69
	IV	—	1	—	1	6	—	—	8
Do przeniesienia		30	179	46	504	30	1	3	793

ZA JAKIE PRZEWINIENIA	KLASSA	Nagana	Odłączenie od towarzyszy	Ograniczenie żywności	Zamknięcie w celi	Degradacya do niż. klassy	Osadzenie na chleb i wodę	Chłosta	RAZEM
Z przeniesienia .		30	179	46	504	30	1	3	793
7. Opór przełożonym	I	—	—	—	—	—	—	—	—
	II	—	—	—	1	—	—	—	1
	III	—	—	—	1	—	—	—	1
	IV	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Usiłowanie ucieczki . . .	I	—	—	—	4	—	1	—	5
	II	—	—	—	1		—	—	1
	III	—	—	—	—	—	—	—	—
	IV	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Złośliwość . .	I	—	—	1	2	—	—	—	3
	II	—	—	—	3	1	—	—	4
	III	—	—	—	—	—	—	—	—
	IV	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Łakomstwo . .	I	—	1	—	—	—	—	—	1
	II	—	2	—	—	—	—	—	2
	III	—	—	—	—	—	—	—	—
	IV	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Niekoleżeństwo	I	—	—	—	2	—	—	—	2
	II	1	1	—	5	—	—	—	7
	III	—	—	—	1	—	—	—	1
	IV	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Ucieczka . . .	I	—	—	—	—	—	—	2	2
	II	—	—	—	—	—	—	1	1
	III	—	—	—	—	—	—	—	—
	IV	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem . . .		31	183	47	524	31	2	6	824

Wykaz udzielonych nagród w 1886 r.

ZA CO UDZIELONO NAGRODĘ	KLASSA	Publiczna pochwała	Udzielenie drobnych przedmiotów	Warunkowo uwolnieni	Świadectwo uznania	Zarobek dla wszystkich Rs.	Zarobek dla wszystkich k.	Marki	Promowanie do wyższej klassy	Udzielenie urlopu na święta
Za pilność, dobre sprawowanie, pracowitość i postępy w nauce	I	—	6	—	1	—	—	281	67	—
	II	1	22	—	—	121	23	347	48	—
	III	—	29	—	—	162	92	246	32	—
	IV	—	52	1	1	125	83	159	—	9
Za koleżeństwo . .	I	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	II	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	III	—	2	—	—	—	—	—	—	—
	IV	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Razem . . .		1	115	1	2	409	98	1033	147	9

Stan ekonomiczny Osady.

Z końcem 1885 roku Osada posiadała gruntu wykarczowanego . . . . 15967 prętów kwadr.
W roku 1886 wykarczowano . . . 1000 prętów kwadr.

W ogóle z końcem roku 1886 znajdowało się gruntu wykarczowanego . . 16967 prętów kwadr.

W szczególności.

1) Pod zasiewem oziminy . . . . . . 6530 prętów kwadr.
2) Zostawiono pod kartofle . . . . . 2250 „
3) „ „ zasiewy jare . . . . 1000 „
4) Nowiny do zaorania . . . . 1750 „
5) Pod ogrodem i ogródkami . . . . . 3300 „
„ zabudowaniami, trawnikami i podwórzem . . . . 1401 „
7) „ rowami i drogami . . . . . . 736 „

Razem jak wyżej . 16967 prętów kwadr.

Z zasianej w roku 1885 oziminy sprzątnięto w roku 1886 żyta wozów 50.

Z jarzyn:	Owsa wozów	20
	Kartofli korcy . . .	528
	Koniczyny fun . . .	10600

Z wymłóconego żyta otrzymano w ziarnie korcy . 84
„ owsa „ „ . $23^{22}/_{32}$
Słomy otrzymano ogółem centnarów 352.

Uwaga. Oprócz tego znajduje się jeszcze w stodole nieomłóconego żyta około fur 18 (korcy 53½) i owsa około 16 fur (korcy 67).

Ogrodowizn sprzątnięto:

Fasoli.	garncy	52
Włoszczyzny . .	korcy	10
Kapusty	korcy	10
Marchwi	korcy	15
Buraków. . . .	korcy	14
Brukwi	korcy	12

Truskawek, śliwek i innych owoców za rs. 6 kop. 55.

Drzewo na opał.

Sosen krzywych, niezdatnych na deski, ani też na drzewo budowlane, ścięte w roku 1886 sztuk 8, z których przygotowano do piekarni na zimę 4 sążnie szczepowe. Oprócz tego wykrudowano pieńków fur 69, i te użyto w ciągu roku na opał.

Inwentarz żywy.

Z końcem roku 1866 w Osadzie znajdowało się:

1) Koni. . . . . sztuk 4
2) Wołów . . . . „ 2

3) Krów . . . . „ 5
4) Osłów . . . . „ 2 (i 1 cielę roczne).
5) Trzody chlewnej „ 20

N a b i a ł.

W roku 1886 otrzymano od krów Osady mleka garncy 1340, na jedną krowę, zatem wypada garncy 245.

(Przez pierwsze pół roku było 6 krów, przez drugie półrocze 5).

Na wyżywienie inwentarza w roku 1886 użyto:

W MIESIĄCACH:	Owies	Siano	Słoma	Mąka razowa	Kartofle	Otręby	Makuch	Koniczyna	Buraki	Marchew	Brukiew	Sól	Mleko	Żyto
W Styczniu	2976	1800	12900	1973	12330	—	—	—	—	950	—	163	—	—
Lutym	2854	2464	14544	1622	11332	—	—	—	—	811	—	146	—	—
Marcu	2896	2902	13728	1935	12555	—	—	—	—	772	—	137	372	160
Kwietniu	3010	2590	12600	1590	10595	—	580	—	—	—	—	90	365	—
Maju	3109	868	6460	755	6715	133	—	—	—	200	—	46	—	—
Czerwcu	3049	—	4800	—	3455	480	—	1200	—	—	—	6	—	—
Lipcu	3130	—	3430	—	4060	266	—	1550	—	—	—	4	—	—
Sierpniu	3000	—	4340	—	2480	186	—	1550	—	—	—	4	—	—
Wrześniu	3000	—	4500	—	2400	180	—	1650	—	—	—	7	—	—
Październiku	3100	—	6262	—	4100	346	50	1860	—	—	—	65	—	—
Listopadzie	3030	—	9200	—	4600	480	-	1560	1550	—	750	90	—	—
Grudniu	3130	—	6510	—	7570	596	—	1204	—	—	—	95	—	—
Razem	36284	10624	99274	7875	82192	2667	630	10574	1550	2733	750	853	737	160

Uwaga. Wszystkie powyższe artykuły wyrażone są w funtach.

Warsztat stolarski.

Nr kolejny	WYSZCZEGÓLNIENIE ROBÓT DOKONANYCH W CIĄGU 1886 ROKU	Ilość sztuk	Dla Osady				Na sprzedaż				Razem	
			Materyał		Robota		Materyał		Robota			
			Ruble i kopiejki.									
1	Szafki kuchenne sosnowe .	6	—	—	—	—	27	42	13	46½	40	88½
2	„ spiżarniane „ .	3	—	—	—	—	41	59½	23	13½	64	73
3	Szafa topolowa	1	—	—	—	—	12	—	13	—	25	—
4	„ orzechowa	1	—	—	—	—	33	8	20	—	53	08
5	„ sosnowa kancelaryjna	1	12	35	5	65	—	—	—	—	18	—
6	Kredens	2	—	—	—	—	51	71	28	29	80	—
7	Kredensik	1	—	—	—	—	5	48	10	—	15	48
8	Komoda jesionowa . . .	1	—	—	—	—	13	17	11	83	25	—
9	„ orzechowa . . .	1		—	—	—	10	64	6	—	16	64
10	Stół na kozłach	2	5	85	2	—	—	—	—	—	7	85
11	„ sosnowy	8	23	88	19	—	4	91	5	10	52	89
12	„ „ kuchenny . . .	2	3	39	—	80	5	21	1	50	10	90
13	Stolik jesionowy	1	—	—	—	—	4	71	1	69	6	40
14	Stoliczki małe	5	2	92	—	71	2	69	1	81	8	13
15	Krzesła	10	—	—	—	—	7	04½	6	50	13	54½
16	„ dębowe rzeźbione. .	12	—	—	—	—	30	—	30	—	60	—
17	Stołki z poręczami . . .	6	—	—	—	—	3	45	3	75	7	20
18	Łóżka medaljonowe . . .	2	—	—	—	—	22	99	15	—	37	99
19	„ jesionowe . . .	2	—	—	—	—	—	—	19	52	19	52
20	„ sosnowe.	2	—	—	—	—	12	44	8	56	21	—
21	Konfessyonał	2	16	48½	58	51½	17	71	20	29	113	—
22	Krosienka	1	—	—	—	—	—	73	—	60	1	33
23	Parawan	1	—	—	—	—	3	75	3	75	7	50
24	Trumny	3	6	20	3	50	—	—	—	—	9	70
25	Trumienki	3	—	—	—	—	1	20	2	90	4	10
26	Wieszadła	4	—	—	—	—	—	—	1	20	1	20
27	Blejtramy	3	1	58	1	20	—	65	—	95	4	38
28	Ramki do fotografii . . .	12	—	—	—	—	1	92	2	25	4	17
29	Stolnice	1	—	—	—	—	—	75	—	50	1	25
30	Drzwi	1	3	45	1	50	—	—	—	—	4	95
31	Paki na rzeczy i bieliznę .	12	—	—	—	—	12	93	4	05	16	98
32	Okno	1	1	—	1	50	—	—	—	—	2	50
33	Pomalowano bryczek . .	1	—	—	—	—	7	08½	1	95	9	03½
34	„ kuferków . .	1	—	—	—	—	1	10	—	30	1	40
35	Reperacya drobna . . .	—	24	64	30	90	—	43	1	55	57	52
36	Robota	—	9	50½	9	63	—	10	—	30	19	53½
37	Deseczki introligatorskie .	28	1	81	1	40	—	—	—	—	3	21
38	Taboretów	36	6	84	10	40	—	—	—	—	17	24
39	Pomalowano sań	1	1	87	1	—	—	—	—	—	2	87
40	„ taboretów. .	30	3	22½	3	—	—	—	—	—	6	22½
41	Kuferków.	20	27	95½	13	50	5	76	2	50	49	71½
	Do przeniesienia		142	95	164	20½	342	65½	262	24	922	5

Nr kolejny	WYSZCZEGÓLNIENIE ROBÓT DOKONANYCH W CIĄGU 1836 ROKU	Ilość sztuk	Dla Osady: Materyał	Dla Osady: Robota	Na sprzedaż: Materyał	Na sprzedaż: Robota	Razem
			Ruble i kopiejki.				
	Z przeniesienia		142 95	164 20½	342 65½	262 24	922 5
42	Antepedyum . . .	1	1 5	1 80	— —	— —	2 85
43	Pudełek do proszku otwockiego	24	2 12	2 40	— —	— —	4 52
44	Szafek salowych	21	18 78	10 —	— —	— —	28 78
45	Treszoarek	10	3 91	4 70	— —	— —	8 61
46	Stołków do warsztatu szewckiego	8	1 93	1 —	— —	— —	2 93
47	Ławek	11	22 64	16 5	— —	— —	38 69
48	Pak na kartofle	1	2 48	— 60	— —	— —	3 08
49	Obsadzono tabliczek szyfrowych	10	— 44	1 –	— –	— –	1 44
50	Obito deskami ściany kuchni i pralni	—	6 —	1 50	— —	— —	7 50
51	Roboty w mieszkaniu Dyrektora Osady . . .	—	12 49	6 —	— —	— —	18 49
52	Uskuteczniono reperacye w gościnnym pokoju . .	—	1 78	10 —	— —	— —	11 78
53	Pomalowano różne przedmioty	—	20 —	21 95	— —	— –	41 95
	Razem	—	246 57	241 20½	342 65½	262 24	1092 67

Z czego potrąca się wartość materyalu . . . 589 22½

Pozostaje 503 44½

Z tej summy potrącając:
a) 10 % na psucie się narzędzi . . . rs. 50 kop. 34
b) płacę roczną majstra . . . . . „ 300 „ — } 350 34

Pozostaje czystego zarobku 153 10½

Warsztat kołodziejski.

Nr kolejny	WYSZCZEGÓLNIENIE ROBÓT DOKONANYCH W CIĄGU 1886 ROKU	Ilość sztuk	Dla Osady: Materyał		Dla Osady: Robota		Na sprzedaż: Materyał		Na sprzedaż: Robota		Razem	
			Ruble i kopiejki.									
1	Wozów	2	—	—	—	—	17	14	13	—	30	14
2	Bryczek	3	—	—	—	—	22	85	23	10	45	95
3	Wolant	1	12	30	20	32	—	—	—	—	32	62
4	Koła	8	—	—	—	—	6	07	5	70	11	77
5	Ule	1	—	—	—	—	3	21	3	50	6	71
6	Drzwi	5	3	40	2	—	—	—	3	30	8	70
7	Stoły	1	1	99½	—	60	—	—	—	—	2	59½
8	Furgon piekarski	1	—	—	—	—	42	78	31	50	74	28
9	Stołki sztuczne	1	—	—	—	—	—	10	1	50	1	60
10	Półki różne	—	27	70	12	80	3	22	—	75	44	47
11	Szafy	1	6	8½	3	—	—	—	—	—	9	08½
12	Skrzynia do wozu	1	6	38	3	—	—	—	—	—	9	38
13	Warsztaty szewckie	2	4	46	4	50	—	—	—	—	8	96
14	Stołki szewckie	4	—	60	1	60	—	—	—	—	2	20
15	Okienka	5	3	82	5	—	—	—	—	—	8	82
16	Prawidła	6	1	20	1	20	—	—	—	—	2	40
17	Dyszle	4	3	60	2	40	—	—	—	—	6	—
18	Drabiny i deski	—	15	10	5	50	—	—	—	—	20	60
19	Ławki	3	6	91½	3	—	—	—	—	—	9	91½
20	Brama	1	3	96	1	—	—	—	—	—	4	96
21	Łopaty	4	1	10	1	—	—	—	—	—	2	10
22	Podeszwy do sandałów	100	5	58	7	60	—	—	—	—	13	18
23	Altana	1	2	26	2	—	—	—	—	—	4	26
24	Korytko	1	1	20	—	75	—	—	—	—	1	95
25	Przerobiono ul.	1	5	12	2	—	—	—	—	—	7	12
26	Reperacya wozów	2	4	52	4	40	—	—	1	50	10	42
27	„ bryczek	4	4	6	4	60	4	32	3	90	16	88
28	„ kół	4	—	—	—	—	3	—	3	—	6	—
29	„ drobnych rzeczy	—	27	74	26	21	—	35	1	40	55	70
30	Robota	—	38	83½	61	35	1	75	4	20	106	13½
31	Zrobiono schody		8	67	4	75	—	—	—	—	13	42
	Razem	—	196	60	180	58	104	79	96	35	578	32

Z czego potrąca się wartość materyału	301	39
Pozostaje	276	93
Z tej sumy potrącając:		
a) 10% na psucie się narzędzi . . . rs. 27 kop. 69		
b) płacę roczną majstra . . . „ 300 „ —	327	69
Pozostaje niedobór	50	76

Warsztat kowalski.

Nr Kolejny	WYSZCZEGÓLNIENIE ROBÓT DOKONANYCH W CIĄGU 1886 ROKU	Ilość sztuk	Dla Osady: Materyał		Dla Osady: Robota		Na sprzedaż: Materyał		Na sprzedaż: Robota		Razem	
			Ruble i kopiejki.									
1	Okuto furgon piekarski	1	—	—	—	—	45	72	40	—	85	72
2	„ wasąg	1	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—
3	„ wozów	4	—	—	—	—	65	6	33	—	98	6
4	„ bryczek	2	—	—	—	—	29	22½	32	—	61	22
5	„ kół	4	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
6	„ kuferków	7	1	70	4	50	—	50	—	60	7	30
7	„ okien	12	8	5	2	20	—	—	—	—	10	25
8	„ okiennic	5	4	40	3	—	—	—	—	—	7	40
9	„ skrzyń	1	2	19	1	50	—	—	—	—	3	69
10	„ pak	1	—	52	1	—	—	—	—	—	1	52
11	„ taczek	15	1	10	3	50	—	—	—	—	4	60
12	„ koni	12	2	35	1	95	—	—	—	—	4	30
13	„ drobne przedmioty	—	2	13	5	20	—	—	—	—	7	33
14	Odlano guzików	2162	17	46	3	90	—	—	—	—	21	36
15	Przekuto koni	2	—	—	—	—	—	—	—	34	—	34
16	Zrobiono toporków	1	—	—	—	—	—	30	—	50	—	80
17	„ pługów	1	—	—	—	—	4	30	2	20	6	50
18	„ radeł	1	—	—	—	—	—	—	1	50	1	50
19	„ kłódek	5	—	—	—	—	1	21	2	50	3	71
20	„ dusz do żelazka	4	—	—	—	—	—	30	1	5	1	35
21	„ krat do okien	4	2	—	4	86	—	—	—	—	6	86
22	„ grabi	1	2	1	1	49	—	—	—	—	3	50
23	„ posuwacz do maszyny Singera	1	—	—	—	75	—	—	—	—	—	75
24	„ siekierek	3	—	16	1	50	—	—	—	—	1	66
25	„ motyk	16	—	75	1	—	—	—	—	—	1	75
26	„ zamków	13	—	52	3	50	—	—	—	—	4	02
27	„ bankajzów	16	—	10	—	50	—	—	—	—	—	60
28	„ młotków i nożów szewckich	25	1	53	4	—	—	—	—	—	5	53
29	„ haczyków	14	1	96½	—	75	—	—	—	—	2	71½
30	Pobielano kotłów	6	13	84	6	25	—	—	—	—	20	09
31 32	„ miednic, misek i łyżek	657	39	83½	24	43½	—	—	—	—	64	26½
	Zreperowano kleszczy par.	22	1	15	2	—	—	—	—	—	3	15
33	„ siekier	30	—	50	2	—	—	—	—	—	2	50
34	„ łóżek	56	—	66	5	15	—	—	—	—	5	81
35	„ wozów	3	—	—	—	—	—	—	5	10	5	10
36	„ wodociąg	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
37	„ wolant	2	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—
	Do przeniesienia	—	94	91½	87	94	146	61½	123	79	463	25½

Nr. kolejny	WYSZCZEGÓLNIENIE ROBÓT DOKONANYCH W CIĄGU 1886 ROKU.	Ilość sztuk	Dla Osady: Materyał		Dla Osady: Robota		Na sprzedaż: Materyał		Na sprzedaż: Robota		Razem	
			Ruble i kopiejki									
	Z przeniesiania	—	94	91½	87	94	146	61½	123	79	463	25½
38	Zreperowano studnią. . . .	2	—	52	2	50	—	—	—	—	3	02
39	„ magiel	1	—	25	1	50	—	—	—	—	1	75
40	„ bryczek . . .	4	—	—	1	—	—	48	2	65	4	13
41	„ skrzynię . . .	1	1	25	1	—	—	—	—	—	2	25
42	Dopełniono drobne reperacye.	—	19	71½	43	40¼	1	54	6	64	71	29½
43	„ drobne roboty . .	—	31	75½	52	68½	5	37	8	89	98	70
	Razem .		158	40½	190	2	154	½	141	97	644	40

Z czego potrąca się wartość materyału . . . . . 312 | 41

Pozostaje . . . . 331 | 99

Z tej summy potrącając:

a) 5% na psucie się narzędzi . . . rs. 16 kop. 60
b) płacę roczną majstra . . . . . „ 300 „ — } 316 | 60

Pozostaje czystego zarobku . . 15 | 39

Warsztat krawiecki.

Nr. kolejny	WYSZCZEGÓLNIENIE ROBÓT DOKONANYCH W CIĄGU ROKU 1886	Ilość sztuk	Wartość roboty dla Osady Rs.	Wartość roboty dla Osady k.	Wartość roboty na sprzedaż Rs.	Wartość roboty na sprzedaż k	Razem Rs.	Razem k.
1	Uszyto ubranie	3	—	—	5	—	5	—
2	„ żakiet	2	—	—	4	90	4	90
3	„ spodnie	6	—	—	4	25	4	25
4	„ sutannę	1	—	—	4	—	4	—
5	Przerobiono żakiet	3	—	—	4	40	4	40
6	„ burkę	1	—	—	3	50	3	50
7	Uskuteczniono drobne reperacye	—	1	60	6	50	8	10
8	Uszyto: płaszcze	32	28	80	—	—	28	80
9	„ palta	2	1	80	—	—	1	80
10	„ bluzy	55	13	75	—	—	13	75
11	„ kurtki	103	51	50	—	—	51	50
12	„ marynarki	7	6	30	—	—	6	30
13	„ spodnie cajgowe	8	2	40	—	—	2	40
14	„ „ sukienne	109	32	70	—	—	32	70
15	„ kożuchy	2	1	—	—	—	1	—
16	„ kołdry	7	—	70	—	—	—	70
17	„ czapki sukienne	108	10	80	—	—	10	80
18	„ koszule	431	86	20	—	—	86	20
19	„ ręczniki	33	—	99	—	—	—	99
20	„ poduszki	26	—	78	—	—	—	78
21	„ gacie	391	70	38	—	—	70	38
22	„ powłoczki	64	1	92	—	—	1	92
23	„ sienniki	63	7	87	—	—	7	87
24	„ prześcieradła	31	3	10	—	—	3	10
25	„ płachtę ratunkową dla straży	1	—	50	—	—	—	50
26	„ osełki dla osłów	1	—	50	—	—	—	50
27	Obrębiono ręczników	30	—	30	—	—	—	30
28	Pokryto kożuchów	6	6	—	—	—	6	—
29	Zreperawano koszul	283	28	30	—	—	28	30
30	„ ręczników	9	—	54	—	—	—	54
31	„ gaci	736	36	80	—	—	36	80
32	„ powłoczek	195	5	85	—	—	5	85
	Do przeniesienia	—	401	38	32	55	433	93

Nr. kolejny	WYSZCZEGÓLNIENIE ROBÓT DOKONANYCH W CIĄGU ROKU 1886.	Ilość sztuk	Wartość roboty dla Osady Rs.	k.	na sprzedaż Rs.	k.	Razem Rs.	k.
	Z przeniesienia. . . .	—	401	38	32	55	433	93
33	Zreperowano prześciradeł	417	19	49	—	—	19	49
34	„ sienników	30	1	20	—	—	1	20
35	„ spodni sukiennych . .	203	20	30	—	—	20	30
36	„ kurtek	244	24	40	—	—	24	40
37	„ bluz	434	17	36	—	—	17	36
38	„ płaszczów.	44	2	20	—	—	2	20
39	„ czapek	1	—	5	—	—	—	5
	Razem. . .	—	486	38	32	55	518	93
	Z czego potrącając:							
	a) 5% na nici i psucie się narzędzi rs. 25 k. 64							
	b) roczną pensyę majstra. . . . „ 300 „ —						325	64
	Pozostaje czystego zarobku						193	29

Warsztat Szewcki.

Nr. kolejny	WYSZCZEGÓLNIENIE ROBÓT DOKONANYCH W CIĄGU ROKU 1886	Ilość sztuk	Wartość roboty dla Osady Rs.	k.	Wartość roboty na sprzedaż Rs.	k.	Razem Rs.	k.
1	Butów. . . . . par	200	167	—	13	41	180	41
2	Sandałów . . . . „	104	5	—	—	—	5	00
3	Bucików . . . . „	27	—	—	11	90	11	90
4	Pantofelków . . . . „	1	—	—	—	35	—	35
5	Podszyto. . . . . „	36	24	—	3	30	27	30
6	Podzelowano . . . . „	14	—	—	3	55	3	55
7	Zreperowano butów . . . . . „	596	84	62	11	48	96	10
8	Ciżmy. . . . . „	1	—	—	—	90	—	90
9	Kopyt. . . . . „	12	3	60	—	—	3	60
10	Fartuchów kowalskich	8	1	20	—	—	1	20
11	Obito skórą stołków szewckich . .	8	—	60	—	—	—	60
12	Uskuteczniono drobne reperacye .	—	—	30	1	20	1	50
	Razem. . .	—	286	32	46	09	332	41
	Z czego potrącając							
	a) 5% na nici i psucie się narzędzi rs. 16 kop. 62							
	b) roczna pensyę majstra . . „ 300 „ —						316	62
	Pozostaje czystego zarobku.						15	79

OFIARY.

a) W naturze:

1) Od JW-go Miklaszewskiego 150 porcyi pierników dla wychowańców.
2) Od p. Kostiał rulonik pierników dla wychowańców.

b) Picniężne.

1) Od p. Modzelewskiego	rs. 3	k. —
2) „ p. Wolskiego	rs. 2	k. —
3) „ p. Willmana	rs. —	k. 50
3) „ p. Wróblewskiego	rs. 5	k. —
5) „ p. Modzelewskiego	rs. 1	k. —
6) „ p. Witkowskiej	rs. 1	k. —
Razem	rs. 12	k. 50

Dochód w kassie Osady w ciągu roku 1886.

Nr.	WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Rub.	kop.
	Remanent z 1885 r.	228	08½
1	Z gospodarstwa rolnego	1677	19
2	„ ogrodu.	137	10½
3	„ lasu	104	—
4	„ krów	249	02
5	„ trzody chlewnej	341	22
6	„ kass rządowych miejskich i prywatnych	23551	02
7	„ warsztatów	2326	92
8	Dochody rozmaite	230	29½
	Razem. . .	28844	85½

Rozchód w 1886 roku.

Nr.	WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Rub.	kop.
1	Na dokończenie nowej budowli.	9	50
2	Na restauracyę budynków	449	24
3	Na ubezpieczenia i podatki	862	65
4	Na płace urzędników i służby	9428	10
5	Na dodatki 5%, tantjemy i gratyfikacye .	578	15
6	Na żywność w naturze	6324	22
7	Wydatki na odzież	1108	01
8	Na obówie	1135	15
9	Na bieliznę.	549	90
10	Na pościel	112	44
11	Na światło.	359	12
12	Na utrzymanie czystości	195	97
13	Na opał.	1354	46
14	Na lekarstwo.	92	23
15	Na kaplicę	142	04
16	Na ogólną administracyę.	386	13
17	Na gospodarstwo rolne	2056	47
18	Na gospodarstwo ogrodowe	26	55
19	Na stolarstwo.	940	04
20	Na kołodziejstwo	72	66
	Do przeniesienia. . .	26183	3

Nr.	WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Rub.	kop.
	Z przeniesienia. . .	26183	3
21	Na kowalstwo	739	68
22	Na szewctwo	14	93
23	Na krawiectwo	21	85
24	Na potrzeby szkoły i kancelaryi	194	26
25	Na nagrody dla wychowańców	404	45
26	Na wyprawy uwolnionych	429	76
27	Wydatki nieprzewidziane.	229	72
	Razem. . .	28217	68

B I L A N S.

Dochód w kassie Osady w ciągu 1886 r. wynosił rs. 28844 k. 85½
Rozchód w 1886 roku . . . . „ 28217 „ 68
Pozostaje remanentem na 1887 rok . rs. 627 k. 16

Uwaga. W remanencie na rok 1887 mieści się wartość produktów na ten rok pozostałych w kwocie rs. 286 k. 24. Zatem remanent gotówką rs. 340 k. 92, a w produktach rs. 286 k. 24, razem rs. 627 k. 16

Na żywność wychowańców i służby w ciągu 1886 r. zużytkowano.

Nr. kolejny	WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość zużytkowanych produktów		Pozostało z r. 1885		Przybyło w r. 1886		Wydano w r. 1886		Remanent na r. 1887	
		Rub.	kop.	Funt.	Łut.	Funty	Łut.	Funty	Łut.	Funty	Łut.
1	Chleb razowy . . .	1340	½	456	—	80486	28	79916	28	1026	—
2	„ pytlowy . . .	11	93	—	16	397	20	398	4	—	—
3	Mąka pytlowa . . .	633	49½	831	—	21611	24	21962	24	480	—
4	„ żytnia, razowa .	55	32½	1257	—	1411	—	2652	—	16	—
5	Mieso	1038	50	—	—	10385	—	10385	—	—	—
6	Słonina	212	34½	41	—	1183	1	1219	1	5	—
7	Masło	277	87	43	—	799	31	821	31	21	—
8	Sól	58	59½	279	—	4327	29	4476	29	130	—
9	Kasza jęczmienna . .	181	19	150	—	5092	25	5160	25	82	—
10	„ jaglana . . .	517	55½	375	—	13455	15	13425	15	405	—
11	„ greczana . . .	210	16½	363	—	4828	12	4963	12	228	—
12	„ krakowska . .	1	76½	2	—	23	19	23	3	2	16
13	Kartofle, ...	237	60	5050	—	63547	29	67941	29	656	—
14	Groch polny . . .	311	36½	180	—	12114	22	11818	22	476	—
15	Kapusta.	118	82	3248	—	7533	22	9319	22	1462	—
16	Mleko	11	45	—	—	673	28	673	28	—	—
17	Korzenie	1	67½	2	16	1	8	3	24	—	—
18	Ryż	2	½	2	16	20	24	22	16	—	24
19	Włoszczyzna . . .	4	56	—	—	55	28	55	28	—	—
20	Pieprz	4	17	—	—	9	16	9	—	—	16
21	Olej	29	93½	—	—	229	8	205	8	24	—
22	Bułki	—	1	—	—	—	5	—	5	—	—
	Razem .	5260	33								

Wartość remanentów pozostałych w produktach na r. 1887 wynosi rs. 103 kop. 28.

WYKAZ

produktów żywności spotrzebowanych w roku 1886, a pochodzących wyłącznie z produkcyi Osady.

Nr kolejny	WYSZCZEGÓLNIENIE	Ilość		Wartość	
		Funty	Łuty	Rubli	Kop.
1	Mąka razowa	18733	—	374	66
2	„ pytlowa	7273	—	121	21
3	Kartofli	48867	—	162	89
4	Kapusta	2752	—	34	40
5	Włoszczyzna	55	28	4	56
6	Mleko	1012	20	16	87
		Razem		714	59

	Rubli	Kop.
Ogólny koszt spotrzebowanych w r. 1886 produktów.	5260	33
Potrącając zaś wartość produktów Osady	714	59
Wartość spotrzebowanych z zakupu produktów . .	4545	74

W roku 1886-ym wydano porcyi całych 55230.

Ponieważ koszt ogólny wszystkich pozycyi wynosił rs. 5260 kop. 33.

Jedna zatem porcya kosztowała przecięciowo kopiejek 9,52.

Stan materyałów do przerobienia na odzież i pościel.

RODZAJ MATERYAŁU	Pozostało na rok 1886		Przybyło w roku 1886		Razem		Wydano w ciągu roku		Pozostało na rok 1887	
	Łokci	Cali	Łokci	Cali	Łokci	Cali	Łokci	Cali	Łokci	Cali
Sukno na płaszcze	58	—	668	12	726	12	415	—	311	12
„ żółte na kurtki i spodnie	239	6	219	6	458	12	458	12	—	—
„ czarne na patki	—	21	5	—	5	21	5	3	—	18
Cajg letni	—	—	280	—	280	—	263	—	17	—
Barchan	—	18	110	—	110	18	108	12	2	6
Kitaj popielaty	—	—	147	—	147	—	137	—	10	—
Purpura	15	—	20	—	35	—	34	6	—	18
Płótno niebieskie	211	—	—	—	211	—	211	—	—	—
„ czarne na podszewkę	—	—	15	—	15	—	13	12	1	12
„ szare na gacie	—	—	607	6	607	6	607	6	—	—
„ na koszule, prześcieradła i powłoczki	720	—	1977	—	2697	—	2436	—	261	—
„ na podszewki	—	—	660	—	660	—	563	—	97	—
Drelich na sienniki	—	—	535	—	535	—	502	12	32	12
„ na ręczniki	—	—	180	—	180	—	180	—	—	—

Stan magazynu drzewa służącego na wyroby stolarskie, kołodziejskie i inne potrzeby Osady.

	Sosnowe					Dębowe					Topolowe		Olszowe	
	Łokci													
	3"	2"	1½"	1"	¾"	6"	4"	3"	2"	1½"	3"	1½"	2"	1½"
Pozostało remanentem z roku 1885	173¾	490	13018	941½	42½	36	518	1028¾	481	—	28	3349½	66	577
Przybyło w r. 1886	284	—	540	2575	—	—	—	123½	64½	326	—	—	—	—
RAZEM	457¾	490	13558	3516½	42½	36	518	1152¼	545½	326	28	3349½	66	577
Wydano w r. 1886	159	272½	3187½	2687½	42½	—	5	157½	106	108½	—	1580	66	240
Pozostało remanentem na rok 1887	298¼	217½	10370½	829	—	36	513	994¾	439½	217½	28	1769½	—	337

	Olszowe		Brzozowe		Lipowe	Jesion.	Bale jesion.		Dzwona dęb.	Dzwona brzozowe	Szprychy dębowe	Drągi brzoz.	Piasty dęb.	Sznice dębow.	Skręty	Sztelwagi	Kierowniki	Podymy	Orczyki	Aktfutry	Obodziaki	Kloce brzozowe	Deski dębowe 1 calowe
	Łokci								Sztuki														łokci
	1"	¾"	3"	pół okrągłe	1½"	½"	3"	1½"															
Pozostało remanentem z roku 1885	84	59½	7½	261	—	—	—	275½	28	1289	7225	29	65	10	11	14	25	1	—	12	—	—	1002
Przybyło w r. 1886	—	—	—	11	306	40	64	288	—	—	—	3	—	—	–	—	3	3	4	—	10	245½	139
RAZEM	84	59½	7½	272	306	40	64	563½	28	1289	7225	32	65	10	11	14	28	4	4	12	10	245½	1141
Wydano w r. 1886	30	17½	6	158	6	—	—	170	—	910	1151	32	63	10	7	9	16	3	4	9	—	—	21
Pozostało remanentem na rok 1887	54	42	1½	114	300	40	64	393½	28	379	6074	—	2	—	4	5	12	1	—	3	10	245½	1120

Skóry całe.

	Remanent z r. 1885	Przybyło w r. 1886	Razem	Wykrajano	Pozostało na r. 1887
	SZTUK				
1. Juchty na buty	—	24	24	24	—
2. Skóra na podeszwy	—	12	12	12	—
3. „ bokowa funt.	—	406	406	395¾	10¼
4. „ na fartuchy.	—	8	8	8	—

Wykrajano:

	Remanent z r. 1886	Przybyło w r. 1886	Razem	Wykrajano	Pozostało na r. 1887
	SZTUK				
1. Przyszew na całe buty i przyszew	—	168	168	168	—
2. Podeszew	—	390	390	357½	32½

W Y K A Z

przedmiotów zakupionych dla Osady:

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Przybyło w r. 1886	Razem	Wydano w r. 1886	Remanent na r. 1887
	S Z T U K				
Płaszcze zimowe	—	32	32	30	2
Kurtki sukienne	17	140	157	—	148
Spodnie sukienne	14	133	147	99	48
Czapki sukienne	1	108	109	66	43
Bluzy płucienne	65	195	260	58	202
Gacie „	2	388	390	264	126
Koszule „	2	445	447	366	81
Fartuchy „	—	3	3	—	3
Ścierki „	6	9	15	11	4
Ręczniki	—	65	65	48	17
Poduszki	11	26	37	25	12
Powłoczki	6	25	31	15	16
Prześcieradła	13	114	127	67	60
Kożuszki dla wychodzących	4	10	14	12	2
Buty	—	217	217	125	92
Sandały	—	104	104	103	1
Kołdry	8	64	72	46	26
Marynarki sukienne cywilne	—	7	7	6	1
Palta dla wychodzących. .	—	7	7	7	—
Czapki cywilne	2	27	29	23	6
Sienniki	—	63	63	32	31
Spodnie sukienne cywilne .	—	7	7	6	1
„ cajgowe „ .	—	17	17	15	2
Marynarki „ „ .	—	17	17	15	2
Lefelbory kuchenne . . .	9	6	15	4	11
„ piersiowe . . .	11	—	11	5	6
Świderki gwintowe . . .	—	9	9	—	9
Holajzy różne	—	6	6	—	6
Sztamajzy różne	13	25	38	34	4
Lochbajtle	—	9	9	2	7
Żelaza do hebli dubeltowych	28	24	52	20	32

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Przybyło w r. 1886	Razem	Wydano w r. 1886	Pozostało na r. 1887
	S	Z	T	U	K
Żelaza do hebli pojedyńczych	21	—	21	7	14
Raszple	7	2	9	8	1
Pilniki angielskie	12	48	60	56	4
Feile różne	11	—	11	11	—
Pilniki różne małe . . .	7	31	38	14	24
„ półokrągłe . . .	14	12	26	26	—
„ płaskie	12	18	30	30	—
Łyżki szewckie	1	3	4	3	1
Kopyta „	5	12	17	12	5
Raszple „	1	2	3	3	—
Młotki „	—	10	10	10	—
Noże „	4	15	19	10	9
Osełka.	1	6	7	4	3
Tabliczki szyfrowe . . .	—	7	7	7	—
Łyżki porcyowe	8	6	14	12	2
Mesle tokarskie	—	5	5	—	5
Holcmesle	—	5	5	—	5
Cyrkle żelazne	—	3	3	—	3
Sita włosiane	—	2	2	1	1
Blacha miedziana funtów .	—	43½	43½	5½	28
Łój funtów	—	30	30	30	—
Tłuszcz do maszyny krawieckiej flaszek . . .	—	3	3	2	1
Stal resorowa funtów . .	—	282	282	174	108
Szwejstal	—	46	46	46	—
Stopnie żelazne do bryczki.	—	10	10	2	8
Półbretnale funtów . . .	—	49	49	23½	25½
Szczotki do koni	—	2	2	2	-
Fajklubki ręczne	—	2	2	2	1
Rundcążki	—	2	2	1	1
Worki do soli	—	10	10	10	—
Półkosze do wozów . . .	—	2	2	2	—
Pulwerysatory	—	12	12	—	12
Bańki felczerskie	—	30	30	30	—
Blacha emaliowana tafelek	—	1	1	1	—
„ mosiężna funtów .	—	5	5	5	—
Drut mosiężny funtów . .	—	5	5	4/8	4 7/8

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Przybyło w r. 1886	Razem	Wydano w r. 1886	Pozostało na r. 1887
	S	Z	T	U	K
Rurka mosiężna	—	3	3	—	3
Rądelki cynowe	—	2	2	2	—
Wąż parciany do sikawki stóp	—	40	40	40	—
Tygiel grafitowy	—	1	1	—	1
Szczotki do sukien . . .	—	1	1	1	—
Dzwonki do drzwi (pokojowe)	—	2	2	—	2
Garnitur numerów stalowych komplet	—	1	1	—	1
Pucpomada pudełek . . .	—	12	12	9	3
Szpindle	—	2	2	2	—
Miednica żelazna emaliowana	—	1	1	1	—
Łańcuszki na psy	—	4	4	4	—
Płótno do oprawy książek łokci	—	10	10	5	5
Sitko włosiane	—	1	1	1	—
Pas do tokarni	—	1	1	1	—
Zawiasy do pak	—	2	2	—	2
Forma do guzików . . .	—	1	1	—	1
Antaby mosiężne do drzwi	—	2	2	—	2
Świder do murów	—	1	1	—	1
Marmurek do ostrzenia . .	—	1	1	1	—
Zamki zwyczajne	—	3	3	—	3
Zawiasy różne	—	3	3	—	3
Latarka ręczna	—	1	1	—	1
Podkarmiaczki dla pszczół	—	6	6	—	6
Mydło końskie pudełek . .	—	1	1	—	1
Blok	—	1	1	—	1
Miotełka ryżowa	—	1	1	—	1
Masa do hektografu funtów	—	8½	8½	—	8½
Gips funtów	8	1	9	—	9
Brezylia	—	1	1	—	1
Łóżeczko żelazne modelowe	—	1	1	—	1
Waga szelkowa z 4-a żel. gwichtami.	1	1	2	1	1
Waga sprężynowa . . .	1	—	1	—	1

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Przybyło w r. 1886	Razem	Wydano w r. 1886	Pozostało na r. 1887
	S	Z	T	U	K
Cyrkiel łukowaty	—	1	1	—	1
Miarka metalowa	—	1	1	—	1
Cążki druciarskie	—	1	1	—	1
Latarka mosiężna	—	1	1	—	1
Obrus stołowy	—	1	1	1	—
Stoliki dziecinne	—	8	8	—	8
Pończoszarnia	—	1	1	—	1
Baszłyki	3	2	5	3	2
Kaganiec blaszany . . .	—	1	1	—	1
Kinkiety żelazne do lamp .	—	2	2	1	1
Kierzanka do masła . . .	—	1	1	—	1
Piecyk do kawy	—	1	1	—	1
Latarnia żelazna duża . .	—	1	1	—	1
Łyżki kuchenne blaszane .	—	2	2	—	2
Kłódki żelazne	—	2	2	—	2
Grace do wapna	—	2	2	—	2
Blacha mosiężna funtów .	—	5	5	1	4
Blacha emaliowana funtów	—	1	1	—	1
Haczyk do ognia	—	1	1	1	—
Chorągwie	—	8	8	—	8
Piwo butelek	—	5	5	5	—
Tygiel żelazny	—	1	1	1	—
Bronz łutów	—	10	10	10	—
Cerata na stół	—	1	1	—	1
Durszlak kuchenny . . .	—	1	1	1	—
Holcszruby $2\frac{1}{2}$″.	178	—	178	48	130
„ 3″	110	—	110	36	74
„ 2″	510	—	510	123	387
„ 1″	650	560	1210	824	386
„ $^3/_4$″.	134	1706	1840	856	984
„ $\frac{1}{2}$″	1812	—	1812	892	920
„ $1^3/_4$″ mosiężne.	—	144	144	20	124
„ $1\frac{1}{2}$″.	—	560	560	287	273
„ $^1/_4$″.	—	600	600	70	530
Taborety	—	31	31	18	13
Fartuchy skórzane . . .	—	8	8	8	—
Kłódki	—	3	3	—	3
Przetaki druciane	—	1	1	1	—

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Przybyło w r. 1886	Razem	Wydano w r. 1886	Pozostało na r. 1887
	S Z T U K				
Bronz żółty paczek . . .	—	8	8	3	5
Kosy do trawy.	—	4	4	4	—
Ruszta do pieców	—	3	3	2	1
Sierpy	—	20	20	20	—
Łopatka blaszana	—	1	1	1	—
Koszyki	—	5	5	5	—
Nici czarne motków . . .	—	9	9	6½	2½
Szpryczki szklanne . . .	—	2	2	—	2
Łóżka żelazne mniejsze. .	18	1	19	4	15
„ „ większe . .	—	6	6	—	6
Stoły z szufladami. . . .	—	6	6	—	6
„ na kozłach	—	1	1	—	1
„ kuchenne.	—	4	4	1	3
Żelazko do prasowania bielizny	—	1	1	—	1
Kuferki dla wychodzących.	—	18	18	18	—
Smarowidło do butów funt.	—	46	46	43½	2½
Siatka druciana łokci . .	—	5	5	5	—
Olej do butów funtów . .	—	18	18	18	—
Rogoże	—	57	57	49	8
Szafki sosnowe	—	4	4	1	3
Śmietniczki	—	5	5	4	1
Szufle drewniane	—	17	17	6	11
Półki sosnowe do naczyń .	—	1	1	—	1
Drzewce do hebli	—	36	36	—	36
Drzewce do rabanków . .	—	6	6	—	6
Szrubsztaki	—	2	2	1	1
Młoty żelazne	—	1	1	—	1
Motyki „	—	16	16	16	—
Tygle do kleju	—	1	1	1	—
Kubełki drewniane . . .	1	6	7	4	3
Konewka drewniana . . .	1	1	1	—	1
Kubki blaszane.	4	33	37	8	29
Czapki szpitalne	—	5	5	—	5
Wrzeciąże	—	6	6	—	6
Haczyki	1	46	47	4	43
Szkoble	—	138	138	—	138
Koperwas funtów	—	1	1	—	1

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Przybyło w r. 1886	Razem	Wydano w r. 1886	Pozostało na r. 1887
	S	Z	T	U	K
Sagany żelazne.	2	—	2	1	1
Rądle miedziane	—	2	2	—	2
Łyżki najzylbrowe . . .	—	12	12	—	12
Widelce	—	14	14	—	14
Noże stołowe	—	14	14	—	14
Skrawki płócienne funtów.	—	145	145	110	35
Blachy kuchenne	—	2	2	2	—
Skrzyneczki do proszku otwockiego	—	24	24	24	—
Ołów funtów	—	20	20	17 1/4	2 3/4
Capfenbendry	—	23	23	23	—
Grabie żelazne	—	6	6	6	—
Ćwieki szewckie	—	6	6	5	1
Klej stolarski funtów . .	—	200	200	200	—
Szufrygle.	24	15	39	19	20
Zamki do szuflad z żółtemi sztylpami	30	45	75	45	30
Zamki zwyczajne	17	18	35	4	31
Zameczki do pudełek. . .	10	2	12	12	—
Zawiaski mosiężne do pudełek	—	42	42	24	18
Zawiasy francuskie . . .	—	72	72	16	56
„ szarnierowe . . .	—	99	99	66	33
Szyldziki kościane. . . .	11	24	35	27	8
„ mosiężne . . .	11	24	35	9	26
„ skórzane . . .	45	24	69	18	51
Knopiki kościane	—	12	12	—	12
Knophnagle	33	—	33	4	29
Kółka mosiężne	8	5	13	9	4
Gwoździe 1″ drutowe pacz.	—	18	18	12½	5½
„ 1½″ „ „	—	14	14	9 1/4	4 3/4
„ 3/4 „ „	—	11½	11½	1	10½
„ ½ „ „	—	11½	11½	8	3½
Gwoździe sandałowe paczek	—	26	26	12	14
„ kute zamkowe ½″ funtów	1 1/4	16	17 1/4	17 1/4	—
Gwoździe drutowe 2″ paczek	—	20	20	15½	4½

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Przybyło w r. 1886	Razem	Wydano w r. 1886	Pozostało w r. 1887
	S	Z	T	U	K
Drutsztyfty 2" i 1½" funtów	—	4	4	4	—
Gwoździe tapicerskie pacz.	½	—	½	—	½
„ sufitowe lane fun.	—	12	12	1	11
„ kute funtów . .	8	—	8	3¾	4¼
Gontale lane funtów . . .	28	40	68	68	—
Bretnale lane	7	181	188	168	20
Antaby do szuflad	46	191	237	42	195
Szlamkreda funtów . . .	—	210	210	170	40
Soda do prania funtów . .	—	344½	344½	335¾	8¾
Atrament kwart	—	28	28	27½	½
Smarowidło do wozów pudełek	—	17	17	15	2
Kreda do pisania funtów .	—	23	23	22½	½
Szczotki ręczne do kurzu .	—	16	16	16	—
Zalczajer funtów	5	111	116	112½	3½
Guziki do płaszczów i kurtek	—	2506	2506	2504	2
Drzwiczki hermetyczne kompletów	—	1	1	1	—
Grunt pod farbę funtów. .	—	10	10	10	—
Piłeczki do laubzegi . . .	51	—	51	15	36
Lakier kopalowy funtów .	8½	13	21½	16½	5
Piłki zwyczajne	14	36	50	7	43
Kółka drucianc.	—	50	50	—	50
Tabliczki z N-mi do domków	—	3	3	—	3
Świderki kolbowe. . . .	72	16	88	60	28
Centnobory	—	32	32	—	32
Topory kołodziejskie. . .	—	1	1	—	1
Szpitzbory	12	—	12	—	12
Gwoździe kute zamkowe funtów	5½	14½	20	15½	4½
Ośniki stelmachowe . . .	6	—	6	2	4
Kamienie do ostrzenia siekier	—	2	2	—	2
Korby żelazne do świderków	—	2	2	2	—
Cykliny	6	—	6	2	4

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Przybyło w r. 1886	Razem	Wydano z r. 1886	Pozostało z r. 1887
	S	Z	T	U	K
Obcęgi.	—	2	2	—	2
Podkówki do butów par. .	87	300	387	387	—
Zamki do kuferków . . .	2	18	20	20	—
Widły	9	—	9	3	6
Konewki ogrodnicze . . .	—	2	2	—	2
Bankajzy	6	4	10	—	10
Nożyczki do knotów . . .	—	6	6	—	6
Szydła różne	93	298	391	319	72
Szwejce	53	180	233	233	—
Szpilardziki	69	30	99	47	52
Sztyfty żelazne funtów . .	1³/₄	19	20³/₄	16¹/₄	4½
Szczecina pęczków . . .	3	18	21	20½	½
Przędza szewcka motków .	45	432	477	444	33
Szpagat szewcki kłębków .	10	71	81	79	2
„ tapicerski „ .	—	4	4	—	4
„ zwyczajny funtów .	5	28	33	33	—
Smoła szewcka funtów . .	3	10	13	12½	½
Świece łojowe	36	160	196	50	146
Świece kościelne	2	43	45	33	12
Świece stearynowe małe funtów	—	82	82	81²/₅	³/₅
Knotki do lampek kościelnych pudełek.	—	10	10	9	1
Sznurek na galony łokci .	—	18	18	6	12
„ bawełniany na galony motków.	74	90	164	130	34
Nici szare w motkach . .	7½	27	34½	28½	6
Nici Brooksa szpulek . .	—	1020	1020	965	55
Knoty do lampek nocnych funtów.	1½	—	1½	—	1½
Knoty do lamp łokci . . .	131½	30½	162	56	106
Wosk żółty funtów . . .	1½	10	11½	11½	—
Grzebienie	44	—	44	22	22
Daszki skórzane	67	44	111	111	—
Paski safianowe do czapek .	—	90	90	90	—
Tasiemka biała łokci. . .	120	240	360	330	30
Guziki cywilne	52	276	328	328	—
Naszywki łokci	59	216	275	257	18

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Przybyło w r. 1886	Razem	Wydano w r. 1886	Pozostało na r. 1887
	S	Z	T	U	K
Igły zwyczajne.	48	1488	1536	1443	93
Szczotki do zamiatania . .	—	18	18	18	—
Sprzączki do spodni . . .	56	96	152	151	1
Farbka funtów.	—	8½	8½	7³/₈	1¹/₈
Boraks funtów	—	8	8	8	—
Mydło szare.	8½	276	284½	267	17½
„ zwyczajne	84	715	799	709	90
Sznurek do piłek	6	22	28	18	10
Błyszcz do bielizny tabliczek.	—	5	5	—	5
Pędzle.	4	30	34	27	7
Ołówki stolarskie	21	60	81	51	30
Glasspapier stolarski arkuszy	—	65	65	43	22
Tektura arkuszy	4	19	23	10	13
Gwoździe do podkówek funtów	1½	13	14½	12¹/₄	2¹/₄
Szczotki do szuwaksu . .	1	12	13	13	—
„ tłuszczu . . .	6	—	6	1	5
„ misek	8	—	8	8	—
„ podłóg . . .	—	12	12	12	—
Zapałki zwyczajne paczek .	48	600	648	597	51
„ gabinetowe „ .	—	42	42	34	8
Igły maszynowe	36	24	60	30	30
„ kuśnierskie	3	24	27	3	24
Guziki do spodni	48	2436	2484	2484	—
Naparstki	18	12	30	18	12
Guziki do koszul	—	816	816	816	—
Sprzączki do pasków. . .	—	22	22	—	22
Haftki.	288	1008	1296	1250	46
Półpłótno białe.	—	10	10	10	—
Płótno żaglowe.	—	30	30	—	30
Rozerwary do lamp . . .	3	46	49	41	8
„ blaszane . . .	—	22	22	14	8
Brenery różne	—	82	82	78	4
Krochmal funtów	—	128½	128½	122½	6
Skórki safianowe	—	3	3	—	3
Skóra lakierowana . . .	—	1	1	—	1

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Przybyło w r. 1886	Razem	Wydano w r. 1886	Pozostało na r. 1887
	S	Z	T	U	K
Obwiązki do cepów . . .	—	36	36	36	—
Skórka na kapy do cepów funtów	—	8	8	8	—
Trzcina do wyplatania krzeseł funtów.	5	6	11	8¾	2¼
Szyby w taflach	—	236	237	150	87
„ małe	—	43	43	8	35
Dzbanuszki kamienne . .	3	—	3	—	3
Szklanki	4	2	6	—	6
Talerze fajansowe. . . .	11	7	18	—	18
Spodki	7	—	7	6	1
Wazoniki	4	—	4	—	4
Miski gliniane małe . . .	5	—	5	—	5
„ „ duże . . .	2	—	2	1	1
Wata zwyczajna funtów .	4	2	6	5¼	¾
Szkła do lamp	144	435	579	448	131
Szkiełka do lampek nocnych	16	—	16	—	16
Łyżki blaszane	63	—	63	46	17
Talerze do lamp z drutami.	—	6	6	3	3
Szerlak biały funtów. . .	1¾	—	1¾	—	1¾
„ zwyczajny funtów .	8	—	8	5½	2½
Farba kanarkowa funtów .	29	2	31	3½	27½
Termometr (lekarski) . .	—	1	1	—	1
Farba ultramarina funtów.	—	38	38	31½	6½
Cynkwejs funtów	—	109	109	106	3
Umber funtów	—	30	30	28	2
Farba wiśniowa funtów. .	—	8½	8½	—	8½
Minia funtów	—	8½	8½	2½	6
Farba zielona funtów . .	—	20	20	16½	3½
Siccatis funtów	—	3	3	3	—
Sadze angielskie funtów .	—	34¼	34¼	14¼	20
Ałun	1	4	5	1½	3½
Pumeks	4	5	9	3½	5½
Salamoniak funt.	7	—	7	4	3
Teresyna funtów	—	5	5	½	4½
Terra anglika funtów . .	1½	70	71½	66¾	4¾
Goldugier funtów	32½	62	94½	77	17½
Bejca funtów	8¼	—	8¼	3	5¼

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Pozostało w r. 1886	Razem	Wydano w r. 1886	Pozostało w r. 1887
	S	Z	T	U	K
Ziberglejk funtów	3¾	5	8¾	1¾	7
Lakier czarny funtów . .	9½	3½	13	9	4
„ spirytusowy funtów.	2½	7½	10	5½	4½
Olej lniany funtów . . .	1½	38	39½	33¾	5¾
Szpilki drewniane funtów .	24	72	96	83½	12½
Wosk szewcki tafelek . .	12	—	12	6	6
Łub funtów	—	50	50	50	—
Deska machoniowa łokci .	4	—	4	½	3½
Kałamarze szkolne . . .	8	—	8	7	1
Forniery machoniowe . .	—	10	10	—	10
Szlichty orzechowe . . .	24	69	93	29	64
Mazery	64	48	112	32	80
Oliwa do kaplicy kwart. .	1½	40	41½	41½	—
Forniery orzechowe tafelek	3	—	3	—	3
Deski orzechowe stóp . .	—	16	16	4	12
Obsadki	15	144	159	95	64
Szlichty dębowe	3	15	18	—	18
Trzcina laskowa łokci . .	6	—	6	—	6
Kubły nocne.	1	1	2	1	1
Szkopki	4	—	4	2	2
Spirytus kwart.	8	36	44	39¾	4¼
Terpentyna kwart. . . .	6	12	18	16½	1½
Pokost kwart	2½	151	153½	149½	4
Oliwa do kuźni kwart . .	—	28	28	22⅞	5⅛
Papa na dach funtów. . .	—	256	256	256	—
Pakuły funtów	5	42	47	44½	2½
Asfalt funtów	233	—	233	—	233
Siekiery	5	20	25	25	—
Nity do kół	—	90	90	—	90
Blacha na rury funtów . .	—	38	38	34	4
Postronki do chomont . .	6	6	12	12	—
Siedzenia gwintowe do stołków	—	7	7	—	7
Szczotki do lamp	8	12	20	11	9
Drut cienki funtów . . .	17	7	24	7¼	16¾
„ telegraficzny funtów .	6	15	21	19½	1½
Blacha ślusarska funtów .	—	111	111	25	86
„ cynkowa funtów . .	—	250	250	182½	67½

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Pozostało w r. 1886	Razem	Wydano w r. 1886	Pozostało w r. 1887
	SZTUK				
Żelazo stare funtów . . .	—	165	165	121	44
Cyna do pobielania funtów .	8	113	121	116	5
Żelazo kute funtów . . .	—	725	725	689	36
Walcówka sztabikowa funtów	—	450	450	450	—
Lemiesze i deski funtów. .	45	71½	116½	93½	23
Radlice funtów	—	1	1	—	1
Bandajza	40	55½	95½	95½	—
Żelazo obręczowe funtów .	—	1629	1629	1394	235
Kratówka osiowa funtów .	—	677½	677½	677½	—
Bandajza funtów	—	519	519	483½	35½
Kratówka sztycowa funtów	—	266	266	266	—
Buksy funtów	—	20	20	5	15
Żelazo ryfowe funtów . .	—	114	114	114	—
Żelazo półokrągłe funtów .	—	120	120	69	51
Osie żelazne.	—	4	4	4	—
Farba ponsowa funtów . .	—	½	½	½	—
Fariserblau funtów . . .	—	1	1	½	½
Krongelb funtów	—	2	2	½	1½
Berlinerblau funtów . . .	—	1	1	—	1
Frankfurterszwarc . . .	—	½	½	—	½
Blejwas	—	5	5	—	5
Ocet spirytusowy kwart .	—	2	2	1¼	¾
Buksiki mosiężne	—	24	24	8	16
Antimonium funtów . . .	—	10	10	2	8
Szpadle	—	22	22	20	2
Wino butelek	—	16	16	16	—
Ołówki zwyczajne. . . .	3	252	255	131	124
Ołówki kolorowe	—	24	24	24	—
Rygi arkusze	—	12	12	12	—
Zamki francuskie do drzwi	—	3	3	2	1
Miski blaszane	—	40	40	28	12
Nożyce krawieckie . . .	—	1	1	1	—
Dłuto „	—	1	1	1	—
Miarka krawiecka. . . .	—	1	1	1	—
Sztychzegi	—	3	3	1	2
Szyfry.	—	459	459	403	56
Bibuła pakowa liber . . .	—	5	5	5	—

WYSZCZEGÓLNIENIE POZYCYI	Remanent z r. 1885	Pozostało w r. 1886	Razem	Wydano w r. 1886	Pozostało w r. 1887
	S Z T U K				
Papier biały liber	—	100	100	93½	6½
„ okładkowy arkuszy.	—	240	240	121	119
Druki kancelaryjne ryzy .	—	4	4	—	4
Papier niebieski arkuszy .	—	4	4	4	—
Bibuła czerwona liber . .	—	5	5	5	—
Papier konceptowy liber .	—	100	100	100	—
„ aktowy arkuszy . .	—	100	100	100	—
Lak funtów	—	2	2	2	—
Pióra stalowe	—	1144	1144	1061	83
Papier marmurkowy arkuszy	—	96	96	45	51
Papier liniowany liber . .	—	2	2	2	—
Guma arabska funtów . .	—	1	1	1	—
Rodne słowo, Uszyńskiego .	—	20	20	6	14
Wypisy Jeskego	—	10	10	—	10
Nauka czytania Celichowskiego	—	10	10	9	1
Wypisy Łukomskiego . .	—	10	10	10	—
Alfabet rossyjski, pudełek .	—	2	2	1	1
Książeczki Promyka . . .	—	110	110	84	26

Kassa wychowańców Osady w roku 1886.

Wpłynęło do kassy z wynagrodzeń za pracę wychowańców	Klasa II			Klasa III			Klasa IV			Razem			Remanent z r. 1885		Z ofiar wpłynęło		Fundusz przyniesiony z sobą		RAZEM		Wychowańcy II. III i IV klassy wydali na kupno pożyt. rzeczy		Z zarobionych odesłano w 1885 r. do kassy oszczędności		Uwagi.
	Ilość wychowańców	Ilość wynagrodzenia		Ilość wychowańców	Ilość wynagrodzenia		Ilość wychowańców	Ilość wynagrodzenia		Ilość wychowańców	Ilość ogólna wynagrodzenia w r. 1886														
		Rs.	K.		Rs.	K.		Rs.	K.		Rs.	K.	Rs.	K.	R.	K.	R.	K.	Rs.	K.	Rs.	K.	Rs.	K.	
w Styczniu . .	53	10	51	38	17	67	9	6	42	100	34	60	3	36	—	—	—	35	38	31	7	—	—	—	
„ Lutym . . .	52	8	86	40	13	82	9	6	18	101	28	86	—	—	—	—	—	—	28	86	7	08	—	—	
„ Marcu . . .	52	8	75	39	12	68	13	7	68	104	29	11	—	—	—	—	—	—	29	11	7	40	69	30	
„ Kwietniu . .	53	8	96	40	12	98	9	11	38	102	33	32	—	—	—	—	—	—	33	32	7	15	—	—	
„ Maju	46	8	90	43	12	82	11	8	16	100	29	88	—	—	—	—	—	—	29	88	8	20	—	—	
„ Czerwcu . . .	50	7	94	25	11	14	15	8	44	90	27	52	—	—	—	—	—	—	27	52	9	34	69	60	
„ Lipcu. . . .	45	10	68	25	12	60	17	12	90	87	36	18	—	—	—	—	—	—	36	18	8	14	—	—	
„ Sierpniu . . .	43	9	66	29	12	84	18	12	54	90	35	04	—	—	—	—	—	—	35	04	10	16	—	—	
„ Wrześniu . .	46	8	90	32	13	55	19	11	76	97	34	21	—	—	—	—	—	—	34	21	11	22	82	85	
„ Październiku .	51	12	63	29	15	34	21	14	70	101	42	67	—	—	—	—	—	—	42	67	12	08	—	—	
„ Listopadzie. .	50	10	85	31	13	48	17	13	46	98	37	79	—	—	—	—	—	—	37	79	10	20	—	—	
„ Grudniu . . .	57	14	59	39	14	—	16	12	21	112	40	80	—	—	—	—	—	—	40	80	6	80	84	30	Remanent na rok 1887 Rs. 2 kop. 87.
Razem . .	—	121	23	—	162	92	—	125	83	—	409	98	3	36	—	—	—	35	413	69	104	77	306	05	

Sklepik wychowańców.

Fundusz stały sklepiku w 1886 roku wynosił rs. 45 kop. 74

Obrót funduszu:

Pozostało remanentu z r. 1885 za . . . . rs. 49 kop. 12
Przybyło w roku 1886 różnych drobnych rzeczy za rs. 97 kop. 88

Ogółem więc w r. 1886 towaru było na rs. 147 kop. —
Z tego w r 1886 wyprzedano za . . rs. 99 kop. 40

Pozostaje więc **remanentem** na rok 1887 na rs. 47 kop. 60

Biblioteka.

Biblioteka Osady posiada z końcem 1886 roku książek tomów 685.

III.

Prelegenci, którzy w roku 1886 mieli w Warszawie odczyty publiczne na dochód Osad Rolnych.

Hr. Tarnowski Stanisław, „O literaturze polskiej za Stefana Batorego".

IV.

Wykaz ofiar jednorazowych złożonych w roku 1886 dla Towarzystwa Osad Rolnych.

W ciągu 1886 roku wpłynęły do Kassy Zarządu Towarzystwa ofiary od następujących osób:

a) w gotowiźnie.

IMIĘ I NAZWISKO	Rs.	K.
Starynkiewicz Sokrates Prezydent m. Warszawy. .	10	—
Wójt gminy Wojciechowice ze skarbonki za pośrednictwem ks. Fudalewskiego czł. korrespondenta Towarzystwa z powiatu Opatowskiego.	3	50
Nowodworski Jan czł. kor. T-wa z pow. Radzymińskiego ze skarbonki Nr. 139.	8	50
Rittendorff Karol na budowę domku m. Warszawy.	4	—
Wasiutyński Paweł ofiary od aresztantów	2	70
Ochocki Józef	4	—
Werner Tomasz, czł kor. T-wa z pow. Nowo-Aleksandryjskiego ze skarbonki Nr. 2.	1	68
Redakcya Kurjera Warszawskiego od różnych osób	47	70
Zieliński Bronisław czł. kor. Tow. z pow. Sochaczewskiego.	6	30
Riszawi Ludwik na domek m. Warszawy	8	50
Karjejew Mikołaj na domek m. Warszawy	—	50
Staniszewski Waleryan czł. kor. Twa z m. Suwałk ze skarbonki	33	7
Tenże od Hr. Wołłowiczowej Teressy	3	—
Hr. Mielżyńskiego Bronisława	1	—
Bar. Tornau Elżbiety.	1	—
Dziekońskiego Eustachego	15	—

IMIĘ I NAZWISKO	Rs.	K.
Zysmana Chaima	1	—
Urzędnicy i oficyaliści Dróg Żelaznych Warszawsko-Wiedeńskiej i Bydgoskiej ofiary peryodycznej za kwartał I-szy r. b. za pośrednictwem Jana Wąsowicza czł. kor. Twa z m. Warszawy	104	71
Wodziński Tadeusz czł. kor. Twa z pow. Radomskiego ze skarbonki Nr. 73.	—	95
Ficki Aleksander sędzia gminny 2 okr. pow. Włocławskiego ze skarbonki Nr. 147, za pośrednictwem Hr. Skarbka Józefa czł. kor. Twa z pow. Nieszawskiego i Włocławskiego	17	—
Rulikowski Zdzisław czł. kor. Twa z pow. Hrubieszowskiego i Tomaszowskiego ze skarbonki utrzymywanej w aptece Tyszowieckiej	—	47
Kretkowski Mieczysław ze skarbonki Nr. 75 . . .	28	87
Wołowski Maryan za pośrednictwem Łaszczyńskiego czł. kor. Twa z pow. Kaliskiego	6	—
Marya Kulikowska za pośrednictwem Redakcyi Gazety Polskiej	200	—
Urzędnicy i oficyaliści Dróg Żel. War.-Wied. i Byd. ofiary peryodycznej za kwartał II-gi r. b. za pośrednictwem Jana Wąsowicza czł. kor. Twa z m. Warszawy	103	82
Czajkowski Edward czł. kor. Twa z Warszawy od E.	1	20
Hejdenwurtzel Maksymilian przy polubownem załatwieniu sprawy u sędziego pokoju 5 oddziału m. Warszawy	25	—
Goldfeder Adolf przy polubownem załatwieniu sprawy u tegoż samego sędziego	25	—
Garczyński Walenty ze skarbonki Nr. 43	8	95
Tenże ze skarbonki Nr. 136	17	29
Ks. Ulanowski Franciszek	50	—
Staniszewski Waleryan czł. kor. Twa z m. Suwałk od Bezimiennego	10	—
Frejdenhejm Chaim	2	—
Dąbkowskiego Jana	10	—
Szulca Mowszy	2	—
Wasiutyński Paweł od aresztanta Szmula Bryś . .	1	—
Urzędnicy i oficyaliści Dróg Żel. War.-Wied. i Byd. ofiary peryodycznej za kwartał III-ci r. b., za pośrednictwem Jana Wąsowicza czł. kor. Twa z m. Warszawy.	102	47½
Nejman Josek przy polubownem załatwieniu sprawy u sędziego pokoju 5 oddziału m. Warszawy .	5	—

IMIĘ I NAZWISKO	Rs.	K.
Hoffman Wilhelmina	3	—
Szaniawski Wiktor czł. kor. Twa z pow. Radzyńskiego ze skarbonek Nr. 76 i 95.	5	80½
Potrzebowski Mikołaj przy polubownem załatwieniu sprawy u sędziego pokoju 5 oddziału m. Warszawy	5	—
Mucha Hersz przy polubownem załatwieniu sprawy u tegoż sędziego	25	—
Zylberkan Moszek przy polubownem załatwieniu sprawy u tegoż sędziego.	50	—
Wasiutyński Paweł jako fundusz pochodzący z szacherki dwóch więźniów	3	—
Wasiutyński Paweł ofiary od siebie	5	—
Sędzia pokoju 5 oddziału m. Warszawy od Eberlejna Ryszarda ofiary przy polubownem załatwieniu sprawy	15	—
Gnoiński Leon Dyrektor Drogi Żel. Nadwiślańskiej ofiary od ajentów tejże drogi	36	27
Tuliński Jan na rachunek zadeklarowanej przez niego i jego matkę ofiary rs. 35, przy polubownem załatwieniu ich sprawy u sędziego pokoju 5 oddziału m. Warszawy	17	50
Urzędnicy i oficyaliści Dróg Żel. Warsz.-Wiedeńs. i Byd. ofiary peryodycznej za kwartał IV-ty za pośrednictwem Jana Wąsowicza czł. kor. Twa z m. Warszawy	98	99
Kahan Lejba.	25	—
A. S.	3	—
Nadzorca więzienia śledczego w Warszawie od aresztantów	—	40
Tulińska Tekla w dalszym ciągu na rachunek zadeklarowanej ofiary rs. 35 przez nią i przez syna. przy polubownem załatwieniu sprawy u sędziego pokoju 5 oddziału m. Warszawy.	9	—
Goldenrig i Unger przy polubownem załatwieniu sprawy u sędziego pokoju 5 oddziału m. Warszawy .	30	—
Wasiutyński Paweł funduszu z szacherek furmanów przywożących do więzienia tarcice	—	50
Nadzorca więzienia śledczego w Warszawie od aresztantów	—	21
Sajkiewicz Ludwik czł. kor. z pow. Zamojskiego ofiary od sędziów: Biełowa i Mengalena	12	—
Nadzorca więzienia śledczego w Warszawie od aresztatów.	—	26

IMIĘ I NAZWISKO	Rs.	K.
Hr. Skarbek Józef czł. kor. Towarzystwa z powiatów Nieszawskiego i Włocławskiego od: Sandomirskiego Władysława sędziego gminnego w Osięcinach ze skarbonki Nr. 104	12	70
Rudnickiego Stanisława sędziego gminnego w Radziejowie ze skarbonki Nr. 145	4	62
Górskiego Teodora sędziego gminnego w Galonkach ze skarbonki Nr. 120.	5	29½
Administracya dóbr Osięciny ze skarbonki Nr. 105.	5	18
Przywieczerskiego Józefa sędziego gminnego w Brześciu Kujawskim ze skarbonki Nr 146	12	—
Fickiego Aleksandra sędziego gminnego w Kowalu ze skarbonki Nr 147	17	20½
Razem . .	1275	12

b) w Naturze.

Dr Morelowski Juljan—Pius z Wadowic Galicyi Austryackiej, 6 egzemplarzy dziełka p. t. „Austryackie prawo karne wojskowe w zarysie porównawczym“.

X-dz Fudalewski Władysław: 5 egzemplarzy dziełka p. t. „Kwiaty ozdoba naszych kościołów“ i 6 egzemplarzy dziełka p. t. „Listy Wiejskiego Proboszcza do młodego Kapłana“.

Antonina Kostiał: kolczyki złote, nesseserkę, igielnik, karafeczkę, paczkę pierników i karmelków.

Bednawski Władysław: Ryzę papieru białego, dwie ryzy papieru słomkowego, pięć liber papieru pakowego, ryzę papieru listowego, trzy libry bibuły kolorowej do atramentu, 500 sztuk kopert kancelaryjnych, 300 sztuk kopert listowych, dziesięć liber papieru rubrykowanego na rachunki, dwa funty laku, dwa tuziny ołówków czarnych, pół tuzina ołówków kolorowych, dwa pudełeczka piór stalowych, trzy butelki atramentu czarnego, trzy flaszeczki atramentu karminowego, trzy flaszeczki tuszu do pieczęci, sześć lasek gumy, trzy kalendarze ścienne do żdzierania, trzy kalendarze ścienne zwyczajne.

Dr Miklaszewski Walenty, 150 porcyi pierników na Wigilję dla wychowańców Osady Studzieniec.

Redakcye: „Ateneum“, „Encyklopedya Wychowawcza“, „Kronika Rodzinna“, „Ogrodnik Polski“, „Prawda“, „Przyjaciel Dzieci“, „Rola“, „Wędrowiec“, „Wieczory Rodzinne“, „Wszechświat“ i „Zorza“ prenumeratę swych pism.

Redakcye pism codziennych: „Kuryer Warszawski“, „Kurjer Poranny“, „Dziennik dla Wszystkich“, „Gazeta Polska“ i „Słowo“, po jednym numerze swych pism.

V.

Wykaz składek rocznych od Członków Towarzystwa Osad Rolnych i Przytułków Rzemieślniczych w Królestwie Polskiem, umorzonych i zalegających po dzień 1 Stycznia 1887 roku.

Nr kolejny	Gubernii	Nr kolejny powiatu	Powiat	Członków Honorowych				Umorzono i zalega składek	
				Było w d. 1 stycz. 1886	Przybyło w r. 1886	Ubyło w 1886	Na 1887 r. pozostało	Umorzono składek	zalega skł. z koń. 1886
I.	Warszawska	1	Warszawski .	4	—	1	3	—	24
		2	Błoński . . .	47	2	2	47	42	510
		3	Gostyński . .	10	—	—	10	—	426
		4	Grójecki . . .	21	—	—	21	—	630
		5	Kutnowski . .	20	—	—	20	—	822
		6	Łowicki . . .	3	—	—	3	—	84
		7	Miński . . .	3	1	—	4	—	36
		8	Radzymiński .	9	—	2	7	24	42
		9	Skierniewicki .	10	1	—	11	—	30
		10	Sochaczewski .	16	2	—	18	—	486
		11	Nieszawski . .	27	—	3	24	42	276
		12	Włocławski. .	24	1	3	22	30	288
			Łącznie	194	7	11	190	138	3654

Nr kolejny	Gubernii	Nr kolejny powiatu	Powiat	Członków Honorowych				Umorzono i zalega składek	
				Było w d. 1 stycz. 1886	Przybyło w r. 1886	Ubyło w 1886	Na 1887 r. pozostało	Umorzono składek	Zalega skł. z koń. 1886
II.	Kaliska	1	Miasto Kalisz .	22	—	—	22	—	816
		2	Pow. Kaliski .	7	—	—	7	—	84
		3	„ Kolski .	15	—	—	15	—	583
		4	„ Łęczycki .	35	—	—	35	—	1602
		5	„ Koniński	12	—	—	12	—	420
		6	„ Sieradzki	9	—	—	9	—	408
		7	„ Słupecki .	5	—	—	5	—	96
		8	„ Turecki .	7	—	—	7	—	150
		9	„ Wieluński	10	—	—	10	-	552
			Łącznie	122	—	—	122	—	4711
III.	Kielecka	1	Miasto Kielce .	17	—	—	17	30	558
		2	Pow. Kielecki .	4	—	—	4	—	138
		3	„ Jędrzejow.	19	—	—	19	—	640
		4	„ Olkuski .	7	—	—	7	—	108
		5	„ Miechow.	19	—	—	19	—	342
		6	„ Pińczows.	10	—	1	9	—	102
		7	„ Stopnicki	12	—	—	12	—	306
		8	„ Włoszczow.	5	—	—	5	—	48
			Łącznie	93	—	1	92	30	2242
IV.	Lubelska	1	Miasto Lublin .	24	—	—	24	—	819
		2	Pow. Lubelski .	13	—	—	13	—	444
		3	„ Biłgoraj.	5	—	—	5	—	78
		4	„ Chełmski	13	—	—	13	—	300
			„ Janowski	13	—	—	13	—	456
		5	„ Hrubiesz.	35	—	—	35	—	1578
		6	„ Krasnyst.	15	—	—	15	—	819
		7	„ Lubartow.	8	—	—	8	—	298
		8	„ Nowo-Ale						
		9	ksandryj.	15	—	—	15	—	234
		10	„ Tomaszow	13	—	—	13	—	540
		11	„ Zamojski	15	1	1	15	—	696
			Łącznie	169	—	1	169	—	6262

Nr kolejny	Gubernii	Nr kolejny powiatu	Powiat	Członków Honorowych				Umorzono i zalega składek	
				Było w d. 1 stycz. 1886	Przybyło w r. 1886	Ubyło w 1886	Na 1887 r. pozostało	Umorzono składek	Zalega skł. z koń. 1886
V.	Łomżyńska	1	Miasto Łomża .	9	—	1	8	12	162
		2	Pow. Łomżyński	3	—	—	3	—	54
		3	„ Kolneński	9	—	—	9	—	156
		4	„ Mazowiecki	13	—	2	11	18	60
		5	„ Makowski	6	—	1	5	—	90
		6	„ Ostrowski	8	4	—	12	—	444
		7	„ Ostrołęcki	14	—	—	14	—	592
		8	„ Pułtuski .	11	—	—	11	—	96
		9	„ Szczuczyn.	7	—	—	7	—	324
			Łącznie	80	4	4	80	30	1978
VI.	Piotrkowska	1	Miasto Piotrków	31	1	—	32	—	504
		2	Pow. Piotrkow.	6	—	—	6	—	114
		3	„ Częstochow.	27	—	—	27	—	1110
		4	„ Będziński	4	—	—	4	—	60
		5	„ Brzeziński	7	—	—	7	—	234
		6	„ Łaski . .	7	—	—	7	—	114
		7	„ Łódzki .	46	—	—	46	—	1848
		7	„ Rawski .	12	1	—	13	—	108
		9	„ Nowo-Ra-						
			domski .	13	—	1	12	30	318
			Łącznie	153	2	1	154	30	4410
VII.	Płocka	1	Miasto Płock .	6	—	—	6	—	60
		2	Pow. Płocki .	11	—	—	11	—	462
		3	„ Ciechanow.	27	—	—	27	—	516
		4	„ Przasnyski	3	—	—	3	—	108
		5	„ Płoński .	22	—	—	22	—	618
		6	„ Lipnowski	34		—	34	—	942
		7	„ Mławski .	12	—	—	12	—	612
		8	„ Rypiński	19	1	2	18	126	198
		9	„ Sierpecki	6	—	—	6	—	168
			Łącznie	140	1	1	139	126	3684

Nr kolejny	Gubernii	Nr kolejny powiatu	Powiat	Członków Honorowych				Umorzono i zalega składek	
				Było w d. 1 stycz. 1886	Przybyło w r. 1886	Ubyło w r. 1886	Na 1887 r. pozostało	Umorzono składek	Zalega skł. z koń. 1886
VIII.	Radomska	1	Miasto Radom.	42	—	5	37	42	249
		2	Pow. Kozienicki	25	1	1	25	6	48
		3	„ Opatowski	18	—	1	17	60	198
		4	„ Radomski	6	—	—	6	—	90
		5	„ Iłżecki .	4	—	—	4	—	138
		6	„ Koński .	5	—	—	5	—	150
		7	„ Sandomier.	11	—	—	11	—	276
		8	„ Opoczyński	14	—	—	14	—	246
			Łącznie	125	1	7	119	108	1395
IX.	Siedlecka	1	Miasto Siedlce.	8	—	—	8	—	222
		2	Pow. Bialski .	6	—	—	6	—	174
		3	„ Garwolin.	7	—	—	7	—	264
		4	„ Konstantynowski	5	—	—	5	—	96
		5	„ Łukowski	2	—	—	2	—	72
		6	„ Radzyński	8	—	—	8	—	72
		7	„ Siedlecki	7	—	—	7	—	390
		8	„ Sokołows.	6	—	—	6	—	96
		9	„ Węgrow.	2	—	—	2	—	36
		10	„ Włodaw.	7	—	1	6	12	90
			Łącznie	58	—	1	57	12	1512
X.	Suwalska	1	Miasto Suwałki	11	—	—	11	—	114
		2	Pow. Suwalski	2	—	—	2	—	6
		3	„ Augustow.	10	—	2	8	6	48
		4	„ Kalwaryj.	5	—	—	5	—	120
		5	„ Maryamp.	20	—	2	18	6	150
		6	„ Sejneński	11	2	2	11	24	150
		7	„ Władysławowski .	13	—	—	13	—	426
		8	„ Wiłkowyżski. . .	7	—	—	7	—	264
			Łącznie	79	2	6	75	36	1278

ZEBRANIE.

Nr kolejny Gubernii	Gubernia	Członków Honorowych				Umorzono i zalega składek	
		Było w d. 1 stycznia 1886	Przybyło w 1886	Ubyło w r. 1886	Na 1887 r. pozostało	Umorzono składek	Zalega w opłacie składek
1	Warszawska	194	7	11	190	138	3654
2	Kaliska.	122	—	—	122	—	4711
3	Kielecka	93	—	1	92	30	2242
4	Lubelska	169	1	1	169	—	6262
5	Łomżyńska	80	4	4	80	30	1978
6	Piotrkowska	153	2	1	154	30	4410
7	Płocka	140	1	2	139	126	3684
8	Radomska	125	1	7	119	108	1395
9	Siedlecka	58	—	1	57	12	1512
10	Suwalska	79	2	6	75	36	1278
	Łącznie .	1213	18	34	1197	510	31126
	Miasto Warszawa i zagranica	736	12	30	718	474	9342
	Razem .	1949	30	64	1915	984	40468

VI.

Skład Towarzystwa w 1886 r.

Nr 1.

WŁADZE TOWARZYSTWA.

a) KOMITET.

Prezes: Górski Ludwik (Członek Założyciel).
Vice-prezes: Stummer Edward.

Członkowie Założyciele:

Dernałowicz Seweryn.
Garczyński Walenty.
Grzybowski Eugeniusz.
Hantke Bernard.
Janasz Jakób.
Karski Stanisław.
Kronenberg Stanisław.
Książe Lubomirski Tadeusz.
Hr. Małachowska Hortensya.
Popiel Wacław.
Sobański Feliks.
Temler Aleksander.
Wertheim Juliusz.
Hr. Ord. Tomasz Zamoyski.

Członkowie Zaproszeni do Komitetu:

Białecki Antoni.
Goltz Adam.
Holewiński Władysław.
Hr. Jezierski Karol.
Kowalski Tadeusz.
Hr. Łubieński Stanisław.
Machczyński Konrad.
Maternicki Franciszek.
Miklaszewski Walenty.
Moldenhawer Aleksander.
Nowakowski Władysław.
Plebański Józef.
Hr. Przeździecki Konstanty.
Rogoziński Michał.

b) ZARZĄD TOWARZYSTWA.

Przewodniczący w Zarządzie: Machczyński Konrad.
Pomocnik Przewodniczącego: Maternicki Franciszek.
Członek Stały: Białecki Antoni.
Członkowie: Fechner Władysław, Paszkiewicz Kazimierz, Rutkowski Kazimierz *.

KANCELARYA KOMITETU I ZARZĄDU.

Sekretarz: Gruszczyński Józef.
Kancelista: Lisiecki Stanisław.

---

*) Złożył mandat d. 18 Października 1886 r.

c) OSADA STUDZIENIEC.

Kurator Honorowy Osady: Okęcki Stanisław.

Dyrektor Osady: Ryszard Puciata a od 1 Kwietnia radca stanu Nalepiński Ksawery.

Inspektor Osady: Kaucki Stanisław (od 1 Kwietnia).

Kapelan i nauczyciel religii: Ks. Ciemniewski Marcelli.

Sekretarz Buchalter: Dąbrowski Władysław.

Lekarz (przyjezdny): Dr. Jawurek Aleksander.

Przełożeni Oddziałów z kwalifikacyami nauczycieli elementarnych: Kruszko Adam (starszy), Kołodziejski Andrzej, (starszy), Borysławski Felicyan, Młynarski Aleksander, a od 20 Maja Klimaszewski Józef, Hiller Adam (do 1 Paździednika), Jastrzębski Antoni, Sobotkowski Piotr.

Dozorcy Oddziałów: Łuba Apolinary, Słomiński Wacław, Sawicki Ludwik (od 1 Listopada do 1 Grudnia).

Ogrodnik: Jurkiewicz Walenty, a od 15 Kwietnia Wilman Wł.

Gospodarz-ekonom: Daniel Jan.

Felczer: Poradowski Dyonizy (do 8 Października), Wróblewski Kazimierz (od 1 Listopada).

Majster stolarski i nauczyciel tego rzemiosła: Podsiedliński Ludwik, a od 1 Czerwca Wojciechowski Stanisław.

Majster kołodziejski i nauczyciel tego rzemiosła: Naporowski W.

Majster kowalski i nauczyciel tego rzemiosła: Modzelewski Ig.

Majster krawiecki i nauczyciel tego rzemiosła: Siekierski Józef.

Majster szewcki i nauczyciel tego rzemiosła: Sowiński Antoni.

Nauczyciel muzyki: Feist Józef.

Oprócz powyższych osób, było w Osadzie w ciągu roku 1886 pięciu stróżów, kominiarz (przyjezdny), kucharka i praczka.

d) ADMINISTRACYA ZAPISU HR. KICKIEGO.

Rada zawiadująca zapisem.

Prezydujący: Rogoziński Michał. *Członkowie:* Garczyński Wal hr. Jezierski Karol. Kowalski Tad., Kronenberg Sta., Stummer Edw.

Opiekun-Administrator zapisu: Białecki Antoni.

Sekretarz kancelaryi administracyi: Pniewski Józef.

Nr 2.

CZŁONKOWIE HONOROWI KORRESPONDENCI.

Nr.	Miejscowość	Nazwisko i Imię	Zamieszkanie	Stacya pocztowa.
	Gub. Warszawska.			
1	Miasto Warszawa	Szymanowski Wacław	w Red. Kuryera Warszawskiego	—
2	—	Römer Izydor	Kr. Przed. 54.	—
3	—	Majzel Bronisław	Senatorska Nr. 6	—
4	—	Maternicki Franciszek	Jerozolimska 3.	—
5	—	Miklaszewski Walenty	Grzybowska 29	—

Nr.	Miejscowość	Nazwisko i Imię	Zamieszkanie	Stacya pocztowa
7	Miasto Warszawa	Moldenhawer Aleks.	Marszalkow. 75	—
8	—	Vacat		
9	—	Wąsowicz Jan	Szkolna Nr. 4	—
10	—	Czajkowski Edward	Śto-Jers. Nr. 12	—
11	—	Vacat		
12	Pow. Warszawski	Vacat		
13	— Błoński	Wentzel Adolf	Krasnicza Wola	Grodzisk
14	— Sochaczewski	Zieliński Bronisław	Trojanów	Sochaczew
15	— Skierniewicki	Arczyński Kazimierz	Skierniewice	Skierniewice
16	— Grójecki	Sokołowski Władysław	Biejkows.-Wola	Białobrzegi
17	— Gostyński	Vacat		
18	— Miński	Zawadzki Maksymilian	Sobiekursk	Otwock
19	— Radzymiński	Nowodworski Jan	Guzowatka	Radzymin
20	— Włocławski, — Nieszawski	Skarbek Józef Hr.	Osięciny	Osięciny
21	— Kutnowski	Czarnowski Aleksander	Łęki	Pniewo
22	— Łowicki	Myszczyński Józef	Wola Szydłow.	Łowicz
	Gub. Kaliska.			
23	Miasto Kalisz	Radwan Józef	Kalisz	Kalisz
24	Pow. Kaliski	Łaszczyński Zygmunt	Kamień	Kalisz
25	— Kolski	Słubicki Albin	Lubstów	Sompolno
26	— Łęczycki	CzarnowskiEustachy	Gaj	Kutno
27	— Wieluński	Taczanowski Gustaw	Ruda	Wieluń
28	— Sieradzki	Nencki Adam	Boczki	Szadek
29	— Koniński	Mierzyński Władysław	Wąsosze	Konin
30	— Słupecki	Chełmski Władysław	Łukomie	Pyzdry
31	— Turecki	Pstrokoński Ignacy	Ustków	Warta
	Gub. Kielecka.			
32	Miasto Kielce, Pow. Kielecki	Łuszczkiewicz Stefan	Kielce	Kielce
33	— Jędrzejowski	Laskowski Antoni	Opatkowice M.	
34	— Miechowski	Godlewski Gabryel	Klonów	Miechów
35	— Olkuski	Bystry Badeni Paweł	Małoszyce	p. Żarnowiec
36	— Stopnicki	Wyrzykowski Julian	Stopnica	Stopnica
37	— Pińczowski	Deskur Andrzej	Sancygniów	Działoszyce
38	— Włoszczowski	Schütz Adolf	Biała Wielka	Koniecpol
	Gub. Lubelska.			
39	Miasto Lublin, Pow. Lubelski	Iliustrowski Stanisław	Lublin	
40	— Lubartowski	Rzepiński Roman	Lubartów	Lubartów
41	— Nowo-Aleks.	Vacat.		
42	— Chełmski	ks. Woroniecki Miecz.	Kanie	Rejowiec
43	— Hrubieszowski	Rulikowski Zdzisław	Honiatycze	Tyszowce
44	— Krasnostawski	Koszarski Przemysław	Wierzchowiny	Żółkiewka
45	— Tomaszowski	Rulikowski Zdzisław	Honiatycze	Tyszowce
46	— Janowski	Zembrzuski Władysław	Moniaki	Urzędów
47	— Zamojski	Sajkiewicz Ludwik	Chiża	Zamość
48	— Biłgorajski	Stoboj Edward	Naklik	Krzeszów

Nr.	Miejscowość	Nazwisko i Imię	Zamieszkanie	Stacya Pocztowa
	Gub. Łomżyńska.			
49	Miasto Łomża	vacat		
50	Pow. Łomżyński	vacat		
51	— Mazowiecki	Dziekoński Onufry	Dobki	Złotorya
52	— Ostrowski	Awejde Edward	Ostrów	Ostrów
53	— Ostrołęcki	Glinka Antoni	Szczawin	Sieluń
54	— Pułtuski	Rudnicki Stanisław	Łubienica	Pultusk
55	— Makowski	Gniazdowski Karol	Czarnostów	Stawiski
56	— Kolneński	Lasocki Stanisław	Dzierżbie	Szczuczyn
57	— Szczuczyński	Przyjemski Maurycy	Glinki	
	Gub. Piotrkowska.			
58	Miasto Piotrków	Krajcewicz Władysław	Piotrków	Piotrków
59	Pow. Piotrkowski	Jaszowski Stanisław	Łęki	Gorzkowice
60	— Częstochowski	Piętkowski Władysław	Częstochowa	Częstochowa.
61	— Brzeziński	Lemański Ludwik	Bratoszewice	Głowno
62	— Nowo-Radoms.	Ostrowski August	Maluszyn	Koniecpol
63	— Łaski	Stawiski Feliks	Rembieszów	Zduńska-Wola
64	— Łódzki	Bronikowski Oppeln W.	Łódź	Łódź
65	— Rawski	Sufficzyński Stefan	Ossa	Rawa
66	— Będziński	Ciechanowski Stan.	Grodziec	Dąbrowa
	Gub. Płocka.			
67	Miasto Płock	Gurbski Jan	Płock	Płock
68	Pow. Płocki	Ujazdowski Stan.	Nagórki	Góra Płocka
69	— Ciechanowski	Milewski Józef	Koterman	Ciechanów
70	— Przasnyski	Ostrowski Antoni	Leszno	Przasnysz
71	— Płoński	Jaworowski Artur	Radzymin	Płońsk
72	— Lipnowski	vacat		
73	— Mławski	ks. Swidwiński	Mława	Mława
74	— Rypiński	Rościszewski Józef	Sadłów	Rypin
75	— Sierpecki	Berg Rudolf	Chamsk	Bieżuń
	Gub. Radomska.			
76	Miasto Radom	Gutman Józef	Radom	Radom
77	Pow. Radomski	Wodziński Tadeusz	Sucha	Białobrzegi
78	— Kozienicki	Lipski Ludwik	Piskorów	Zwoleń
79	— Koński	Bocheński Józef	Ruda Maleniec.	Końskie
80	— Iłżecki	vacat		
81	— Sandomierski	Russocki Maksymilian	Suliszew	Klimontów
82	— Opatowski	Ks, Fudalewski Wład.	Wojciechowice	Ożarów
83	— Opoczyński	Drużbacki August	Zameczek	Opoczno
	Gub. Siedlecka.			
84	Miasto Siedlce	Toczyski Julian	Siedlce	Siedlce
85	Pow. Siedlecki	vacat		
86	— Radzyński	Szaniawski Wiktor	Przegaliny	Międzyrzec
87	— Konstantynów.	Mielżyński Wład hr.	Roskosz	Biała
88	— Bialski	Wroczyński Czesław	Biała	Biała
89	— Włodawski	vacat		
90	— Garwoliński	Kiwerski Henryk	Ustronie	Sobolew

Nr.	Miejscowość	Nazwisko i Imię	Zamieszkanie	Stacya pocztowa
91	— Łukowski	vacat		
92	— Sokołowski — Węgrowski	Popiel Ignacy	Turna	Węgrów
	Gub. Suwalska.			
93	Miasto Suwałki Pow. Suwalski	Staniszewski Walery	Suwałki	Suwałki
94	— Augustowski	Sobolewski Michał	Białobłoty	Sopockinie
95	— Sejneński	Kopczyński Antoni	Sereje	Sereje
96	— Wiłkowyski	Pieczyski Stanisław	Kopsodzie	Kibarty
97	— Maryampolski	Trautsolt Ludwik	Broczkienikiele	Preny
98	— Władysławow.	Vacat		
99	— Kalwaryjski	Narbutt Józef	Promieź	Preny

Nr 3.

CZŁONKOWIE HONOROWI STALI. *)

którzy zamiast rocznych składek, złożyli jednorazowo na kapitał wieczysty Towarzystwa po rubli 100 lub więcej.

1. Anc Dominik w Warszawie.
2. Bagieński Józef w Warszawie
3. Boduszyński Stanisław w Piotrkowic.
4. Branicka Pelagia hr. w Warszawie.
5. Bucewicz Nestor Dr w Warszawie.
6. Bürger Edmund w Warszawie †
7. Cichowski Mieczysław w pow. Opatowskim
8. Chełmicki Adolf w pow. Rypińskim (w Okalewie).
9. Cissowski Tomasz Tomkowo w p. Rypińskim.
10. Chrzanowski Bronisław w Tuczapach powiat Hrubieszowski.
11. Deskur Andrzej w Sancygniowie pow. Pińczowskim.
12. Głębocki Józef w Warszawie.
13. Grzybowski Eugeniusz w pow. Gostyńskim.
14. Józefowicz Marya w Warszawie.
15. Kamocka Eugenia.
16. Kamocki Aleksander w Warszawie.

Członkowie tej kategoryi zamieszczają się raz na zawsza we wszystkich Rocznikach Towarzystwa (nawet po zgonie) wolni są od opłaty składek rocznych, otrzymują bezpłatnie, dyplomy na tę godność, Roczniki i wydawnictwa Towarzystwa, a ich nazwiska mają być wyryte na marmurowej tablicy w sali posiedzeń w Studzieńcu.

17. Kiślański Władysław w Warszawie.
18. Kleniewski Jan w Dąbiniu pow. Nowo-Aleksandryjski.
19. Kolnarski Ludwik. †
20. Kończa Paweł Kiszkiliszki, gub. Kowieńska.
21. Kostrowicki Stanisław w Petersburgu.
22. Kozarska Kazimiera w Warszawie.
23. Kretkowski Emilian. Boruchowo pow. Włocławski.
24. Krysiński Leon w Warszawie.
25. Ledóchowska hr. Karolina, Klimontów w pow. Opatowskim.
26. Lemański Ludwik w pow. Brzezińskim.
27. Leśniewska Bronisława w Warszawie.
28. Lewy Markus w Warszawie.
29. Łubieńska Marya hr. w Warszawie.
30. Łubieński Stanisław hr. w Warszawie.
31. Malinowski Stanisław, w Krasnymstawie.
32. Montwiłł Józef, Mitianiszki gub. Kowieńska.
33. Papłoński Jan w Warszawie. †
34. Piotrowski Michał †
35. Piwnicki Antoni. Rusinowo, pow Rypiński.
36. Plater Broel Władysław hrabia w gub. Kowieńskiej
37. Poklewska Anna Koziełł Gubernia Permska.
38. Rautenstrauch Lucya w Nowej-Aleksandryi. †
39. Rotwand Stanisław. w Warszawie.
40. Rościszewski Józef, Sadłowo w pow. Rypińskim.
41. Rudomin Wincenty. Gromadzice, w pow. Opatowskim.
42. Sikorski Józef w Warszawie.
43. Sikorska Jadwiga w Warszawie.
44. Sotkiewicz Antoni X. Biskup Sandomierski.
45. Starynkiewicz Sokrates w Warszawie.
46. Stempkowski Edmund w pow. Błońskim.
47. Surzycki Julian w Warszawie.
48. Tarnowski Stan. hr. z Krakowa.
49. Ulanowski Franciszek X. w pow. Łęczyckim.
50. Wieczorkowski Józef. †
51. Wodziński Tadeusz Sucha pow. Radomski

Nr. 4.

CZŁONKOWIE HONOROWI ZAPROSZENI

(honoris causa).

1. Carpentner Marya w Anglii.
2. Blanchard Józef we Francyi
3. Bobrzyński Michał w Krakowie
4. Dzieduszycki Wojciech hr. w Jezupolu w Galicyi.
5. Frycz Wojciech ks. Ogrodzieniec w pow. Olkuskim.
5. Rostafiński Józef w Krakowie.
6. Randall (w Ameryce).
7. Spasowicz Włodzimierz w Petersburgu.
8. Tarnowski Stanisław hr. w Krakowie.

Nr. 5.

CZŁONKOWIE HONOROWI ZWYCZAJNI

(Opłacający po 6 rs. rocznie).

I. GUBERNIA WARSZAWSKA.

MIASTO WARSZAWA.

1. Abramowicz Józef.
2. Abramowicz Leopold.
3. Abramowicz Ksawera.
4. Abramowicz Wiktor.
5. Adelstein Karol.
6. Ankiewicz Julian.
7. Anselm Wilhelm.
8. Aquilino Karol.
9. Arkuszewski Władysław.
10. Arnhold Jan G,
11. Asterblum Ludwik.
12. Babiński Eugeniusz.
13. Badowski Ignacy.
14. Bajkowski Aleksander.
15. Bajkowski Gerard.
16. Balbinder Natan.
17. Bansemer Jan.
18. Baraniecka Helena.
19. Baranowski Ignacy.
20. Bartkiewicz Władysław.
21. Bartoszewicz Joachim.
22. Bauman Petronela.
23. Baumberg Markus.
24. Baumritter Maksymilian.
25. Bauerertz Rafał.
26. Bedlicki Michał.
27. Bednawski Władysław.
28. Beiler Maurycy.
29. Bełza Stanisław.
30. Benisz Antoni.
31. Bensef Juliusz.
32. Bergsohn Józef.
33. Bergsohn Michał.
34. Bergsohn Samuel.
35. Bersohn Jan.
36. Bersohn Matias.
37. Bertold Gabryel.
38. Białecki Antoni (*Czł. stały Zarz. i Czł. Kom.*).
39. Bielicka Klementyna.
40. Biełozierski Bazyli.
41. Bniński Roman, hr.
42. Bobakowski Edmund.
43. Bociarski Dominik.
44. Bocquet Aleksander.
45. Bogdanowicz Leon.
46. Bogdanowicz Hipolit.
47. Bogk Julia.
48. Bogk Karol.
49. Bonar Seweryn.
50. Borejko Jan.
51. Borejko Ksawery.
52. Borszczow Emilian.
53. Bortkiewicz Teofila.
54. Borzęcka Ludwika.
55. Branicka Marya, hr.
56. Branicki Wład., hr. (sen.).
57. Branicki Wład., hr. (jun.).
58. Braunstein Artur.
59. Brochocki Konstanty.
60. Brodowski Włodzimierz.
61. Brudkowski Józef.
62. Brunner Henryk.
63. Brunn Stanisław.

64. Brzeski Franciszek JX.
65. Brzeziński Andrzej.
66. Brzeziński Józ. wł. domu.
67. Brzeziński Józef Mec.
68. Brzozowska Klem.
69. Bucewicz Bronisław.
70. Buczyński Roman.
71. Budziński Stanisław.
72. Budziszewski Narcyz.
73. Bułhak Edgar.
74. Bułharowski Stanisław.
75. Buyno Zofia.
76. Bydłowski Bolesław.
77. Chałubiński Tytus.
78. Chanienko Bogdan.
79. Chełmicki Zygmunt JX.
80. Chęciński Władysław.
81. Chlebowski Xawery.
82. Chlewiński Władysław.
83. Chmielewski Fran. JX.
84. Chodecki Kajetan.
85. Chodorowski Michał.
86. Chodorowicz Michał.
87. Chodorowski Jan.
88. Cholewicki Aleksander.
89. Cholewicki Jan.
90. Chraszczewski Xaw.
91. Chruszczakowski. Feliks.
92. Chrystjanowicz Mikołaj.
93. Ciesielski Ignacy.
94. Cieszkowski Roman.
95. Cybulski Fortunat.
96. Cybulski Henryk.
97. Cygański Stanisław.
98. Czajkowski Edward. (*Czł. kor.*).
99. Czajkowski Franciszek.
100. Czamański Leon.
101. Czarkowski Edward.
102. Czapski Stanisław, hr.
103. Czarnomska Eliza.
104. Czerwiński Zygmunt.
105. Czubalski Józef.
106. Czyczeryn Aleksy.
107. Czyżyk Melchior.
108. Dabiński Ignacy.
109 Dauksza Romuald.
110. Dąbrowski Paulin.
111. Dąbrowski Tadeusz.
112. Dębski Feliks.
113. Dębski Mieczysław.
114. Dobiecki Kazimierz.
115. Dobrowolski Jan.
116. Dobrucki Walery.
117. Dobrzański Aleksander.
118. Dobrzycki Henryk.
119. Domański Józef.
120. Dynowski Franciszek.
121. Dziechciński Stanisław.
122. Dziewulski Aleksander.
123. Erlich Jakób.
124. Epstein Jakób-Michał.
125. Fajans Maurycy.
126. Fechner Władysław (*Czł. Zarz.*).
127. Feilert Adolf.
128. Feist Aleksander.
129. Finkelhaus Jan.
130. Fiszer Otto.
131. Flamm Filip.
132. Flatau Aleksander.
133. Foland Bogumił.
134. Fraget Julian.
135. Friedmann Maurycy.
136. Frytsche Gustaw.
137. Fuchs Franciszek.
138. Fukier Teofil.
139. Funk Karol.
140. Garbolewski Jan.
141. Gawroński Zygmunt.
142. Gaj Ernest.
143. Gebethner Gustaw.
144. Geisler Edward.
145. Gerard Mikołaj.
146. Gieysztor Zenon.
147. Gintowt Kazimierz X Arcybiskup Metropolita
148. Glinka Otto.
149. Glücksberg Maksymilian.
150. Glücksberg Michał.
151. Glücksohn Stanisław.
152. Gnoiński Leon.
153. Godebska Matylda.
154. Godlewski Mścisław.
155. Godlewski Józef.

156. Godlewski Stefan.
157. Goebel Artur.
158. Goldenring Herman.
159. Goldman Leon.
160. Goldstandt Aleksander,
161. Goldstandt Jan,
162. Goldschmidt Józef.
163. Goltz Adam (*Czl. Kom.*).
164. Golcz Teofila.
165. Górecka Ludwika.
166. Gordon Maksymilian.
167. Gordziałkowski Konst.
168. Gordziałkowski Bolesł.
169. Gordziałkowska Amelia.
170. Gościmska Aleftyna.
171. Górski Konstanty.
172. Górski Wojciech.
173. Grabowski Edward.
174. Grabowski Leon.
175. Grabowski Włodzimierz.
176. Grabczewski Adam.
177. Grotowski Władysław.
178. Gruszecki Aleksander.
179. Gruszecki Konstanty.
180. Grużewski Jan.
181. Gużkowski Marceli.
182. Halpern Daniel.
183. Halpert Feliks.
184. Hantke Marya.
185. Heinrich Aleksander.
186. Hert Szaja.
187. Hertz Aloizy.
188. Herman Adam.
189. Higersberger Józef ojc.
190. Higersberger Józef syn.
191. Hilchen Oktawiusz.
192. Holc Ludwik.
193. Holc Emil.
194. Holewiński Władysław (*Czl. Kom.*)
195. Holtorf Antoni.
196. Horbatowski Józef.
197. Hoszowski Ryszard.
198. Hrehorowicz Tadeusz.
199. Hube Karol.
200. Huszcza Tadeusz.
201. Jabłoński Eugeniusz.
202. Jagielski Gustaw.
203. Jagodziński Teofil JX.
204. Jałowiecki Aleksander.
205. Janasz Władysław.
206. Janecki Tomasz.
207. Jankowski Józef.
208. Jankowski Ludwik.
209. Jankowski Władysław.
210. Januszkiewicz Leon.
211. Jantzen Edward.
212. Jarocki Edward.
213. Jarocki Józef.
214. Jasieńska Anna.
215. Jasieński Maksymilian.
216. Jasinowski Izydor.
217. Jalinek Maksymilian.
218. Jełowicki Wacław.
219. Jenike Ludwik.
220. Jełowiecki Adolf.
221. Jezierska Marya, hr.
222. Jezierski Karol, hr.
223. Jeziorański Feliks.
224. Jordan Julian.
225. Józefowicz Ludwik.
226. Józefowicz Michał.
227. Istomin Wsiewołod.
228. Jurzyński Władysław.
229. Iwanowicz Jan.
230. Iwański August.
231. Kalinowski Baltazar.
232. Kalinowski Ignacy.
233. Kamiński Jan-Maurycy.
234. Karnicki Józef.
235. Karpiński Józef.
236. Karski Kajetan.
237. Karwicki Józef-Dunin.
238. Kaszewska Miłosława.
239. Kasznica Józef.
240. Kazimirska Konstancya.
241. Kernbaum Józef.
242. Kernbaum Izydor.
243. Kicka Natalia hr.
244. Kietliński Stanisław.
245. Kijewski Jan
246. Kiersnowski Władys.
247. Kiersnowska Helena.
248. Kiersnowska Floren.
249. Kiersnowski Wład.

250. Kiersnowska Karolina.
251. Kiersnowska Maniusia.
252. Kinicka Natalia
253. Kirszrot Józef.
254. KleczkowskiJózef.
255. Kleinadel Henryk.
256. Knoblauch Julian.
257. Knoll Ignacy.
258. Kobielski Norbert.
259. Kobierska Antonina.
260. Kobylański Franciszek.
261. Kohen Bernard.
262. Kokeli Józef.
263. Kokowski Andrzej.
264. Kołakowski Bolesław.
265. Komornicki Piotr.
266. Komorowicz Piotr.
267. Koncewicz Andrzej.
268. Konczykowski Ignacy.
269. Konitz Leon .Dr.
260. Konitz Teodor.
271. Korsak Marya
272. Kosiewicz Antoni.
273. Kosiński Julian
274. Kossakowski Sanisł. hr.
275. Kostecki Władysław.
276. Kostecki Józef
277. Kotowicz Stanisław.
278. Kowalewski Aleksander
279. Kowalski Jan.
280. Kozakowska Katarzyna. (senior).
281. Kozakowska Katarzyna. (junior).
282. Kozarski Bolesław.
283. Kozerski Michał.
284. Kozłowski Władysław.
285. Kozłowski Romuald.
286. Kozłowski Stanisław.
287. Kraczkiewicz Francisz.
288. Krajewski Henryk.
289. Kraińska Włodzimiera.
290. Kramstück Marceli.
291. Kramstück Feliks.
292. Kramstück Jakób.
293. Krasicka Ludwika, hr.
294. Krasicki Zygmunt. hr.
295. Krause Władysław.
296. Kraushar Aleksander.
297. Krause J. A.
298. Kretkowski Włodzim.
299. Kronenberg Henryk.
300. Kronenberg Leop.-Jul.
301. Kronenberg Wiktor.
302. Kronenberg Wład. (sen.)
303. Kronenberg Wład. (jun.)
304. Kronenblech Benedykt.
305. Krośnicki Stanisław.
306. Kruszewska Alina.
307. Krupowicz Maurycy.
308. Krysiński Zygmunt.
309. Kryże Władysław.
310. Krzemiński Stanisław.
311. Krzyżanowski Antoni.
312. Krzyżanowski Romuald.
313. Krzymuski Marcin.
314. Kucharzewski Henryk.
315. Kuczewski Zygmunt.
316. Kuczyńska Joanna.
317. Kuczyński Konrad.
318. Kudrewicz Jan.
319. Kulikowski Franciszek.
320. Kułakowska Katarzyna.
321. Kurman Antoni.
322. Kurnatowski Lucyan.
323. Kwapiński Stanisław.
324. Kwiatkowski Edward.
325. Kwiatkowski Wacław.
326. Lalewicz Wiktor.
327. Lapiere Henryk.
328. Landau Daniel.
329. Lande Michał.
330. Laska Stefania, z hr. Ilińskich.
331. Laskowska Izabella.
332. Laskowski Aleksander.
333. Lasocki Zygmunt JX.
334. Liebiediew Wiktor.
335. Leo Edward.
336. Lesser Jan, baron.
337. Lesser Stanisław, baron.
338. Leszczyński Roman.
339. Lewenthal S.
340. Lewicka Halina.
341. Lewocka Katarzyna.
342. Lijewski Ignacy.
343. Lilpop Joanna.
344. Lipiński Józef.

345. Loewenberg Jakób.
346. Lenwal Sewer. Baron.
347. Loevy Maurycy.
348. Lubieniecki Leon.
349. Lubomirska, księżna.
350. Lutostański Seweryn.
351. Ładusz Jan JX.
352. Łaniewski Adam
353. Łapiński Aleksander.
354. Łapiński Franciszek.
355. Łappa Marya.
356. Łappa Wacław.
357. Ławrynowicz Władysław.
358. Łaźniewski Mikołaj.
359. Łącka Aniela.
360. Łempicki Władysław.
361. Łubieńska Izabella, hr.
362. Łubieński Franc., hr.
363. Łubieński Gustaw. hr.
364. Łubieński Ludwik hr.
365. Łukawski Adolf.
366. Łukomski Józef.
367. Łyszczyński Michał.
368. Machczyński Konrad. (*Przewod. w Zarządzie.*)
369. Makowska Alicya-Waterlow.
370. Makowski Aleksander.
371. Maksymowicz Inocenty.
372. Maleszewska Fryder.
373. Malewski Franciszek.
374. Małkowska Aleksandra
375. Małkowski Konstanty.
376. Małuja Adela.
377. Mamroth Maurycy.
378. Marczewski Ludwik.
379. Markow Aleksy.
380. Marx Emil.
381. Maryański Edward.
382. Maternicka Marya-Magdalena.
383. Maternicki Aleksander.
384. Maternicki Franciszek. (*Czł. Kom. i Zarz. i Czł. Kor.*).
385. Maternicki Henryk.
386. Matuszewska Apolonia.
387. Majzel Bronis. (*Czł. Kor.*)
388. Mayzner Naftal.
389. Medeksza Henryk.
390. Meleniewska Lucyna.
391. Meleniewski Feliks.
392. Mellerowicz Wincenty.
393. Metelicka Teofila.
394. Meyer Herman
395. Meyet Leopold.
396. Michałowski Ludomił.
397. Mieczkowski Jan.
398. Mierzwiński Dobiesław.
399. Mierzwiński P.
400. Mierzwiński Zdzisław.
401. Miklaszewska Walerya.
402. Miklaszewski Walenty. (*Czł. Koresp. i Kom.*)
403. Minter Karol.
404. Mirecki Wincenty.
405. Mirosławski Zygmunt.
406. Mizerski Stefan.
407. Modzelewski Leon.
408. Moldenhawer Aleksander. (*Czł. Kor. i Kom.*)
409. Montwiłł Aleksander.
410. Montwiłł Wincenty.
411. Montwiłłowa Aleksan.
412. Montwiłłowa Zofia.
413. Montwiłł Stanisław.
414. Morgulec Bolesław.
415. Muchanow Sergiusz.
416. Murawiew Arseniusz.
417. Mycielski Józef.
418. Miniewski Stanisław.
419. Moycho Karol.
420. Nagórny Antoni.
421. Naimski Józef.
422. Narkewicz - Jodko Edward.
423. Natanson Henryk.
424. Natanson Ludwik.
425 Natanson Szymon.
426. Neufeld Mojżesz.
427. Neymann Aleksander.
428. Neymann Helena.
429. Neymann Kazimierz.
430. Nieławicki Rudolf.

431. Nipanicz Zacharyasz.
432. Niedzielski Stefan.
433. Nowakowski Stanisław.
434. Nowakowski Władysł. (*Czł. Kom.*).
435. Nowicki Antoni.
436. Nowosielski Julian.
437. Obrąpalski Konrad.
438. Ochimowski Feliks.
439. Ochocki Józef.
440. Oderfeld Adam.
441. Ogiński Michał książę.
442. Ogiński Bohdan, książę.
443. Okólski Antoni.
444. Okoń Konstanty.
445. Olszewski Emil.
446. Ordęga Jan.
447. Orgelbrand Hipolit.
448. Orgelbrand Maurycy.
449. Orgelbraud Mieczysław.
450. Orłowski Jan.
451. Ostrowski Stanisław hrabia.
452. Ostrowski Zygmunt.
453. Paidly Emil.
454. Paklerski Julian.
455. Palkowski Hubert.
456. Paprocki Emeryk.
457. Parczewski Konstanty.
458. Paszkowski Adolf.
459. Paszkowicz Kazimierz.
460. Pawińska Aniela.
461. Pawłow Marya.
462. Pawłow Aleksander.
463. Pawłowska Eliza.
464. Penkala Julian.
465. Pepłowski Władysław.
466. Perl Adam.
467. Perkowski Hipolit.
468. Peretiatkowicz Karol.
469. Petrow Włodzimierz.
470. Pęcherzewski Jan.
471. Pfejfer Stanisław.
472. Phull Aleksander.
473. Pieniążek Witalis.
474. Pik Jakób.
475. Piełsudzki Jan.
476. Piełsudzki Józef.
477. Pilecki Władysław.
478. Piniński Władysław.
479. Plater Zyberk Wojciech hrabia.
480. Platerowa Wiktorya hrabina.
481. Plater-Zyberk Feliks hr.
482. Pląskowski Romuald.
483. Plebański Józef (*Czł. Kom.*).
484. Plebański Franciszek.
485. Plebiński Edmund.
486. Płatkowski Józef.
487. Płatkowski Teofil.
488. Podhorski Aleksander.
489. Poklewska Aniela.
490. Poklewski Alfons.
491 Połłan Anat.
492. Polczycki Tytus.
493. Polender Leopold.
494. Połujański Justyn.
495. Pomianowski Władysł.
496. Poniatowska Elżbieta hr.
497. Popiel Wincenty JX. Arcybiskup Warszawski.
498. Popławski Aleksander.
499. Popławski Wojciech.
500. Poradowski Zygmunt.
501. Portner Apolinary.
502. Portner Maurycy.
503. Potocki August hr.
504. Powichrowski Włodzim.
505. Poznańska Dorota.
506. Poznański Maksymilian.
507. Preyss Aleksander.
508. Protasiewiczowa Kazimiera.
509. Prószyński Bronisław.
510. Pruszanowski Eug.
511. Przeciszewski Adolf.
512. Przestrzelski Romuald.
513. Przeździecki Konst. hr. (*Czł. Kom.*).
514. Przysiecki Michał.
515. Przystański Staniław.
516. Puchalski Karol.
517. Puzyna Paweł, książę.
518. Raczkiewicz Stefan.

519. Raczyńska Zofia.
520. Radomski Feliks.
521. Radwan Władysław.
522. Rajzacher Alfred.
523. Rakowski Leon.
524. Rapacki Franciszek.
525. Rawicz Józef.
526. Regelman Ignacy.
527. Regelman Zygmunt.
528. Reichman Edward.
529. Reichman Henryk.
530. Reichman Józef.
531. Rembowski Aleksander.
532. Riedel Jan.
533. Rittendorf Władysław.
534. Rodkiewicz Aleksander.
535. Rodzyn Szymon.
536. Rogoziński Michał (*Czł. Kom.*)
537. Rokossowski Tomasz.
538. Romiszewski Mich. bar.
539. Römer Izydor (*Czł. Kor.*)
540. Rönne Eugeniusz, baron.
541. Rosenblum Jakób.
542. Rosengart Rudolf.
543. Rossman Ludwik.
544. Roszkowski Bartosz.
545. Roszkowski Stanisław.
546. Rostropowicz Hannibal.
547. Rotstadt Jakób.
548. Rotwand Leon.
549. Rudzki Konstanty.
550. Rulikowska Jadwiga.
551. Rusiecki Stanisław.
552. Rutkiewicz Ludwik.
553. Rychłowski Władysław.
554. Rydecki Aleksander.
555. Rykowski Teofil.
556. Ryncki Łukasz.
557. Ryttel Władysław.
558. Ryttel Józefa.
559. Samborski Piotr
560. Samojło-Sulima Stan.
561. Saniewski Konstanty.
562. Sawicka Benigna.
563. Scholtze Adolf.
564. Senewald Gustaw.
565. Siedlewski-Karszo Aleksander.
566. Silberberg Izydor.
567. Silberstein Samuel.
568. Skarzyński Edmund.
569. Skarzyński Stanisław.
570. Skoczyński Feliks.
571. Skrzetuski Kazimierz.
572. Skrzyński Jan (*Czł. Kor.*)
573. Skuratow Piotr.
574. Smolikowska Izabela.
575. Smolikowski Seweryn.
576. Sobański Kazimierz.
577. Sobański Michał.
578. Sobański Marceli.
589. Sobocki Józef.
580. Sobolew Michał.
581. Sokołowski Franciszek.
582. Sokołowski Józef.
583. Sołtan Adam.
584. Sołtan Wojciech.
585. Sołtan Władysław.
586. Sonenberg Szymon.
587. Sorgenstein Saul.
588. Sosnowski Arystarch.
599. Sosnowski Kacper.
590. Sowiński Roman.
591. Spiess Ludwik.
592. Spiess Stefan.
593. Staczyński Rudolf.
594. Starzeński Henryk hrabia.
595. Steczkowski Stanisław.
596. Stelmasiewicz Hipolit.
597. Stolzenwald Zenobia.
598. Stopczyk Jan.
609. Strakacz Władysław.
600. Strasburgier Karol.
601. Struve Henryk.
602. Stummer Edward. (*Vice-Prezes Komitetu*).
603. Stummer Józef.
604. Suligowski Adolf.
605. Suligowski Lubomir.
606. Sulikowski Anzelm.
607. Sulistrowski Kazimierz.
608. Swiecka Stanisława.

609. Świętochowski Leon.
610. Szczygielski Władysł.
611. Szlenker Jan.
612. Szlenker Karol.
613. Szlenker Marya.
614. Szlubowski Stanisław Korwin.
615. Sznejterowicz Felicyan.
616. Sztukowski Adam.
617. Szulc Oswald.
618. Szumowski Aleksander.
619. Szuster Antoni.
620. Szuster Franciszek.
621. Szwarcenberg Józef.
622. Szwede Ludwik.
623. Szydłowski August.
624. Szyffer Samuel.
625. Szyff Józef.
626. Szymanowski Michał.
627. Taubwurtzel Maurycy.
628. Tafiłowski Władysław.
629. Tatarkiewicz Xawery.
630. Teleżyński Władysław.
631. Teleżyński Ignacy.
632. Temler Karol.
633. Timanowski Andrzej.
634. Tołkacz Juliusz.
635. Traczewski Bronisław.
636. Trębicki Antoni.
637. Tryczel Henryk.
638. Trochimowski Mikołaj.
639. Tykociner Zygmunt.
640. Tyszkiewicz Michał, hrabia.
641. Tyszkiewiczowa Hel. hrabina.
642. Ulrich Mojżesz.
643. Unger Gracyan.
644. Vormund Meyer.
645. Waldenberg Leon.
646. Walewski Juliusz.
647. Walewski Colonna Wincenty, hr.
648. Walfisz Aron.
649. Waniórski Konstanty.
650. Wasiutyński Leonard.
651. Wasiutyński Paweł.
652. Wawrzeniecki Józef.
653. Wąsowicz Jan (*Czł. Kor.*)
654. Wendrychowski Żelisław.
655. Wereszczaka Franciszek.
656. Werner Antoni.
657. Werner Bronisław.
658. Werner Edward.
659. Werner Emil.
660, Wiederschall Szymon.
661. Wielohorska Wincen.
662. Wieniawski Julian.
663. Wierzchlejski Roman.
664. Wilczyński Józef.
665. Winnicki Seweryn.
666. Winterrok Wilhelm.
667. Wiśniewski Ignacy.
668. Witkiewicz Ignacy.
669. Witkowski Józef.
670. Wizbek Henryk.
671. Wodzińska Józefa.
672. Wodziński Władysław.
673. Wodziński Konrad.
674. Wojno Władysława.
675. Wojno Ludwik.
676. Wojciechowski Feliks.
677. Wojciechowski Antoni.
678. Wojciechowski Teofil.
679. Wojnarowski Feliks.
680. Wolff Andrzej.
681. Wolff Robert
682. Wolmer Wacław.
683. Wołowski Stanisław.
684. Wołowski Władysław.
685. Wołodkowicz Konstan.
686. Wortman Felicya.
687. Wosiński Andrzej.
688. Wosiński Józef.
689. Wróblewski Przemysł.
690. Wrotnowska Gabryela.
691. Wrotnowski Lucyan.
692. Wrześniowski Fabian.
693. Wygonowski Konstanty.
694. Wysocka Helena.
695. Zajączkowski Ludwik.
696. Zakrewskij Ignacy.
697. Zalewski Konstanty.

698. Zaleski Seweryn.
699. Załęski Maurycy.
700. Zamoyski August hr.
701. Zamoyski Stanisław hr.
702. Zamoyski Xawery hr.
703. Zarzycka Franciszka.
704. Zasztowt Karol.
705. Zawadzki Józef Bohdan.
706. Zawadzki Stanisław.
708. Zawadzka Oktawia.
709. Zawisza Jan.
710. Zbikowski Albin.
711. Zbyszewski Xawery.
712. Zieliński Juliusz.
713. Zieliński Stefan.
714. Zienkowicz Władysław.
715. Żółtyński Daniel.
716. Żychliński Ludwik.
717. Żurkowski Gustaw.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
	I. Powiat Warszawski.	
1	Kubiak Wojciech JX.	Służew.
2	Łuszczewski Jan Paweł	Pęcice.
3	Mokotów Gmina	Mokotów.
	2. Powiat Błoński.	
1	Bender Szaja	Grodzisk.
2	Boski Stanisław	Ojzanów.
3	Chronowska Zofia.	Badowo-Kłody.
4	Cygler Dawid	Puszcza Korabiewska
5	Dangiel Zygm.	
6	Dąbrowski Czesław.	Rokitno.
7	Demby Stanisł.	Bosin.
8	Dittrich K. (jun.)	Żyrardów.
9	Dittrich Teresa	„
10	Dmocnowski Br.	Guzów.
11	Eisenberg Binem	Mszczonów.
12	Garvie Piotr	Żyrardów.
13	Grundsztein Izrael.	Mszczonów
14	Gutgeld Lewy	Grodzisk.
15	Haeberle Jan	Ruda Guz.
16	Haupt Wilchelm	Ruda Guz.
17	Hielle et Dittrich	Żyrardów.
18	Hielle Edward (senior)	„
19	Hielle Edward junior)	„
20	Janasz Adolf	Płochocin.
21	Janasz Daniel	Wolica.
22	Jawurek Emilia	Żyrardów.
23	Kalisz-Rabin	Mszczonów.
24	Knaster Michał	Grodzisk.
25	Koch Paweł	Orvszew.
26	Kosiński Zygm.	Chylice.
27	Kossut Stefan.	Żyrardów.
28	Łaszczyński Ad.	Kampinos
29	Marcellin Ludw.	Ruda Guzowska.
30	Mrokowski Leon	Drzewiec.
31	Myszczyński Kazimierz	Żaby.
32	Neuhauz M.	Grodzisk.
33	Nowacki Władysław.	Ruda Guzowska.
34	Oppenheim Paulina	Wiskitki.
35	Oppenheim Roman	„
36	Oppenheim Zofia	„
37	Palimączyński Brunon	Kozery.
38	Rucz Juliusz	Łaszczyce.
	Schür Wiktor	Guzów.
39	Siennicki Konst.	Żyrardów.
40	Szolc Ferdynand	Grodzisk.
41	Tomczak JX.	Wiskitki.
42	Taub Icek	Putka.
43	Wanke Karol	Mszczonów.
44	Wątróbski Mikołaj	Żyrardów.
45	Wentzl Adolf. (*Czł. kor.*)	Krasnicza Wola
46	Weinberg Aron	Grodzisk.
	3. Powiat Gostyński.	
1	Fiszer Józef	Podczachy.
2	Garczyński Włodzimierz	Brudno.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
3	Grzybowski Kar.	Skrzeszewy.
4	Krosnowski Eustachy.	Koszelew.
5	Małkowski Lud.	Trembki.
6	Matłaszyński Julian.	Sanniki.
7	Słubicki Czesław	Kamień.
8	Szcześniewsl.i Robert.	Ryki.
9	Wiśniewski Wincenty	Mroga.
10	Zakrzewski Felix	Wola Trembska.
	4. Powiat Grójecki.	
1	Boniecki Adam	Świdno.
2	Brauliński Jan JX.	Góra Kalwarya.
3	ChłapowskiMich.	
4	Dal-Trozzo Antoni.	Michałów.
5	Domański Ant.	Jeleń.
6	Grobicki Aleksander.	
7	Jabłoński Józef.	Kossew.
8	Jackowski Flor.	Wodziczna
9	Kattal Bernard.	Kobylin
10	Krukowski Tomasz	z pow. Kutnowskiego.
11	Łaszcz Ludwik.	Staniszewice
12	Mysyrowicz Władysław	Łoś.
13	Nawrocki Teofil	Jarochy.
14	Okęcki Władysł.	Brzesce.
15	Potulicki hr. Włodzimierz	Obory.
16	Segno Ksawery	Kawenczyn,
17	Smorczewski K.	Zielone.
18	Sokołowski Wł. (*Czl. kor.*).	Biejkowska Wola.
19	Sosnowski Włodzimierz	Tarczyn.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamietzkanie
20	Stremer Aleksander.	Petrykozy.
21	Zgleczewski Wojciech	Tarczyn.
	5. Powiat Kutnowski.	
1	Czarnowski Al. (*Czl. Kor.*)	Łęki.
2	Czarnowski Art.	Mirosławice.
3	Czarnowski Jul.	Kutno.
4	Grużewski Flor.	Dęb.-góra.
5	Kowalski Jan.	Kutno.
6	Lipiński H. A.	Dzierzbna.
7	Łojewski Olimp.	Kaleń.
8	Napieralska Am.	Bielawki.
9	Orsetti Wilhelm.	Zaborów.
10	Skarzyński Fel.	Poborz.
11	Śliwiński Janusz.	Kaszewy Dworne.
12	Śliwiński Ignacy.	Rybie.
13	Śliwiński Wład.	Kaleń.
14	Stępkowski Win.	Klonowice
15	Stokowski Tymoteusz.	Plecha Dąbrowa.
16	Suchorki Klem.	Sleszyn.
17	Walewski Wład.	Miłonice.
18	Walewski Win.	Dzierzbice.
19	Wodziński Wład.	Ktery.
20	Zieliński Antoni.	Kalinowa.
	6. Powiat Łowicki.	
1	Eichhorn Ferd.	Łowicz.
2	Myszczyński Józ. (*Czl. Kor.*)	Wola Szydłowiecka.
3	Sarbiewski Rud.	Łowicz.
	7. Powiat Miński.	
1	Kurtz Zygmunt.	Otwock.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
2	Szeliska Paul.	Suffczyn.
3	Wójcicki Antoni	Gadka
4	Zawadzki Maks. (*Czł. Kor.*)	Sobiekursk.

8. Powiat Radzymiński.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Chmielewski Stanisław	Kraszew.
2	Czarnowski Maksymilian	Jaktory.
3	Gąsiorowski Kazimierz.	Kraszew.
4	Hann Stanisław	Chruściele.
5	Janicki Karol	Wioska Radzymińska.
6	Jaźwińska Kamilla.	Rudzienko.
7	Kołakowski Zdzisław	Dreszew.
8	Nowodworski Jan (*Czł. Kor.*).	Guzowatka.
9	Von-Egert Jan	Slężany.

9. Powiat Skierniewicki.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Arczyński Kaz. (*Czł. Kor.*).	Skierniewice
2	Górska Marya	Wola Pękoszewska
3	Górski Antoni	„
4	Górski Jan	„
5	Górski Jan (jun.)	„
6	Górski Konstanty	„
7	Górski Ludwik.	„
8	Kozłowski Wł.	Skierniewice
9	Pietrusiński Zyg.	„
10	Szpiliotowa jen.	„
11	Zajewski Zygm.	Studzieniec.

10. Powiat Sochaczewski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Bolechowski An.	Rozlazłów.
2	Bolechowski Fel.	Tułowice.
3	Bruszewski Piotr	Młodzieszyn.
4	Donimirski Zygmunt	Kożuszki.
5	Garbolewski Aleksander Kazim.	Czerwonka.
6	Garbolewski K.	Duranów.
7	Garbolewski Leonard.	Czerwonka.
8	Garbolewski Wł.	„
9	Grzybowski Antoni	Żdżarów.
10	Karnkowska Ludwika	Tułowice.
11	Łuszczewski Br.	Jeżówka.
12	Malewski Józef	Oryszew.
13	Naimski Aleks.	Rokotów.
14	Suski Piotr	Giżyce.
15	Woroniecki Paweł, książe	Bielice.
16	Zabłocki Karol	Rybno
17	Zielińska Wiktorya	Gradowo.
18	Zieliński Bronisław (*Członek Kor.*)	Trojanów.

11. Powiat Nieszawski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Berner Juliusz	Poczałkowo.
2	Berner Robert	Sierzchowo.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
3	Biberstein Hugo	Nieszawa.
4	Bilewski Tomasz	Borucin.
5	Biesiekierski Włodzimierz.	Płowce.
6	Bogatko Antoni	Sieroczki.
7	Bojańczyk Helena.	Jaranowice.
8	Bogusławski Henryk	Siniarzewo.
9	Busse Ludwik.	Niegibalice.
10	Chrząszczewski Aleks.	Wierzbinek.
11	Celiński Maksymilian	Sędzin.
12	Gostomski Karol	Borucin
13	Górski Teodor	Świerczyn.
14	Gregor Henryk	Borucinek.
15	Kunkel Paweł	Zagajewice.
16	Łępicki Kazimierz	Krotoszyn
17	Modliński Józef	Krzywosądz.
18	Osięciny Gmina	Osięciny.
19	Rozdejczer Józef	Kryszkowice.
20	Rudnicki Antoni	Biskupice.
21	Skarbek hr. Józef (*Czl. Kor*).	Osięciny.
22	Skarbek hr. Karolina	„
23	Sokołowski Michał	Głuszyn.
24	Trzcieniecki Maksymilijan	Aleksandrow.
25	Zielińska Otylia	Broniewo.

12. Powiat Włocławski *).

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Bereśniewicz Al. Ksiądz Biskup	Włocławek
2	Böhm Augusta	Fabryka cykoryi
3	Braun Jan	Włocławek.
4	Czamański Leopold	„
5	Dobrowolski Włodzimierz	„
6	Ebert Henryka	„
7	Hecker Antoni	„
8	Kawczyński Maryan	„
9	Kosiński Floryan JX.	Włocławek.
10	Kretkowski Bronisław	Więcławice.
11	Lewiński Herman	Włocławek.
12	Lewiński Józef	„
13	Mierzwiński Seweryn	Kruszynck.
14	Mniewska Joanna	Lubraniec.
15	Nowca Władysław	Włocławek

*) Korespondentem tego powiatu jest hrabia Józef Skarbek, zamieszkały w powiecie Nieszawskim.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
16	Orpiszewski Stanisław	Kłóbka.
17	Ostaszewski Antoni	Włocławek.
18	Peretz Gustaw	„
19	Rutkowski Mar.	Kamionna.
20	Śliwiński Jan JX.	„
21	Śmitkowski Mak.	Kurów.
22	Tabaczyński Makary	Redecz Wiel.
23	ZaborowskiStanisław	Zbijewo.
24	Zieliński Józef.	Katarzyn.

II. GUBERNIA KALISKA.

Miasto Kalisz.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Czyński Aleksander	Kalisz.
2	Esse Teodor.	„
3	Grodziecki Hipolit.	„
4	Grünfeld Szymon	„
5	Idzikowski Edmund	„
6	Kiedrzyński Luc.	„
7	Kolasiński Tomasz	„
8	Korycki Józef.	„
9	Landau Aleksander	„
10	Łopuski Zenon.	„
11	Marjewski.	„
12	Nieniewska Aleksander	„
13	Parczewski Alf.	„
14	Paszkowski Alf.	Kalisz.
15	Puchalski Winc.	„
16	Radwan Józef (*Czł. Kor.*).	„
17	Rephan August	„
18	Ruszkowski Kaz.	„
19	Sulimierski Jacek	„
20	Weigt Karol	„
21	Załuskowski Erazm	„
22	Zdziennicki Jan	„

13. Powiat Kaliski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Celiński Zygm.	Kosmów.
2	Chrzanowski Henryk	Jastrzębniki.
3	Czartkowski Julian	Rożdżały.
4	Jarociński Win.	Pietrzyków.
5	Łaszczyński Zyg. (*Czł. Kor.*).	Kamień.
6	Rydecki Aleks.	Przezpolew.
7	Wyganowski Zygmunt	Warszówka.

14. Powiat Kolski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Bardziński Flor.	Lisice.
2	Błędowski Feliks	Krzewata.
3	Jamnicki Edw.	Posięków.
4	Karwowski Józef	Grodna.
5	Kłobukowski Aleksander.	Powiercie.
6	Kosiński Karol	Ponętów gorny.
7	KożuchowskiJóz.	Brudzyn.
8	Krąkowski Artur	Tarnówka.
9	Morawski Zbig.	Izbica.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
10	Postolski Józef	Ozorzyn.
11	Słubicki Albin. (*Czł. Kor.*).	Lubstowo.
12	Steinborn Józef.	Tarnówka.
13	Szubert Adam	Ostrów.
14	Trzaskowska Natalia	Trzykosy.
15	Zielonka Leopold	Mniewo.

15. Powiat Koniński.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Bossak Ludwik	Kleczew.
2	Bronikowska Jadwiga	Żychlin.
3	Chmielewski Józef	Złotków
4	Garszyński	Szyszyn.
5	Gościmski Julian	Krągola.
6	Karnkowska Mar.	Biskupice.
7	Kołtuński Adolf	Sławoszew.
8	Kwilecka hrabina Honoryna	Maliniec.
9	Mierzyński Wład. (*Czł. Kor.*).	Wąsosze.
10	Milewski Bolesław.	Mikorzyn.
11	Sander Salomon	Konin.
12	Taczanowski Zygmunt	Biskupice.

16. Powiat Łęczycki.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Balków Gmina	Balków.
2	Boetticher Łuk.	Sielce.
3	Boetticher Władysław.	Leśmierz.
4	Bronikowski Ant.	Łęka.
5	Bystydzieński Antoni	Łęczyca.
6	Chaniecki Józef	Topola.
7	Ciemniewski Ar.	Gledzianówek.
8	Cuevas Konstan.	Łęczyca.
9	Czarnowski Eust. (*Czł. Kor.*)	Gay.
10	Dzierzbicki Kaz.	Tkaczew.
11	Fijałkowski Wojciech	Idzikowice.
12	Gryżewski Kaz.	Różyce Żmijowe.
13	Jannasz Wład.	Ozorków.
14	Kretkowski Mieczysław	Pokrzywnica
15	Lipschitz H.	Ozorków.
16	Łebkowski Wł.	Pęcławice.
17	Łukowski Błażej	Łęczyca.
18	Michelis Kazim.	Rybitwy.
19	Niedziałkowski Wiktor	Sulkowice.
20	Odechowski Ant.	Siedlew.
21	Odechowski Wacław	Szarawizna.
22	Osiński	Szłapy.
23	Ostrowski Wincenty	Łęczyca.
24	Otocki Nikodem	Spędoszyn.
25	Prądzyński Wł.	Leźnica Wielka
26	Radoszewski Józ.	Byszew.
27	Rzechte D. W.	Ozorków
28	Schlosser Henryk.	„
29	Schlosser Karol	„
30	Świetlicki Władysław	Rogulice.
31	Teichert Konrad	Łęczyca.
32	Trzaskowski Gustaw	Goślub.
33	Weil Robert	Ozorków.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
35	Zieliński Antoni	Piaski.
36	JX. Zydanowicz A.	Łęczyca.

17. Powiat Sieradzki.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Maimon Wilh.	Sieradz.
2	Nencki Adam (*Czł. kor.*)	Boczki.
3	Prądzyński Win.	Kobierzysko
4	Raźniewski Dr.	Sieradz.
5	Rembowska Teodora.	Wzgórz.
6	Stawiski Edm.	Podłężyce.
7	Szyker A.	Szadek.
8	Wężyk Jan.	Bełdów.
9	Wierzchlejski Teodozy	Karsznice.

18. Powiat Słupecki.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Chełmski Władysław (*Czł. kor.*).	Łukomin.
2	Dąbski Stefan	Ciążeń.
3	Gliszczyński Zygmunt	Tomice.
4	Goltz Gustaw	Łądzie.
5	Miączyński H. Władysław	Trąbczyn w W. ks. pozn.

19. Powiat Turecki.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Bogdański Stan.	Wilczków.
2	Dzierżawski Jan	Strzałków.
3	Golcz Włodzim.	Piętno.
4	Kłokocki B.	Smaszew.
5	Pstrokoński Ign. (*Czł. kor.*).	Ustków.
6	Puławski Ludomir	Grzymiszew
7	Zaborowski Al.	Głuchów.

20. Powiat Wieluński.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Engler	Wieluń.
2	Heimann Adolf	Praszka.
3	Konopacki Ferd.	Wieluń.
4	Łubieński Honor.	Starzenice.
5	Łubieński Józef	„
6	Mamelok	Praszka.
7	Morzycki Włodz.	Niedzielsko.
8	Rubach	Walichnowo
9	Taczanowski Gustaw (*Czł. Kor.*)	Ruda.
10	Trepka T.	Mokrsko.

III. GUBERNIA KIELECKA.

Miasto Kielce.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Amalicki	Kielce
2	Ateński Józef.	„
3	Batogowski Tom.	„
4	Domaszewski Leopold	„
5	Fritsch Karol	„
6	Grabowski Zyg.	„
7	Kuliński Biskup Dyecezyi	„
8	Łuszczkiewicz Stef. (*Czł. Kor.*)	„
9	Oraczewska Marya	„
10	Piasecki Władysław	„
11	Plec	„

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
11	Redych Sędzia.	Kielce.
12	Różycki Er.(*sen.*)	,,
13	Różycki Er.(*jun.*)	,,
14	Sakowicz	,,
15	Szewicz.	,,
16	WaniewiczMarya	,,

21. Powiat Kielecki *).

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Lipski Gabryel	Piaski.
2	Lisicki, Franc.	Suchedniów.
3	Oraczewski Lud.	Morawica
4	Ostrowski Ant.	Oblęgów.

22. Powiat Jędzejowski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Borkiewicz Sew.	Piołunka.
2	Cheliński Franc.	Kotlice.
3	Chwalibóg Wład.	Sędziszów.
4	Chwalibóg Zyg.	Pawłowice.
5	Heller Gwido	
6	Kalinka Adam	Piotrkowice.
7	Kozłowski Józef	Deszno.
8	Laskowski Ant. (*Czł. Kor.*)	Opatkowice Murowane
9	Laskowski Michał	Sieńsko.
10	Linowski Stanisł.	Jaronowice.
11	Lipiński Wład.	Lubcza.
12	Makulski Józef	Dzierżgów.
13	Olszowski Sławomir	Złotniki.
14	Schmit Bolesław	Strzeszkowice.
15	Suchecki Bruno	Potok Wielki
16	Suchecki Ignacy	Rakoszyn.
17	Suchecki Stani	
18	Wieopolski Br	Zegartowice.
19	Tiede Ignacy	Karsznice.

23. Powiat Miechowski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Bocheński Fran.	Czuszów.
2	Bzowski Cypryan	Nieszków.
3	Bzowska Józefa	,,
4	Dąbski Teofil.	Tczyca.
5	Godlewski Kor.	Marchocice.
6	Godlewski Gabr. (*Czł. Kor.*).	Klonów.
7	Helcel Antoni	Rzędowice
8	Katerla Ludwik	Zarogów.
9	Kugler Ludwik.	Moczydło.
10	Mieszkowski Bronisław JX.	Proszowice.
11	Nowosielski Seweryn	Błogocin.
12	Ostaszewski Teofil	UlinaWielka
13	Popiel Konstanty	Czaple Wielkie.
14	Penot Antoni	Jazdowice.
15	Piskorski Antoni	Miechów.
16	Rudzki Piotr	Dziewięcioły
17	Rudzki Krzysztof	Słomniczki.
18	Sulnicki Jan	Szczepanowice.
19	Woźniakowska Marya	Polekarcice.

24. Powiat Olkuski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Bystry Badeni P. (*Czł. Kor.*).	Małoszyce.
2	Helcel Sternstejn Tadeusz.	Owczary.
3	Józefowicz-Hlebicki Henryk	Chechło.

---

*) Korespondentem Towarzystwa na powiat Kielecki jest p. Łuszczkiewicz Stefan, zamieszkały w Kielcach.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
4	Meleniewski Dyonizy.	Pilica.
5	Newelski Stanisław.	Olkusz.
6	PrzybyłkoJan JX.	Pradła.
7	Rycharski Luc.	Korzkwia

25. Powiat*) Pińczowski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	DembińskiJuliusz	Góry.
2	Freiman Stefania	Kije.
3	Gaszyński Konstanty.	Kopernia.
4	Jastrzębski Stan.	Jurków.
5	Kamocki Antoni	Ostrow-Piekary.
6	Mayzel Atanazy	Zagoście.
7	Mieszkowski Rudolf	Brzeście.
8	Pusłowski Hr. Zygmunt	Czarkowy.
9	Wielopolska hr. Albertyna	Chroberz.

26. Powiat Stopnicki.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Chwalibóg Feliks	Siechów.
2	Głuski Gustaw	Wierzbica.
3	Godefroi Józef	Solec
4	ŁuniewskiErazm	Gnojno.
5	Meizel Władysław.	
6	Oskner Mikołaj	Sichów.
7	Popiel Jan	Wójcza.
8	Sielski Stanisław	Śladków.
9	Solnicki Władysław.	Rzędów.
10	Stojowski Alfred	Strzelce.
11	Tański Zdzisław	Łagiewniki.
12	WyrzykowskiDr. (*Czl. kor.*).	Stopnica.

27. Powiat Włoszczowski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Potocki hr. Rod.	Chrząstów.
2	Schütz Adolf (*Czl. Kor.*).	Biała Wielka
3	Zbijewski Jan.	Nakło.
4	Zbijewski Michał	Siedliska.
5	Zwierkowski Tadeusz.	Rożnica.

IV. GUBERNIA LUBELSKA.

Miasto Lublin.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Artzta księgarnia	Lublin.
2	Bogucki Marceli	,,
3	Ciświcki Teofil.	,,
4	Gałecki Józef	,,
5	Hajkowicz Stanisław.	,,
6	Janiszewski Aleksander, Dr.	,,
7	Janiszewski Jan	,,
8	Illustrowski Stan. (*Czl. Kor.*)	,,
9	Juściński Wiktoryn	,,
10	Koziejewski Szymon JX.	,,

*) Czł. Kor. na powiat Pińczowski jest Członek stały p. Deskur Andrzej z Sancygniowa.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
12	Koglarski Wł. JX.	Lublin.
13	Maślakiewicz Dominik	"
14	Meyersohn Bernard	"
15	Moskalewski Feliks	"
16	Nowicki Józef	"
17	Okorski Franciszek	"
18	Rosenblat Szmul	"
19	Semadeni Kacper	"
20	Sobolewska Ludwika	"
21	Strachociński Józef	"
22	Vetter Karol	"
23	Wasiutyński Feliks	"
24	Woliński Henryk	"
25	Zaremba Roman	"

28. Powiat Lubelski *).

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Brzeziński Ant.	Strzeszkowice.
2	Budny Ignacy	Kośminek.
3	Domański Aleksander	Markuszew.
4	Grodzicki Felicyan	Wojciechów.
5	Koźmian Jan	Wierzchowiska.
6	Mazurkiewicz Jan	Bystrzejewice.
7	Morhonowicz W.	Trawniki.
8	Platzer Aleksandra.	Nałęczów.
9	Stadnicki hr. St.	Osmolin.
10	Stein Herman	Jakubowice Murowane.
11	Swieżawski Wincenty.	Palikije.
12	Węgliński Alfred	Konopnica.
13	Zembrzuski Władysław.	Brzezice.

29. Powiat Biłgorajski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Malhomme Leon	Sola.
2	Skubiszewski Franc. JX.	Krzeszów.
3	Stoboy Edward (*Czł. Kor.*).	Naklik.
4	Wisłocki Bolesł.	Biłgoraj.
5	Welczer Samuel	Lipiny.

30. Powiat Chełmski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Bielski Wincenty	Uhro.
2	Gałęzowski Boh.	Husynne.
3	Grabowiecki Wincenty	Niedziałowice.
4	Kończewski Józef	Brzeźno.
5	Piotrowski Adolf	Bezek.
6	Rostworowski A.	Milejów.
7	Rulikowski Ant.	Garbatówka.
8	Rzewuski Dom.	Sielec.
9	Rzewuski Stan.	Trawniki.

*) Czł. Kor. na powiat Lubelski jest p. Illustrowski Stanisław.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
10	Suchodolski Eust.	Leszczany.
11	Swiecki Wład.	Staw.
12	Woroniecki książe Mieczysław. (*Czł. Kor.*).	wieś Kanie.
13	Zakrzewski Ign.	Siedliszcze.

31. Powiat Hrubieszowski*)

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Bocheński Hipol.	Hrubieszów.
2	Cieszkowski R.	Iwanice.
3	Chądzyński Ad.	Różki.
4	Chrzanowski Ed.	Kobło.
5	Chrzanowski St.	Teptiuków.
6	Chrzanowski Wiktor	Moroczyn.
7	Gąsiorowski St.	Dobromierzyce.
8	Głogowski Adam	Strzyżów.
9	Grotthus Gustaw	Dziekanów.
10	Kaczkowski Gust.	Moniatycze.
11	Kiciński Mieczysław	Białopole.
12	Koskowski Henr.	Tyszowice.
13	Kotlice Gmina	Kotlice.
14	Łobaczewski August	Obrowice.
15	Maciejowski Leon	Danczypol.
16	Milowicz Kazim.	Modryń.
17	Nowakowski M.	Bereźnica.
18	Plate Rudolf.	
19	Podhodoreński Włodzimierz	Hrebenne.
20	Pohorecki Adam	Terebiń.
21	Pohorecki Edw.	Cichobórz.
22	Rakowski Ludw.	Dobóżek.
23	Rogowski Wojciech JX.	
24	Rulikowski Win.	Mircze.
25	Skarzyński Lud.	Strzyżów.
26	Skomorowski M.	Skomorochy Wielkie.
27	Suffczyński Kac.	Hostynne.
28	Świdziński Rom.	Bohutycze.
29	Szydłowska Eliza	Werbkowice
30	Szydłowski Ant.	„
31	T-wo Rolnicze Hrubieszowskie	Dziekanów.
32	Weyehert Emil.	Szystowice.
33	Wierciński Gus.	Radostów.
34	Wybranowski L.	Zasków.
35	Wydżga Bogusł.	Tuczempy.

32. Powiat Janowski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Braun Aleksan.	Kraśnik.
2	Ferężewicz Julian	
3	Kowalski Tad.	Olbięcin.
4	Łempicki Konst.	Stojeszyn.
5	Łopuski A. JX.	
6	Marcinkowski G.	Moniaki.
7	Metelski JX.	Boby.
8	Przegaliński Rob.	
9	Przanowski Ad.	
10	Siekierzyński JX.	
11	Solman Karol	
12	Suchodolski hr. Eligiusz	
13	Zembrzuski Wł. (*Czł. Kor.*).	Moniaki.

33. Powiat Krasnostawski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Buliński Edward	Krasnystaw.

*) Członkiem korespondentem jest p. Rulikowski Zdzisław.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
2	Chądzyński Medard	Oleśnik.
3	Chądzyńska Wanda	"
4	Czyżewski Wł.	Tarnogóra.
5	Konkowski Mich.	Krasnystaw.
6	Kołaczkowski Edward	Suchodoły.
7	Koszarski Przemysław (*Czł. Kor.*)	Wierzchowiny.
8	Migurski Wiktor	Krasnystaw.
9	Plewiński Erazm	Orchowice.
10	Rzuchowski Henryk	Płonka.
11	Smorczewski Adolf	Zdżanne
12	Sokołowski Kon.	
13	Suchodolski Jan.	Wierzchowiny.
14	Szydoczyński Antoni JX.	Krasnystaw.
15	Turczyński Maurycy	Bobrowe.

34. Powiat Lubartowski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Bogdanowicz Jan	Nadrybie.
2	Grodzicki Leopold	Pojzdów.
3	Egorow Nestor	Lubartów.
4	Rzepiński Rom. (*Czł. Kor.*).	"
5	Sonnenberg Tekla	Kijany.
6	Węgleński Wł.	Ziołków.
7	Zamoyska hr. An.	Kozłowka.
8	Zamoyski hr. Konstanty	"

35. Powiat Nowo-Aleksandryjski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Ciągliński Józef	Demblin.
2	Cywiński Ludomir	Kamień.
3	Domaszewska Anna	Kamień.
4	Kempiński Adolf	Borowa.
5	Kleniewski Władysław.	Opole.
6	Kulesza Feliks JX.	Puławy.
7	Łaniewski Wołk Stanisław	Bronice.
8	Offenberg baron	Polanówka.
9	Orłowski Bolesł.	Puławy.
10	Pasiutewicz Ks.	"
11	Szczypiorski St.	Braciejowice
12	Werner Tomasz	Włostowice.
13	Wessel Miecz.	Karczmiska.
14	Wessel Stanisław	Kębło.
15	Wiciejewski Lud.	Puławy.

36. Powiat Tomaszowski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Bzowski Antoni	Oszczów.
2	Głogowski Ant.	Zubowice.
3	Głogowski Jan	Przewale.
4	Rakowski Jan	Nabroż.
5	Rozwadowski Tomisław	Honiatyń.
6	Rulikowski Edward.	Kotlice.
7	Rulikowski Zdzisław (*Czł.Kor.*)	Honiatycze.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
8	Sierakowski Jul.	Cześniki.
9	Skrzyński Stanisław	Posadów.
10	Skurzyński Stanisław JX.	Tomaszów
11	Świeżawski Eust.	Łykoszyn.
12	Świeżawski Tadeusz.	"
13	Świeżawski Wac.	Żerniki.

37. Powiat Zamoyski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Chmyzowski Michał	
2	Głogowski Walenty	Średnie.
3	Gorzkowski Władysław	Ujazdów.
4	Jackowski Nostitz Aleksander	Podtopole.
5	Jaśkiewicz Romuald	Zamość.
6	Kinderfreund Maks.	Zamość.
7	Kłossowski Karol	"
8	Krzęciewski Stanisław.	Radzięcin.
9	Krzęciewski Władysław.	Sułowice.
10	Malczewski Kor.	Sitno.
11	Małuja Julian	
12	Sajkiewicz Lud. (*Czł. Kor.*).	Chyża.
13	Skawiński Ludwik.	Monastersk.
14	Skrzyński Zygmunt.	Zamość.
15	Zawadzki Ignacy.	Udrzyce.

V. GUBERNIA ŁOMŻYŃSKA.

Miasto Łomża.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Andruszkiewicz Paweł JX.	Łomża.
2	Blanksztein Salomon	"
3	Giełczyński Beer	"
4	Małowieski Józef	"
5	Piotrowski Adam	"
6	Poradowski Jan	"
7	Tock Ludwik	"
8	Tykociner Nachman	"

38. Powiat Łomżyński.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Kisielnicka Wiktorya.	Janczew.
2	Konarzewski JX.	Piątnica.
3	Rzętkowski Ant.	Jeziorko.

39. Powiat Kolneński.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Heltman Aleksandra	Stawiski.
2	Kisielnicka Jadwiga.	Korzeniste.
3	Kisielnicka Joanna.	Stawiski.
4	Lasocki Ignacy.	Poryte.
5	Lasocki Stanisł. (*Czł. kor.*).	Dzierzbie.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
6	Pieniążek Fran.	Stawiski.
7	Pieniążek Wik.	Korzeniste.
8	Włostowski JX.	Poryte.
9	Załuski Jan	Korzeniste.
	40. Powiat Mazowiecki.	
1	Choiński K. JX.	Kobylin.
2	Dworakowski JX.	Sokoły.
3	Dziekoński Onuf. (*Czł. Kor.*).	Dobki.
4	Jaczyński Gust.	Stelmachów.
5	Kruszewski K. JX.	Tykocin.
6	Kierznowski St.	Szepietów.
7	Kozłowska Julia.	Kurów.
8	Mossakowski Fr.	Lipniki.
9	Piotrowski Fran.	Złotorya
10	Rostworowski hr. Aleksander.	Stelmachów.
11	Starzeński K. hr.	Pietków.
12	Starzeński A. hr.	Honorata g. Chersońska.
	41. Powiat Makowski.	
1	Gniazdowski Kar. (*Czł. Kor.*).	Czarnostów.
2	Schür August.	Łukowe.
3	Schür Julia	
4	Schür Władysł.	Zawady.
5	Szpakowski Hip.	Magnuszew.
	42. Powiat Ostrowski.	
1	Awejde Edward (*Czł. Kor.*)	Ostrów.
2	Czarnowski F.	Wąsowo.
3	Gogolewski Tomasz JX.	Czyżewo.
4	Jarmutowski Ad. JX.	Ostrów.
5	Lipowski JX.	Zuzela.
6	Łojko Ignacy	Ostrów.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
7	Miller Konstanty	Ostrów.
8	Nowca Julian.	Ostrów.
9	Sokołowski Leon	Czyżew.
10	Stalmach Józef.	Wąsowo.
11	Stawirej Ant. JX.	Brok.
12	WelońskiKaz. JX.	Brańszczyk.
	43. Powiat Ostrołęcki.	
1	Budny Teofil	Rembisze.
2	Czerniejewski W.	Dzbeninin.
3	Czerniejewski T.	Czarnowice.
4	Glinka Mikołaj	Szczawin.
5	Glinka Antoni (*Czł. Kor.*).	„
6	Górski Franc.	Jemieliste.
7	Górski Zdzisław	Ponikiew Mała.
8	Grodzki Ant. JX.	Gaworów.
9	Marchwicki Stan.	Brzeźno.
10	Reichel Kond. JX.	Kadzidło.
11	Schür Aleks.	Stylongi.
12	Skowroński Szymon JX.	Czerwin.
13	Tymiński Teod.	Ostrołęka.
14	Zambrzycki Jan	Zambrzyce.
	44. Powiat Pułtuski.	
1	Dembiński St.	Niestępowo
2	Dłużewski Józef	Pobyłków.
3	Chełmicki St.	Ołdaki.
4	Jaworowski Leon	Obryte.
5	Modzelewski W.	Głabczyn.
6	PonikiewskiGus.	Przewodowo
7	Przyłubska Cec.	Zatory.
8	Rudnicki Stanisł. (*Czł. Kor.*).	Łubienica.
9	Sommer Alfons	Sokołowo.
10	Wierniewicz S.	Drwalew.
11	Zambrzycki Zyg.	Gostkowo.
	45. Powiat Szczuczyński.	
1	Bońkowski Adolf	Pomian.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
2	Bzura Adolf	
3	ChojnowskaMich.	
4	Chojnowski Gustaw.	Ciemianka.
5	Filipkowski Wacław.	Obrytki.
6	Gołembiewski Seweryn	Niedźwiedzica.
7	Przyjemski Maurycy. (*Czł. Kor.*)	Glinki.
	VI. GUBERNIA PIOTRKOWSKA. Miasto Piotrków.	
1	Aleksandrowicz F.	Piotrków.
2	Birencwejg Bronisław.	„
3	Blinstrub Placyd.	„
4	Burgdhard Karol	„
5	Gampf Józef	„
6	Goldlust Rozalia	„
7	Gustowski Ant.	„
8	Hentschke Lud.	Tomaszów.
9	Hausbrant Wikt.	Piotrków.
10	Heinrich Adolf	„
11	HorowiczNathan	„
12	Kański Jordan	„
13	Knothe Karol.	Tomaszów.
14	Kochanowski Jan	Piotrków.
15	Krasuski Lejzor.	„
16	Krajcewicz Wł. (*Czł. Kor.*)	„
17	Krzywicka Felic.	„
18	Libicki Tomasz	„
19	Łazucki August	„
20	Markiewicz Ign.	„
21	Mianowski Ksaw.	„
22	Okoń Marcin	„
23	Psarska Klemen.	„

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
24	Russocki Ludomir.	Piotrków.
25	Seredyński Wincenty.	„
26	Smolechowski Sylwester	„
27	Srednicki Stan.	„
28	Strzelecki Konst.	Łochińsko.
29	Waks Ch. L.	Piotrków.
30	Warwarin Włod.	„
31	Zalewski Wład.	„
32	Żakowski Aleks.	„
	46. Powiat Piotrkowski.	
1	Gogolewski Woj.	Kamocinek.
2	Jaszowski Stan. (*Czł. Kor.*)	Łęki.
3	Manugiewicz Józ.	Grabica.
4	Rogoziński Ign.	„
5	Rudzki Karol	Dobrzelew.
6	Stokowski Aleks.	Wróżbice.
	47. Powiat Będziński.	
1	Ciechanowski Stanisław.	Grodziec.
2	Ordęga Karol	Żarki.
3	Reicher Henryk	Sosnowice.
4	Schultz Anna	Zawada.
	48. Powiat Brzeziński. *)	
	Lemański kor.	Bartoszewice
1	Hanczke Ernest.	Ziewańce.
2	Lemańki Kazim.	Bratoszewice
3	Skarbek hr. Bol.	Drzazg.Wola
4	Skarbek hr. Miec.	„
5	Swierczyński T.	„
6	Tarnowski Ant.	Brzeziny

*) Członkiem kor. tego powiatu, jest członek stały p. Lemański Ludwik z Bratoszewic.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
7	Zieliński Andrzej	Żale.
	49. Powiat Częstochowski.	
1	Błotowski Józef.	Częstochowa
2	Fuchs Julian	„
3	Ginsberg Karol	„
4	Grosman Łazarz	„
5	Garsztecki Włodzimierz	„
6	Henig Markus	„
7	Kaszereninow Parmion	„
8	Kohn Leopold	„
9	Kruk J.	„
10	Landau S.	„
11	Maleszewski Aleksander	„ „
12	Muljewicz Dr.	„
13	Oppenheim Leon	
14	Oderfeld Adolf	„
15	Oderfeld Leon	„
16	Piętkowski Władysław. *Czł. Kor.*)	„
17	Polczyński Józef	„
18	Poznański Jan.	„
19	Raczyński Edward, hr.	„
20	Resursa w Częstochowie:	„
21	Rogoziński Kazimierz.	„
22	Sarando Anastazy.	„
23	Szwejcer Bronisław.	„
24	Wenda Romuald.	„ „
25	Wolberg Paweł	„
26	Wyszatycki Romuald	„
27	Zborowski Józef	„

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
	50. Powiat Łaski.	
1	Kindler Rudolf	Pabianice.
2	Leopold Zofia	Kwiatkowice
3	Myszkowski M.	Zapolice.
4	Romocki Korneli	Lutomiersk.
5	Romocki Juliusz	Mazewska Wola.
6	Stawiski Feliks (*Czł. Kor.*).	Rembieszów
7	Tarnowski Ign.	Kliczków.
	51. Powiat Łódzki.	
1	Anstad Karol	Zgierz.
2	Bełcikowski Jan.	Łódż.
3	Birnbaum et Comp.	Łódz.
4	Bretschneider B.-	Zgierz.
5	Bronikowski Oppeln W. (*Cz. K.*).	Łódź.
6	Dobranicki Adolf	„
7	Dobranicki Jakób	„
8	Gehlig Adolf	„
9	Ginsberg Wil.	
10	Gutentag M.	„
11	Gutman Józef	„
12	Hantke Juliusz	„
13	Heinzel J.	„
14	Hentschel Edw.	„
15	Heyman Szymon	„
16	Heyman Ichem	„
17	Jarociński Zyg.	„
18	Kamocki Jan	„
19	Kamocki Xaw.	„
20	Konstandt Herm	„
21	Landau Wilch.	„
22	Majewski Hilary	„
28	Maleszewski Jaxa Hilary	Czarnocin.
24	Mejerchoff C.	Zgierz.
25	Mejerhoff F.	Łódz.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
26	Miller Gerson	Łódź.
27	Moentke Robert	”
28	Neiman Aleksander	”
29	Nencki Hipolit	Brussa.
30	Peter Gustaw	Łódź.
31	Płachecki Konstanty	”
32	Poznański Izrael	”
33	Prusak Abraham	”
34	Rejewski Fryderyk	”
35	Rondthaler Klemens	”
36	Rosenblatt Szaja	”
37	Seidenman Salomon	”
38	Silberstein Markus	”
39	Sommer Franc.	Zgierz.
40	Szaybler Karol.	Łódź.
41	Sztochel Szymon	”
42	Szwetysz Otto	”
43	Urbanowski Floryan	Kemblin.
44	Wolff Herman	Zgierz.
45	Wulfsohn Hugo	Łódź.
46	Zachert Baron	Zgierz.

52. Powiat Rawski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Baszucki Konst.	
2	Daszewski Aleksander	Szwejki Wielkie.
3	Gratowski Józef	Rawa.
4	Jakobson Flaw.	Bujały
5	Okęcki Stanisław (*Kurator Osady Studzieniec*)	Bałsk.
6	Pilawski Roman	Raducz.
7	Ślewiński Kajet.	Domaniewice
8	Sokolnicki Anastazy	Wola Wielka-
9	Sokolnicki Teofil	Turobowice.
10	Suffczyński Stefan. (*Czł. Kor.*).	Ossa.
11	Sułowski Sławo.	Biała.
12	Wierzbicki Józef	Choj. Wola.
13	Zawisza-Czarny Maryan	Sadkowice.

53. Powiat Nowo-Radomski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Chrzanowski Sal.	Rzeki.
2	Grabiańska Stefania	Woźniki.
3	Grabiański Leon.	”
4	Ostrowski Aug. (*Czł. Kor.*).	Maluszyn.
5	Rakowski Feliks Antoni	Zagórze.
6	Sikorski Leon.	Koniecpol.
7	Siemińska Teresa	Silnica.
8	Siemiński Leon	Skrzydlew.
9	Skurzewska Tekla	Chełmo.
10	Turski Ksawery	Sulimierzyce
11	Tymowski Ernest	Pągów.
12	Tymowski Kajetan	Kobiele. Wielkie

VII GUBERNIA PŁOCKA.

Miasto Płock.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Chyczewski Stanisław	Płock.
2	Gurbski Jan (*Czł. Kor.*).	”

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
3	Kolski Józef	Płock.
4	Niemiatowski Julian	„
5	Woldenberg Dawid	„
6	Ważniewski Maciej	

54. Powiat Płocki.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Chotomska hr. Józefina	Golczewo.
2	Dziewanowski Kazimierz	Grodkowo
3	KlimkiewiczAnt.	Goślice.
4	Lutoborska Kaz.	Grodkowo.
5	MieczyńskiAdam	Pepłowo.
6	Nakwaski Bolesł.	Nakwasin.
7	Nakwaski Józef	Święcice.
8	Nehring Aleksy	Proboszczowice.
9	Romocki Ludw.	Kobylniki.
10	Ujazdowski Stan (*Czł. Kr.*).	Nagórki.
11	Zakrzewski Leon	Lelice.

55. Powiat Ciechanowski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	BojanowskiPaul.	Humlęcin.
2	Brykczyński JX.	Pałuki.
3	Ciemniewski S.	Pajewo.
4	Cyprysińska Wanda	Sulmierz.
5	Cyprysiński Ant.	„
6	Grabowsk Adam	Luszewo.
7	Grabowsk Sylwin	Szyjki.
8	Gutkowski Ign.	Smiecin.
9	Karniewski Bolesław	Opinogóra.
10	K[illegible]nel Józf	Koziczyn.
11	Lentz Gustaw	Rembowo.
12	Lentz Karol	Pałuki.
13	Milewski Józef (*Czł. Kor.*).	Kotermań.
14	Młodzianowski Emil	
15	Niżyński Hipolit	Murawka.
16	Ostrzeniewski Konstanty	Łopacin.
17	Raniecki Antoni	Ciechanów.
18	Rapacki Józef	Humięcino.
19	Szalla Kazim.	Studzieńce.
20	Strahlborn	Ciechanów.
21	Stryjewskl Wal.	Garlin.
22	Strzeszewski Fr.	Glinojeck.
23	Włodek Ludwik	Niestumie.
24	Włodek Marylka	„
25	Wortman Maur.	Krasiniec.
26	Załuski Feliks.	Lipowiec.
27	Żurawski Juliusz	Szczuki.

56. Powiat Lipnowski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1		
2	Bęski Adolf	Gorzechowo.
3	Czapski Julian	Radomice.
4	Daszkiewicz Gus.	Chalin.
5	Gadomski Jan	Wylazłowo.
6	Goćkowski Tad.	Maliszewo.
7	Godlewski Roch	Kłokock.
8	Gockowski Woj.	Rembelino.
9	Karwosiecki Jul.	Ostrowite.
10	Küntzel Robert	Piotrkowo.
11	Kowalewski Fr.	Witkowo.
12	Miączyńska An.	Krojczyn.
13	Miączyński Syl.	Nasiegniewo.
14	Nałęcz Mścisław	
15	Niedźwiedzki Władysław	Wierzbica.
16	Paprocki Konst.	Strożewo.
	Paprocki Szymon	Zakrzewo.
17	Paprocki Winc.	Makówko.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
18	Plaskowski Ignacy	Czarne.
19	Plaskowski Karol	Głodowo.
20	Pruski Bronisław	Płomiany.
21	Pruski Jan	Dyblin.
22	Pruski Jan	Złowody.
23	Rutkowski Artur	Spethal Górny.
24	Śniechowski Kajetan	Skępe.
25	Stacherski Jan	Makowo.
26	Stępniewski Tymoteusz	Lipno.
27	Tłuchowski Leon	Cieluchowo.
28	Tłuchowski Teodor	Wolęcino.
29	Wąsowicz Mar.	Wyczałkowo
30	Wąsowicz Tomasz	Zadusznik.
31	Węsierski Mieczysław	Nowa wieś.
22	Wilczewski Antoni	Kulin.
33	Wilczewski Franciszek	Jastrzębie.
34	Zieliński Józef	Łążyn.

57. Powiat Mławski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Baliński Stanisław	Będzenin.
2	Dutkiewicz Tadeusz	Mława.
3	Klicki Bronisław	Windyki.
4	Küntzel Maksymilian	Lubowidz.
5	Mieczkowski Teofil	Miączyn.
6	Misiewicz Feliks	Mława.
7	Płoska Feliksa	Wróblewo.
8	Rudowski Ign.	
9	Świdwiński JX. (*Czl. Kor.*)	Mława.
10	Szempliński Jan	Kowalowo.
11	Wilhelm Michał	Chojnowo.
12	Żarnowski Jan.	Obocznia.

58. Powiat Płoński.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Borzuchowski Michał	Rybitwy.
2	Chamski Leon	Siedlin.
3	Dębski Wacław	Wrońsko.
4	Zofia z Gliszczyńskich N.	Modlin.
5	Gołębiowski Paweł	
6	Jaworowski Antoni	Bogusławice.
7	Jaworowski Artur (*Czl. Kor.*)	Radzymin.
8	Jaworowski Hen.	Wróblewo.
9	Karczewski Jan	Sielce.
10	Karczewski Kazimierz	Krysk.
11	Karczewski Stanisław	Janików.
12	Kotarski Henryk	Szeromin.
13	Mieczyński And.	Płońsk.
14	Mścichowski For.	Cieszkowo Stare.
15	Rzempołuski Antoni.	Kondrajce.
16	Senatow Teodora	Jeżewo.
17	Sokolnicki Ant.	Sarbiewo.
18	Strzeszewski Kazimierz	Arcelin.
19	Święcki Ant.	Kiełki.
20	Święcki Jgnacy	Dzieklarzewo
21	Weyher Ludwik	Poświętne.
22	Zieliński Jan	Smoszewo.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
	59. Powiat Przasnyski.	
1	Chełchowski T.	Chojnowo.
2	Ostrowski Ant. (*Czł. Kor.*).	Leszno.
3	Załuski Konstan.	Pawłów.
	60. Powiat Rypiński. *)	
1	Rościszewski kor.	Sadłów.
2	Borzewski Zdzis.	Ugoszez.
3	Cholewiński Wł.	Rypin.
4	Czapski Witold	Dzierzna.
5	Gniazdowski Ste.	Swiedziebna.
6	Gniazdowski Wł.	Rudnikimałe
7	Goćkowski Stan.	Kiełpiny.
8	Górski Józef	Chrostkowo.
9	JeżewskaKsawera	Skrwilno.
10	Kozłowski Win.	Rokitnica.
11	Karnkowska An.	Swiątosław.
12	Miszewski Zygm.	Sobów.
13	Prądzyński F.	Osieków.
14	Rościszewska L.	Radomin.
15	Rościszewski Ed.	„
16	Rudowski Edward.	Bachorz.
17	Siemiątkowski F.	Rudniki Wielkie·
18	Siemiątkowski F.	Kompielsk
19	Tabęcki X. Prob.	Sadłowo.
	61. Powiat Sierpecki.	
1	Berg Rudolf (*Czł. Kor.*).	Chamsk.
2	Dobrowolski St.	Będożyno
3	Muczyński Kon.	Żuranin.
4	Pruski Władysł.	Suszew.
5	Rzewuski Gracyan JX.	Raciąż.
6	Tabaczyński T.	Piastowo.
7	Tuchołka Wł.	Gozdowo.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
	VIII. GUBERNIA RADOMSKA.	
	Miasto Radom.	
1	Blinstrub Placyd	Radom.
2	Barcz Aleksan.	„
3	Baumingier Joel	„
4	Beckerman Rufin	„
5	Czeplin Mikołaj	„
6	Ettinger Bolesł.	„
7	Finkielsztajn D.	„
8	Grajewski M. JX.	„
9	Grodziński Wł.	„
10	Gutman Józef (*Czł. Kor.*).	„
11	Helbich Józef.	„
12	Karczewska Sew.	„
13	Karsch Ludwik	„
14	Karsch Wilchelm	„
15	Karsch Teodor	„
16	Kepler Filip	„
17	Koper Icek	„
18	Krośnicki Tom.	„
19	Kulczycki Włod.	„
20	Lichtenstein D.	„
21	Martofl Jankiel	„
22	Mierzanowski G.	„
23	Mierzanowski St.	„
24	Pawiński Ignacy	„
25	Pentz Jan.	„
26	Piasecki Adam	„
27	Przychodzki Wacław	„
28	Przyłęski Bolesł.	„
29	Sobieszczański Antoni	„
30	Sobolew Jan	„
31	Staniszewski Kar.	„
32	Stępniewicz Wł.	„

*) Członkiem Korrespondentem jest stały członek Józef Rościszewski z Sadłowa.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
33	Urbański Józef JX	Radom.
34	Wąsowicz Jan.	"
35	Wendrych Edw.	"
36	Wechterstein Ed.	"
37	Wiekenhagen Fr.	"
38	Żerański Dr.	"
	62. Powiat Radomski *).	
1	Wodziński Tadeusz kor.	Sucha.
2	Boeckerman Izaak	Firlej.
3	Miketta Aloizy.	Sarnów.
4	Mirecki Teodor	Klonówek.
5	Młocki Jakób	Korzeń.
6	Wodzińska Eufrozyna.	Sucha.
	63.I Powiat łżecki.	
1	Batkowski A. JX.	Ciepielów.
2	Marcinkowski A.	Pawłowska Wola.
3	Olszowski Jul.	Kopiec.
4	Rutkowski Włodzimierz	Kroczew Większy.
	64. Powiat Koński.	
1	Bocheński Józef (*Czl. Kor.*).	Ruda Maleniecka.
2	Jakubowski Bol.	Skórnice.
3	Jakubowski Gust.	"
4	Malanowicz Aleksander JX.	Szydłowiec.
5	Zaremba Józef	Przedbórz.
	65. Powiat Kozienicki.	
1	Ambrozek A. JX.	Poliezna.
2	Bielawski Kreseenty JX.	Wysokie Koło.
3	Bogucka Aniela	Policzna.
4	Boski Juliusz.	Bobrowniki.
5	Czapliński Wacł.	Sycyna.
6	Daehn Włodz.	Kozienice.
7	Długosz An. JX.	Grodek.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
8	Herniczek Kaz.	Bronowice.
9	Komornicki Aug.	Grabów.
10	Kryński Feliks.	Babin.
11	Karczewski Joach.	Strykowice Górne.
12	Lewicka Marya	Regów.
13	Lipski Lud. (*C. K.*)	Piskorów.
14	Moczydłowski Seweryn JX.	Janowice.
15	Matulewicz Jul.	Zwoleń.
16	Olszewski Adam	Janików.
17	Pieniążek Teofil	Łagów.
18	Rymarkiewicz Marya.	Przyłęk.
19	Rzepecki T. JX.	Sucha.
20	Stalkowski L.	Rozniszew.
21	Stankiewicz Józ. JX.	Wysokie Koło.
22	Szczepański Ant.	Brześce.
23	Woźniakowski Lud. JX.	Regów.
24	Zawadzki Kaz.	Wygoda.
25	Zawadzki Stanis.	Czarnylas.
	66. Powiat Opatowski.	
1	Bezimienny	w pow. Opat.
2	Czarnecki Jan	Mikułowice.
3	Chybowski Glicery JX.	Wieniawa.
4	Fudalewski Wł. (*Czł. kor.*)	Wojciechowice.
5	Giełżyński Stan.	Strzeżowice.
6	Horodyski Stan.	Miłkowo.
7	Horoch Kaz. bar.	Mierzanowice
8	Jasieński Mieczy.	Bokrzyce.
9	Jasieński August	Bidziny.
10	Jopowicz Ig. JX.	Denkowo.
11	Kotkowska Józ.	Bodzechów.
12	Kotkowski Bol.	"
13	Orsetti Jan	Ujazd.
14	Pawlicki Szymon	Obręczna.
15	Piotrowski Mich.	Stodoły.
16	Pomorska Julia	Malice Koś.
17	Russocki Jan	Jasice.

*) Członkiem Korespondentem tego powiatu jest członek stały Wodziński Tadeusz z Suchy.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
	67. Powiat Opoczyński.	
1	Bąkowski Antoni	Kraśnica.
2	Cebulski Filip.	Stoki.
3	Choromańska Fr.	Konice.
4	Dobiecka Aniela	Drzewica.
5	Drużbacki Aug. (*Czl. Kor.*).	Zameczek.
6	Drużbacki Ignacy	"
7	Dunin Bolesław	Gawrony.
8	Goliszewski Al.	Modrzewie.
9	Hübner Józef	Opoczno.
10	Krassowski Franciszek.	Mroczków.
11	Kościański Wacł.	Opoczno.
12	Libiszewski Antoni.	Mroczków.
13	Łącki Józef	Strzeszkow.
14	Skórkowska z hr. Morsztynów Urszula	Wielka Wola
	68. Powiat Sandomierski.	
1	Braziewicz Rob.	Dzięki.
2	Dutrepi Marya	Suliszew.
3	Karski Wincenty	Słupcza.
4	Kraft Kazimierz.	Staszów.
5	Ossolińska Waler.	Klimontów.
6	Rupniewska Mar.	Janowice.
7	Russocki Maks. (*Czl. Kor.*).	Suliszew.
8	Russyan Konst.	Sandomierz.
9	Skorupski Julian	Sandomierz.
10	Zarzycki Henryk	Niesławice.
11	Zarzycki Wacław	Błonie.
	IX. GUBERNIA SIEDLECKA Miasto Siedlce.	
1	Dzieszuk Halina.	Siedlce.
2	Lermontof Mik.	Siedlce.
3	Łuniewski Karol.	Siedlce.
4	Olszewska Józefa	Siedlce.
5	Pauli Bronisława	"
6	Sunderland Stanisław	"
7	Toczyski Julian (*Czl. Kor.*)	"
8	Wielowiejski Ad.	"
9	Zybin Dymitr.	"
	69. Powiat Bialski.	
1	Budziszewski Ludwik.	Cicibor Wiel.
2	Kuczyńska Stefania	Koroszczyn
3	Puciatycka N.	Piszczadź.
4	Różycki de Rosenwerth Hen.	Cieleśnica.
5	Dr. Wroczyński. (*Czl. Kor.*)	Biała.
6	Zaborowski Kar.	Rozwadówka
	70 Powiat Garwoliński	
1	Gąssowska Bib.	Górzno.
2	Gąssowski Ignacy	Miastków.
3	Kiwerski Hen. (*Czl. kor.*)	Ustronie.
4	Krzemiński Maryan	Sobienie Biskupie.
5	Majewski Fel. JX.	Drążgów.
6	Meissner Karol	Ułęż.
7	Wilkońska Izabela	Górzno.
	71. Powiat Konstantynowski.	
1	Bryndza Ludwik	Woroblin.
2	Buchowiecki Władysław	Kołczyn.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
3	Dobrzyński Jak.	Łysów.
4	Kamiński Antoni JX.	Niemojki.
5	Mielżyński hr. Władysław (*Czł. Kor.*).	Roskosz.
	72. Powiat Łukowski.	
1	Okorski Aleksander	Łuków.
2	Żółtowski Edward	Kock.
	73. Powiat Radzyński.	
1	Białowiejski Wiktor	
2	Czetwertyński książe Włodzimierz	Melanów.
3	Gorazdowski Aleksander	Łóżki.
4	Moczulski Seweryn	Przegaliny.
5	Pleszczyński Adolf JX.	Międzyrzec.
6	Szaniawski Wiktor (*Czł. Kor.*)	Przegaliny.
7	Szlubowski Stanisław Dezyderyusz	Branica.
8	Zabiełło Kazim.	Żelazna.
	75 Powiat Siedlecki.	
1	Bądzyński Lud.	Rusków.
2	Celinska Emilia.	Peplin.
3	Daszkiewicz Korybut Konrad	Ozorowo.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
4	Meisner Wilhelm	Olszyce.
5	Radgowski Antoni	Żelków.
6	Werner Edmund	Seroczyn.
7	Zembrzuski Jan	Mordy.
	75. Powiat Sokołowski. *)	
1	Popiel kor.	Turno.
2	Hirszman Adam	Ząbków.
3	Hirszman Stanisław	Przeździatka.
4	Hirszman Teresa	,,
5	Kozłowski Leon	Patrykozy.
6	Ochenkowski Karol	Skrzeszew.
7	Trębicki Stanisław	Kurów.
	76. Powiat Węgrowski.	
1	Popiel Ignacy (*Czł. Kor.*)	Turna.
2	Szwagierus Józef	Węgrów.
	77. Powiat Włodawski.	
1	Frankowski Julian	Curyń.
2	Frankowska Natalia	,,
3	Horodyski Jul.	Horodyszcze.
4	Kępiński Ludwik	Sapiechów.

*) Członkiem kor. tego powiatu jest p. Popiel Ignacy z Turna.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
5	Krasowska Olim.	Piesia Wola.
6	Ratajewicz Wit.	Dołhowiska.
	X. GUBERNIA SUWALSKA. Miasto Suwałki.	
1	Borzęcki Bol.	Suwałki.
2	Butkiewicz Bonawentura	„
3	Monikowski Al.	
4	Nagórka Franci-	„
5	Russocki Bolesł.	„
6	Smoleński Wład.	„
7	Stankiewicz Józ.	„
8	Staniszewski Walery (*Czł. Kor.*)	„
9	Wierzbicki Edw.	„
10	Zapiórkiewicz Al.	„
11	Zawadzki Mikoł.	„
	78. Powiat Suwalski. *)	
1	Swida Adolf	Mackow. Huta.
2	Gałdziewicz Fr.	
	79. Powiat Augustowski.	
1	Staniszewski kor	
2	Dziekoński Eust.	Balla Wielka.
3	Ejnarowicz Kaz.	Sokółka.
4	Górska Józefa	Swiack.
5	Górski Ludwik	Balla Kownacka.
6	Modzelewski Joa-	Sambory.
7	Sobolewski Michał (*Czł. Kor.*)	Białobłoty.
8	Tukałło Walery	Łubno.
9	Tukałło Jan	„
	80. Powiat Kalwaryjski.	
1	Jackowski Włodz.	Oniszki.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
2	Narbutt Józef (*Czł. Kor.*)	Promież.
3	Narbutt Michal.	„
4	Wasilewski Jerzy	Nodlany.
5	Wiszniewski Leon	Rumbowicze
	81. Powiat Maryampolski.	
1	Drac Antoni	Maryampol.
2	Gejsztor Emil	Szałtupie.
3	Gejsztor Zenon	Zalesie.
4	Henke Wiliam	Daukszegiry.
5	Jaroszyński St.	Sztanow.
6	Jakubowski Rud.	Jakimiszki.
7	Jasiulewicz Kaz. JX.	Pokojnie.
8	Kierśnicki St.	Jaworowo.
9	Marcus Józef.	Preny.
10	Marmo Józef JX.	„
11	Lork Karol.	Marwa.
12	Rybarski Walery	Maryampol.
13	Rybicki Józef	Alexota.
14	Szerwiński Józef	Taboryszki Wesołe.
15	Smólski Tom.	Maryampol.
16	Trautsolt Ludw. (*Czł. Kor.*).	Boczkienikiele.
17	Wendt Rudolf.	Preny.
18	Zabielski Józef.	Powicie.
	82. Powiat Sejneński.	
1	Bartoszewicz Ed.	Sereje.
2	Dąbkowski Euz.	Giejsztory Wielkie.
3	Dmochowski T.	Kumiecie.
4	Jacuński Antoni	Niecinny.
5	Kopczyński Ant. (*Czł. Kor.*)	Sereje.

*) Członkiem korrespondentem jest Walery Staniszewski z Suwałk.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
6	Muszyński Józef	Metele.
7	Muszyński Konst.	„
8	Łatwiński Winc. JX.	Mirosław.
9	Skarżyński Onuf. chał JX.	Bendry.
10	Strzemiński Bron.	Krzewin.
11	Świątecki Wład.	Gieysztory

83. Powiat Władysławowski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Bokszyniewski Maciej JX.	Poniemoń Fergisa
2	Czarnorudzki Julian	Władysławów.
3	Domański Jan.	Wilkin.
4	Dowgiałło Jan	Dębowa Buda.
5	Hryncewicz Alina	Iłgowo.
6	Krzysztofowicz Mikołaj	Leśnictwo.
7	Ławcewicz Feliks	Władysławów.
8	Mielżyński hr. Stanisław	Światoszyn.
9	Wojzbun Józef	Kretkompie
10	Wasiak Ludwik	
11	Zan Abdon	Poniemoń.
12	Złotnicki Maryan	Władysławów.

84. Powiat Wiłkowyski.

Nr.	Imię i Nazwisko	Zamieszkanie
1	Boczowar Wiktor	Wambry.
2	Galera Henryk	Rutkiszki.
3	Gawroński Włodzimierz	Pojeziory.
4	Lengnik Oskar	Porożniew.
5	Lengnik Herman	Wiłkupie.
6	Pieczyski Stan. (*Czł. Kor.*)	Kopsodzie.
7	Skąpski Józef	Podziszki

Wszystkich Członków honorowych, do Towarzystwa należących, w dniu 31 grudnia 1886 r. było 1915.

CZĘŚĆ II-ga.

LITERACKA.

Prace przygotowawcze do IV międzynarodowego kongresu penitencyjarnego w Petersburgu.

W roczniku Osad rolnych za 1885 r., zdając sprawę z 3-go międzynarodowego kongresu penitencyjarnego w Rzymie, wspomniałem już o nieustającym i żywym organie podobnych zebrań, to jest *Kommissyi międzynarodowej penitencyjarnej*, jej składzie i zadaniu [1]. Tu więc tylko dla przypomnienia nadmienię, iż każdy z podobnych kongresów, przed swojem zamknięciem, wyznacza miejsce przyszłego zebrania i wybiera kommissyę, której głównem zadaniem jest opracowanie programu i przygotowanie sprawozdań (referatów) dla następnego kongresu. Na skutek propozycyi dawnego prezesa Kommissyi p. Betrani Scalia i Najwyższego przyzwolenia rządu Cesarskiego w Rossyi, Kongres w Rzymie postanowił za miejsce przyszłego swego zebrania wybrać Petersburg. Termin na takowe wyznaczono na 1890 rok t. j. stuletnią rocznicę śmierci niezapomnianego i pierwszego inicyatora wielkiej reformy więziennej Howarda, zmarłego wśród prac swoich, przy zwiedzaniu więzień w Chersonie, gdzie też z woli Cesarza Aleksandra I-go wzniesiono mu pomniki, jeden na grobie, a drugi przed

[1]) Patrz rzeczony Rocznik str. 153.

miejscowym gmachem więziennym. W skład rzeczonej *Kommissyi międzynarodowej* weszli wszyscy przedstawiciele urzędowi państw, które do tych kongresów przystąpiły lub przystąpienie swoje zadeklarowały. Prezesem zaś Kommissyi, według ustalonego zwyczaju, obierania nań reprezentanta tego mianowicie państwa, w którem następny kongres ma się odbywać, wybrano p. Gałkina-Wrażskiego, Naczelnika głównego zarządu więzień w Cesarstwie. Wice-prezesem pozostał jak i poprzednio baron von Holtzendorff (Bawarya). Za miejsce zebrań dla Kommissyi po dawnemu, zachowano Bern w Szwajcaryi. Członkowie Kommissyi pierwsze swoje zebranie odbyli w pałacu Unii d. 25 Września 1886 r., na którem to zebraniu: Rossyę przedstawiał p. Gałkin Wrażskij — Bawaryę, von Holtzendorff — Daniję, Dr Goss—Francyą, Herbette — Włochy, Beltrani Scalia,—W. Księstwo Badeńskie, von Jagemann—Węgry, Laszlo. Trzymającym pióro, był niezmordowany Sekretarz generalny dotychczasowych kongresów, Dr Guillaume zarazem i przedstawiciel Szwajcaryi. Członkowie Kommissyi państw, którzy nie mogli przybyć do Szwajcaryi z najrozmaitszych względów, nadesłali stosowne oświadczenia.

Nie mam zamiaru, ani nawet mógłbym dla szczupłości miejsca, przytaczać całego przebiegu tak wzmiankowanego dopiero, jako też i następnych posiedzeń, tudzież wielce charakterystycznych i nieraz nader ciekawych przemówień członków, a wreszcie i dyskussyj ich nad przeróżnemi przedmiotami. Nadmienię jedynie i to najtreściwiej, jakie na nich poruszono kwestye, co z licznych propozycyj członków przyjęto, co odrzucono lub zmodyfikowano i w ogóle jakie podjęto prace dla przygotowania przyszłego i IV międzynarodowego penitencyjarnego kongresu. Otóż zajęto się przedewszystkiem rewizyą regulaminu Kommissyi międzynarodowej penitencyjarnej. W tej mierze, najciekawsze i najdalej idące były propozycye reform p. Beltrani-Scalia. Doma-

gał się on między innemi, aby Kommissya otrzymała wobec Rządu charakter *powagi urzędowej*, którego dotąd nie posiada, i aby stała się zawiązkiem wielkiego stowarzyszenia międzynarodowego reformy penitencyarnej... Dalej proponował, aby posiedzenia Kommissyi, jej buletyny i kongresy międzynarodowe, dążyły do wspólnego celu—tak, iżby sesye Kommissyi były pierwszem ogniskiem rozpraw dla mających się przedsięwziąść postanowień (rezolucyi); buletyny, aby stanowiły organ podtrzymujący wyrażone przez Kommissyę poglądy; kongresy zaś, aby stały się zgromadzeniem uczonem, mającem za zadanie ocenienie tych poglądów i poparcie ich swoim głosem i autorytetem... Buletyn, podług jego zdania, należałoby uczynić prawdziwym przeglądem penitencyarnym międzynarodowym,—przeglądem, którego ważność byłaby niewątpliwą, wobec środków jakiemi mógłby rozporządzać, współpracowników jakich mógłby posiadać, dokumentów wreszcie jakie mógłby ogłaszać... Domagał się zacieśnienia o ile można najściślejszego związku, jaki powinien istnieć między nauką i administracyą, gdyż jak nauka wytwarza mądrą i oględną administracyę, tak wzajemnie oświecona i zdolna administracya, dostarcza nauce rezultatów swego doświadczenia, lub, lepiej powiedziawszy, materyału dla jej studyów. W związku z tym żądał on także, aby popierano wszelkimi środkami badania kwestyj penitencyjarnych. Proponował nadto określenie stosunku i działalności *Kommissyi międzynarodowej* względnie do *Kommissyi (lokalnych) miejscowych*, t. j. Kommissyi tych krajów, gdzie kongresy odbywać się mają. Wreszcie wystąpił do Kommissyi z propozycyą rozpisania konkursu na pracę, ogólnego interesu, a mianowicie: „*wykazać mającą na jakich zasadach w ubiegłych stuleciach opierało się wychowanie poprawcze nieletnich przestępców, i na jakich powinno się ono ugruntować na przyszłość, aby było w zgo-*

dzie z cywilizacyą współczesną. Spełnienie ostatniej propozycyi jest podług p. Beltrani Scalia, niby spadkowym obowiązkiem zostawionym przez kongres rzymski kongresowi petersburskiemu. Autora najlepszej w tym przedmiocie pracy, należałoby wedle projektodawcy, wynagrodzić złotym medalem wartości 2000 franków. Uważa zaś on kwestyę rzeczoną za tak ważną, iż oznajmił gotowość wydzielenia owej znacznej nagrody nawet z funduszów „przeglądu więziennego“ (Rivista di discipline carceraria), gdyby administracya rossyjska lub Kommissya miejscowa nie wynalazły na to środków, lub gdyby odmówiła ich Kommissya międzynarodowa. Przytaczam tu z propozycyi p. Beltrani Scalia tylko najważniejsze punkta, pomijam zaś z umysłu i z pobudek wyżej już powiedzianych inne, jak również opuszczam ciekawe i dosadne, ale szczegółowe i obszerne motywowania. Kommissya miejscowa widocznie podzielała poglądy dostojnego członka Kommissyi międzynarodowych, gdyż chętnie przychyliła się do rzeczonej propozycyi p. Beltrani Scalia i takową ziścić postanowiła. Jednocześnie baron von Holtzendorff rzucił myśl wybicia z okazyi IV kongresu międzynarodowego więziennego medalu pamiątkowego, który dawanoby za wybitne zasługi w dziedzinach prawa karnego, nauki penitencyjarnej, uprzedzania przestępstw (jak i zakładanie szkół reformistycznych, kolonii karnych, przytułków i t. p.) Trzecią część medalów otrzymałaby Rossya, a $^2/_3$ pozostałe kraje. Dr. Guillaume proponował, aby jeżeli Kommissya lokalna chce zachować wystawę produktów pracy więziennej, ograniczyć takową (w miejsce *powszechnej* pociągającej zbyteczne koszta) tylko do wystawy tego kraju, w którym kongres ma się zgromadzić (jak to miało miejsce w Stokholmie). Mniemał on, że wystawa taka, nie powinnaby mieć charakteru przemysłowego, ale raczej należałoby, aby wykazywała sposób zajęcia i postępy pracy różnych kate-

goryj uwięzionych [1]). Wreszcie dr. Guillaume poddał Kommissyi lokalnej myśl, urządzenia podczas trwania kongresu seryi odczytów publicznych i to dla publiczności petersburskiej, nie zaś członków kongresu. Odczyty te mieliby ludzie, którzy zdobyli sobie w świecie naukowym i praktyce penitencyjarnej zasłużone uznanie i sławę. Dr- Guillaume mniema, że ludzie tacy znaleźliby się już w kole uczestników kongresu; gdyby zaś ci nie życzyli sobie wziąść w odczytach udziału, to nietrudno byłoby zaprosić do Petersburga odpowiednich prelegentów. Odczyty miałyby na celu nietylko popularyzowanie nauki penitencyjarnej, ale nadto oświecenie publiczności o celach tej nauki i obalenie błędnego przeświadczenia, że jest ona, jak to mniemają częstokroć, jedynie wypływem przesadzonego sentymentalizmu.

Przypuszczając, że dałoby się ułożyć sześć do 8-u takich odczytów, Kommissya winnaby wybrać odpowiednią ilość przedmiotów z prawa karnego, z dyscypliny więziennej, i ze środków uprzedzenia przestępstw, tak, aby odczyty przedstawiły w ogólnych zarysach o ile można dokładny i całkowity obraz obecnego stanu kwestyj penitencyjarnych. Ten niewątpliwie niepośledniej wartości materyał możnaby zużyć jako anneks do sprawozdań kongresu. Godziny wreszcie odczytów możnaby i należy nawet tak oznaczyć, aby nie przeszkadzały posiedzeniom kongresu, zwiedzaniu zakładów karnych, ani innym zebraniom członków kongresu. Niektóre z tych projektów jak widzieliśmy, Kommissya miejscowa zaraz przyjęła, zdecydowanie zaś innych odesłano do niej lub pozostawiono do decyzyi na przyszłość.

Ciekawe były obrady nad buletynami, podczas których Kommissya międzynarodowa prawdziwie stoczyć musiała

---

1) Szczegółowego motywowania i sposobów urządzenia tej wystawy, lubo wielce zajmującego, również dla braku miejsca podać nie mogę.

walkę ze szlachetną ofiarnością swojego członka p. Beltrani Scalia, domagającego się pozostawienia mu nadal ciężaru tego wydawnictwa, podobnie jak to miało miejsce dotychczas.

We wzmiankowanej powyżej kwestyi rewizyi regulaminu Kommissyi międzynarodowej, po rozpoznaniu projektów przedstawionych przez p. Beltrani Scalia i innych obecnych na posiedzeniach członków, tudzież po rozpoznaniu uwag piśmienniczych, nadesłanych przez nieobecnych członków i po wysłuchaniu ciekawej dyskussyi, postanowiono w zasadzie zostawić regulamin w dawnej redakcyi, interpretując go tylko i rozwijając w duchu tego wszystkiego, co przyniosło długoletnie doświadczenie. Również postanowiono zachować w swej mocy dotychczasową organizacyę, sposób decydowania kwestyj na kongresach, pomimo nader cennych uwag p. Beltrani Scalia, stwierdzonych przykładami i praktyką poprzednich zebrań.

W dalszym ciągu roztrząsano kwestyę pytań, mających być przedmiotem dyskussyi przyszłego kongresu w Petersburgu. Z tych, jak trafnie zauważył prezydujący w Kommissyi miejscowej p. Gałkin-Wrażskij, kilka, jako nierozstrzygniętych, przekazane zostały przez kongres w Rzymie; przyszłemu kongresowi redakcyę przeto rzeczonych pytań ostatecznie poruczono podkommissyi złożonej z pp. Herbette'a i Jagemanna.

Pan Beltrani Scalia zaproponował, aby poprosić delegowanych rządowych, stowarzyszenia więzienne etc. etc., żeby zobowiązały najkompetentniejszych w swoich respective krajach, ludzi do wygotowania i przedstawienia podczas kongresu w Petersburgu pamiętników historycznych i naukowych w kwestyach, zamieszczonych w programacie kongresu. Kommissya lokalna, wybrałaby z nich te, które mogłyby być wydrukowane i ogłosiłaby je w sprawozdaniach. Nadto projektował on, aby każdy z delegowanych

przedstawił raport o postępie i rozwoju systematu karnego i penitencyarnego w swoim kraju, od czasu kongresu w Rzymie, aż po koniec 1889 r. Obraz taki, który byłby dalszym ciągiem notatek historycznych, ogłaszanych w sprawozdaniach kongresu rzymskiego, zostałby zamieszczony w takichże sprawozdaniach kongresu Petersburskiego. Propozycyą tę w Kommissyi międzynarodowej przyjęto i postanowiono wysłać odpowiedni cyrkularz do przedstawicieli urzędowych z bliższem wyłuszczeniem kwestyi Proponował dalej p. Beltrani Scalia ustalenie statystyki, mającej na celu studya nad charakterem, postępem i tendencyą przestępności i klas występnych każdego kraju, obowiązując się jednocześnie do umotywowania i rozwinięcia tej swojej propozycyi w osobnym memoryale, jaki przesłany później zostanie delegatom. I tę również propozycyą Kommissya międzynarodowa zaakceptowała. P. Beltrani proponował nareszcie, aby każdy delegowany przedstawił bibliografię szczegółową i wyrozumowaną publikacyi karnych i penitencyjarnych, jakie ukazały się w jego kraju od kongresu w Rzymie. Ta praca byłaby dalszym ciągiem bibliografii penitencyjarnej, ogłoszonej w sprawozdaniach kongresu rzymskiego, ale bardziej dokładną i drobiazgową. I ten wniosek Kommissya przyjęła. W konsekwencyi, a raczej w związku z powyższem, p. Beltrani Scalia uwiadomił Kommissyą, że administracya przeglądu więziennego postanowiła już rozpisać konkurs na czas kongresu w Petersburgu na kwestyę penitencyarną i złożyć w tym celu do dyspozycyi jury 2000 fr. dla wynagrodzenia autora pracy uznanej za najlepszą. Zapytał też, czyby nie było dobrze zachęcić delegowanych rządowych, aby zechcieli wejść w stosunki ze stowarzyszeniami ich krajów i zachęcić te ostatnie do ustanawiania w dalszym ciągu takichże konkursów. Nagrody rozdzielanoby w czasie kongresów, a prace byłyby dru-

wane w sprawozdaniach. Kommissya przyjęła do wiadomości ten komunikat i wyraziła życzenie, aby osoby prywatne i stowarzyszenia, czy to dobroczynne, czy naukowe, zechciały pójść za pięknym przykładem danym przez Rivista (Przegląd więzienny). Nakoniec p. Beltrani Scalia zaproponował wystawę międzynarodową, ale tylko odnośnie do najrozmaitszych kategoryj zakładów poprawczych dla nieletnich rozumiejąc pod nią wystawę: planów zakładów, szkół, kolonii, systematy wychowania, prowadzenia, nauczania, pracy, oraz wyroby nieletnich i t. p. Z tej okazyi wywiązała się żywa dyskussya co do wystawy prac więziennych wogóle, w rezultacie której Kommissya postanowiła wobec różności zdań, zdecydowanie ostateczne kwestyi poruczyć Kommissyi miejscowej; również oddano podkommissyi złożonej z pp. Herbette'a, Beltrani Scalia, von Jagemann'a i dr. Guillaume, wybór i ułożenie listy sprawozdawców (referentów). Beltrani Scalia wyraził życzenie, aby albo rząd rossyjski, albo też delegaci rządowi poczynili, jeżeli to jest możebnem, kroki do obniżenia opłaty na drogach żelaznych dla osób, które zechcą się udać na kongres w Petersburgu. Zdanie to podzielili wszyscy członkowie Kommissyi, wzywając urzędowych delegatów o przedsięwzięcie stosownych ku temu środków i o zawiadomienie prezesa Kommissyi o rezultatach. Co do pytań, jakie postanowiono przedstawić przyszłemu kongresowi pod obrady, to sformułowano ich tylko 18, to jest po 6 dla każdej z trzech sekcyi kongresu. Żałuję, że powtórzyć ich tu nie mogę, ale najpierw, zabrałoby to mi zbyt wiele czasu i miejsca, a potem rzeczona decyzya bynajmniej nie wyłącza przyjęcia i dopuszczenia w przyszłości innych pytań tak, że materyi tej za ostatecznie zamkniętą, nateraz jeszcze uważać nie można.

Wreszcie przystąpiono stosownie do regulaminu, do nowych wyborów i gdy czcigodny von Holtzendorff mimo najgorętszych prośb, nalegań i instancyj, obstawał za uwolnie-

niem go z powodu nadwątlonego zdrowia od obowiązków wice-prezesa, na miejsce jego powołano p. Herbette'a, który jednak przyjęcia tej godności uczynił zależnem od przyzwolenia i zgodzenia się na to jego Rządu. Na propozycyę pp. Laszló i Herbette'a motywowaną tem, iż żaden przepis regulaminu nie sprzeciwia się nadaniu tytułu honorowego prezesowi i wice-prezesowi wychodzącym z urzędowania, postanowiono jednogłośnie zamianować prezesami honorowymi pp. Beltrani Scalia i Holtzendorffa, a nadto Kommissya zdecydowała, aby portrety ich zamieszczono w buletynach.

Wszystkie wspomniane projekta, zwłaszcza zaś zaakceptowane przez Kommissyę, zaczęły się już urzeczywistniać i przyoblekać w ciało. Wyszły też dotąd dwa zeszyty buletynów (postanowiono wydawać je co kwartał od 200 do 300 str. druku). Mieszczą one a) prawa, przepisy, regulamina odnoszące się do administracyi penitencyjarnej i przedstawiające interes ogólny; b) sprawozdania i streszczenia statystyki penitencyarnej; c) prace przygotowawcze do przyszłego kongresu, mianowicie zaś referaty (odpowiedzi na pytania przyjęte do programu kongresu) i wreszcie wiadomości o postępach dokonanych w kwestyi penitencyarnej.

Przebiegając choćby tylko dorywczo te wszystkie przygotowawcze prace, o jakich tu wspomniałem, te pomysły i projekta, musimy się zgodzić, że olbrzymiem i wdzięcznem jest pole, na którem ma się rozwinąć wspaniała i niewątpliwie w następstwa płodna praca przyszłego kongresu i jego uczestników; że bogatego spodziewać się z niej i oczekiwać należy plonu, że wreszcie w tej massie przygotowań trudno nawet odrazu zoryentować się czy czego nie zapomniano, i czego mianowicie! To tylko pewne, iż obecne pomysły są uzupełnieniem i rozwinięciem poprzednich; wywija się tu wszystko jakby z misternego kłębka, stanowiąc logiczny, konieczny jakby ciąg podjętych reform, kupi się coraz bogatszy i coraz więcej imponujący materyał, a doświadczenie

lat długich wspiera podjęte i udoskonala dawniejsze projekta. A jednak pomimo to niema obawy, aby do owej przędzy planów i myśli coraz nowszych, coraz doskonalszych zabrakło materyałów, bo nić ta jakby cudownie narasta, i im bardziej posuwamy się naprzód, tem też podobnie jak przed wstępującymi na wyniosłe szczyty, coraz szersze otwierają się widnokręgi. Jeżeli zaś tu i owdzie odezwie się jaki zarzut, pojawi krytyka owych usiłowań, tych dążeń, tych prac przygotowawczych i wogóle całej owej działalności, to służy to tylko za nową podnietę, nowy bodziec do coraz doskonalszego i dokładniejszego rozwoju penitencyarnej reformy. Może kongresy w tym składzie jak obecne i mający się odbyć za lat trzy w Petersburgu, mają pewne usterki; może pomimo wszystko, zawodzą, a przynajmniej nie ziszczają wszelkich pokładanych w nich czasami, zbyt daleko idących oczekiwań i nadziei! Niemniej jednak niewątpliwie posuwają one zawsze naukę, torują w życiu, w praktyce dostęp szlachetnym teoryom, usuwają błędy dawniejsze, zaprowadzają pewną jednostajność poglądów w materyach pierwszorzędnej wagi i znaczenia, wreszcie na coraz rozleglejsze i różnorodniejsze sfery rozlewają łagodne i zbawienne światło i ciepło prawdziwej ludzkości i humanizmu, złączonych z praktyczną i sprawiedliwą stanowczością i rygorem właściwym. Pomimo pozornie dosyć zamkniętego i zaciśniętego koła uczestników, i zwartego niby zastępu bojowników, nietylko ogół światłej publiczności, ale i pojedyńcze jego jednostki dopuszczane są do wzięcia udziału mniej więcej czynnego i bezpośredniego w pracach i dyskussyach kongresu, i w jego pracach przygotowawczych. Po za kołem bowiem zawezwanych i *ex corona* jeszcze niejako, z szerokiej nawet publiczności nikomu nie jest wzbronionem wmięszanie się i odpowiadanie na pytania w programie kongresu zamieszczone, o których

podają wiadomości pisma specyalne, a nawet i codzienne. Projekt jakiś, myśl czy pogląd szczęśliwe, niewątpliwie z wdzięcznością przyjęte będą i ich projektodawcę wprowadzą w szeregi zapaśników, wciągną do uczonego sporu i rozpraw, tembardziej, że jak widzieliśmy, Kommissya międzynarodowa członków swoich nietylko upoważnia, nie tylko daje im mandat, ale uprasza gorąco o wzywanie do pomocy największego koła ludzi dobrej woli, pracujących w tym lub owym kierunku reformy penitencyarnej. Jeżeli zaś pomimo to słyszymy odzywające się tu lub owdzie głosy, choćby tak poważne jak wyszły świeżo z łona Towarzystwa więzień w Paryżu, o wadliwości obecnej organizacyi kongresów wogóle (a zatem i przyszłego), o zbytniej przewadze w nich zwłaszcza zaś w składzie Kommissyi międzynarodowej penitencyarnej, pierwiastku rządowego (administracyjnego) przy usunięciu na bok, a przynajmniej znacznem i nieuzasadnionem upośledzeniu elementu prywatnego, uczonego‘ jeżeli skarżą się pisarze tacy jak Lucchini i Desportes na pierwszeństwo nadawane praktyce, po nad teoryę [1]), to nic nie stoi na przeszkodzie przyszłemu kongresowi w Petersburgu, po wysłuchaniu tych zarzutów, wprowadzić na przyszłość w organizacyi kongresów czy też ich organa (Kommissyi międzynarodowej) pewnych modyfikacyj i żądane równouprawnienie przeprowadzić. Szkodliwą byłaby tylko jawna secesya, mniej legalne rozszczepienie, czy też rozstrzelenie się sił, zwoływanie, obok kongresów, jak obecnie pod egidą rządową odbywających się, innych czysto prywatnych naukowych zebrań, o czem jednak oponenci zdają się marzyć i co z ich pism wnioskować można. Miejmy jednak

---

1) Zob. w tej mierze ciekawe wielce wystąpienie Zarządu Towarzystwa więziennego w Paryżu „Bulletin de la societé génér. des prisons N 6, za miesiąc Czerwiec 1887.“

nadzieję, że do tego nie przyjdzie, że i w Petersburgu, jak to było dotąd: w Londynie, Stokholmie i Rzymie, obok możnych przedstawicieli rządów, odzianych powagą udzielonych im mandatów,—staną niemniej silni i wpływowi mężowie wiedzy, jako przedstawiciele postępu, jako reprezentanci również możnej i wszechwładnej dzisiaj monarchini... niezależnej nauki.

A Moldenhawer.

CZĘŚĆ III-cia.

SPRAWOZDANIA

Administracyi zapisu ś. p. Kajetana br. Kickiego.

I.

Sprawozdanie Rady Zawiadującej Zapisem ś. p. Hrabiego Kajetana Kickiego za rok 1886 złożone na posiedzeniu Komitetu T-stwa dnia 7 Czerwca 1887 r.

przez

Prezydującego w Radzie Zawiadującej.

W ubiegłym 1886 roku, nie zaszły żadne zmiany w składzie Rady Zawiadującej. Odbyła ona 13 posiedzeń i pięć zjazdów do dóbr i realności zostających pod jej zarządem.

Idąc lat poprzednich torem i upatrując zadanie swoje w spełnieniu rozporządzeń testamentowych ś. p. hrabiego Kajetana Kickiego, mających na celu pożytek ogólny, nie pomijała Rada Zawiadująca z uwagi, iż testator wskazał za środek do wykonania tych rozporządzeń: zaprowadzenie wzorowego gospodarstwa, w majątkach zapisanych przezeń Towarzystwu Osad Rolnych i Przytułków Rzemieślniczych.

Zgodnie z tem założeniem, zmierzała Rada Zawiadująca ku amelioracyem, polepszeniu inwentarzy i podwyższeniu produkcyi rolnej. obok przestrzegania ścisłej w wydatkach oszczędności w dobrach zostających w zarządzie Towarzystwa, i rozciągała baczny nadzór nad wykonaniem warunków kon-

traktowych, przez dzierżawców dóbr i realności wydzierżawionych.

Trudne warunki w jakie postawione są od lat kilku gospodarstwa rolne, zaznaczyły się i w dobrach należących do zapisu hr. Kickiego. I tutaj nie zupełnie spełniły się wszystkie przewidywania dochodów, wypadło nawet z konieczności czynić ulgi w zobowiązaniach niektórym dzierżawcom, co niżej szczegółowo będzie wyjaśnionem. Dokładność w złożeniu sprawy z działalności Rady Zawiadującej w roku 1886 wymaga podziału tego sprawozdania na cztery części.

W pierwszej z nich podaną będzie wiadomość, co dopełniono w wykonaniu rozporządzeń testatora, mających na celu pożytek ogólny i o zarządzeniach dotyczących ogólnych interesów zapisu.

Część druga przedstawi czynności odnoszące się do dóbr i nieruchomości będących w bezpośrednim zarządzie Towarzystwa Osad Rolnych.

Część trzecia obejmuje postanowienia Rady Zawiadującej, tyczące się dóbr i nieruchomości pozostających w dzierżawie.

W części czwartej, podanym będzie Komitetowi Towarzystwa rachunek z ogólnych funduszów obrotowych i kapitałów Zapisu ś. p. hr. Kickiego.

Sprawozdanie szczegółowe z gospodarstwa w dobrach ziemskich za rok ubiegły, oraz rachunki z osiągniętych z tych dóbr i nieruchomości miejskich dochodów i poniesionych na nie wydatków, złoży Komitetowi Towarzystwa Opiekun Administrator Zapisu.

Część I-sza.

Przystępując do złożenia Komitetowi Towarzystwa sprawy z tego, jak dalece postąpiono w spełnieniu rozporządzeń

testamentowych ś. p Hrabiego Kickiego, mających na celu pożytek ogólny, rzecz tę rozpocząć wypada wyjaśnieniem, co zrobiono względem urządzenia w dobrach Sobieszynie stacyi prób melioracyjnych i doświadczeń agronomicznych. Urządzenie bowiem tej stacyi, jest urzeczywistnieniem ostatniej woli testatora, biorącej pobudkę w usłużeniu mieniem swojem dobru publicznemu, a zarazem pierwszym widocznym płodem trudów, niesionych w tym kierunku przez administracyę Zapisu od roku 1881.

Jakoż, w skwapliwem wykonaniu postanowienia Komitetu Towarzystwa z dnia 18 Kwietnia 1886 r., względem urządzenia i bezzwłocznego otwarcia pomienionej stacyi, Rada Zawiadująca na wniosek członka swego, p. Tadeusza Kowalskiego, zamianowała amelioratorem dóbr do Zapisu hr. Kickiego należącym, kierującym stacyą prób melioracyjnych w Sobieszynie p. Teofila Cichockiego, byłego profesora Instytutu agronomicznego w Marymoncie, a następnie w Puławach, z pensyą roczną w gotowiźnie rubli 720, licząc od d. 1 Czerwca 1886 r. oraz odpowiednią ordynaryą — i upoważniła Opiekuna-Administratora do zawarcia z p. Cichockim, na warunkach powyższych, kontraktu na lat dwa, to jest do 1 Czerwca 1888 roku. Przygotowano także odpowiednie pomieszczenie w pałacu w Sobieszynie na laboratoryum, kancelaryę, gabinety i składy stacyi doświadczalnej, oraz mieszkanie dla amelioratora przez dopełnienie potrzebnych przybudowań i przeróbek; wydzielono z płodozmianu według wskazania członka Rady Kowalskiego, trzydzieści morgów pola na folwarku Sobieszyn, za owczarnią, na pola próbne czyli doświadczalne, pomierzono je, podzielono na sto czterdzieści działków, i działki te odgraniczono. Na trzydziestu siedmiu z nich zasiano czternaście gatunków pszenicy i szesnaście gatunków żyta, sprowadzonych z zagranicy; zasiewy te dopełniono na rozmaitych rodzajach nawozów.

Stósownie do przedstawionego przez członka Rady Tadeusza Kowalskiego, szczegółowego wykazu przedmiotów, instrumentów, naczyń, przyrządów i sprzętów potrzebnych do urządzenia stacyi prób melioracyjnych w Sobieszynie, oraz nieodzownej pracowni rolniczo-chemicznej i zgodnie z jego wnioskiem, Rada Zawiadująca postanowiła wyasygnować summę potrzebną z funduszu, jaki przez Komitet Towarzystwa na urządzenie pierwsze stacyi w ilości sześciu tysięcy rubli był przeznaczony i deponowany w Banku Handlowym, w listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego Miejskiego. Samo zakupienie pomienionych przedmiotów w Pradze Czeskiej, postanowiono poruczyć profesorowi Cichockiemu. Professor Cichocki dopełnił zlecone mu zakupy i odbywa systematyczne obserwacye meteorologiczne.

Tyle, o ile dotyczy stacyi doświadczalnej.

Ze sprawozdania złożonego przez Radę Zawiadującą za rok 1885, wiadomem jest Komitetowi Towarzystwa, iż na prośbę wniesioną do Towarzystwa Osad Rolnych przez gminę Rzyczki, obowiązaną postanowieniem Rady szkolnej krajowej w Galicyi do wystawienia szkoły elementarnej, Rada Zawiadująca postanowiła wydać na pomienioną budowę odpowiednią ilość drzewa budulcowego z lasów miejscowych.

Obecnie Rada Zawiadująca ma honor podać do wiadomości Komitetu, iż budynek na szkołę pomienioną jest już ukończonym. W związku z powyższem, wspomnieć nie będzie zbytecznem, iż powodowana zawiadomieniem Naczelnika powiatu Krasnostawskiego z d, 31 Stycznia (12 Lutego) 1886 N 1123 o postanowionem przez Ministeryum Oświecenia zbudowaniu w Orłowie Murowanym szkoły elementarnej rządowej i zażądaniem przezeń wiadomości, czyliby Towarzystwo Osad Rolnych nie oddało na ten cel około morgi jednego gruntu z przestrzeni dworskiej, Rada Zawiadująca postanowiła przeznaczyć grunt potrzebny w jednej ze wsi do dóbr Orłowa należących, w miejscu jakieby uznano za najdogo-

dniejsze przy względzie na zbudowany już przez Towarzystwo Osad Rolnych dom szkolny w Orłowie Drewnianym.

O ile dotycze interesów ogólnych Zapisu, dopełniono w roku 1886 co następuje:

Rozpoczęte, jak wiadomo Komitetowi Towarzystwa, ze sprawozdania Rady Zawiadującej za rok 1885, spisy inwentarzy pozostałości po ś. p. hrabinie Kickiej w Sobieszynie, oraz przedmiotów jakie znajdowały się w mieszkaniu jej w domu pod Nr 1066s w Warszawie, zostały ukończonemi.— Spis inwentarza w Sobieszynie w dniu 29 Grudnia (11 Stycznia 1885/6 roku przez Rejenta Rudolfa Borkowskiego, spis inwentarza w Warszawie, w dniach 21 i 22 Grudnia (2 i 3 Stycznia 1885/6 roku przez Komornika Sądowego Filipa Daszkiewicza Bortnowskiego i na ich podstawie ustanowiono obrachunek massy spadkowej niegdy hrabiny Maryi Kickiej z Towarzystwem Osad Rolnych. Zarazem przyjętemi zostały w posiadanie Towarzystwa Osad Rolnych ruchomości objęte spisem inwentarza pozostałości po ś. p. Kajetanie hrabiu Kickim, sporządzonym w roku 1878, które, zmarła hrabina Kicka miała w dożywotniem swojem posiadaniu. Z tych, meble i sprzęty użyteczne postanowiono przewieść do Orłowa, niezdatne zaś do użytku lub nie dające się przewieść bez uszkodzenia, sprzedać postanowiono.

I o tem wspomnieć wypada, iż spłacono dotąd na poczet należnej Skarbowi Cesarstwa Austryjackiego spłaty z tytułu stempla kollatoralnego z dóbr Rzyczki w ogóle guldenów 4306 i 10 krajcarów, w czem mieszczą się i procenta obliczone od niej po 6%. Pozostaje do uiszczenia jeszcze połowa, którą Rada Zawiadująca dalszemi ratami uiszczać postanowiła.

Część II-ga.

Dobra ziemskie Orłów.

Celem naocznego przekonania się o stanie dóbr ziemskich Orłów, Rada Zawiadująca zjechawszy tam w dniach 21 i 22 Października (1 i 2 Listopada) 1886 r., po szczegółowem obejrzeniu folwarków i lasów, oraz przejrzeniu ksiąg i rejestrów gospodarskich, znalazła gospodarstwo w stanie zupełnego porządku, nie dającym powodu do żadnego zgoła zarzutu; inwentarze żywe znacznie ulepszone, martwe uzupełnione. Z budynków nowo wzniesiono na Orłowie Murowanym: śpichrz piętrowy murowany z kamienia, gontem pokryty, odznaczający się praktycznem urządzeniem i dokładnością budowy; dom murowany na pomieszczenie kuchni czeladniej, ekonoma, szafarki, pralni i służby będącej na stole dworskim, — chlewy dla trzody drewniane na podmurowaniu z podłogą cementową; oborę dla bydła czeladniego z drzewa na podmurowaniu gontem krytą, wreszcie drewniany budynek na pomieszczenie kuchni przy dworze. Na Orłowie Drewnianym zupełnie przebudowano i urządzono według wskazówek podanych w roku zeszłym przez Radę Zawiadującą, oborę i wołownię dworskie, uporządkowano podwórze wewnątrz okólnika przez nasypy ziemi i obmurowanie dołu, wzniesiono wreszcie nowy czworak drewniany, obecnie już zamieszkały.

Lasy przedstawiły się w należytym stanie: przestrzenie nowo w nich obsadzone sosną i dębem w dobrym poroście, szkółka leśna rozszerzona i odpowiednio prowadzona.

Z rewizyi stanu kassy dóbr Orłowa przeświadczyła się Rada o zgodności remanentu gotowizny z księgą przychodu i rozchodu.

Przy przeglądaniu ksiąg i rachunków zwrócono uwagę, iż wydatki na najem i utrzymanie gospodarstwa, jak również na odstawę zboża, powinny być zmniejszonemi, ze względu, iż stósownie do przestrzeni dóbr i obok dostatecznej ilości inwentarza a nieodpowiedniego dotąd czystego dochodu z dóbr, ograniczenie wydatków tego rodzaju jest możebnem i koniecznem. W tym celu zawezwawszy rządcę dóbr poczyniono mu nad wydatkami spostrzeżenia odpowiednie i stósowanie się do nich zalecono.

Z powodu prośby wniesionej przez dotychczasowego dzierżawcę młyna parowego w Orłowie, Lejbę Kahana, o przedłużenie mu na lat sześć kontraktu dzierżawnego, z dniem 20 Marca (1 Kwietnia) 1888 roku upływającego, co postawiłoby go w możności poczynienia nieodzownych nakładów dla wytrzymania konkurencyi z młynami okolicznemi, Rada Zawiadująca po wszechstronnem rozważeniu tego żądania, oznajmiła mu gotowość zawarcia nowego z nim na dalsze lat sześć kontraktu o dzierżawę młyna, poczynając od dnia 20 Marca (1 Kwietnia) 1888 r. pod warunkami jednak, że postąpi cenę dzierżawną dotychczas po rubli tysiąc rocznie opłacaną, do rubli trzech tysięcy i że zobowiąże się, z upływem terminu dzierżawy, pozostawić na miejscu wszelkie maszyny, przyrządy i ulepszenia w tymże młynie w dalszym ciągu dzierżawy zaprowadzić się mogące— w razie gdyby tego żądało Towarzystwo Osad Rolnych i Przytułków Rzemieślniczych, które w tym przypadku powróciłoby mu 40 procent ich kosztu. Lejba Kahan przystał na powyższe oświadczenie, kontrakt notaryalny o pomienioną dzierżawę zobowiązał się zawrzeć w ciągu dwóch miesięcy, względem czego i innych warunków dzierżawy, spisano odpowiednią punktacyę, podpisaną przez Lejbę Kahana i Radę Zawiadującą.

Decyzyą z dnia 18 Kwietnia 1886 roku Komitet Towarzystwa postanowił sprzedać ze starodrzewu wycechowanego w lasach Orłowskich, usunięcie którego jest wskazanem w pla-

nie gospodarstwa leśnego, 4,000 sztuk sosen. Zastanawiając się nad sposobem dokonania tej sprzedaży, Rada uznała za stosowne ogłosić licytacyę z przeznaczeniem na sprzedaż tylko 3,500 sztuk z ogólnej ilości 3,908 sztuk, jaka pozostała po zużyciu części wycechowanego starodrzewu na miejscowe potrzeby, dla pozostawienia nabywcom możności wybrania z niej 3500 sztuk, a to w celu zachęcenia ich do podania wyższej ceny. Termin do licytacyi oznaczono na dzień 12 (24) Listopada 1886 roku, a praetium liciti na summę 21,000 rubli. Ogłoszenia o licytacyi postanowiono uczynić trzykrotnie w czterech gazetach warszawskich i w gazecie Lubelskiej. Licytacya ta jednak nie przyszła do skutku, z powodu znacznie niższej ceny za pomienione drzewo przez przybyłych kupców podawanej. Rada Zawiadująca postanowiła sprzedaż odłożyć do roku przyszłego, w oczekiwaniu ożywienia ruchu ekonomicznego i podniesienia się ceny drzewnej.

Ze względu że roczne poręby w lasach Orłowskich nie dostarczają potrzebnych na opalanie młyna parowego, około 700 sągów kubicznych drzewa i że łąki miejscowe zawierają wielką obfitość głębokich pokładów torfu, Rada Zawiadująca na wniosek Opiekuna-Administratora, uznała za właściwe zbadać, czyliby nie można używać torfu na opalenie młyna i w tym celu poddać analizie próby torfu i w razie, jeżeliby się okazał dobrym i odpowiednim na materyał opałowy, przedsięwziąść jego eksploatacyę. P. Milicer, zarządzający pracownią chemiczną przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie, którego opinii zażądano w tej mierze, udzielił zdanie, iż dopełniona analiza torfu wykazała dobroć jego gatunku i przydatność na materyał opałowy.

W roku gospodarskim 1885/6 dobra Orłów przyniosły ogólem

Przychodu przez kassę ich pobranego rs. 22309 k. 10½
Rozchody roku tego uczyniły . . rs. 20558 k. 17½
Pozostało w kasie remanentu . . rs. 1750 k. 93

Różne nieuiszczone w tym roku należności, do ściągnięcia pozostałe, wynosiły w roku powyższym, oprócz wykazanego wyżej przychodu rs. 2012 kop. 21; wartość remanentów zbożowych czyniła rs. 770 kop. 87, na nowe budowle i melioracye wydano rs. 4262 kop. 19½.

Dobra Sobieszyn i Blizocin.

Rada Zawiadująca jeździła w ciągu roku 1886 dwukrotnie do dóbr Sobieszyna, a mianowicie w dniach 20 i 21 Stycznia (1 i 2 Lutego) oraz 8 (20) i 9 (21) Czerwca.

Celem pierwszego zjazdu było obznajmienie się ze stanem tych dóbr, przeszłych ze śmiercią ś. p. hrabiny Kickiej w posiadanie Towarzystwa Osad Rolnych, i bliższe zbadanie potrzeb miejscowych. Zabudowania gospodarskie znaleziono w większej części w stanie dobrym, — niektóre z nich wymagają naprawy; jeden czworak będący w złym stanie zakwalifikowano do rozebrania. Zapewnienie odpowiednich pomieszczeń dla służby miejscowej, wskazało potrzebę ich uzupełnienia; wypadło również wznieść oborę i szopę dla przechowywania wozów i narzędzi gospodarskich.

Okazało się jednak, iż w dobrach Sobieszynie i Blizocinie, nie było dotąd ani racyonalnego gospodarstwa, ani też odpowiedniego zarządu i że przyprowadzenie ich do należytego stanu, spotka znaczne trudności i wymagać będzie wielu nakładów.

Dla dopełnienia zasiewów wiosennych roku 1886, nie było tam dostatecznej ilości zboża; zakupienie jego było konieczne, inwentarze niedostateczne lub już nieodpowiednie. Wypadało dokupić koni i wołów dla zastąpienia starych, nie-

przydatnych do roboty; nie było odpowiedniego buhaja, brakowało owiec matek, nie było i wielu z potrzebnych narzędzi rolniczych. Sprzęt zboża wreszcie z zasiewów przez dawniejszego rządcę dopełnionych, wiele pozostawił do życzenia.

W takim stanie gospodarstwa przychody osiągnięte w r. 1886 nie mogły starczyć na pokrycie potrzeb koniecznych; rezultaty takie powtórzą się prawdopodobnie jeszcze w roku następnym a może i w latach dalszych. Wywołało to konieczność, przyjścia dobrom Sobieszyn z pomocą z innych źródeł zapisu hr. Kickiego. Stało się to tem niezbedniejszem, skoro i nie wszystkie wpływy przewidywane osiągniętemi zostały. Pomiędzy innemi, czynsze dzierżawne z młynów w ostatnich latach podwyższone, wypadło obniżyć jednemu dzierżawcy, podupadłemu z powodu stagnacyi powszechnej w handlu zbożem i mąką. Podobnież okazało się koniecznem umorzenie części zaległych czynszów dzierżawnych, przypadających od zbiedniałego dzierżawcy folwarku Lendo, i nawet zaniechać ściągania ich nadal.

Wszakże pomimo tak trudnych położenia warunków, nie podobna było cofać się przed nakładami niezbędnemi dla podźwignienia gospodarstwa. Nakazywały je i nieunikniona logika wypadków i względy przyszłości i sam nawet obowiązek stosowania się do ostatniej woli hrabiego Kickiego, zalecającej zaprowadzenie gospodarstwa wzorowego w majątkach zapisanych Towarzystwu Osad Rolnych, wskazanego przezeń za środek spełnienia jego rozporządzeń, według własnych słów jego, „dobro przyszłości mających na celu."

W stopniowem też do celu tego dążeniu, w miarę możności i środków, dokonano już nastepujące melioracye: wybudowano w Sobieszynie murowany czworak, przebudowano zupełnie stajnie, dwie śluzy przy młynach i kierat przy stodole; na Brzozowej wzniesiono stodołę, wozownię i chlewy dla młynarza w miejsce spalonych. Kupiono owiec macior sto, cztery tryki i buhaja holenderskiego, tego ostatniego, na wysta-

wie w Warszawie, kupiono grabie Tiger, założono szkółkę leśną, przygotowano projekt gospodarstwa leśnego, zakupiono potrzebną ilość zboża i koniczyny na zasiewy wiosenne roku 1887.

Przy rozpoznawaniu planu gospodarstwa leśnego na Sobieszynie i Blizocinie, przygotowanego przez delegowanego nadleśnego z Orłowa, Wiktora Jankowskiego, powstała kwestya, jakie wypada nadać przeznaczenie przestrzeni około stu ośmdziesięciu morgów na Blizocinie, położonej za lasami, zawierającej po większej części piaski nieurodzajne, obsiewać się dającej zaledwie co lat kilka; kwalifikującej się jedynie pod las. Po rozpatrzeniu map Sobieszyna i wszechstronnem rzeczy rozważeniu, Rada Zawiadująca postanowiła przeznaczyć pomienioną przestrzeń pod las. Względem projektu gospodarstwa leśnego w Sobieszynie i Blizocinie, wypracowanego przez nadleśnego Jankowskiego, Rada Zawiadująca przed wprowadzeniem go w wykonanie, uznała za właściwe zasięgnąć opinii innych jeszcze biegłych techników leśnych, którzy uznali projekt ten za odpowiedni.

Przy projektowaniu urządzania lasów i porządkowaniu gospodarstwa rolnego w Sobieszynie, mapy i regestra pomiarowe tych dóbr sporządzone w roku 1875 okazały się niezgodnemi z miejscowością i błędnemi w wielu szczegółach. Na przedstawienie przeto Opiekuna Administratora postanowiono poruczyć jednemu z jeometrów dopełnienie sprawdzenia pomiarów, odpowiednie ich sprostowanie i wniesienie zmian zaszłych na mapy i do rejestrów pomiarowych.

Na pokrycie częściowe potrzeb gospodarstwa, upoważniono rozpocząć eksploatacyę porębów w lasach miejscowych i sprzedać przez publiczną licytacyę tysiąc sztuk sosen. Termin do odbycia tej licytacyi oznaczono na dzień 14 (26) Stycznia 1887 r. w Sobieszynie, z delegacyą do jej odbycia Członka Rady Garczyńskiego Walentego i Opiekuna Administratora Zapisu.

W dążeniu do porządkowania stosunków, upoważniono Opiekuna Administratora do wejścia w układy z mieszczanami osady Łysobyki względem serwitutu jaki im służy na części lasu Sobieszyńskiego przy folwarku Lendo.

Wreszcie, Rada Zawiadująca wskazała dopełnienie następujących melioracyi, w miarę odpowiednich, z funduszów rozporządzalnych środków:

1) wzniesienie na folwarku Sobieszyn dwóch nowych czworaków lub w zamian za nie przebudowanie karczmy obecnie istniejącej wyłącznie na mieszkania dla służby, i wybudowanie nowej karczmy w innem miejscu z powodu, że przy karczmie mieszkają razem i służba folwarczna i pachciarz żyd z rodziną, co z wielu względów jest niewłaściwe;

2) wybudowanie w Sobieszynie szopy na wozy i narzędzia gospodarskie;

3) wybudowanie domku dla dozorcy lub karbowego, w folwarku Brzozowa, położonym w znacznem oddaleniu od Sobieszyna i nie mającym miejscowego dozoru, pomimo że tam jest owczarnia i stodoła;

4) postawienie w Blizocinie chlewów w miejsce walących się;

5) dopełnienie częściowych napraw w różnych budynkach mieszkalnych i gospodarskich;

6) rozebranie chałupy w której mieszka młynarz na Drewniku grożącej niebezpieczeństwem zawalenia się i wystawienie na miejsce jej małego domku o jednej izbie z komorą, wraz z potrzebnym chlewem i obórką.

W roku gospodarskim 1885/6, a właściwie tylko w ciągu trzech kwartałów tego roku, gdyż dopiero z dniem 19 Września (1 Października) 1885 r. zaprowadzono w dobrach Sobieszynie i Blizocinie administracyę Towarzystwa Osad Rolnych, pobrano przez kassę tych dóbr:

przychodów	rs. 13203	kop. 24½
rozchody czyniły	rs. 13022	kop. 50½
pozostało remanentu . . .	rs. 180	kop. 74

Ponieważ jednak w powyższych przychodach kassy dóbr Sobieszyn i Blizocin mieści się zasiłek dany z innych funduszów rs. 3470 kop. 30, wynagrodzenie za spalony budynek rs. 159, i kaucya rs. 100, oraz ponieważ z końcem roku gospodarskiego, ciążyły jeszcze kassę dóbr pomienionych należności płatnicze w ilości rs. 520 kop. 29½, przeto wszystkie te sumy, razem czyniące rs. 4249 kop. 59½ przedstawiają niedobór właściwy w dochodzie Sobieszyna i Blizocina, w ciągu trzech kwartałów roku gospodarskiego 1885/6.

Dom w Warszawie przy ulicy Królewskiej pod № 1066s.

Na wniosek Opiekuna Administratora postanowiła Rada Zawiadująca dokonać w tym domu najpilniejsze naprawy i w tym celu zażądała przedstawienia jej, sporządzić się mających przez budowniczego projektu restauracyi i anszlagu kosztów.

Stosownie do sporządzonego w skutku tego opisu budowniczego Pawła Wójcickiego, w domu tym, jako od wielu lat nierestaurowanym, były wielkie zniszczenia. I tak: brama wjazdowa, klatki schodowe, całe czwarte piętro z mieszkaniami kawalerskiemi, drzwi, okna, podłogi w wielu lokalach, kominy na dachu, popękane sklepienia schodów, wymagały naglących napraw. Oprócz tego brakowało drugich schodów do czwartego piętra i polepy nad sufitami tegoż piętra. Koszt robót powyższych wyanszlagowanym został na summę rubli sr. 3370, a z pośród nich, wydatki na roboty najpilniejsze, wymagające koniecznego wykonania w ciągu roku 1886 zostały obliczonemi na rubli 1800.

Wykonanie robót wykazanych do koniecznego dopełnienia w roku 1886, Rada Zawiadująca zarządziła.

Ze ściągniętych przez Opiekuna Administratora z Magistratu miasta Warszawy, dowodów szacunkowych ubezpieczenia od ognia domu pomienionego, przekonawszy się, iż był ubezpieczonym tylko na sumę rubli sr. 27,510 odpowiednio detaksacyi dopełnionej jeszcze w roku 1860 i znajdując ubezpieczenie takie nieodpowiedniem istotnej teraźniejszej wartości tego domu, co w przypadku pożaru mogłoby narazić Towarzystwo Osad Rolnych na stratę, Rada Zawiadująca, zgodnie z wnioskiem Opiekuna Administratora postanowiła przedsięwziąść co wypada dla przeszacowania domu, w celu podwyższenia sumy ubezpieczenia.

Część III-cia.

Z dóbr i realności należących do zapisu hrabiego Kickiego, są wydzierżawione jak wiadomo Komitetowi Towarzystwa, dobra Rzyczki w.Galicyi, folwark Dworzyska stanowiący przynależytość dóbr Orłowa, folwark Lendo należący do dóbr Sobieszyn, kolonie Szamocin i Józefin leżące w dobrach Białołęka gminie Jabłonna i dom na Pradze pod Warszawą pod Nr. 180/1 położony.

Dobra Rzyczki.

W dniach 14 (26) i 15 (27) Lipca 1886 r. odbyła Rada Zawiadująca w komplecie trzech członków, zamierzony od lat kilku zjazd do dóbr Rzyczki.

Ze szczegółowego obejrzenia całości dóbr i lasów przeświadczyła się Rada o stopniowym rozwoju miejscowego gospodarstwa, w skutku usiłowań przez Opiekuna Administra-

tora Zapisu i dzierżawcę p. Maurycego Mochnackiego podejmowanych; znalazła przytem Rada, że szczegółowe sprawozdania składane przez Opiekuna Administratora są najściślej zgodnemi z rzeczywistością i zdrowem ocenieniem jej stanu powodowanemi.

W roku 1886 i latach poprzednich wzniesiono w dobrach Rzyczki ośm nowych budynków i wyrestaurowano dom mieszkalny a wszystkie przy tem roboty, wykonano dobrze i praktycznie.

Przy zwiedzaniu folwarków uznano konieczność usunięcia budynków, grożących zawaleniem i przeniesienia jednego czworaka w miejsce, potrzebą gospodarstwa wskazane.

Zwrócono uwagę, iż w lasach dóbr Rzyczki, szczególniej zaś w części ich Mokrem zwanej, są porozrzucane w wielkiej ilości kawałki gruntów i łąk miejscowych włościan, a takie zawikłanie w stanie praw własności i posiadania, wywołuje wdzieranie się włościan poza ich działki w lasy dworskie co wytwarza zajścia, spory i procesa. Jedynym środkiem uporządkowania byłaby wymiana lub skup pomienionych cząstek. Wejście w tej mierze w porozumienie z właścicielami parcel pomienionych, Rada Zawiadująca zleciła Opiekunowi Administratorowi, a Komitet Towarzystwa znajduje potrzebę prosić o upoważnienie do assygnowania koniecznych na ten cel funduszów, z kapitału zaoszczędzonego ze sprzedaży lasu w dobrach Orłowie.

Przychylnie do popartej, przełożeniem Opiekuna Administratora propozycyi dzierżawcy, Maurycego Mochnackiego, zgodzono się na wybudowanie, w miejsce postanowionego poprzednio wzniesienia domu czeladniego drewnianego, takiegoż domu murowanego, z dodaniem stu guldenów, do przeznaczonych na tę budowę 850 guldenów. Zastrzeżono przytem, ażeby grubość muru budynku wznieść się mającego, była łokciowa.

W uwzględnieniu prośby tegoż dzierżawcy, z dnia 18 Marca 1886, w której opisując ciężkie położenie swoje, grożące mu upadkiem, a spowodowane złemi warunkami gospodarczemi Rzyczek, nieprodukcyjnością wielkiej części pól wyjałowionych, upadkiem cen zboża, i popierając prośbę wykazem poczynionych nakładów i poniesionych strat, żądał ulg w warunkach zawartego kontraktu, lub przynajmniej zwolnienia go od opłacania podatków z Rzyczek, które uiszcza z całego obszaru dóbr, to jest nietylko z przestrzeni będącej w jego dzierżawie, ale i z lasów które pozostają w posiadaniu i administracyi Towarzystwa Osad Rolnych. Rada Zawiadująca, lubo nie uznała za możebne zmieniać warunki zawartego kontraktu, wchodząc jednak w istotnie trudne w czasach obecnych położenie dzierżawców i uznając zasadność przywiedzionych przezeń okoliczności, postanowiła przyjść mu w ten sposób z pomocą, ażeby na dwa następne lata kontraktowe, to jest od 1 Kwietnia 1886 r. do tejże daty 1888 roku uwolnić go od płacenia połowy ogólnej ilości podatków z dóbr Rzyczki, co czyni 825 guldenów rocznie, czyli razem 1650 guldenów i przez te dwa lata potrącać mu odpowiednią kwotę z rat czynszu dzierżawnego, półrocznie przezeń uiszczanych, to jest po 412 guldenów 50 krajcarów przy każdej racie.

Zawarto układy z Towarzystwem Drogi Żelaznej Galicyjskiej Karola Ludwika, przez pośrednictwo adwokata doktora Stanisława Krzyżanowskiego we Lwowie, na mocy których odstąpiono dodatkowo pod budowę drogi żelaznej Jarosławsko-Sokalskiej małą przestrzeń gruntów z obszaru dóbr Rzyczki, jaka oprócz odstąpionych poprzednio w roku 1882, okazała się potrzebną przy wykończeniu budowy, w ilości 1057 sążni kwadratowych za cenę po 320 guldenów za morg.

Nadto zgodzono się na wejście w układy z zarządem drogi żelaznej budującej się ze Lwowa do Tomaszowa o urządzenie przystanku w Rzyczkach, z bezpłatnem za to odstąpie-

niem żądanego gruntu rozległości 1 morga 1263 sążni kwadratowych. Układ ten jednak nie przyszedł do skutku.

Folwark Dworzyska w dobrach Orłowie.

Dzierżawca tego folwarku p. Eustachy Suchodolski został w roku 1886 dotkniętym klęską gradobicia już po raz trzeci go spotykającą. Skłoniło go to do wystąpienia z prośbą o ulgę w wypłacie czynszu dzierżawnego za rok 1886/7.

Prośby tej nie podobna było nie uwzględnić. Proszący odznacza się pracowitością i rządnem gospodarstwem. Postanowiono też umorzyć mu $^1/_3$ część czynszu dzierżawnego za rok 1886/7, pozostałe zaś dwie trzecie rozłożyć do wypłaty w dwóch terminach, jedną w Październiku 1886 r., drugą w tymże miesiącu roku 1887. Zobowiązano go przytem, ażeby raty czynszu należnego za rok 1887/8 uiścił w terminach właściwych.

Folwark Lendo w dobrach Sobieszynie.

Wieloletni dzierżawca tego folwarku p. Sikorski, popadł także w niewypłacalność. Według zebranych objaśnień niósł on usługi rodzinie hrabiów Kickich przez długi szereg lat i zyskał sobie jak najlepsze imię. Oddano mu w dzierżawę 130 morgów piaszczystej ziemi, położonej wśród lasów, za opłatą po rubli dwieście czynszu rocznego i podatków dziewięćdziesiąt rubli rocznie czyniących. Wzniósł on na tym folwarku kosztem swoim budynki gospodarskie. Obecnie zbiedniał zupełnie. Nie można przewidywać polepszenia w jego położeniu, zwłaszcza gdy ma liczną rodzinę. Nie widząc też wyjścia dla siebie zgłosił się z prośbą o zwolnienie go z kontraktu i o rozporządzenie zajęcia jego inwentarzy i ruchomości na zaspokojenie zaległości czynszowych. Żądanie jego przed-

stawiło się do rozwiązania nie łatwem. Nie uznano za możliwe przyłożenia się do pozbawienia dachu i nędznych sprzętów, do życia jednak koniecznych człowieka poczciwego, mającego zasługę wieloletniej pracy. Nie godziłoby się to z celami Zapisu hr. Kickiego. Niezależnie nawet od tego, wydzierżawienie folwarku pomienionego komu innemu nie zapewniłoby korzyści, gdyż ma ziemię piaszczystą, jedynie tylko na las służyć mogącą, w pośród której zaledwie kilka lepszych kawałków. Oddalenie znowu folwarku tego od Sobieszyna, staje na przeszkodzie w urządzeniu tam zarządu Towarzystwu Osad Rolnych.

Wszystkie względy powyższe wziąwszy pod rozwagę, upoważniono Opiekuna Administratora Zapisu do ułożenia się z p. Sikorskim na warunkach, jakie się okażą możebnemi ażeby mu przyjść z ulgą i pomocą, dopóki się odpowiednio ze stosunkami swemi nie ureguluje. Nie wątpi Rada Zawiadująca, iż Komitet Towarzystwa, postąpienie powyższe uznać raczy za właściwe.

Dom na Pradze pod Nr. 180/1.

Dzierżawca domu tego Adam Oxner, wywiązywał się w ciągu roku 1886 należycie z warunków umowy dzierżawnej.

Część IV.

W spełnieniu postanowienia Komitetu z dnia 18 Kwietnia 1886 r., Rada Zawiadująca delegowała dwóch członków swoich pp. Walentego Garczyńskiego i Antoniego Białeckiego do odebrania z Kantoru Banku Państwa, kapitału złożone-

go tam w listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, na summę rubli dziewięćdziesiąt jeden tysięcy i reszty gotowizny jaką rachunek wykaże, oraz złożenia całego kapitału w listach zastawnych do depozytu Kassy Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, na imię Towarzystwa Osad Rolnych i administracyi zapisu hr. Kickiego.

Pomienieni członkowie Rady wykonali dane im jak wyżej zlecenie. Jakoż Warszawski Kantor Banku Państwa, zawiadomił odezwą z d. 30 Czerwca 1886 roku Nr 16,616 o wydaniu pomienionym delegowanym w dniu 22 Czerwca tegoż roku, znajdującego się w jego depozycie, powyższego kapitału rubli 91,000 w listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego i reszty gotowizny rubli 18 kopiejek 5. Kapitał ten, według doniesienia Opiekuna Administratora, tegoż dnia złożono w Kasie Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, na dowód czego wydała Dyrekcya pomieniona kwity depozytowe z dnia 13 (25) Czerwca r. z. NN 8648, 8649 i 8650.

Z funduszu znowu rubli dwadzieścia dwa tysiące trzysta, jaki znajdował się w listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego Miasta Warszawy, w depozycie Banku Handlowego Warszawskiego, sprzedano, stosownie do decyzyi Komitetu Towarzystwa z dnia 18 Kwietnia r. 1886, listów pomienionych na sumę rubli sześć tysięcy, przez pośrednictwo Banku Handlowego, na koszta urządzenia stacyi prób melioracyjnych i doświadczeń rolniczych w Sobieszynie. Osiągnięte ze sprzedaży tej gotowizny w summie rs. 5859 kop. 70, umieszczono na rachunku przekazowym Banku Handlowego do użycia na cel powyższy.

W zakończeniu swego sprawozdania, Rada Zawiadująca ma honor podać do wiadomości Komitetu Towarzystwa następujący rachunek zbiorowy kapitałów i funduszów obrotowych Zapisu hr. Kickiego za rok 1886.

Według sprawozdania Rady za rok 1885 były z końcem roku tego, następujące fundusze ogólne, oddzielnie od rachunków przychodów i wydatków dóbr ziemskich Orłowa i Sobieszyna kontrolowane, należące do Zapisu ś. p. hrabiego Kajetana Kickiego.

A) w papierach procentowych:

1)	Kapitał deponowany w listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w kantorze Warszawskim Banku Państwa . . .	rs.	91000	kop. —
2)	Fundusz zapasowy pochodzący ze sprzedaży starodrzewu w dobrach Orłowie i innych źródeł w latach poprzednich zaoszczędzony, deponowany w listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego miasta Warszawy w Banku Handlowym . .	rs.	22300	kop. —
3)	Kaucye dzierżawców w tymże Banku złożone	rs.	3150	kop. —
	Razem w summie	rs.	116450	kop. --
	B) w gotowiźnie	rs.	4007	kop. 60 1/2

W ciągu roku 1886 oprócz przychodów i rozchodów z dóbr ziemskich Orłowa i Sobieszyna względem których była podaną wiadomość już wyżej we właściwem miejscu, były następujące przychody i rozchody odnoszące się do funduszów tak zwanych *ogólnych*, objętych oddzielnemi rachunkami.

Z funduszów tych *przychody* były następujące:

1)	w procentach od kapitałów (druga rata półroczna roku 1885 i dwie takież raty roku 1886)	rs.	7526	kop.	40
2)	czynsz dzierżawny z domu N 180/1 na Pradze	„	300	„	—
3)	przychód z domu Nr 1066s w Warszawie	„	3133	„	86
4)	na spłatę pożyczki udzielonej Kahanowi dzierżawcy młyna parowego w Orłowie, wniesiono . . .	„	300	„	—
5)	przychód z dóbr Rzyczki. . . .	„	2679	„	29
6)	ze sprzedaży listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego miasta Warszawy, na urządzenie stacyi doświadczalnej w Sobieszynie . .	„	5859	„	70
7)	dochody nadzwyczajne	„	18	„	5
8)	czynsz dzierżawny z kolonii Szamocin i Józefin	„	400	„	—
	Ogół przychodów w gotowiźnie uczynił w roku 1886	rs.	24224	kop.	90

Wydatki w ciągu roku 1886 były następujące:

1)	Koszta administracyi ogólnej Zapisu	rs.	4661	kop	97
2)	Koszta sądowe i prawne . . .	„	334	„	88
3)	Wydatki na dobra Rzyczki . . .	„	3548	„	44½
4)	Wydatki na dobra Sobieszyn . .	„	5822	„	47
5)	Wydatki na dom N 1066s w Warszawie	„	2324	„	61½

6)	Na koszta urządzenia stacyi melioracyjnej w Sobieszynie	rs.	4105	kop.	46
7)	Na wydatki nadzwyczajne . . .	„	358	„	17
	razem wydano w roku 1886 w gotowiźnie	rs.	21156	kop.	1

Z wykazanych powyżej papierów procentowych wydano:

1)	Sprzedano listów zastawnych miasta Warszawy na urządzenie stacyi w Sobieszynie	rs.	6000	kop.	—
2)	Powrócono kaucyę Kahanowi . .	„	750	„	—
	razem wydano w papierach procentowych	rs.	6750	kop.	—

Pozostało w remanencie na rok 1887 niezależnie od wykazanych wyżej remanentów jakie w kasach dóbr ziemskich Orłowa i Sobieszyna pozostawały z końcem roku gospodarskiego 1885/6.

	w gotowiźnie	rs.	3068	kop.	89 ½
	w papierach procentowych . . .	„	109700	„	—

Remanent powyższy składa się:

1)	z gotowizny w Banku Handlowym	rs.	2371	kop.	67
2)	z gotowizny w kasie Administracyi	„	697	„	22 ½
	Razem jak wyżej	rs.	3068	kop.	89 ½

Z papierów procentowych:

1)	z funduszu deponowanego w kasie Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego . . .	rs.	91000	kop.	—
2)	z funduszu deponowanego w Banku Handlowym.	„	16300	„	—
3)	z kaucyi dzierżawców w Banku Handlowym złożonych	„	2400	„	—
	Razem jak wyżej	rs.	109700	kop.	—

Na tem Rada Zawiadująca kończy sprawozdanie z prowadzenia w ciągu roku 1886 interesów Zapisu hrabiego Kickiego, jakie Komitet Towarzystwa poruczył jej kierunkowi. Jeżeli Komitet uznać raczy działalność Rady za odpowiednią Jego myślom, będzie to ona miała w zawdzięczeniu współpracom, usiłowaniom i przewidującej troskliwości p. Opiekuna Administratora Zapisu. Dostarczając Radzie Zawiadującej o każdem zdarzeniu wyjaśnień wszechstronnie rzeczy wyczerpujących i wspierając ją gorliwem zbadaniem każdego szczegółu na miejscu, spełniał z całą gotowością udzielone mu wskazówki, nie rachując się z trudami jakich wymagało dobro interesów Zapisu i spełnianie jego założeń, a trudy te były ciągłe i do niesienia niełatwe. Działał w jednej myśli, w jednych z Radą Zawiadującą dążeniach. Miło mi też ponieść do wiadomości Komitetu Towarzystwa, w imieniu Rady te wyrazy najzupełniejszego dlań uznania.

w Warszawie dnia 8 (20) Kwietnia 1887 r.

Prezydujący w Radzie
Zawiadującej (podp.) *M. Rogoziński.*

II.

Sprawozdanie o czynnościach Administracyi Zapisu hr. Kickiego za rok 1886 złożone na posiedzeniu Komitetu T-wa Osad Rolnych dnia 7 Czerwca 1887 r.

przez

OPIEKUNA ADMINISTRATORA ZAPISU.

Po tak bardzo wyczerpującem i szczegółowem sprawozdaniu pana Prezydującego w Radzie Zawiadującej, o wszy-

stkiem co zrobionem zostało w sprawie administracyi Zapisem ś. p. hr. Kickiego, po wyłożonem tak dokładnie położeniu interesów w ciągu ubiegłego roku 1886, bardzo już niewiele wypada dodać z mojej strony i z mojego stanowiska, aby złożyć całkowitą sprawę Komitetowi Towarzystwa o przebiegu poruczonych nam czynności, i o rezultatach osiągniętych.

Ograniczę się zatem do paru tylko uwag ogólnych, a następnie do wyjaśnienia rachunków przychodów i rozchodów dóbr oraz funduszów z innych źródeł Zapisu pochodzących, z których to rachunków sformowane pojedyńcze wyciągi i wykazy przy niniejszem mam zaszczyt Komitetowi złożyć, w liczbie jedenastu sztuk.

Jak w latach poprzednich, tak i w roku ubiegłym sprawozdawczym, administracya Zapisu hr. Kickiego rządziła się w swych działaniach takiem rozumieniem testamentowych jego zaleceń, że wszelkie usiłowania zwrócić należy do uporządkowania, podnoszenia i ulepszenia stanu majątków ziemskich, aby zapewniając powiększenie z nich dochodów, wytworzyć możność późniejszego działania dla tych celów szerszej użyteczności, jaką wskazał zapisodawca.

Nie małą pod tym względem robotę, a nawet nader uciążliwą, wypadało w roku przeszłym podejmować koło interesów Sobieszyna, Blizocina, kolonii Szamocina i domu w Warszawie, któreśmy odebrali po śmierci dożywotniczki pani Kickiej pod nasz zarząd,—w stanie zapuszczenia, wymagającym bezzwłocznej poprawy i nakładów.

Nie będę nużył uwagi Komitetu szczegółami, bo każdemu wiadomo, kto praktycznie obszerniejszych zadań administracyjnych się dotykał, z ilu nieujętych obliczeniem, nieuwydatniających się od razu na zewnątrz robót, zabiegów i kłopotów składa się praca koło zorganizowania porządku i ładu, gdzie go nie było przedtem, — ile codziennej oględności i troskliwości łożyć przychodzi, chcąc przeprowadzić racyonalny

system w urządzeniu stusunków gospodarskich z ludźmi i rzeczami, według jednego jakiegoś pomyślany programu.

Wszystkie te czynności dokonywaliśmy wspólnie z Radą Zawiadującą w ten sposób, że podawane i wypracowane przezemnie projekta, roztrząsane i decydowane były przez Radę, a następnie zostały przezemnie wprowadzane w wykonanie, wreszcie przez Radę skontrolowane.

O ich zakresie i skutkach, jest już w ogólności powiadomiony Komitet, przez tylko co odczytane obszerne sprawozdanie Rady Zawiadującej. Zaznaczam tylko, że z tego sprawozdania wolno wyprowadzić ten wniosek: iż Orłów i Rzyczki, t. j. dwa majątki będące już szósty rok w naszem ręku, ogromnie się poprawiły i rozwijają się coraz lepiej, a zwłaszcza Orłów; że majątki i nieruchomości zaledwo półtora roku temu odebrane po śmierci dożywotniczki ś. p. Kickiej, mają już uorganizowany prawidłowy zarząd i że w nich, jak na tak krótki czas, pracy i nakładu niemało włożono, że wreszcie zrobiliśmy bardzo ważny krok jeden naprzód w urzeczywistnieniu szerszych zakresów testamentu t. j. uorganizowaliśmy i puścili w ruch instytucyę, od której należy oczekiwać wielkiego pożytku, a mianowicie stacyę prób melioracyjnych i doświadczeń rolniczych w Sobieszynie. W tej chwili jest ona już o tyle zupełnie urządzona, że działać zaczęła.

Moglibyśmy wyrazić żal, że nie możemy przedstawić gdzieindziej, w innych majątkach, rezultatów dokonanych w tych szerszych zakresach. Sami nad tem najbardziej ubolewamy. Nie z braku jednak dobrych chęci i usiłowań to pochodzi, lecz jak dotąd z braku odpowiednich jeszcze warunków i środków.

Uważamy jednak, że w sprawach ważnych i doniosłych, nieraz najroztropniejszym doradcą jest cierpliwa oględność. Zbytni pośpiech, płynący z chęci pochwalenia się błyszczącemi pozornie w pierwszej chwili faktami, często odpłaca się

wielką ich potem nietrwałością, a więc straconą pracą i kosztami. Jeżeli kiedy, to w tych warunkach w jakich się znajdujemy, rada starożytnych: festina lente — wyda się być trafną.

Taki był ogólny punkt wyjścia i zapatrywania się na zadanie swoje administracyi zapisem hr. Kickiego, pogląd, który był kierownikiem prac zarówno w latach poprzednich, jak i w roku ubiegłym podejmowanych, i który mi służył za wskazówkę w projektach Radzie Zawiadującej do jej rozstrząśnięcia przedstawianych.

Po tem wyjaśnieniu ogólnem, przechodzę teraz z kolei, do podania Komitetowi wiadomości o stanie gospodarskim i rachunkowym, tego wszystkiego co było przedmiotem naszego zarządu.

1. Dobra Orłów w roku gospodarskim 1885/6.

Z przyjemnością zaznaczyć mi przychodzi, że postęp, poprawa, dochodność tego majątku z każdym rokiem się podnoszą, a skutki kilkoletnich około niego usilnych prac i niemałych nakładów, są już bardzo widoczne.

Poświadczyła to wyraźnie Rada Zawiadująca w swym protokóle rewizyjnym, przy zjeździe na miejscu odbytym, a Warszawskie Muzeum Przemysłu i Rolnictwa udzieliło podziękowanie, za zbiór nasion zbożowych i pastewnych, przysłanych z Orłowa na wystawę w roku zeszłym w Warszawie urządzoną.

Rachunki dóbr Orłów za rok gospodarski 1885/6 przedstawiają się w następujący sposób:

Przychody pobrane przez Kassę:

1)	Remanent kassowy z r. 1884/5 .	rs.	238	kop.	86½
2)	Za zboże i produkta rolne „ .	„	10274	„	58½
	Do przeniesienia	rs.	10513	kop	45

	Z przeniesienia	rs. 10513	kop.	45
3)	Z dzierżaw i czynszów	rs. 2952	kop.	81
4)	Z tartaku	„ 406	„	48½
5)	Z propinacyi	„ 144	„	—
6)	Z cegielni, wapielni, kamień i gonty	„ 338	„	36
7)	Z krów za mleko	„ 1167	„	36
8)	Z lasu	„ 3166	„	8
9)	Za wełnę i skórki owiec	„ 2501	„	11
10)	Za inwentarz żywy	„ 743	„	96½
11)	Za materyały wyszłe z użycia . .	„ 125	„	—
12)	Z ogrodów	„ 211	„	47½
13)	Nieprzewidziane różne	„ 39	„	1
	Razem	rs. 22309	kop.	10½
	Oprócz tego nie zdołano ściągnąć przed 1 Lipca 1886 należności różnych	rs. 2012	kop.	21
	Ogólny więc rachunek przychodów Orłowa pobranych i które się należały w ciągu roku 1885/6 był	rs. 24321	kop.	31½

Rozchody Kassy.

1)	Podatki, składki. ubezpieczenia . .	rs. 2899	kop.	29½
2)	Konserwacya budowli	„ 617	„	13½
3)	Koszta tartaku	„ 197	„	88½
4)	Pensye i zasługi służby	„ 2300	„	20½
5)	Rządcy na przyjęcie interesantów .	„ 100	„	—
6)	Najem folwarczny	„ 4125	„	75
7)	Potrzeby kancelaryi	„ 74	„	59½
8)	Kupno zboża, paszy, nasion . . .	„ 384	„	12
9)	Za inwentarz żywy	„ 794	„	—
10)	Ogrody	„ 409	„	36
	Do przeniesienia	rs. 11902	kop.	34½

	Z przeniesienia	rs. 11902	kop.	34½
11)	Różne potrzeby utrzymania gospodarstwa	„ 509	„	34
12)	Żelazo, narzędzia rolnicze, sprzęty .	„ 1336	„	11
13)	Koszta lasów	„ 1371	„	71
14)	Frachty, podróże, telegramy, poczta	„ 234	„	23½
15)	Kuchnia czeladnia	„ 61	„	86
16)	Koszta zdrowia	„ 371	„	24
17)	Nieprzewidziane	„ 509	„	14
18)	Nowe budowle i melioracya . . .	„ 4262	„	19½
	Razem rozchody	rs. 20558	kop.	17½

Długów żadnych do spłacenia kassa Orłów z końcem roku 1885/6 nie miała.

Rzeczywisty remanent kassy Orłowa z końcem roku 1885/6 był w gotowiźnie	rs. 1750	kop.	93
W należnościach do tego roku się odnoszących, a nie ściągniętych jak wyżej wykazano	„ 2012	„	21
Wartość remanentów zbożowych i siana w dniu 1 Lipca 1886 pozostałych	„ 770	„	87
czyli razem	rs. 4534	kop.	01
Do tej summy dodawszy koszt na nowe budowle i melioracye poniesiony, który jako z dochodu czystego wzięty, musi być w nim rachowany	„ 4262	„	19½
To dochód z Orłowa w roku 1885/6 osiągnięty oblicza się na	rs. 8796	kop.	20½

W ten sam sposób postawiony rachunek w roku poprzednim wykazywał sumę 6174 rs. 33½ kop. czyli że w roku 1885/6 podniósł się dochód o 2621 rs. 87 kop.

Dla najściślejszego jednak zdania sobie sprawy o rezultatach *samego* tylko roku 1885/6 osobno wziętego, należy

z jego rachunków potrącić to, co pochodziło z należności roku poprzedniego, chociaż dopiero w tym roku 1885/6 zostało odebranem i w przychodzie kasowym zamieszczonem.

A zatem od ogólnej summy dochodów wyliczonych jak wyżej na 8796 rs. 20½ kop. strąciwszy remanent kasowy w dniu 1 Lipca 1885 r., pozostały 238 rs. 86½ kop. oraz kwoty 2491 rs. 64½ kop. jaka była wprawdzie pobraną dopiero w roku 1885/6, ale stanowiła zaległe z roku przeszłego 1884/5 a nie pobrane w tamtym roku należności, czyli razem strąciwszy 2730 rs. 51 kop. wykazuje się, iż rzeczywisty dochód czysty z dóbr Orłów w samym roku 1885/6 wynosi rs. 6065 kop. 69½.

Następnie, wypada jeszcze poddać rachunki Orłowa rozwadze innej, a mianowicie rozwiązać sobie pytanie, jakie cyfry przychodów i rozchodów odnoszą się *wyłącznie do rolnego gospodarstwa*, ażeby módz zrobić wniosek, czy gospodarstwo rolne w Orłowie dało dochód czy też straty? Jest bowiem mniemanie często rozpowszechnione w ogóle, choć nie zdaje mi się dosyć usprawiedliwionem, że rolnictwo dzisiaj żadnych, albo małe bardzo tylko dochody przynosi. Zarzut ten robiony był w szczególności co do Orłowa w latach poprzednich i zapewne nie bez pewnej zasady, bo w majątku który był długo przedtem opuszczony, zaniedbany, a który dopiero się porządkuje i podnosi, nic od razu, nagle, w jednym lub paru latach zrobić się nie daje.

Tem więcej zatem miałem powodów zająć się obecnie tą kwestyą troskliwie i jak najściślejszą kalkulacyą rachunków, według pewnych słusznych zasad przeprowadzić — aby jasno sobie zdać sprawę o rezultacie rachunku rolnictwa Orłowskiego za rok ostatni.

Zasady do takiej kalkulacyi przyjęte zostały następne: *Z przychodów ogólnych* wyłączono wszelkie wpływy nie pochodzące z roli lub inwentarzy, więc z dzierżaw, lasu, tartaku, propinacyi. Po ich potrąceniu tedy, przychody brutto

z samej roli i inwentarzy w roku 1885/6 pobrane lub pobrać się winne, wynosiły 15410 rs. 12 kop.

Z rozchodów znowu *ogólnych*, potrącono przedewszystkiem, prócz wszelkich nakładów na nowe budowle i melioracye, wydatków na lasy, tartak, także część podatków i ubezpieczeń, odnoszących się nie do gospodarstwa rolnogo lecz np. do młyna, karczem, lasów— a wreszcie 25% kosztów rocznych innych, któremi tylko w $^3/_4$ można obciążyć rolnictwo, bo one dotyczą nietylko samego rolnictwa, ale są połączone z innemi interesami majątku w ogóle, lub są tej natury, że się zwrócą po latach czterech dopiero. Z kosztów kupna żywego inwentarza i maszyn rolniczych, potrącono 75% z uwagi, że przynajmniej na 4 lata rozłożyć ich wydatek należy. Z tych obliczeń wypadła summa 8754 rs. 49 kop., kwalifikująca się do potrącenia z ogólnych rocznych na gospodarstwo rozchodów, a reszta z nich dopiero t. j. 11803 rs. 68½ kop. przedstawia właściwe rozchody na gospodarstwo rolne Orłowa w roku 1885/6.

Jeżeli ją się odejmie od właściwych gospodarskich przychodów t. j. od summy 15410 12 kop., to pozostanie 3606 rs. 43½ kop., a dodawszy do niej wartość remanentów zbożowych, pozostałych 1 Lipca 1886, to wyniknie jako wykalkulowany dochód z samej roli i inwentarzy w roku sprawozdawczym osiągnięty 4377 rs. 30½ kop.

W każdym więc rachunku, rezultaty Orłowa w porównaniu z latami poprzedniemi i z rokiem ostatnim, wykazują się korzystne i coraz lepsze.

Produkcya Orłowa w roku 1885/6 przedstawia się w następujących cyfrach:

Żyta (po wysiewie 127 korcy) zbioru 793 korce 17 gar. (*6½ ziarn*), pszenicy (po wysiewie 207 korcy) zbioru 1951 korcy (*9 ziarn*), jęczmienia (po wysiewie 74 kor.) zbioru 358 korcy (*5 ziarn*), owsa (wysiano 284½ kor.) zebrano 1461 korcy (*5 ziarn*), grochu (po wysiewie 51 korcy) zebrano 217½

korcy (*4 ziarn*), rzepaku $2^1/_4$ kor. wysiano) zebrano 109 korcy (*50 ziarn*), kartofli zebrano 1753 korce (po wysadzeniu 206 korcy) $8^1/_2$.

Buraków pastewnych 151 korcy.

Marchwi pastewnej 789 korcy.

Bobiku $24^1/_4$ korcy.

Koniczyny czerwonej nasienia 15 korcy; białej 4½ kor.

Siana, potraw i mięszanki 1020 fur; koniczyn 134 fur.

Wyki nasienia 13½ korce.

Tymeteuszu nasienia 2 korce.

Nasienia marchwi i buraków pastewnych 1125 funt.

Pomijam drobne inne produkta dodatkowe; rachunek i obroty całego przychodu i rozchodu produkcyi znajdują się także w złożonych wykazach tabelarycznych.

Nadmienię tylko, że w roku sprawozdawczym sprzedano w Orłowie 1542 korce 24 gar. pszenicy, $31^1/_4$ korce żyta, 50 korcy owsa, 82 korce grochu, 95 korcy 12 gar. rzepaku, 10 korcy koniczyn, 13 kor. gryki, 1125 funt nasienia marchwi i buraków pastewnych, które mając już w Warszawskich składach nasion wyrobioną reputacyę, pewnych i starannie wyprodukowanych, są bardzo chętnie zakupywane.

Stan inwentarza żywego na d. 1 Lipca 1886 był:

Koni roboczych, rozjazdowych i ogierów 55; stadniny 12, wołów 45, buhajów 2, krów 45, jałowniku 67, cieląt 15, owiec z jagniętami i trykami 1651, trzody chlewnej 40 sztuk.

Wełny było 4644 funt sprzedanej po 77 rs. 40 kop. za centnar 132 funtowy na jarmarku w Warszawie za pośrednictwem p. Hermana Stejna.

Gospodarstwo leśne w Orłowie prowadziło się porębami ściśle według zatwierdzonego planu urządzenia lasów, przy najstaranniejszem zadrzewianiu wolnych przestrzeni. Sprawozdanie z exploatacyi i obrachunki szczegółowe, przez p. nadleśnego Jankowskiego sformowane, składam przy niniej-

szem. Kultury prowadzone sztucznie, przez sadzenie ze szkółek, udają się dobrze i z końcem roku 1885/6 zajmowały przestrzeń 133 morgów. Prowadzone w nich są: sosna, świerk i dęby.

2) *Dobra Sobieszyn i Blizocin w roku gospodarczym 1885/6.*

W dwóch tych majątkach ze sobą graniczących, rozpoczęliśmy gospodarstwo pod własnym zarządem dopiero 1 października 1885 r, po śmierci dożywotniczki, ś. p. hr. Kickiej, a zatem tylko za trzy kwartały przeszłego roku gospodarczego, sprawozdanie o tych majątkach może być teraz złożone.

Bardzo jest naturalnem, że sprawozdanie to może mieć jedynie znaczenie informacyjne, a żadnych jeszcze innych wniosków z niego się nie da wyprowadzić, jak tylko chyba te, że zastawszy produkcyę bardzo małą, braki zbóż na nasienie wiosenne, niedostatek zupełny narzędzi rolniczych, słaby inwentarz pociągowy i niewystarczający, ziemię zanieczyszczoną i niestarannie uprawioną, budynki w wielu swych częściach wymagające bezzwłocznej naprawy lub postawienia nowych — trzeba nam było łamać się z rozmaitemi trudnościami, organizować wszystko, porządkować, a przedewszystkiem dodawać w tym roku fundusze z innych źródeł Zapisu pochodzące, bo miejscowe przychody Sobieszyna i Blizocina nie mogły wystarczyć na najkonieczniejsze potrzeby.

Rachunek kassy Sobieszyna i Blizocina za te trzy kwartały roku gospodarskiego 1885/6 wykazuje:

W Przychodach:

1) Remanent kassy dóbr z poprzedniej administracyi ś. p. Kickiej dożywotniczki . . . . rs. 74 kop. 9

z przeniesienia	rs.	74	kop.	9
2) Zboże i produkta rolne . . .	„	2746	„	9
3) Dzierżawy i czynsze.	„	1908	„	70
4) Z łąk i pastwisk	„	868	„	30
5) Rybołóstwo.	„	336	„	78
6) Pacht krów	„	979	„	50
7) Z lasu	„	218	„	70
8) Ogród i pasieka	„	82	„	10
9) Inwentarz żywy	„	579	„	79½
10) Cegła	„	21	„	—
11) Wełna	„	1603	„	45
12) Wynadgrodzenie za spalony budynek	„	159	„	--
13) Dochody nieprzewidziane . .	„	55	„	44
14) Kaucya	„	100	„	—
15) Dopłacone na potrzeby z innych funduszów Administracyi Zapisu	„	3470	„	30
Przychód kassy razem.	Rs.	13203	kop.	24½

Jeżeli więc z tych przychodów odtrącić cztery pozycye, t. j. remanent dawny, kaucyę, wynadgrodzenie za spalony budynek i to co dodano z innych funduszów, czyli razem 3803 rs. 39 kop., to się pokaże, iż przychód brutto z dóbr samych był tylko 9399 rs. 85½ kop.

Rozchody Kassy.

1) Koszta utrzymania stacyi melioracyjnej od 1 Czerwca do 1 Lipca 1886 r.	rs.	115	kop.	40
2) Podatki i ubezpieczenia bieżące i zaległe z dawnej administracyi.	„	1530	„	16½
3) Raty T-stwa Kredytowego . .	„	2285	„	64
4) Konserwacya budowli	„	330	„	14
do przeniesienia	rs.	4261	kop.	34½

z przeniesienia	rs.	4261	kop	34½
5) Pensye, zasługi zaległe i bieżące.	„	1923	„	8
6) Najem.	„	1384	„	65½
7) Koszt lasów	„	161	„	55
8) Kupno zboża na nasienie i obroki	„	1529	„	74
9) Inwentarz żywy	„	821	„	40
10) Sady i ogrody	„	234	„	41
11) Utrzymanie potrzeb gospodarskich	„	325	„	30
12) Żelazo i narzędzia	„	311	„	63½
13) Kancelarya	„	86	„	43½
14) Podróże, odstawy, frachty, poczta.	„	179	„	39
15) Nowe budowle i melioracye . .	„	716	„	4
16) Kuchnia dworska, gościnna i czeladnia	„	271	„	27
17) Koszt zdrowia	„	126	„	2
18) Palenie cegły (zaległa należność)	„	537	„	68½
19) Nieprzewidziane różne.	„	152	„	55
Rozchody razem	rs.	13022	kop.	50½

W dniu 1 Lipca 1886 r. był remanent kassowy 180 rs. 74 kop. Na rachunek jednak tego roku kassa była winna jeszcze do wypłaty 520 rs. 29½ kop. za kupione zboże. — Ogolny niedobór zatem z dniem 1 Lipca 1886 w Sobieszynie, pokryty nadzwyczajnemi funduszami wykazuje się z tych rachunków na 4323 rs. 68½ kop. W obec tego rezultatu, zresztą nieuniknionego i przewidywanego z góry, bliższe kalkulacyjne wyliczenia nie przedstawiają w tym roku żadnego interesu, i dlatego je pomijam.

Dodam tylko, dla uzupełnienia wyobrażenia o stanie i potrzebach Sobieszyna, że już po 1 Lipca 1886 r:, to jest w nowym roku gospodarczym 1886/7, który jeszcze nie jest zamkniętym, trzeba było do końca Grudnia 1886 dodać z innych funduszów jeszcze 2349 rs. 33 kop., czyli że od obję-

cia tego majątku w Październiku 1885 do końca r. 1886, dopłacić musieliśmy wogóle 5819 rs. 63 kop.

Położenie to wytłómaczyć bardzo łatwo, jeżeli się zważy, że jak spisy inwentarzy i protokół odbiorczy po pani Kickiej dożywotniczce wykazywały, Towarzystwo musiało przyjąć na siebie po niej gospodarskie długi, kaucye wzięte od dzierżawców i znalazło pobrane już naprzód niektóre dochody, co razem stanowiło 2078 rs. ciężarów i zmniejszonych przychodów; że w ciągu pierwszych pięciu kwartałów o których wspomniałem wyżej, trzeba było w tym przeciągu czasu na same dokupienie zboża na siew, owsa na obroki, paszy i nasion pastewnych, wydać gotówką 2828 rs., na raty Towarzystwa Kredytowego 2285 rs., na najpilniejsze żywe inwentarze 977 rs., na naprawy budynków, konieczne przeróbki onych i nowe budowle rs. 2525 rs.

Ogólna produkcya zbożowa Sobieszyna i Blizocina, jakąśmy z odebranych remanentów po dożywotniczce mieli do rozporządzenia, wydała: żyta 1077½ korca; pszenicy 461 kor. 10 garncy i 18 korcy pośladu; jęczmienia 184¼ korca; gryki 79 korcy, grochu 20 korcy; owsa 279 korcy; wyki 16 korcy; koniczyny 1 korzec 27 garncy.

Z tego wszystkiego sprzedać było można tylko 320 korcy żyta, 241 pszenicy celnej i 42½ pośledniej, oraz 10 korcy pośledniego jęczmienia.

Cyfry te aż nadto dają wyobrażenie, w jakich warunkach objęte być musiały przez Towarzystwo dobra Sobieszyn i Blizocin

Inwentarz żywy zastaliśmy następny: 36 koni starych, 1 ogiera do rozpłodu mało odpowiedniego i 10 sztuk stadniny i źrebaków; 2 buhaje mieszanej rassy, 15 wołów, 44 krów i 37 sztuk jałowizny i cieląt.—Owiec z jagniętami 1139 sztuk, z których jednak 319 wybrakować było potrzeba, jako starych i nieprzydatnych wcale.

Zakończając dzisiaj ten niepocieszający obrachunek pierwszego roku naszego w Sobieszynie, mam jednak nadzieję, że za lat parę przedstawi on się zupełnie inaczej.—Jest to bowiem majątek, który przy odpowiedniem go traktowaniu może i powinien dawać dochody.

Są w nim pewne trudności z natury jego wypływające, jako to: zbyt wielka niejednostajność gleby, figura gospodarska ziem ornych bardzo niewygodna i dużo inwentarza wymagająca; ale są i znaczne zalety, a mianowicie wyborne i obfite łąki, dobre położenie dla zbytu płodów rolnych. Zresztą obmyślane już zostały sposoby i kierunki działania, aby przyśpieszyć racyonalne zorganizowanie tego majątku i powiększyć jego dochodność tak, żeby podnosząc się sam sobie wystarczał i żeby niepotrzeba się już na przyszłość uciekać do wspierania go innemi funduszami.

Mam wszelką nadzieję mniemać, że już od przyszłego roku gospodarskiego 1887/8, będziemy w znacznej części na tej drodze. — Wiadomo już Komitetowi, że z mocy jego upoważnienia w roku zeszłym wydanego, uorganizowaną została w Sobieszynie stacya prób melioracyjnych i doświadczeń rolniczych, praktyczne zadania mająca na celu. — Z summy 6000 rs. listami zastawnemi, jaką Komitet na pierwsze koszta organizacyi tej stacyi przeznaczył z osobnych funduszów oszczędnościowych, otrzymano gotowizny ze sprzedaży listów zastawnych m. Warszawy 5859 rs. 70 kop. Z kwoty tej od 1 Czerwca 1886 r do końca Grudnia wydano na ręce amelioratora kierującego stacyą, p. prof. Cichockiego, 4105 rs. 46 kop. Resztę z tego funduszu i na tenże cel wyłącznie wydano mu już w roku bieżącym. Szczegółowe rachunki z użycia tego funduszu, jako jednorazowego, prowadzi p. profesor Cichocki oddzielnie i złoży je, skoro zakończone ostatecznie zostaną.

Niezależnie zaś od kosztów pierwszego urządzenia stacyi melioracyjnej, są koszta jej prowadzenia i utrzymywania, oz-

naczone przez Komitet na rs. 3300 rocznie, mające być pokrywanemi z dochodów bieżących już to Sobieszyna, już też innych administracyi ogólnej Zapisu całego. Rachunki tych kosztów prowadzenia stacyi, przeprowadzane są pod osobną rubryką w głównej księdze kassowej Sobieszyna. Od rozpoczęcia czynności przygotowawczych t. j. od 1 Czerwca roku zeszłego, wydano na ten cel do końca roku 1886 razem 765 rs. 97½ kop. nie licząc zboża na ordynaryą, robotników, drzewa i t. p. w naturze przez gospodarstwo wydawanych. Oszczędności jakie z etatem przeznaczonej summy rocznej 3300 rs. się okażą, z powodu, że nie wszystkie potrzeby prowadzenia Stacyi wymagały w pierwszym roku urzeczywistnienia, będą zużyte na koszta budowli dla Stacyi na jej polach doświadczalnych wznoszonych i na niektóre maszyny i sprzęty, — co wszystko nie było objęte w kosztorysie potrzeb organizacyi Stacyi, jakkolwiek z natury rzeczy do pierwszego założenia jej się odnosi i takowe stanowi.

3. Dobra Rzyczki.

Majątek ten pozostający w dzierżawie p. Maurycego Mochnackiego, jeszcze nie daje żadnego dochodu, z powodu ciężarów jakie na nim leżą przez spłatę ratami wielkiego stempla kollatoralnego, z powodu nakładów na stawianie w nim budynków, a wreszcie i z powodu, że dzierżawca pomimo niskiej tenuty dzierżawnej jaką płaci, znalazłszy się w trudnem bardzo położeniu przez nieurodzaje w Rzyczkach i upadek cen zboża, wyjednał sobie u Rady Zawiadującej na dwa bieżące lata pewne ulgi w opłatach.

W roku 1886 ogólnych wpływów z Rzyczek było 2679 rs. 29 kop. a wydatków na nie 3548 rs. 44½ kop. czyli że musieliśmy dodać z innych dochodów bieżących i rozporządzalnych 869 rs. 15½ kop.

Przychody składały się jedynie z dwóch rat dzierżawnych, ze zwrotu danych na koszta zaliczeń i z dodatkowego wynadgrodzenia otrzymanego od kolei Karola Ludwika za 1057 sążni gruntu w jednem miejscu i 774 sążnie w drugiem pod budowę kolei Jarosławsko-Sokalskiej ustąpionych, za co zapłacono nam 347 fl. a. 97 kr. czyli rs. 278 kop. 37. W rachunku rozchodów tego majątku w ciągu roku 1886 mieszczą się prócz zaliczeń dawanych na wydatki,—koszta sądowe notaryalne i adwokata, raty stempla kollatoralnego skarbowi spłacone (1064 rs. 48 kop.) budowli (455 rs. 28 kop.) administracyi lasów i inne drobne.

Jakkolwiek dotąd pieniężnych korzyści z Rzyczek jeszcze osiągać nie mogliśmy, to wszakże Rada Zawiadująca za bytnością swoją tam w roku zeszłym znalazła, że jest widocznem poprawianie się tego majątku i jego porządkowanie, że budowle nowe kosztem Towarzystwa wzniesione są dobrze i praktycznie postawione.

Od roku następnego zresztą i dochody z Rzyczek powinny się podnieść, gdyż dzierżawca obowiązany jest wedle kontraktu płacić wyższą już tenutę, a zarazem dla tego, że już tyle na nowe budowle nie będziemy potrzebowali wydawać co w pierwszych latach, i że rozpocznie się exploatacya porębow leśnych, które dotąd przeważnie na potrzeby tylko budowlane były obracane. Znaczną jednak trudność napotkaliśmy w Rzyczkach w ostatnich czasach, z powodu że dzierżawca zaległ znaczną sumę w opłacaniu podatków, które na mocy kontraktu powinien był regularnie i bez potrącania z czynszu dzierzawnego wnosić do urzędu podatkowego. Z tego powodu mamy z dzierżawcą jako też i z urzędem podatkowym przykre kłopoty, dla usunięcia jednak których i zapobieżenia dalszym następstwom, przedsięwzięte zostały wszelkie możliwe środki. Postanowienie zeszłoroczne Komitetu, ażeby przystąpić do woli ś. p. hr. Kickiego i w obec koniecznej tego potrzeby, do budowy kościoła w Rzyczkach o ile można najprędzej, jest już na drodze wykonywania. Potrzebne przed-

wstępne przygotowania zostały już zrobione, pozwolenie uzyskane, budowniczy ugodzony, i jeżeli tylko jakie przeszkody szczególne nie zajdą, a Komitet będzie sobie życzył szybkiego wykonania swej decyzyi i do użycia potrzebnych funduszów upoważni,—to mam prawie pewną nadzieję, że niewiele więcej jak za rok, pożyteczne to przedsięwzięcie ukończonem zostanie.

4. Nieruchomości w Warszawie N. 1066s, na Pradze N. 180/1 i kolonja Szamocin pod Warszawą.

Z opisu stanu domu w Warszawie na Królewskiej ulicy, sporządzonego przez budowniczego Wójcickiego w chwili odebrania go po śmierci hr. Kickiej w końcu r. 1885, a złożonego już Komitetowi Towarzystwa na przeszłorocznem posiedzeniu, wiadomo, że dom ten wymagał bezzwłocznej i dosyć kosztownej naprawy, z powodu stanu zupełnego opuszczenia w jakim się znajdował.

Ponieważ koszta tej naprawy były bardzo znaczne, i ponieważ ponieść je od razu było zbyt uciążliwem, z powodu że w roku zeszłym 1886 i tak za wiele jednocześnie zebrało się znaczniejszych wydatków w skutku objęcia części spadku hr. Kickiego, wyszłych z pod dożywocia zmarłej jego żony, — przeto restauracyę domu w Warszawie podjęto w roku 1886, tylko w części najważniejszej i najpilniejszej, a resztę odłożono na rok bieżący.

Przychody brutto z czynszów tego domu wyniosły w roku ubiegłym 3133 rs. 86 kop., wydatki zaś na restauracyę, na podatki, gaz, stróża i t p. wyniosły 2324 rs. 61 ½ kop. w których same koszta większych napraw 1351 rs. 6 kop. Z powodu więc poniesionych tych kosztów restauracyi, było dochodu czystego tylko 809 rs. 24½ kop. Dochód z domu tego zmniejszony jest wreszcie przez udzielenie w antresolach bez-

płatnego pomieszczenia dla biur Zarządu Towarzystwa Osad Rolnych i mieszkanie woźnego.

Dom drewniany z dużym placem na przedmieściu Praga pod N 180/1 zostający w dzierżawie Adama Oxnera, przyniósł w r. 1886 dochodu rs. 300. Od 1 Lipca 1886 będzie przynosił przez dwa lata tylko 200 rs. rocznie,—a to w skutek kontraktu z decyzyi Rady Zawiadującej zawartego w dniu 19 Maja 1886 r. z Oxnerem, który zobowiązał się swoim kosztem zasypać sadzawkę, wybudować murowane klatki i uporządkować ścieki, za co mu z czynszu rocznego zostało jako zwrot kosztów opuszczone po rs. 200 rocznie przez dwa lata, czyli że od 1 Lipca 1886 do 1 Lipca 1888, z posesyi tej płacić będzie zamiast 400 rs. tylko 200 rs. rocznie.

Winienem jednak w tem miejscu zwrócić uwagę Komitetu, że dom stojący na tej posesyi, drewniany, jest w ruinie i coraz więcej się chyli do upadku,—że dzierżawca jakkolwiek jest obowiązany go reperować i podtrzymywać swoim kosztem, to jednak czyni to o tyle tylko, o ile to jest gwałtownie potrzebne, a upadku domu zupełnego nie zabezpieczy. Posesya ta zajmująca 20,000 łokci przestrzeni, stoi dziś prawie nieprodukcyjnie,—że zatem postępując w duchu testamentu hr. Kickiego, należałoby jej nadać jakieś przeznaczenie stósowniejsze i użyteczniejsze, wznosząc na pustym dziś placu i przy walącym się domku, jakieś rentujące się budynki lub instytucyę. W tym stanie jak jest dotąd, obszerna ta posesya zostaćby długo nie powinna.

Nakoniec kolonia Szamocin i Józefin pod Warszawą także w dzierżawie będaca, z kontraktu zawartego jeszcze przez zmarłą panią Kicką i do 1 Lipca 1888 roku trwającego z p. Hipolitem Gliszczyńskim, przyniosła dochodu 400 rs. w roku zeszłym. W najwyższym stopniu zrujnowane tam budynki grożące zawaleniem się lada chwila, poleciła Rada Zawiadująca w części odrestaurować, co się w tym roku właśnie już robi i co kosztować będzie 550 rs.

Przed kilku tygodniami wreszcie w d. 11 Maja b. r. wybuchł w mieszkaniu dzierżawcy Szamocina pożar, wskutek którego spalił się dom mieszkalny, drewniany, asekurowany na rs 3340 w Towarzystwie Gubernialnem ubezpieczeń wzajemnych. Dom ten bezzwłocznie tedy odbudowanym być musi.

5. Interesa ogólne Zapisu.

Stosownie do postanowienia Komitetu T-stwa kapitał w Listach Zastawnych 5% Ziemskich po hr. Kickim rs. 91000 wynoszący, został w roku zeszłym przeniesiony z Warszawskiego Kantoru Banku Państwa do depozytu Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie i tam ulokowany, jako własność Warszawskiego T-wa Osad Rolnych.

Kupony od niego za assygnacyami Prezesa Komitetu podnoszone, zostały do funduszów bieżących administracyjnych w Banku Handlowym utrzymywanych przyłączone i służyły wraz z innymi dochodami bieżącemi roku zeszłego na zaspokojenie wszelkich potrzeb i wydatków ogólnej administracyi, oraz kosztów na Sobieszyn i Rzyczki w tym roku ponoszonych.

Kapitał sam rs. 91000 w Listach Zastawnych i rs. 18 k. 5 w gotowiznie wpisany został na przychód do księgi rachunków fuduszów administracyi ogólnej, jako w jej zawiadywaniu od śmierci pani Kickiej już będący.

Wyciąg zbiorowy z księgi rachunku funduszów rozporządzalnych administracyi ogólnej, oddzielnie prowadzonych od rachunków Orłowa, Sobieszyna i Blizocina, co do których już powyżej podałem wiadomość—przedstawiający przychody i wydatki w ciągu r. 1886, a zarazem wykazujący remanenta i kapitały na rok 1887 przechodzące, zawiera następujące pozycye:

Nr.	Wyszczególnienie	Gotowizna		Papiery %	
		Rs.	kop.	Rs.	kop
	Przychody.				
1	Procenty (jedna rata półroczna rs. 2113 k. 87, pobrana dopiero w r. 1886 chociaż należała do r. 1885 i z tego powodu w tym roku dochód z procentów jest o tyle wyższy)	7526	40		
2	Z domu na Pradze . . .	300	—		
3	Z domu w Warszawie . .	3133	86		
4	Zwrot pożyczki Kahana . .	300	—		
5	Z Rzyczek	2679	29		
6	Ze sprzedaży rs. 6000 Listów Zastawnych gotowizny na fundusz założenia stacyi w Sobieszynie . .	5859	70		
7	Nadzwyczajne.	18	5		
8	Z kolonii Szamocina czynsz	400	—		
	W roku 1886 razem . .	20217	30		
	Dodawszy remanenta z roku 1885 t. j.				
	1. Gotowizna	4007	60½		
	2. Fundusz leśny w Listach Zastaw m. Warszawy. .	—	—	22300	—
	3. Kaucye dzierżawców w papierach %	—	—	3150	—
	4 Kapitał wyszły z pod dożywocia w Listach Zastawnych Ziemskich	—	—	91000	—
	Ogółem przychody 1886 i remanenta z r. 1885 . .	24224	90½	116450	—

Nr.	Wyszczególnienie	Gotowizna Rs.	Gotowizna kop.	Papiery % Rs.	Papiery % kop.
	Rozchody.				
	Koszta administracyi ogólnej				
1	całego Zapisu	4661	97	—	—
	Koszta sądowe i prawne. .	334	88	—	—
2	Na Rzyczki.	3548	44½	—	—
3	Na Sobieszyn	5822	47	—	—
4	Na dom w Warszawie . .	2324	61½	—	—
5	Sprzedano Listy Zastawne				
6	m. Warszawy	—	—	6000	—
	Koszta urządzenia stacyi me-				
7	lioracyjnej w Sobieszynie .	4105	46	—	—
	Zwrot kaucyi Kahanowi . .	—	—	750	—
8	Nadzwyczajne	358	17	—	—
9	W roku 1886 rozchody . .	21156	1	6750	—
	Na rok 1887 został remanent	3068	89½	109700	—
		24224	90½	116450	—
	Remanenta na r. 1887 składają się:				
1	Z gotowizny w Banku Handlowym . rs. 2371 k. 67; Z gotowizny w kassie . rs. 697 k. 22½	3068	89½	—	—
2	Z funduszu deponowanego w Banku Handlowym w Listach Zastaw. m. Warsza.	—	—	16300	—
3	Z kapitału deponowanego w Dyrekcyi Głównej T-stwa Kred. Ziem. w Listach Zast. Ziemskich 5%	—	—	91000	—
4	Z kaucyi dzierżawców, ich własnością będących i deponowanych w Banku Handlowym w różnych pap. %.	—	—	2400	—
	Razem . . .	3068	89½	109700	—

Zdaje się, że po odczytanych już szczegółowych o wszystkiem sprawozdaniach, cyfry powyższego rachunku nie potrzebują wyjaśnień.

Zwrócić tylko winienem uwagę, że w przychodzie wynoszącym w tym roku 1886 summę ogólną 20217 rs. 30 kop., mieszczą się większe dwie nadzwyczajne pozycye, które tylko wyjątkowo w tym roku wpłynęły, a zatem że ogólna cyfra nie może być za wyrażenie normalnej cyfry rocznych przychodów uważaną. — A mianowicie: fundusz jednorazowy 5859 rs. 70 kop. na koszta organizacyi Stacyi w Sobieszynie asygnowany, i jedna rata procentów od kapitału 2113 rs. 87 kop., która powinna była być odebraną w końcu roku 1885, a która w skutek później otrzymanego upoważnienia do jej odbioru, tylko w r. 1886 wpłynęła.

Te dwie pozycye stanowiące razem 7973 rs. 57 kop., wyjątkowo podniosły rachunek ogólnych przychodów w roku 1886. — Po ich strąceniu przychody te stanowiłyby cyfrę 12243 rs. 73 kop.

Toż samo zaznaczyć wypada i co do rozchodów, które także w tym roku wyjątkowego regulowania przechodnich interesów, musiały być w niektórych swoich pozycyach znacznie większe, jako to: dopłacenie na Sobieszyn 5822 rs. 47 kop., koszta sądowe i prawne 334 rs. 88 kop., koszta organizacyi Stacyi w Sobieszynie 4105 rs. 46 kop. Koszta samej restauracyi głównej domu w Warszawie na Królewskiej ulicy 1351 rs. 6 kop. Porównanie wszakże w końcu rachunku przychodów z wydatkami wykazuje, że pomimo iż te ostatnie musiały być wyjątkowo znaczne, jednakowoż prawie zupełnie pokryte zostały samemi rocznemi przychodami, z małą przewyżką 931 rs. 71 kop zaczerpniętemi z rozporządzalnego remanentu gotowizny pozostałej z roku przeszłego, który na ten rok 1887 pozostał się jeszcze w summie 3068 rs. 89½ kop. Z funduszu zapasowego 22300 rs. w listach zastawnych m. Warszawy po wyjęciu z niego 6000 rs. wedle decy-

zyi Komitetu na koszt organizacyi Stacyi Sobieszyńskiej, — pozostało się 16300 rs. w Listach Zastawnych miejskich. Nakoniec kapitał 91000 rs. w Listach Zastawnych Ziemskich I, III i V seryi pozostał bez żadnej zmiany.

Powyższy stan funduszów i remanentów został już przez Komissyę do tego przez Komitet wyznaczoną sprawdzony i zrewidowany.

Taki był stan interesów Administracyi Zapisu hr. Kickiego z końcem roku 1886.

Zamykając to o nich sprawozdanie, w którem trzeba było przebiegnąć tyle szczegółów obszernej całości, z jaką mamy do czynienia, i odświeżywszy sobie tym sposobem wrażenie wszystkiego, co się zrobiło, mniemam, iż wolno wyprowadzić taki ogólny wniosek o skutkach osiągniętych; wszystko co nam pozostawił ś. p. hr. Kicki, nietylko utrzymujemy całe, ale podnosimy bardzo znacznie wewnętrzną tego wartość; doprowadzamy do ładu i porządku, w jakim chciał widzieć przekazane nam majątki, — przyczem funduszów kapitalnych nie uszczuplamy lecz wystarczamy bieżącemi na te roboty, a zyskujemy nadto coraz większe widoki na powiększenie się samych dochodów.

Mam zaszczyt pozostawić uznaniu Komitetu, o ile podobny wniosek jest usprawiedliwiony w złożonych mu sprawozdaniach.

Warszawa, d. 7 Czerwca 1887 r.

(podp.) **A. Białecki.**

III.

Wykaz dokonanych w roku 188$^{5}|_{6}$ wydatków na melioracye i nowe budynki w dobrach Orłów.

№	Wyszczególnienie	W szczególe		W ogóle	
		Rs.	kop.	Rs.	kop.
	I. Wydatki na melioracye rolne dóbr za r. 1884/5.				
1	Wykonanie karczunku na Złotej Górze 20 morgów pniaków bez drzewa i 33½ morgów przestrzeni lasem porosłej			217	62½
	W r. 1885/6.				
2	Zaprowadzenie drenów na przestrzeni 2 morgów 90 prętów, długości 259 pręt.	35	33½		
3	Oczyszczenie nowin t. j. wycięcie i wypalenie po nowinie wyrostków.	3	50		
4	Wykopanie nowych rowów: Rs. k. 1) od Kryniczek do Orłowa. . . . . 5 32 2) w polu Bartoszewskiem. 7 73	13	5		
5	Za poszukiwanie i próbne kopanie torfu	6			
	do przeniesienia . .	57	88½	217	62½

№	Wyszczególnienie			W szczególe		W ogóle	
				Rs.	kop.	Rs.	kop.
	z przeniesienia . .			57	88½	217	62½
6	Za rozbiór chemiczny 3 spaleń elementu torfu .			36			
7	Pomiary części dóbr do płodozmianów			45			
8	Pomalowanie nowych słupów poletkowych w płodozmianie			1	50		
9	Kupno sieczkarni 3-kosowej			120			
	Kupno siewnika Ekkerta.			110			
	„ wialni Bekera № 1			97			
	„ 2 kosiarek . . .			202			
	„ grabi konnych Tiger			85			
	Łącznie. .			754	38½		
	II. Wydatki wspólne na nowe budowle.						
		Rs.	k.				
10	Płace cieśli, 4 siekierników, 2 fornali fabrycznych i najemnikom użytym w pomoc przy zwózce drzewa budulcowego	248	80				
11	Za żelastwo do nowych budowli	447	4				
12	Za wyrób i wypalenie 68850 sztuk cegły i 650 korcy wapna	278	77½				
13	Za wyrób 1525 kóp i kupno 265 kóp gontów .	314	87½				
14	Za wydobycie kamienia budulcowego 212½ sążni i wapiennika 32½ sążni.	20	60				
	Łącznie . .	1494	9	1494	9		
	III. Wydatki szczegółowe na budowle.						
15	Na dokończenie budowy domu czeladniego oprócz						
	do przeniesienia. .			2248	47½	217	62½

№	Wyszczególnienie	Rs.	k.	W szczególe Rs.	W szczególe kop.	W ogóle Rs.	W ogóle kop.
	z przeniesienia . .			2248	47½	217	62½
	summy rs. 362 kop. 65½ w r. 1884/5 wydanej. .	538	62				
16	Na budowę chlewów przy domu czeladnim . . .	244	35				
17	Na dokończenie budowy czworaka w Orłowie Drewnianym oprócz sumy rs. 71 kop. 61 w r. 1884/5 wydanej . . .	77	36				
18	Na budowę chlewów w Orłowie Drewnianym .	8	7½				
19	Na budowę czworaka drugiego i chlewa przy tymże w Orłowie Murowanym	96	28				
20	Na budowę spichrza w Orłowie Murowanym .	637	7				
21	Na budowę domku na kuchnie w klombie . . .	110	36				
22	Na budowę altanki przy oficynie lewej	2	20				
23	Na przebudowę obory w Orłowie Drewn. . . .	81	78				
	Łącznie . .			1796	9½	4044	57
	Ogółem wydano					4262	19½

Buchalter i kasyer (podpisano) **J. Wasilewski.**

Rządca dóbr Orłów (podpisano) **Gorzelański.**

IV.

Sprawozdanie z gospodarstwa leśnego w Orłowie za rok 188⁵/₆.

Ruch gospodarczy w roku ubiegłym ograniczył się głównie na przestrzeni porębów rocznych planem gospodarczym naznaczonych i tam też przygotowano główną część materyałów, z których rachunek niżej się podaje. Sposobem trzebieży, rąbano tylko osiczynę na opał i gonty, drobne materyały w zaroślach i nieco starodrzewu na kloce tartaczne. Cały zapas drzewa jaki się w cięciach znajdował, zużytkowano w większej części na potrzeby majątku, następnie na serwituty, a resztę pozostałego drzewa wystawiono na sprzedaż. Tę ostateczną uskuteczniono przez licytacyę, skutkiem czego nie można było realizować rzeczywistej wartości drzewa, jakby to przy sprzedaży częściowej miejsce mieć mogło. Sprzedaż częściowa wykonywać się tutaj nie dała już to z powodu konkurencyi z sąsiednimi handlarzami, którzy zwykle drzewo za bezcen nabywają, już też i z tej przyczyny, że według planu gospodarczego, poręby winny być w 6 u miesiącach skończone i zamknięte. Termin ten, którego wykonania władze włościańskie ściśle przestrzegają, jest za krótki, aby można wszystko drzewo pozostałe w porębach częściowo wyprzedać, lub sprzedając hurtownie, spieniężyć według rzeczywistej jego wartości.

Czynione ze strony administracyi dóbr starania o przedłużenie tego terminu, a także o pozwolenie przetrzymania cięć w całości dla sprzedania ich w większej masie i w korzystniejszej porze, pozostały bez skutku—i poręb każdoroczny musi być bez względu na to, czy zachodzi potrzeba lub nie, wyrąbany. Przy warunkach takich, znanych dobrze handlarzom, na korzystny zbyt drzewa liczyć żadną miarą nie można i przy urządzeniu licytacyi jest się zupełnie zawisłym od solidarności miejscowych przekupniów, gdyż dla nich tylko nabycie drzewa w porębach przedstawia pewien interes, podczas gdy obcy handlarze na licytacyą, mimo ogłoszeń, przybywać nie chcą.

W zakresie odnowienia lasów wykonywano i w poprzednich latach, uprawy sztuczne, gdyż obsiew porębów przez nasienniki tutaj dla różnych przyczyn odbywać się nie może. Pod lasem znajduje się grunt wszędzie silny, skłonny do zarastania bujnemi chwastami i drzewami podrzędnych gatunków, nie dających sośnie—gdyby nawet nasienie jej w łono ziemi dostać się mogło—z ich przytłumienia wyrosnąć. Nadto dążnością w zakresie odnowienia lasów, jest hodowla dębów, świerków, modrzewi i sosny austryackiej, których to gatunków prócz małej ilości dębu, wcale w lasach nie mamy. Na miejsce więc drzewostanów sosnowych lub w pomięszaniu z niemi uprawiać trzeba sztucznie wyżej wzmiankowane—tembardziej, że sosna zajmuje tutaj grunta dla lepszych od niej drzew odpowiedniejsze.

W roku ubiegłym był obfity zbiór nasienia dębu; skorzystano też z tego i obsiano 56 morgów porębów i niw leśnych. Zasiewy te nie wszędzie jednak udały się zupełnie, gdyż w niektórych miejscach myszy w ciągu zimy poczyniły znaczne szkody i trzeba będzie w roku bieżącym porobić dopełnienia w pozostałych lukach. W innych cięciach, o ile na to skromny zapas sadzonek w szkółkach pozwolił, zasadzono sosnę zwyczajną i austryacką. Przestrzeń upraw sztucznych, prowadzonych tu od roku 1882 go, wynosi obecnie 133 morgów, licząc już w to miejscowości potrzebujące naprawek, a z potrąceniem jednej kultury (8 m.) zupełnie w skutek suszy przepadłej.

Koszt uprawy jednego morga sosny lub dębu, zależnym jest od sposobu w jaki się robota wykonywa, i tak: zasadzenie jednorocznej sosny, w odstępach 2-u stopowych, licząc w to wykopanie w szkółce, transport, maczanie=rs. 2 k. 50. Wyoranie bruzd odległych od siebie 4 stopy, rs. 1 za mórg; razem cała robota

rs. 3 k. 50 za mórg. Sadzenie takiejże sosny w dołki, wykopanie na 1 stopę głębokie w odstępach 4×2 stóp, rs. 4 na 1 mórg.

Sadzenie żołędzi w bruzdach co 18 cali ziarnko od ziarnka, zrobienie tychże bruzd motykami na 4 stóp odległości rs. 1 k. 30 za mórg. Robota wypada drożej lub taniej, zależnie od gruntu, na którym się odbywa, czy mianowicie takowy jest zarosły trawą, nalotem, pniakami jak w cięciach, czy też jest halizną luq niwą.

Ponieważ uprawy sztuczne w lasach przeważnie sadzeniem wykonywać można, przeto głównem zadaniem w dziale kultur, jest prowadzenie szkółek, to też w roku ubiegłym szkółkę główną powiększono jeszcze i obsiano sosną zwyczajną, austryacką, świerkiem, modrzewiem i żołędzią. Dla wyhodowania starszych drzew do sadzenia i na sprzedaż, wykonywa się przerabianie czyli przeszkółkowanie sadzonek, na który to cel zajęto większą połowę szkółki—i obecnie znajdują się tam w bardzo dobrym wzroście kilkoletnie świerki, modrzewie i klony.

Rachunek roczny materyałów w lesie.

Użytkowanie materyałów w lesie odbywało się dwojako, mianowicie:

a) z zapasu przygotowanego uprzednio najemnikiem, jak: kloce tartaczne sążnie i gonty, a także i starodrzew, który w r. 1883-m został obliczony i ponumerowany i—

b) z zapasu naturalnego t. j. bez uprzedniego przygotowania, i nagromadzenia, lecz wprost z lasu w miarę zachodzącej potrzeby.

Rachunek materyałów według tych dwóch kategoryi był następujący:

A. Z ZAPASU PRZYGOTOWANEGO.

1. *Starodrzew.*

Z wynumerowanego w r. 1883-m starodrzewu pozostało na rok 1885/1886 sztuk		7812
Z tego sprzedano w cięciu rocznem sztuk	250	
Użyto nowych kloców tartacznych. . .	156	
Weszło w karczunek na pole dworskie.	3	409
Pozostaje sztuk		7403

2. Kloce tartaczne.

Pozostało remanentem w lesie kloców	sosn.	brzoz.	ogółem
Przygotowano w ciągu roku „ „	639	20	659
Z tego odstawiono do tartaku „ „	611	20	631
Pozostaje w lesie	28	—	28

3. Sążnie opałowe.

Pozostało remanentem sążni kubicznych ogółem	402¾
Urąbano w ciągu roku „ „ „	617¼
Razem	1020

Z tego rozchodowano:

Na rachunek Ekonomii dóbr sążni	201		Do cegielni wapielni kuźni i oficyn.
„ „ „ „ „	122½		Na zapas w przyszłości dla powyższych potrzeb.
„ sprzedaż „ „ „	384¼		
Kupcowi Pomperowi „ „	6		Tytułem kompensaty za wzięte od niego 16 szt. budulcu dla majątku.
Na opał dla nadleśnego „ „	21½	735¼	
Pozostaje		284¾	

4. Gonty osikowe.

Wyrobiono ogółem kóp.	2329½
Użyto na dachy w folwarkach	2329½
Pozostaje	—

B. ZAPASU NATURALNEGO.

1. Na potrzeby Ekonomii dóbr.

Budulcu sosnowego sztuk	182	stóp kub.	7882	Na budowę śpichrza, czworaków i wyroby stelmarskie.
Dębiny brzeziny „	80	„ „	1190	
Wierzchów użytkowych	12	„ „	114	
Osiczyny z pnia fur	645			Na opał dla służby folwarcznej, komorników i kontrabentów.
Wierzchów i wywrotów f.	77			
Gałęzi i chrustu fur	84			
Żerdzi kóp.	6½			

Drągów i łat kop . . .	23	Na ogrodzenia pól w ygonów ogrodów
Tyczek kop	20	
Kołków	38	
Płozów do sań sztuk . .	40	

2. Na sprzedaż.

Budulcu sosnowego sztuk	166	stóp kub.	10291
Wierzchów użytkowych „	4	„ „	40
Wierzchów opałowych fur .	31		
Gałęzi fur.	16		
Szryków do spławu kop . . .	18½		
Płozów do sań sztuk	2		

3. Na potrzeby leśnictwa.

Żerdzi i łat kop	13½	Na ogrodzenie kultur.
Kołków.	39	
Słupków do płotów.	271	
Leżaniny i gałęzi fur	7	Za najem w lesie

4. Na serwitut włościański.

Budulcu sosnowego sztuk	205	stóp kub.	8672
Gałęzi i chrustu fur . .	3291		
Kołków fur.	213½		

5. Na drogi i mosty.

Budulcu sosnowego sztuk	8	stóp kub.	435
Wierzchów użytkowych	7	„ „	80
Dębiny materyałowej .	6	„ „	90
Gałęzi fur	26		
Kołków fur	7		

6. Na darowizny.

Wierzchów użytkowych sztuk	12	stóp. kub.	104
Leżaniny fur.	3		

RACHUNEK MATERYAŁÓW W TARTAKU.

Było remanentem w tartaku kloców:

Dowieziono z lasu sosnowych	639	brzozowych	20	ogółem	659
Z tego porznięto	„	617	„	20	„	637
Pozostaje sosnowych		22	„	—	„	22

Nb. Oprócz tego porznięto z tartaku kloców obcych za pieniądze sztuk 539.

Z 637 kloców wytarto:

Futryn	łokci		878	do tego	remanent	z r. z.	łok.		ogółem	878
Bali	5-″	łok.	675	„	„	„	„	563	„	1238
„	4-″	„	587	„	„	„	„	—	„	587
„	3-″	„	2581	„	„	„	„	2507	„	5088
„	2-″	„	803	„	„	„	„	—	„	803
Tarcice	1½	„	18036	„	„	„	„	3148	„	21184
„	1	„	3091	„	„	„	„	1416	„	4507
„	½	„	410	„	„	„	„	18	„	428
Łat	—	„	23637	„	„	„	„	4927	„	28564
Listew	—	„	740	„	„	„	„	—	„	740
Boków sztuk			1104	„	„	„	„	—	„	1104

Z tego rozchodowano:

1. Na potrzeby Ekonomii dóbr.

Futryn		łokci	870	Na budowę śpichrza, czworaków, kuchni dworskiej i reperacyą budynków.
Bali	5-o	„	875	
„	4-o	„	100	
„	3-o	„	3012	
„	2-o	„	803	
Tarcice	1½	„	17261	
„	1	„	3887	
„	½	„	428	

Łat	28524
Listew	740
Boków	799

2. Na sprzedaż.

Bali 3-o łokci	30
Tarcic 1½ „	60

3. Na potrzeby leśnictwa.

Bali 5-o łokci	18	Do mieszkania nadleśnego i tartacznika
„ 3-o „	40	
Tarcic 1½ „	224	
„ 1 „	72	
Łat	40	
Boków sztuk	35	

4. Na drogi i mosty.

Bali 5-o łokci.	236
„ 3-o „	94
Boków sztuk	13

5. Na darowizny.

Tarcic 1½ łokci . . . . 554.

Remanent w tartaku z d. 30 czerwca 1886 r.

Futryn łokci	8
Bali 5-o „	109
„ 4-y „	487
„ 3-o „	1912
Tarcic 1½	3085
„ 1	548
Boków sztuk	225

RACHUNEK PIENIĘŻNY LASU.

Wyszczególnienie	Gotówką		W oszacowaniu wartości		Ogółem	
	Ruble i kopiejki					
Przychód.						
Ze sprzedaży drzewa budulcowego opałowego i tartego. .	3126	8	—	—	3126	8
Z dzierżaw niw leśnych . . .	36	—	—	—	36	—
Ze sprzedaży trawy i ściółki leśnej.	4	—	—	—	4	—
Za porznięcie drzewa obcym w tartaku	406	48½	—	—	406	48½
Wartość materyałów z lasu danych na potrzeby Ekonomii dóbr	—	—	2530	84	2530	84
Wartość materyałów z tartaku danych na potrzeby Ekonomii dóbr	—	—	1712	5	1712	5
Połowa wartości materyałów danych na serwitut włościański.	—	—	764	—	764	—
Połowa wartości materyałów danych na mosty i drogi gminne	—	—	39	85	39	85
Ogółem. . .	3572	56½	5046	74	8619	30½
Rozchód.						
Rąbanie części kloców, żerdzi łat, kolków.	480	46½	—	—	480	46½
Uprawy sztuczne, szkółki, pielenie	178	74½	—	—	178	74½
Ogrodzenia zagajników i t p.	13	96½	—	—	13	96½
Kupno i transport nasion leśnych	15	60	—	—	15	60
Zwrot kaucyi Łyszkowskiemu danej na kupno desek . . .	50	—	—	—	50	—
do przeniesienia. . .	738	77½	—	—	738	77½

Wyszczególnienie	Gotówką		W oszacowaniu wartości		Ogółem	
	Ruble i kopiejki					
z przeniesienia.	738	77½	—	—	738	77½
Utrzymanie służby leśnej i tartacznej	734	37½	—	—	734	37½
Materyały kancellaryjne i narzędzia leśne, rzemieślnik i. t. p.	23	93½	—	—	23	93½
Materyały do tartaku, nafta, łańcuch i t. p.	58	1	—	—	58	1
Wartość zwózki 650 kloców do tartaku przez Ekonomię dóbr	—	—	195	—	195	—
Wartość 5½ morga ogrodu pod kartofle dla służby leśnej . .	—	—	110	—	110	—
Wartość utrzymania 13 krów dla służby leśnej	—	—	130	—	130	—
Wartość utrzymania 2 koni dla nadleśnego	—	—	170	—	170	—
Wartość ordynaryi dla służby leśnej.	—	—	512	10	512	10
Podatek gruntowy z lasu (2866 mórg (zapłacony przez Ekonomię dóbr.	—	—	183	24	183	24
Wartość materyałów spotrzebowanych w leśnictwie. . .	—	—	219	12	219	12
Wartość materyałów danych na darowizny	—	—	28	30	28	30
Składka ogniowa, gminna, szosowe, kwaterunkowe i podymne z budowli leśnych. . .	—	—	282	—	282	—
Połowa wartości materyałów danych na serwitut włościański.	—	—	764	—	764	—
Połowa wartości materyałów danych na mosty i drogi gminne	—	—	39	85	39	85
Ogółem. . .	1555	9½	2633	61	4188	70½

Wyszczególnienie	Gotówką		W oszacowaniu wartości		Ogółem	
	Ruble i kopiejki					
Porównanie.						
Przychód	3572	56½	5046	74	8619	30½
Rozchód.	1555	9½	2633	61	4188	70½
Dochód roczny gospodarczy z lasu	2017	47	2413	13	4430	60
Do tego: Wartość remanentów w lesie (prócz starodrzewu) rs. 910 k. 25 w tartaku . . „ 425 k. 14	—	—	1335	39	1335	39
Ogółem przychód . . .	2017	47	3748	52	5765	99

Leśnictwo Orłów 15 Lipca 1886 r.

(Podpisano) **W. Jankowski.**

V.

Sprawozdanie delegatów wyznaczonych przez komitet Towarzystwa do sprawdzenia rachunków administracyi Zapisu hr. Kickiego za rok 1885 i 1886.

W wykonaniu postanowienia Komitetu T-wa Osad Rolnych, z d. 18 kwietnia 1886 r., aby wyznaczeni członkowie Komissyi rewizyjnej rachunków i funduszów administracyi Zapisu hr. Kickiego, sprawdzili takowe za rok 1885, a zarazem, ażeby odbyli podobnąż czynność jednocześnie i do roku 1886 się odnoszącą, a to dla tego, żeby na posiedzeniach Komitetu, na których sprawozdania ogólne za ubiegły rok bywają składane, mogła być zarazem przedstawioną już i opinia Komissyi rewizyjnej o stanie rachunków i funduszów w każdym roku sprawozdawczym, niżej podpisani członkowie delegowani, zebrali się w dniu dzisiejszym w biórze Administracyi Zapisu hr. Kickiego, i zajęli się rozpatrzeniem ksiąg kassowych, rachunków, dowodów i dokumentów pieniężnych stan funduszów i kapitałów wykazujących, przedstawionych im przez Radę Zawiadującą i Opiekuna Administratora, a dotyczących.

1) Przychodów i wydatków dóbr Orłów za rok gospodarczy 1884/5 i 1885/6.

2) Przychodów i wydatków dóbr Sobieszyn, za czas od objęcia tego majątku po śmierci dożywotniczki hr. Kickiej z dniem 28-ym Września 1885 r. do końca roku gospodarczego 1885/6.

3) Przychodów i rozchodów ogólnych funduszów administracyjnych z różnych innych źródeł Zapisu pochodzących, tudzież stan kapitałów własnością T-wa będących, a zarazem kaucyi dzierżawców w depozycie złożonych.

Z przedstawionych rachunków i dowodów okazało się.

I. Co do Orłowa, iż zaperceptowany w r. 1884/5 przez kassę dóbr Orłów,

przychód wynosił.	rs.	19939	k.	81
a rozchód wynosił.	rs.	19700	k.	94½
Remanent kasy wynosił	rs.	238	k.	86½
zaperceptowany w r. 1885/6 przychód wynosił	rs.	22309	k.	10½
a rozchód wynosił.	rs.	20558	k.	17½
Remanent kassy wynosił	rs.	1750	k.	93

II. Co do Sobieszyna zaperceptowane w r. 1885/6 przychody wy-

nosiły	rs.	13203	k.	24½
rozchody wynosiły	rs.	13022	k.	50½
Remanent kassy wynosił	rs.	180	k.	74

III. Co do obrotu ogólnych funduszów i kapitałów.

a) W r. 1885 *przychody* z dodanemi do nich remanentami z r. 1884 wynosiły gotowizną. rs. 11671 k. 73½ w pap. % rs. 25450 oraz wpisany kapitał wyszły z pod

dożywocia zmarłej 24 Września 1885 r. hr. Kickiej w Listach Zastawn. Ziemskich . . .		rs 91000
Razem	rs. 11671 k. 73½	w pap. % rs. 116450
rozchody stanowiły.	rs. 7664 k. 13	w pap. % rs. —
z końcem 1885 r. remanent był gotowizną. . . .	rs. 4007 k 60½	w pap. % rs. 116450
b) w r. 1886 *przychody* z dodanemi do nich remanentami z r. 1885 wynosiły gotowizną	rs. 24224 k. 90½	w pap. % rs. 116450
rozchody wynosiły	rs. 21156 k 01	w pap. % rs 6750
z końcem 1886 r. remanent był gotowizną. . . .	rs. 3068 k. 89½	w pap. % rs. 109700

Remanenta powyższe znajdowały się:

1. Na rachunku przekazowym Banku Handlowego, według przedstawionego wyciągu rachunku tegoż Banku, gotowizną rs. 2371 k. 67, a reszta rs. 697 k. 22½, wykazana w księgach kassowych, jako pozostała w kassie z końcem roku czyli razem remanent gotowizny rs. 3068 kop. 89½.
2. W tymże Banku Handlowym na rachunku kredytu otwartego administracyi Zapisu hr. Kickiego, w Listach Zastawnych m. Warszawy rs. 16300. Świadectwo urzę-

dowe Banku Handlowego okazanem zostało członkom Komissyi Rewizyjnej.

3. W tymże Banku Handlowym jako depozyt, kaucye dzierżawców, w papierach procentowych na summę rs 2400. Kwity depozytowe na powyższą summę okazane zostały.

4. W kassie Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, jako depozyt kapitał rs. 91000 w 5% Listach Zastawnych Ziemskich Królestwa Polskiego I, III i V seryi. Kwity depozytowe na powyższą summę również okazane zostały.

Ogółem więc przedstawiono i udowodniono świadectwami i kwitami Banku Handlowego i Dyrekcyi Głównej T-wa Kredytowego Ziemskiego wykazany w księgach remanent kapitałów i depozytów w papierach procentowych jak wyżej na summę rs 109700.

Delegowani członkowie Komitetu, po sprawdzeniu i przejrzeniu wszystkich ksiąg, rachunków, kwitów i dowodów pieniężnych za rok 1885 i 1886, znaleźli księgi rachunkowe jasno i zrozumiale prowadzone, dla łatwego sprawdzenia przystępne, z dowodami zgodne i w zupełnym porządku, tak co do majątku Orłowa, jako też Sobieszyna i administracyi ogólnej;—wnoszą zatem o zatwierdzenie rachunków przez Komitet T-wa.

Warszawa dnia 31 Marca 1887 r.

(podpisali) *E. Grzybowski.*

St. Karski.

B. Hantke.

SPIS RZECZY.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

Sprawy Warszawskiego Towarzystwa Osad Rolnych i Przytułków Rzemieślniczych.

I. Postanowienia rządowe.

II. Sprawozdania z czynności Towarzystwa za rok 1886.

Str.

CZĘŚĆ DRUGA

LITERACKA.

CZĘŚĆ TRZECIA.

Sprawozdania z zapisu ś. p. hr. Kickiego.

